

Službeni list

Europske unije

C 301

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 65.

5. kolovoza 2022.

Sadržaj

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

REZOLUCIJE

Odbor regija

149. plenarno zasjedanje OR-a, 27.4.2022.–28.4.2022.

2022/C 301/01	Rezolucija Europskog odbora regija o potpori regija i gradova EU-a Ukrajini	1
2022/C 301/02	Rezolucija Europskog odbora regija – Plan REPowerEU: gradovi i regije ubrzavaju energetska tranziciju	6

MIŠLJENJA

Odbor regija

149. plenarno zasjedanje OR-a, 27.4.2022.–28.4.2022.

2022/C 301/03	Mišljenje Europskog odbora regija – Jačanje odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine na podnacionalnoj razini i ublažavanje teritorijalnog učinka povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a	11
2022/C 301/04	Mišljenje Europskog odbora regija – Novi europski Bauhaus: Atraktivan, održiv, zajedno	16
2022/C 301/05	Mišljenje Europskog odbora regija – Europske misije	22
2022/C 301/06	Mišljenje Europskog odbora regija – Tijelo EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize	33
2022/C 301/07	Mišljenje Europskog odbora regija – Gospodarstvo EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19: implikacije za gospodarsko upravljanje	40
2022/C 301/08	Mišljenje Europskog odbora regija – Osiguravanje globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji	45

HR

2022/C 301/09	Mišljenje Europskog odbora regija – Europska strategija za sveučilišta	51
2022/C 301/10	Mišljenje Europskog odbora regija – Buduće državne potpore EU-a u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	56
2022/C 301/11	Mišljenje Europskog odbora regija – Strategija EU-a za šume za 2030.	61

III *Pripremni akti*

Odbor regija

149. plenarno zasjedanje OR-a, 27.4.2022.–28.4.2022.

2022/C 301/12	Mišljenje Europskog odbora regija – Ususret socijalno pravednoj provedbi zelenog plana	70
2022/C 301/13	Mišljenje Europskog odbora regija – Jačanje demokracije i integriteta izbora	102
2022/C 301/14	Mišljenje Europskog odbora regija – Osiguravanje učinkovitosti ETS-a i CBAM-a za gradove i regije EU-a	116
2022/C 301/15	Mišljenje Europskog odbora regija – Izmjena Direktive o energetske učinkovitosti radi usklađivanja s novim klimatskim ciljevima za 2030.	139
2022/C 301/16	Mišljenje Europskog odbora regija – Izmjena Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora radi usklađivanja s novim klimatskim ciljevima za 2030.	184
2022/C 301/17	Mišljenje Europskog odbora regija – Revizija Uredbe o LULUCF-u i Uredbe o raspodjeli tereta	221

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

ODBOR REGIJA

149. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 27.4.2022.–28.4.2022.

Rezolucija Europskog odbora regija o potpori regija i gradova EU-a Ukrajini

(2022/C 301/01)

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. osuđuje ničim izazvanu i neopravdanu invaziju na Ukrajinu koju je 24. veljače 2022. pokrenula Ruska Federacija uz potporu Bjelorusa;
2. poziva na hitan i bezuvjetan prekid vatre i otvaranje sigurnih humanitarnih koridora; Rusija mora odmah zaustaviti vojno djelovanje i s okupiranih ukrajinskih teritorija povući sve vojne i paravojne snage i administrativne dužnosnike;
3. naglašava da je invazija zločin protiv ukrajinskog naroda i suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Ukrajine te predstavlja brutalno kršenje demokratskih načela i vladavine prava; ističe da neselektivni napadi na civile, uključujući gradonačelnike i načelnike općina, predstavljaju ratne zločine koje je počinila ruska vojska i kršenje međunarodnog prava, posebno Povelje UN-a, Helsinškog završnog akta, Pariške povelje za novu Europu i Memoranduma iz Budimpešte; svi slučajevi kršenja ljudskih prava, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti u Ukrajini moraju se evidentirati, istražiti i procesuirati na Međunarodnom kaznenom sudu;
4. izražava solidarnost s ukrajinskim narodom koji brani svoju zemlju od ruskih napadača; izražava duboku zabrinutost zbog gubitka ljudskih života i patnje prouzročene ruskim zlodjelima;
5. ponovno izražava svoju potporu ukrajinskim lokalnim i regionalnim vlastima te poziva na to da se smjesta puste na slobodu ukrajinski gradonačelnici i državni službenici koje su otele ruske okupacijske snage, čime su prekršile Četvrtu ženevsku konvenciju;
6. napominje da samo ukrajinski narod može demokratski izabrati svoje čelnike na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te izjavljuje da neće priznati nijedno regionalno ili lokalno tijelo koje je Rusija uspostavila u Ukrajini niti surađivati s njim;

Konkretna solidarnost s lokalnim i regionalnim vlastima

7. ističe da su građani EU-a pokazali iznimnu solidarnost s ljudima koji bježe od rata u Ukrajini; izražava zabrinutost zbog toga što se Ukrajince protiv njihove volje deportira na područje pod ruskom kontrolom; izražava pohvalu vlastima Europske unije zbog njihovog jedinstvenog odgovora na rat protiv Ukrajine, zbog jačanja solidarnosti pružanjem izravne humanitarne pomoći i pomoći u hitnoj civilnoj zaštiti te zbog aktiviranja mehanizma za neposrednu zaštitu onih koji bježe od rata; ističe da će se ta pomoć u predstojećim mjesecima morati znatno povećati kako bi se u pograničnim regijama EU-a izbjegla humanitarna kriza;

8. obvezuje se na daljnje poticanje gradova i regija na pružanje pomoći izbjeglicama iz Ukrajine; posebno ukazuje na potrebe pograničnih regija u pogledu logističke potpore za prvi prihvat i tranzit;
9. poziva lokalne i regionalne vlasti iz Europe da zatraže ili ponude potporu putem Informativno-potpornog centra za pomoć Ukrajini⁽¹⁾, koji je pokrenuo OR;
10. ponovno poziva lokalne i regionalne vlasti Ukrajine i EU-a na obnovu ili uspostavu partnerstava te bratimljenje gradova i regija radi procesa obnove;

Jačanje europske perspektive Ukrajine

11. naglašava da su decentralizacija i reforme u području regionalnog razvoja Ukrajine znatno doprinijele učvršćivanju lokalne demokracije, jačanju samouprave i općoj otpornosti lokalnih zajednica te zemlje, što je važan element ukrajinskog otpora ruskim agresorima. Te su reforme provedene uz znatnu potporu regija i gradova Europske unije, među ostalim putem programa *U-LEAD with Europe*, i uz ciljanu potporu OR-a u okviru njegove Operativne skupine za Ukrajinu i putem aktivnosti uzajamne suradnje. Uspjeh tih reformi u području decentralizacije približio je Ukrajinu Europskoj uniji i njezinim vrijednostima slobode, demokracije i vladavine prava;
12. poziva međunarodnu zajednicu da pripremi plan pomoći i oporavka za Ukrajinu kako bi se pružila potpora ukrajinskom gospodarstvu, institucijama i javnim službama te obnovi uništene infrastrukture; u tom kontekstu pozdravlja odluku Europskog vijeća o uspostavi fonda solidarnosti za Ukrajinu i poziva na održavanje međunarodne konferencije radi prikupljanja sredstava među partnerima; ističe da i Rusija, kao strana odgovorna za razaranja, mora doprinijeti obnovi Ukrajine i platiti ratnu odštetu;
13. podržava to da se Ukrajini dodijeli status države kandidatkinje u skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji i istom revidiranom metodologijom pristupnih pregovora koja se primjenjuje na zapadni Balkan, s jačim naglaskom na vladavini prava i demokratskim institucijama; u međuvremenu je potrebno bez odgode nastaviti s integracijom Ukrajine u jedinstveno tržište EU-a u skladu sa Sporazumom o pridruživanju;

Mjere financijske potpore

14. pozdravlja pakete Europske komisije CARE (Djelovanje kohezijske politike za izbjeglice u Europi) i CARE+ i fleksibilnost inicijative REACT-EU te ističe koristi izravnog uključivanja regionalnih i lokalnih vlasti u planiranje, upravljanje i provedbu paketa CARE i REACT-EU; naglašava da se svaka prilagodba programa kohezijske politike mora provoditi u skladu s načelom „nenanošenja štete koheziji” koje je nedavno uvedeno u Osmom kohezijskom izvješću;
15. naglašava da je kohezijska politika i tijekom pandemije bolesti COVID-19 i reakcijom na posljedice rata u Ukrajini dokazala da može ostvariti kratkoročne rezultate kad je potrebno. Međutim, insistira na tome da stvarni cilj kohezijske politike, a to je jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije smanjenjem razlika među regijama, ne bi smio biti u konkurenciji s drugim ciljevima;
16. pozdravlja obustavu programa prekogranične suradnje u kojima sudjeluju ruski i bjeloruski partneri; poziva na jačanje postojećih programa suradnje između regija EU-a (u Poljskoj, Mađarskoj, Rumunjskoj, Slovačkoj) i Ukrajine; naglašava da financijska potpora jedinicama lokalne i regionalne samouprave koje graniče s Ukrajinom i zemljama koje ne graniče s njom, ali primaju najveći broj izbjeglica nije ni izdaleka dovoljna i da je treba znatno povećati s obzirom na njihovu ulogu ne samo u pružanju utočišta izbjeglicama nego i u njihovoj integraciji u vlastite sustave obrazovanja, zdravstvene skrbi i stambenog zbrinjavanja;
17. podržava uspostavu stalne pričuve za krizne situacije radi ublažavanja budućih izvanrednih stanja, čime bi se upotpunili ili ojačali postojeći instrumenti za nepredviđene situacije i za fleksibilnost; poziva na uspostavu jedinstvenog lokalnog instrumenta EU-a i Ukrajine za izbjeglice kojim bi se objedinila sva sredstva dostupna lokalnim i regionalnim vlastima za smještaj izbjeglica u cilju jednostavnijeg, djelotvornijeg i bržeg korištenja raspoloživih sredstava;

⁽¹⁾ *Help Ukraine: Info-Support Hub* platforma je za povezivanje tranzitnih regija i preopterećenih jedinica lokalne i regionalne samouprave s onima iz drugih država članica EU-a koje imaju kapacitete za pomoć.

18. napominje da bi moglo biti potrebno revidirati planove za oporavak i otpornost najpogođenijih država članica i regija na temelju odgovarajućeg savjetovanja s regionalnim vlastima, posebno u svjetlu sve većeg gospodarskog učinka rata na države članice EU-a;

Prihvat izbjeglica iz Ukrajine

19. naglašava da su lokalne i regionalne vlasti na prvoj liniji kada je riječ o prijehu milijuna izbjeglica u susjednim zemljama, kao i interno raseljenih osoba u Ukrajini ⁽²⁾ te da je ovo najveća izbjeglička kriza u Europi od Drugog svjetskog rata; ističe da bi sve izbjeglice, bez obzira na porijeklo te političku ili seksualnu orijentaciju, trebale imati pravo na jednako pozitivnu dobrodošlicu u svim gradovima i regijama EU kao i izbjeglice iz Ukrajine;

20. pozdravlja aktivaciju Direktive o privremenoj zaštiti, koja se sada mora u potpunosti provesti na dobro koordiniran, velikodušan, uključiv i fleksibilan način, kako bi se osigurao pristup tržištu rada, stambenom zbrinjavanju, zdravstvenoj skrbi, obrazovanju i socijalnoj pomoći za sve osobe koje bježe iz Ukrajine, s naglaskom na ranjive skupine, posebno žene i djecu, bez obzira na njihovo podrijetlo, etničku pripadnost, političko opredjeljenje ili seksualnu orijentaciju;

21. skreće pozornost na posebnosti Direktive Vijeća 2001/55/EZ ⁽³⁾ o privremenoj zaštiti kojom se izbjeglicama daje sloboda da odaberu u kojoj se državi članici EU-a žele privremeno nastaniti (članak 26.) te naglašava da priznavanje prava na slobodno kretanje i samostalnost izbjeglica pozitivno pridonosi smanjenju pritiska na nacionalne sustave azila i prihvatne kapacitete u pograničnim regijama;

22. poziva na uspostavu dobrovoljnog europskog programa premještanja, uzimajući u obzir prihvatne kapacitete jedinica regionalne i lokalne samouprave; ponovno poziva na to da se gradovima i regijama EU-a omogući izravan pristup financijskim sredstvima EU-a za migracije i integraciju; poziva Komisiju da osmisli djelotvoran program raspodjele izbjeglica za buduće izbjegličke krize; poziva države članice EU-a da uvažavaju i ispunjavaju takve dobrovoljne obveze;

23. naglašava da su mnoge ukrajinske izbjeglice posebno ranjive, a otprilike polovina su maloljetnici; ističe da su među stotinama tisuća djece koja bježe mnoga bez pratnje te im je potrebna posebna zaštita i skrb; podržava „Paket mjera za zaštitu djece” namijenjen ukrajinskoj djeci izbjeglicama, u okviru kojeg se naglasak stavlja na potrebu da djeca pohađaju školu;

24. poziva na donošenje efikasnih mjera za sprečavanje trgovine ljudima s obzirom na to iz Ukrajine bježe uglavnom žene i djeca, a izvješća o ljudskim pravima pokazuju da su oni u sve većem broju mete skupina organiziranog kriminala koje ih izrabljuju, osobito u svrhu seksualnog ili radnog iskorištavanja;

25. napominje da je izbjeglicama potrebno ponuditi tečajeve jezika, obrazovanje i osposobljavanje; u tom pogledu ističe potencijal OR-ove Mreže gradova i regija za integraciju migranata;

Učinak na politike EU-a

26. potiče poduzimanje hitnih koraka u svim europskim regijama kako bi se smanjila ovisnost EU-a o trećim zemljama, a posebno o uvozu ruske energije, te poziva Europsku komisiju da podrži njihove napore;

27. podržava poziv na potpunu zabranu uvoza ruskog plina, nafte i ugljena u Europu i potiče lokalne i regionalne vlasti da počnu sastavljati planove za izvanredne situacije kako bi se pripremile za posljedice takvih sankcija;

⁽²⁾ Stanje u vezi s izbjeglicama u Ukrajini (unhcr.org).

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prijehu i snošenju posljedica prijeha tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

28. smatra da je plan REPowerEU (*) način za ubrzanje prelaska na čistu energiju, povećanje energetske sigurnosti EU-a, smanjenje ovisnosti EU-a o uvozu fosilnih goriva i sirovina iz trećih zemalja, pogotovo iz Ruske Federacije, a samim time i za smanjenje političkih, gospodarskih i sigurnosnih rizika koji proizlaze iz tog uvoza; poziva na ulaganje ogromnih sredstava i poduzimanje konkretnih mjera za poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, energetske učinkovitosti i štednje, kružnosti, elektrifikacije i istraživanja održivih alternativnih goriva kao istinskih dugoročnih, sigurnih i cjenovno pristupačnih rješenja;
29. ustrajan je u stajalištu da posljedice rata ne bi smjele ometati djelovanje u području klime i održivosti, predviđeno Pariškim sporazumom i Programom UN-a za održivi razvoj do 2030., te ponovno izražava predanost europskom zelenom planu, koji je ujedno i put prema jačanju strateške autonomije EU-a;
30. smatra da naponi EU-a za povećanje energetske samostalnosti moraju podrazumijevati potpuno napuštanje projekata Sjeverni tok i Sjeverni tok 2;
31. naročito pozdravlja nedavnu sinkronizaciju ukrajinske i moldavske električne mreže s europskom kontinentalnom mrežom;
32. prenosi poziv ukrajinskih lokalnih i regionalnih vlasti upućen međunarodnoj zajednici da im pomogne u upravljanju ekološkim katastrofama prouzročenima invazijom, među ostalim na lokacijama nuklearnih elektrana i kemijskih postrojenja;
33. pozdravlja odluku Europske komisije da započne pregovore s Ukrajinom kako bi se ona pridružila programu LIFE i dobila financijska sredstva za ekološku sanaciju nakon devastacije prouzrokovane ruskom invazijom, bilo da su posrijedi onečišćenje, uništenje ekosustava ili druge dugoročne posljedice;
34. naglašava da će sukob neizbježno imati ozbiljne posljedice za poljoprivredno-prehrambeni sektor EU-a, s obzirom na to da su Ukrajina i Rusija važni izvoznici više poljoprivrednih proizvoda (kao što su žitarice i uljarice) te dušičnih gnojiva; naglašava da EU mora ojačati svoju predanost ostvarenju održivih prehrambenih sustava uz istodobno jamčenje cjenovne pristupačnosti kvalitetne hrane za sve smanjenjem ovisnosti o ključnim uvezenim poljoprivrednim proizvodima i sirovinama; izražava duboku zabrinutost zbog činjenice da su poremećaji u izvozu iz Ukrajine i Rusije već doveli do golemog globalnog povećanja cijena poljoprivrednih proizvoda te da se posljedice osjećaju posebno u najsiromašnijim zemljama i regijama svijeta;

Dodatne napomene

35. podržava prava ruskog i bjeloruskog naroda koji prosvjeduju protiv Putina i brane svoja prava na poštene izbore, slobodu izražavanja i okupljanja te zahtijeva hitno oslobađanje nepravedno pritvorenih prosvjednika;
36. podržava dodatne koordinirane stroge sankcije protiv Rusije i Bjelarusa usmjerene na to da se djelotvorno ograniče sposobnosti Rusije da nastavi s agresijom; predlaže da Komisija predstavi smjernice o nametanju i provedbi sankcija s obzirom na to da i na regionalnoj i lokalnoj razini i dalje postoje razlike u instrumentima i postupcima koji se upotrebljavaju za provjeru statusa vlasništva poduzeća, imovine i nekretnina;
37. naglašava da bi sve zemlje kandidatkinje i potencijalne zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u trebalo poticati na primjenu sankcija dogovorenih na razini EU-a kako bi se naglasila njihova predanost EU-u i njegovim vrijednostima;
38. osuđuje rusku propagandu i govor mržnje koji potiču sukob i pomažu počiniteljima ratnih zločina; poziva na poduzimanje učinkovitih mjera na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini za suzbijanje i uklanjanje takve propagande; suprotstavlja se demonstracijama koje se u europskim gradovima održavaju za podršku ruskoj agresiji;

(*) Komunikacija Komisije „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju”, 8. ožujka 2022.

39. svojem predsjedniku nalaže da ovu Rezoluciju proslijedi Europskoj komisiji, Europskom parlamentu, francuskom i češkom predsjedništvu Vijeća EU-a i predsjedniku Europskog vijeća, kao i predsjedniku, Vladi i Parlamentu Ukrajine.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Rezolucija Europskog odbora regija – Plan REPowerEU: gradovi i regije ubrzavaju energetska tranziciju

(2022/C 301/02)

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

- uzimajući u obzir visoke cijene energije, koje su još uvijek u porastu i koje od ljeta 2021. smanjuju kupovnu moć kućanstava i poduzeća, potaknute globalnom potražnjom za energijom, posebno plinom, u vrijeme oporavka od pandemije bolesti COVID-19;
- uzimajući u obzir Komunikaciju i paket instrumenata Europske komisije (EK) za rješavanje problema rasta cijena energije od 13. listopada 2021.;
- uzimajući u obzir ničim izazvanu i neopravdanu invaziju na Ukrajinu koju je 24. veljače 2022. pokrenula Ruska Federacija uz potporu Bjelorusa;
- uzimajući u obzir Komunikaciju Europske komisije „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju” od 8. ožujka 2022.;
- uzimajući u obzir Izjavu iz Versaillesa čelnika država i vlada EU-a s neformalnog sastanka održanog 10. i 11. ožujka 2022.;
- uzimajući u obzir Komunikaciju Europske komisije o sigurnosti opskrbe i priuštivim cijenama energije, Prijedlog uredbe o skladištenju plina i privremeni krizni okvir za fleksibilnost u okviru pravila o državnim potporama od 23. ožujka 2022.;
- uzimajući u obzir zajedničku radnu skupinu za energetska sigurnost koju će u najkraćem roku osnovati Europska komisija i Sjedinjene Američke Države;
- uzimajući u obzir zaključke Predsjedništva sa sastanka Europskog vijeća održanog u 24. i 25. ožujka 2022.;
- uzimajući u obzir svoj dosadašnji rad na paketu „Spremni za 55 %”, ostvaren putem mišljenja i Radne skupine za zeleni plan na lokalnoj razini;

Suočavanje s višestrukim krizama

1. pozdravlja inicijativu Europske komisije za rješavanje problema visokih cijena energije, koje su u porastu od ljeta 2021. i koje pogoršava nezakonit, ničim izazvan i neopravdan rat Ruske Federacije u Ukrajini; naglašava da nije dovoljno samo postupno ukidati ovisnost o opskrbi fosilnim gorivima isključivo iz Ruske Federacije, već smatra da se planom REPowerEU može ubrzati energetska tranzicija i smanjiti ovisnost EU-a o uvozu energije i sirovina općenito, a time i politički, gospodarski i sigurnosni rizici prouzročeni tim uvozom; ipak, izražava duboko žaljenje zbog toga što se jasno ne spominje uloga gradova i regija u suočavanju s trenutnom energetska krizom i pronalaženju dugoročnih rješenja za njezino suzbijanje;
2. također izražava zabrinutost zbog očekivanog asimetričnog regionalnog učinka energetske krize na gradove i regije EU-a, koji odražava njihove različite sposobnosti reagiranja na poremećaje u opskrbi energijom i povećanje cijena energije te poziva Europsku komisiju i države članice da te asimetrije uzmu u obzir pri osmišljavanju i provedbi odgovarajućih mjera;
3. izražava duboku zabrinutost zbog zaključaka posljednjeg izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) naslovljenog „Klimatske promjene 2022.: učinci, prilagodba i osjetljivost” ⁽¹⁾, u kojem se potvrđuje da su mnoge posljedice klimatskih promjena već nepovratne; naglašava da se više ne smiju odlagati mjere prilagodbe i ublažavanja u kojima su lokalne vlasti ključni akteri;

⁽¹⁾ https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_FinalDraft_FullReport.pdf

4. naglašava da cilj energetske sigurnosti u konačnici mora podupirati klimatsku neutralnost i energetske tranzicije. Utiranje puta ka sigurnoj, priuštivoj i održivoj energiji jedini je pristup rješavanju trenutne krize koji će biti otporan na buduće promjene; u tom kontekstu poziva zakonodavce EU-a da budu ambiciozniji i ubrzaju donošenje paketa „Spremni za 55 %”, u kojem se u obzir posebno uzimaju OR-ova mišljenja o reviziji Direktive o obnovljivoj energiji i Direktive o energetske učinkovitosti te o Direktivi o energetskim svojstvima zgrada;
5. pozdravlja to što se energetska učinkovitost smatra glavnim načelom i ponovo spominje ključnu ulogu regija i gradova EU-a u njezinu povećanju; poziva Komisiju da u svoju strategiju uključi koncept energetske dostatnosti ⁽²⁾, kojim se nastoji ostvariti da „svi imaju pristup svim energetskim uslugama koje im trebaju i velikom dijelu energetskih usluga koje žele, pri čemu učinak energetskog sustava ne prelazi granice očuvanja okoliša”;
6. ističe ključnu ulogu postojećih inovativnih upravljačkih alata za suradnju i izgradnju kapaciteta (poput Sporazuma gradonačelnika, Savjetodavnog centra za energetske siromaštvo, europskog klimatskog pakta, inicijative „Čista energija za otoke” i sličnih inicijativa EU-a) u poticanju prijeko potrebne tranzicije prema cjenovno pristupačnoj, održivoj i sigurnoj energiji;
7. poziva Komisiju i države članice da u bliskoj suradnji s Europskom investicijskom bankom podrže stvaranje jedinstvenih kontaktnih točaka za provedbu plana REPowerEU na regionalnoj i lokalnoj razini;
8. poziva Komisiju da promiče sustavno korištenje postojećih najboljih praksi pružanjem posebne tehničke i financijske potpore lokalnim i regionalnim vlastima u cilju smanjenja početnog troškovnog opterećenja mjera energetske učinkovitosti, pridajući pritom posebnu pozornost ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i malim poduzećima te potrošačima;
9. smatra da je paket mjera za suočavanje s rastom cijena energije ⁽³⁾ prvi pokušaj da se predlože alati za ublažavanje socijalnih posljedica trenutne energetske krize, ali da se nije pokazao dovoljno djelotvornim i da bi ga trebalo ojačati; smatra da naglasak treba staviti na dugoročna rješenja za energetske neovisnu Europu bez fosilnih goriva i transformacijske promjene u svim sektorima radi iskorjenjivanja energetske siromaštva i siromaštva u pogledu mobilnosti;
10. poziva Komisiju da pri osmišljavanju dugoročnih rješenja za postizanje energetske dostatnosti vodi računa o regijama koje ovise o fosilnim gorivima, a ne mogu se povezati s mrežom na kopnu, poput najudaljenijih regija;

Zajedničko poticanje obnovljive energije, energetske učinkovitosti i uštede energije putem plana REPowerEU

11. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da masovna ulaganja i konkretne mjere za ubrzanje uporabe obnovljivih izvora energije i poticanje energetske učinkovitosti, uštede energije i istraživanja alternativnih održivih goriva budu prioritet i da se u potpunosti povežu;
12. sa zanimanjem iščekuje skorašnji prijedlog Europske komisije da se, u skladu s načelom supsidijarnosti, osigura brži postupak za dodjelu dozvola u području energije iz obnovljivih izvora i poziva na uvođenje slične mjere za ključne projekte u području energetske učinkovitosti; poziva Komisiju da ojača postojeće alate kojima se lokalnim i regionalnim vlastima pruža tehnička pomoć; stoga pozdravlja prijedlog za europsku inicijativu za solarne krovove iz predstojeće komunikacije Europske komisije o strategiji za solarnu energiju, predviđene za lipanj; poziva države članice da uvedu poticaje za kupnju poput kratkoročnih subvencija za potrošače;
13. ističe odlučujuću ulogu koju javno prihvaćanje infrastrukturnih projekata ima u ubrzanju postupaka planiranja i izdavanja dozvola te poziva Komisiju i države članice da potiču širenje dobrih praksi u tom području, poput onih navedenih u nedavnom izvješću o infrastrukturi OR-ove Mreže regionalnih središta;

⁽²⁾ <https://www.energysufficiency.org>

⁽³⁾ Paket mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije, 13. listopada 2021. (COM(2021) 660 final).

14. smatra da je dekarbonizacija javnih i privatnih zgrada središnji dio europskog zelenog plana i ključni dio suočavanja ključna sastavnica u pronalaženju rješenja za smanjenje postojeće razine potražnje za plinom; potiče Komisiju da ubrza uvođenje dizalica topline ⁽⁴⁾ u okviru plana REPowerEU i potraži inovativna rješenja kojima se naš fond zgrada može učiniti što pametnijima i klimatski neutralnijima;

15. poziva Komisiju i da olakša uspostavu javno-privatnih konzorcija za obnavljanje zgrada u kojima bi sudjelovala industrija i lokalne i regionalne vlasti kako bi se demonstrirali integrirani paketi za obnovu grijanja i hlađenja u zgradama, da uspostavi program za postavljanje izolacije u industrijskim postrojenjima kojim bi se privlačila isplativa ulaganja s kratkim vremenom povrata, kao i da podupire osposobljavanje radne snage u području obnove;

16. napominje da u komunikaciji o programu REPowerEU nije dovoljno iskorišten potencijal za uštedu energije te poziva Komisiju i države članice da razmotre mjere poput kampanja kojima se potiče promjena ponašanja;

17. izražava žaljenje zbog kašnjenja u donošenju Akta o obnovi prirode i naglašava da su zaštita i obnova bioraznolikosti neraskidivo povezane s prilagodbom klimatskim promjenama i da moraju ostati jedan od stupova zelene tranzicije u sklopu europskog zelenog plana; od Europske komisije traži da regionalne i lokalne vlasti u potpunosti uključi u određivanje područja u kojima treba provesti projekte koji se bave energijom iz obnovljivih izvora, i to u skladu s načelom supsidijarnosti, kako bi se osiguralo da budu potpuno u skladu s načelom „nenanošenja štete“;

18. smatra da se energetska sigurnost i klimatska neutralnost mogu postići samo ako Europska unija bude imala čvrsto i potpuno povezano unutarnje tržište električne energije i dobro funkcionirajuće tržište ugljika; ističe da kratkoročne privremene mjere poput poboljšanog skladištenja plina iz fosilnih izvora i povećanog uvoza ukapljenog prirodnog plina ne bi trebale stvoriti dodatnu ovisnost o određenim pružateljima usluga i da bi trebale pogodovati uvođenju zelenog plina kako bismo se pomoću vodika i drugih goriva iz obnovljivih izvora mogli pripremiti za klimatsku neutralnost; poziva na dovršenje i poboljšanje plinske, hidrogenske i elektroenergetske međupovezanosti širom Europske unije, među ostalim potpunom sinkronizacijom elektroenergetskih mreža;

19. naglašava važnost potpunog obuhvaćanja i iskorištavanja doprinosa „prozumenata” i lokalnih zajednica obnovljive energije te predlaže manje restriktivnu definiciju pametnih mreža u okviru transeuropske energetske mreže (TEN-E) i njezine infrastrukture; ističe da nove male proizvođače treba povezati na mreže niskog i srednjeg napona; poziva Komisiju da osigura okvir za združivanje većeg broja manjih projekata, uz posebnu fleksibilnost za pogranične regije, kako bi se mogli uspostaviti združeni prekogranični projekti i za njih dobiti financiranje; naglašava da veliku ulogu u tim projektima mogu imati europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS); podsjeća na nezamjenjivu ulogu ruralnih područja u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora;

20. naglašava da trenutna energetska kriza pruža priliku za značajno intenziviranje elektrifikacije i proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora kao čistih rješenja za dekarbonizaciju našeg gospodarstva; poziva Komisiju da predloži konkretne i ambiciozne mjere za uspostavu akceleratora vodika, među ostalim i utvrđeni vremenski raspored za svaku mjeru; pritom traži da Komisija kao jednu od glavnih mjera na razini EU-a pokrene inicijativu za „doline ugljika”, koja bi bila usmjerena na jačanje tih dolina i strukturnu potporu njihovu povezivanju i prekograničnoj suradnji diljem Europe i koja bi obuhvaćala financiranje iz Inovacijskog fonda EU-a i povećano financiranje sredstvima zajedničke inicijative za partnerstvo za čisti vodik; pozdravlja prijedlog za uspostavu globalnog europskog instrumenta za vodik i poziva na strukturno sudjelovanje regija EU-a koje se time već aktivno bave; od europskih zakonodavaca traži da prilikom usvajanja paketa „Spremni za 55 %”, uključujući i zakonodavni paket mjera za dekarbonizaciju tržišta plina, dosljedno podržavaju ubrzano prihvaćanje zelenog vodika na tržištu;

21. poziva na ažuriranje postojećih pravila o državnim potporama kako bi postala optimalna za sufinanciranje, funkcioniranje i daljnji razvoj javne infrastrukture za punjenje električnom energijom te smatra da bi povezani troškovi ulaganja trebali biti prihvatljivi za javne potpore, kao što je izneseno u nedavnom izvješću o infrastrukturi Mreže regionalnih središta OR-a;

⁽⁴⁾ Dizalice topline, koje nalikuju klimatizacijskim uređajima i smještene su izvan zgrada, griju domove ne tako što proizvode toplinu, nego što osiguravaju njezin protok. Koristeći električnu energiju, one izvlače i koncentriraju toplinu iz vanjskog zraka, tla ili vode i zatim je „upumpavaju” u domove.

Ususret planu REPowerEU u partnerstvu s gradovima i regijama

22. naglašava da bi predstojeći plan REPowerEU trebao sadržavati plan za financiranje i usmjeravanje postojećih ili novih sredstava EU-a kojima bi se lokalnim i regionalnim vlastima pružila potpora za provedbu; poziva države članice da neiskorištena sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost preusmjere kako bi podržale lokalno planiranje energetske sigurnosti i ulaganje u obnovljive izvore energije;

23. poziva Komisiju da kao institucionalni partner bude uključena u novoosnovanu Koordinacijsku skupinu za energetska siromaštvo i ugrožene potrošače kako bi se olakšale razmjena informacija i koordinacija između Komisije i država članica u vezi s pitanjima koja se odnose na osmišljavanje i provedbu predstojećeg plana REPowerEU te zakonodavstva, programa i politika Unije koji se odnose na ugrožena kućanstva i potrošače pogođene energetskim siromaštvom i siromaštvom u području mobilnosti na svim razinama. OR je u sklopu svoje Radne skupine za zeleni plan na lokalnoj razini spreman doprinijeti toj međuinstitucijskoj suradnji utvrđivanjem uskih grla, načina i sredstava za pojačanje mjera u okviru paketa „Spremni za 55 %” na lokalnoj i regionalnoj razini i njihovo intenziviranje u početnoj fazi, među ostalim razmjenom najboljih praksi, iskustava i stručnog znanja;

24. napominje da Uredba o Europskom fondu za regionalni razvoj (EFRR) iziskuje da se najmanje 30 % resursa regija svih kategorija namijeni za ostvarenje zelenije i otpornije Europe s niskim emisijama ugljika; poziva države članice i regije da iskoriste mogućnosti koje im europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF) nude za financiranje projekata energetske tranzicije, uključujući projekte koji se bave energetskom učinkovitošću, energijom iz obnovljivih izvora i razvijanjem pametnih energetskih sustava, mreža i mogućnosti skladištenja izvan okvira mreže TEN-E;

25. pozdravlja pokretanje posebnog natječaja, u sklopu Instrumenta za tehničku potporu, za pružanje potpore državama članicama koje postupno smanjuju svoju ovisnost o fosilnim gorivima iz Rusije, ali izražava žaljenje zbog kratkog vremenskog roka za prijavu na natječaj; poziva Komisiju da potpore u okviru Instrumenta za tehničku potporu učini dostupnijima za lokalne i regionalne vlasti, pogotovo one u manje razvijenim regijama, koje imaju najslabije kapacitete, zbog čega u provedbi ulaganja i reformi ne mogu na najbolji način iskoristiti potpore u okviru Fonda za oporavak i otpornost; spreman je podržati Komisiju i u tu svrhu osigurati učinkovitu provedbu tog instrumenta u regijama i gradovima;

26. prepoznaje određivanje cijene ugljika kao ključni instrument koji stoji iza povećanih klimatskih ambicija EU-a i podržava svesektorski pristup kojim se te ambicije ostvaruju; pozdravlja činjenicu da Komisija prepoznaje te rizike, kao i prijedloge za njihovo suzbijanje poput izmjene smjernica o državnim potporama u kontekstu sustava EU-a za trgovanje emisijama; naglašava da neke od predloženih mjera poput većeg poreza na neočekivani profit možda neće pružiti pouzdanu potporu; svjestan je da bi uvođenje trgovanja emisijama u sektore prometa i zgrada u kombinaciji s nedovoljnim ulaganjem u te sektore i povećanjem cijena goriva moglo povećati rizik od energetskog siromaštva i siromaštva u pogledu mobilnosti; stoga poziva Komisiju i suzakonodavce da državama članicama uvedu obvezu određivanja minimalnog postotka od barem 20 % prihoda od dražbi emisijskih jedinica u okviru ETS-a, kojima će izravno upravljati lokalne i regionalne vlasti;

27. pozdravlja donošenje privremenog okvira za krize koji državama članicama omogućuje korištenje fleksibilnosti osigurane u okviru pravila o državnim potporama kako bi podržale gospodarstvo u kontekstu rata koji Rusija vodi u Ukrajini; naglašava da treba pomno pratiti moguće negativne učinke na konkurenciju i narušavanje jedinstvenog tržišta; napominje da se u nedavnom izvješću OR-ovih regionalnih središta o infrastrukturi⁽⁵⁾ govori o državnim potporama i smatra da postojeća pravila o državnim potporama nisu optimalna za daljnji razvoj javne infrastrukture za punjenje električnom energijom, kao ni za upravljanje tom infrastrukturom ili njezino sufinanciranje; u budućoj reviziji trebalo bi razmotriti mogućnost da troškovi ulaganja budu prihvatljivi za javne potpore;

28. sa zabrinutošću napominje da će trenutna kriza izuzetno jako utjecati na javne financije te stoga poziva Komisiju da produži primjenu opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu dok se ne postigne dogovor o novom okviru gospodarskog upravljanja, a barem do kraja 2023.; javna ulaganja kojima se podržava zelena tranzicija, a pogotovo energetska učinkovitost i energija iz obnovljivih izvora, u okviru gospodarskog upravljanja ne bi trebalo smatrati strukturnim rashodima;

(5) <https://cor.europa.eu/hr/news/Pages/reghub-launches-consultation-on-21st-century-rules.aspx>

29. pozdravlja mjere iz članka 5. Direktive o električnoj energiji o tržištu električne energije, kao i smjernice ⁽⁶⁾ u pogledu mogućnosti da države članice interveniraju u određivanje cijena za opskrbu električnom energijom; smatra da će, u kontekstu trenutne geopolitičke situacije, njezinih posljedica po energetska tržišta i povećanih i volatilnih cijena električne energije, intervencija država članica biti od ključne važnosti i da će joj cilj biti dvostruk: zaštititi ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i mala poduzeća te pojačati konkurenciju za dugoročnu korist potrošača. Ipak, ponavlja ⁽⁷⁾ da te mjere moraju biti vremenski ograničene, povezane s hitnom prirodom energetske krize i da nikad ne smiju prerasti u strukturnu promjenu koja bi mogla potkopati liberalizaciju upravljanja tržištem električne energije; u svjetlu sve nižih cijena proizvodnje struje iz obnovljivih izvora, predlaže da se razmotri mogućnost razdvajanja plina i struje kako bi se eventualno spriječilo da visoke cijene plina utječu na cijenu struje;

30. pozdravlja zakonodavni prijedlog da se za sljedeću zimu, ali i razdoblja nakon nje, u EU-u osigura odgovarajuća razina skladištene energije; naglašava da bi pri određivanju takvih minimalnih razina trebalo u obzir uzeti procjene rizika na regionalnoj razini;

31. naglašava da treba steći bolje razumijevanje regionalnih potreba za prekvalifikacijom i dodatnim osposobljavanjem, kao i prilika koje se za to pružaju; poziva Komisiju da iskoristi inicijative poput programa Erasmus+ i Obzor Europa kako bi osigurala bližu suradnju između industrijskog sektora i akademskog svijeta i da u ključnim industrijskim ekosistemima (vodik, solarna energija, dizalice topline i energija vjetra) pokrene Pakt za vještine; poziva države članice da intenziviraju upotrebu Europskog socijalnog fonda plus, Fonda za pravednu tranziciju i Instrumenta za oporavak i otpornost kako bi potakle prekvalifikaciju i dodatno osposobljavanje radne snage, u skladu s potrebama za prilagođavanjem stručnih praksi novim tehnologijama, niskougljičnim materijalima i načelu kružnosti.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁶⁾ Vidjeti Prilog 1. Komunikaciji Europske komisije o planu REPowerEU.

⁽⁷⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Obnovljiva energija i unutarnje tržište električne energije” (SL C 342, 12.10.2017., str. 79.), D. Matoniene (LT/ECR), točka 20.

MIŠLJENJA

ODBOR REGIJA

149. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 27.4.2022.–28.4.2022.

Mišljenje Europskog odbora regija – Jačanje odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine na podnacionalnoj razini i ublažavanje teritorijalnog učinka povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a

(2022/C 301/03)

Izvjestitelj: Michael Murphy (IE/EPP), član Vijeća grofovije Tipperary, načelnik Općinskog okruga Clonmel

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

Opće napomene

1. pozdravlja Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine (u daljnjem tekstu: Sporazum) koji je u potpunosti stupio na snagu 1. svibnja 2021. i kojim se osigurava stabilan pravni okvir za bilateralne odnose. OR podržava zajednički i odgovoran pristup provedbi Sporazuma o trgovini i suradnji, uključujući Protokol o Sjevernoj Irskoj i osiguravanje jednakih uvjeta, i prepoznaje napore Europske komisije da pronađe kreativna rješenja, posebno za pitanja koja se javljaju u odnosima Sjeverne Irske i ostatka Ujedinjene Kraljevine;
2. podsjeća na to da se Sporazum ⁽¹⁾ sastoji od Sporazuma o slobodnoj trgovini ⁽²⁾, kojim se predviđa suradnja u ekonomskim, socijalnim i ekološkim pitanjima te u području ribarstva, od „bliskog partnerstva u području sigurnosti građana” te od sveobuhvatnog okvira upravljanja. OR napominje da Sporazum o trgovini i suradnji obuhvaća područja koja su u nacionalnoj nadležnosti, ali su u nekim državama članicama EU-a u djelokrugu regija sa zakonodavnim ovlastima;
3. stoga izražava žaljenje zbog toga što Sporazum nema „teritorijalnu dubinu” i ne uvažava na odgovarajući način ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u odnosima EU-a i Ujedinjene Kraljevine, odnosno na lokalne i regionalne vlasti upućuje samo kad je riječ o prilagodbi nekih elemenata Sporazuma posebnim regionalnim uvjetima ⁽³⁾ ili vrlo specifičnim pitanjima kao što su fiskalne odredbe ⁽⁴⁾. OR ističe da Sporazum uključuje definiranu ulogu civilnog društva, koja se sama po sebi smatra elementom „institucionalnog okvira” ⁽⁵⁾;
4. pozdravlja suradnju Europske unije i Ujedinjene Kraljevine u reakciji na rusku agresiju na Ukrajinu i ističe da su lokalne vlasti diljem Europe na prvoj liniji pružanja praktične i humanitarne pomoći;

⁽¹⁾ Na temelju članka 217. UFEU-a.

⁽²⁾ Na temelju članka 207. UFEU-a.

⁽³⁾ Str. 61.

⁽⁴⁾ Str. 249.

⁽⁵⁾ Str. 23.

Cilj većeg institucionalnog priznavanja odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine na podnacionalnoj razini

5. naglašava da je Kontaktna skupina OR-a i Ujedinjene Kraljevine, osnovana u veljači 2020., jedini institucionalni kanal koji omogućuje forum za kontinuirani dijalog i političko partnerstvo lokalnih i regionalnih vlasti EU-a i Ujedinjene Kraljevine te za razmjenu znanja i iskustva, posebno o teritorijalnoj suradnji i prekograničnim pitanjima; uviđa da Kontaktna skupina pruža prostor za obostranu korist i zajednički interes za raspravu o problemima ili prilikama, posebno u vezi s tematskim područjima koja ne poznaju granice (npr. klimatske promjene, turizam, digitalna i zelena tranzicija i zajednička kulturna baština) i koja proizlaze iz povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a. Također predstavnicima OR-a omogućuje raspravu o takvim pitanjima s predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti Ujedinjene Kraljevine, zbog čega je OR kadar održavati i promicati takve plodonosne odnose na podnacionalnoj razini;

6. uviđa da će odnosi EU-a i Ujedinjene Kraljevine, uzimajući u obzir da je posrijedi dosad nezabilježeno povlačenje države članice iz EU-a, ostati intenzivniji i višedimenzionalniji od odnosa s ostalim trećim zemljama te da odnosi na podnacionalnoj razini zaslužuju priznanje. Stoga poziva na formalno priznavanje uloge Kontaktne skupine OR-a i Ujedinjene Kraljevine kao službenog podnacionalnog sugovornika s lokalnim i regionalnim vlastima iz EU-a i Ujedinjene Kraljevine u okviru Sporazuma o trgovini i suradnji kako bi se iznijela procjena podnacionalne dimenzije ključnih politika i zakonodavnih pitanja koja će utjecati na bilateralne odnose Ujedinjene Kraljevine i EU-a, jednako kao što će to Parlamentarna skupština, Forum civilnog društva i specijalizirani odbori Ujedinjene Kraljevine i EU-a učiniti u svojim područjima interesa. OR također poziva lokalne i regionalne vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini da nastave surađivati s vladom Ujedinjene Kraljevine na službenom priznavanju Kontaktne skupine;

7. potiče Europsku komisiju da preispita strukturu Zajedničkog vijeća za partnerstvo, koje nadzire provedbu i primjenu Sporazuma, kako bi se riješio problem nedostatka teritorijalne dubine uključivanjem lokalnih i regionalnih vlasti u praćenje Sporazuma i upravljanje njime. Uspostavom lokalnih dijaloga (tehničko savjetovanje) radi rješavanja pitanja lokalnih nadležnosti (ribarstvo, osposobljavanje, mobilnost, teritorijalna suradnja...) doprinijelo bi se poboljšanju odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine na makrorazini;

8. potiče Europski parlament da na obostrano koristan način formalizira interakciju o pitanjima od zajedničkog interesa između OR-a i Izaslanstva Europskog parlamenta u Parlamentarnoj skupštini za partnerstvo EU-a i Ujedinjene Kraljevine kako bi se pružili teritorijalni dokazi o provedbi Sporazuma;

9. cijeni aktualne razgovore na političkoj i tehničkoj razini za rješavanje pitanja koja proizlaze iz provedbe Protokola o Sjevernoj Irskoj, a svjestan je i trenutačnog rada Europske komisije na finalizaciji Ugovora o Gibraltaru, ali naglašava da takva pitanja koja tek treba razraditi ne bi smjela ugroziti veliku spremnost lokalnih i regionalnih vlasti da utvrde načine suradnje;

Ublažavanje teritorijalnog učinka Brexita

10. smatra da je od početka 2020. i dalje teško razdvojiti učinke koji proizlaze iz pregovora o Sporazumu i njegova stupanja na snagu od posljedica pandemije bolesti COVID-19⁽⁶⁾. Pozdravlja nedavnu studiju OR-a „Novi trgovinski i gospodarski odnosi između EU-a i Ujedinjene Kraljevine: utjecaj na regije i gradove”, u kojoj se zaključuje da su posljedice Brexita asimetrične u raznim sektorima i regijama EU-a, da snažnije utječu na manja poduzeća, mogu smanjiti mobilnost ljudskog kapitala i suradnju poduzeća iz EU-a i Ujedinjene Kraljevine i da negativno utječu na regije i zajednice uključene u međuregionalne projekte s Ujedinjenom Kraljevinom; pozdravlja činjenicu da ta studija potvrđuje da će biti potrebno povećanje proračuna za pričuvu za prilagodbu Brexitu kako bi se odgovorilo na te asimetrične posljedice u Europi;

11. uviđa da se teritorijalni učinak Brexita osjeća u regijama diljem EU-a, i to kod, među ostalim, gospodarskih, okolišnih, socijalnih, kulturnih i obrazovnih pitanja – od trgovine u velikim lukama koje su posebno izložene, kao što su Antwerpen, Calais, Cork, Dover, Dublin, Rotterdam i Zeebrugge, do budućnosti studentske razmjene, sveučilišnih sektora koji surađuju na klimatskim promjenama i prilagodbi njima, regionalnih trgovinskih agencija koje se bave alternativnim tržištima i rješavanja pitanja građana, uključujući mobilnost i integraciju;

⁽⁶⁾ Vidjeti poglavlje VI. Godišnjeg barometra OR-a za 2021.: <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/barometer-fullreport%20web.pdf>

12. naglašava da je pričuva za prilagodbu Brexitu važna za ublažavanje najneposrednijih troškova i dugoročniju procjenu učinka Brexita, kao i za pružanje potpore regijama i gospodarskim sektorima država članica, uključujući otvaranje i zaštitu radnih mjesta, kao što su programi skraćenog radnog vremena, prekvalifikacija i osposobljavanje te utvrđivanje opsega novih tržišta;

13. OR stoga ustraje u tome da se u potpunosti poštuju odredbe Uredbe o pričuvi za prilagodbu Brexitu koje se odnose na uključivanje regija i lokalnih zajednica u provedbu pričuve za prilagodbu Brexitu i izvješćivanje na razini NUTS 2. OR također podsjeća da je, s obzirom na programiranje fondova pričuve za prilagodbu Brexitu, zatražio da se naglasak stavi na MSP-ove, na mjere usmjerene na reintegraciju građana EU-a i na tehničku pomoć. Kad je riječ o raspodjeli sredstava, OR se zalagao za minimalnu pokrivenost/prag za nove pomorske pogranične regije s Ujedinjenom Kraljevinom i dodjelu omotnice za ribarstvo bez nacionalne indeksacije;

14. OR trenutačno dijeli bojazan regionalnih partnera u Ujedinjenoj Kraljevini, koji ukazuju na to da je strateško planiranje regionalne politike pogođeno gubitkom financijskih sredstava u okviru kohezijske politike EU-a i nedostatkom sigurnosti višegodišnjeg programiranja;

Utvrđivanje novih načina suradnje izvan okvira Sporazuma

15. naglašava spremnost lokalne razine, tj. udruga lokalnih vlasti i lokalnih tijela diljem Ujedinjene Kraljevine, a posebno decentraliziranih teritorijalnih jedinica, da u ovom razdoblju nakon Brexita na podnacionalnoj razini nastave, čak i unaprijeđuju odnose s kolegama iz EU-a;

16. ističe da je priznavanje i poticanje odnosa podnacionalnih tijela istinski korisno, što je važno jer usuglašavanje na lokalnoj razini može doprinijeti boljim odnosima na makrorazini. Na primjer, ponovna uspostava lokalnog tehničkog usuglašavanja o ribarstvu na području Kanalskih otoka mogla bi doprinijeti poboljšanju odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine na makrorazini;

17. pozdravlja činjenicu da Ujedinjena Kraljevina, čak i ako više ne sudjeluje u programima financiranja EU-a, i dalje sudjeluje u četiri tehnička programa EU-a: Obzor Europa, Copernicus i satelitski nadzor, program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje te ITER. Prva dva navedena programa posebno su relevantna za lokalne i regionalne vlasti. Napominje da postoje brojne inicijative u kojima i dalje sudjeluju regije Ujedinjene Kraljevine, uključujući Škotsku i Wales, koje i dalje sudjeluju u inicijativi Vanguard koja se financira iz programa Obzor Europa (7) (koja prati industrijsku preobrazbu nakon uključivog, interaktivnog i poduzetničkog procesa koji se temelji na regionalnim strategijama pametne specijalizacije), a Grofovija Kent sudjeluje u inicijativi Odbora Straits (8);

18. podsjeća na to da su neke regije Ujedinjene Kraljevine i dalje uključene u tekuće programsko razdoblje (do kraja 2023.), uključujući Interreg Sjeverno more, Interreg La Manche i Interreg Irska – Wales, te napominje da Ujedinjena Kraljevina znatno doprinosi tim prekograničnim programima u iznosu do trećine proračuna. OR napominje da lokalne i regionalne vlasti svojim sredstvima najvjerojatnije neće moći nadoknaditi gubitak sredstava Interrega;

19. uviđa da, kad je riječ o zaključenju programa, posebno ako upravljačka tijela imaju sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini (Interreg La Manche i Interreg Irska – Wales), ti programi moraju biti okončani pod najboljim mogućim uvjetima u interesu britanskih korisnika i korisnika iz EU-a i u skladu sa zahtjevima EU-a;

20. uviđa da će jedini program prekogranične suradnje koji će opstati nakon Brexita nakon 2023. biti program PEACE PLUS za razdoblje 2021.–2027., koji će financirati EU u iznosu od otprilike 1 milijarde EUR. Program PEACE PLUS objedinit će postojeće komponente financiranja EU-a PEACE i Interreg u jedinstveni usklađeni prekogranični program za Sjevernu Irsku i pogranične okruge Irske. Program je i dalje ključan doprinos provedbi Sporazuma na Veliki petak;

21. napominje da bi sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine u programima Interreg – u koje su već intenzivno uključene treće zemlje, kao što su program za sjevernu periferiju i Arktik, program za regiju Sjevernog mora i program za sjeverozapadnu Europu – moglo biti moguće ako ga vlada Ujedinjene Kraljevine pristane financirati;

(7) <http://www.s3vanguardinitiative.eu/members>

(8) Odbor Straits multilateralni je forum za dijalog koji svojim članovima omogućuje fleksibilan okvir za suradnju unutar svojih odgovornosti i za proširenje suradnje na lokalne dionike kao što su oni iz volonterskog sektora, obrazovanja ili poslovnog svijeta.

22. naglašava da bi se mogla uspostaviti europska grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTS) u čijem bi radu sudjelovao partner iz samo jedne države članice EU-a, uključujući njezine najudaljenije regije, i jedno lokalno ili regionalno tijelo iz Ujedinjene Kraljevine te predlaže da države članice EU-a pri nastojanju da uspostave suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom razmotre taj alat ako je to u skladu s njihovom teritorijalnom suradnjom;

23. žali zbog toga što Europska komisija u Osmom kohezijskom izvješću nije uzela u obzir učinak Brexita, koji je pridonio poremećajima u gospodarstvu, međuregionalnoj suradnji, istraživačkim ekosustavima, sustavima osposobljavanja i demografiji u određenom broju regija EU-a. Europski odbor regija želi da se geopolitička kretanja bolje uzmu u obzir u budućem pristupu razdoblju nakon 2027.;

24. pozdravlja činjenicu da su gradovi i regije Ujedinjene Kraljevine i dalje aktivno uključeni u mnoge mreže i udruge EU-a, kao što je Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe, te se očekuje da će ostati unutar određenih europskih udruženja, kao što su Konferencija rubnih primorskih regija (CPMR), Eurocities i Vijeće europskih općina i regija (CEMR), kao i da se tim mehanizmima omogućuje izvrsna razmjena iskustava između lokalnih i regionalnih vlasti Ujedinjene Kraljevine i EU-a;

25. uvjeren je da će se suradnja između lokalnih i regionalnih vlasti EU-a i Ujedinjene Kraljevine nastaviti putem bratimljenja, s obzirom na to da je oko 100 gradova Ujedinjene Kraljevine⁽⁹⁾ pobratimljeno s gradovima u državama članicama EU-a; poziva na to da se u okviru partnerstava i dalje istražuju moguće metode financiranja za potporu tom radu jer ta partnerstva potiču razmjenu najboljih praksi, uzajamno razumijevanje i zajedničke vrijednosti te su ključna za europski način života;

26. prepoznaje važnost razmjena u obrazovanju za mobilnost studenata, zajednička istraživanja te razvoj jezičnih vještina i međuljudskih veza i podupire napore decentraliziranih uprava Ujedinjene Kraljevine da otvore nove načine suradnje izvan okvira Sporazuma;

27. odaje posebno priznanje velškom programu „Taith”⁽¹⁰⁾ i pozdravlja velške i škotske međunarodne programe razmjene u svrhu učenja, kojima se barem djelomično može kompenzirati povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz programa Erasmus+ i popuniti praznine koje je ostavio nacionalni program Ujedinjene Kraljevine Turing⁽¹¹⁾;

28. napominje da postoji vidljiv trend bilateralizacije odnosa na podnacionalnoj razini, što je vidljivo iz otvaranja predstavništava regija EU-a u Londonu i drugdje u Ujedinjenoj Kraljevini. Decentralizirane teritorijalne jedinice Ujedinjene Kraljevine također provode programe „globalnih nacija”, u kojima se prednost daje bilateralnim odnosima s europskim regijama. U Engleskoj gradovi i metropolska područja pokreću i projekte bilateralne suradnje, što je vidljivo iz partnerstva gradskog područja Greater Manchester i Sjeverne Rajne – Vestfalije. Iako pozdravlja bilateralne odnose, OR smatra da se ta bilateralizacija ne bi smjela provoditi nauštrb lokalnih i regionalnih vlasti u zemljama sa slabijim kapacitetima na podnacionalnoj razini te da se ta potpora ne bi trebala smatrati protivnom cilju OR-a da se postigne institucionalno priznavanje podnacionalne dimenzije odnosa EU-a i Ujedinjene Kraljevine;

29. vidjeti neiskorištene mogućnosti za suradnju između lokalnih i regionalnih vlasti EU-a i Ujedinjene Kraljevine u skupnom angažmanu na zajedničkim izazovima, kao što su pružanje humanitarne pomoći, održivo upravljanje Sjevernim morem, kanalom La Manche i Irskim morem, kao i globalna borba protiv klimatskih promjena, provedba ciljeva održivog razvoja na lokalnoj i regionalnoj razini te prijelaz na održiviji i digitalni turizam. U tom pogledu podupire zamisao Ujedinjene Kraljevine i Francuske da se osiguraju minimalne plaće za pomorce i radnike koji rade na vezama unutar Europe, dakle i između Ujedinjene Kraljevine i Europske unije;

30. naglašava da se odnos između regija EU-a i Ujedinjene Kraljevine među ostalim zasniva i na zajedničkoj kulturnoj baštini, jezicima i keltskim (jezičnim) vezama, kao i na zajedničkim europskim vrijednostima i zajedničkoj povijesti naših građana i građanki;

⁽⁹⁾ Ured za nacionalnu statistiku, Ujedinjena Kraljevina, podaci za 2018., objavljeni u rujnu 2020.: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/datasets/twinnedtownsandsistercities>

⁽¹⁰⁾ Petogodišnji program (2022.–2026.) pokrenut u veljači 2022. uz financiranje velške vlade u iznosu do 65 milijuna eura.

⁽¹¹⁾ Program nije reciprocitetan, traje jednu godinu i namijenjen je prvenstveno akademskom osoblju, a ne studentima.

31. smatra da su sve institucije EU-a dužne bolje shvatiti i razumjeti potencijal odnosa i partnerstava na podnacionalnoj razini EU-a i Ujedinjene Kraljevine prepoznajući ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti kao razine vlasti najbliže građanima;
32. smatra da je uspostava sveobuhvatnih savjetodavnih struktura za pripravnost regionalnih i lokalnih vlasti za Brexit dobar alat za poboljšanje odnosa Ujedinjene Kraljevine i EU-a;
33. zaključuje da je pri razmatranju budućih izazova i smjera EU-a nakon Brexita potrebno dodatno razumjeti izazove i prioritete građana u EU-u te uviđa da je Konferencija o budućnosti Europe (COFE) prikladan mehanizam za to.

Bruxelles, 27. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Novi europski Bauhaus: Atraktivan, održiv, zajedno

(2022/C 301/04)

Izjavitelj:	Kieran MCCARTHY (IE/EA), član lokalnog predstavničkog tijela: Gradsko vijeće Grada Corca
Referentni dokument:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Novi europski Bauhaus: Atraktivan, održiv, zajedno COM(2021) 573

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

Predstavljanje novog europskog Bauhauusa

1. pozdravlja interdisciplinarnu inicijativu Europske komisije „novi europski Bauhaus”, koja ostvarivanju zelenog plana EU-a doprinosi tako što mu dodaje ključnu kulturnu dimenziju i približava ga građanima. To postiže stvaranjem lijepih, održivih i uključivih prostora, mjesta, proizvoda i načina života u kojima se olakšavaju partnerstva i ispoljavaju koristi ekološke rekonfiguracije i tranzicije, korištenjem konkretnih iskustava na lokalnoj razini;
2. uviđa entuzijizam i sve veću potporu koje za novi europski Bauhaus iskazuju brojni prijatelji, akteri, organizacije civilnog društva, mreže, kolektivi, regionalna središta i platforme te živi laboratoriji, kao i njihovu kontinuiranu zainteresiranost za stimuliranje kreativnosti, sudjelovanje u novom europskom Bauhausu i povezivanje i oblikovanje njegovih vrijednosti i načela te njihovo djelovanje u tom području;
3. izražava zadovoljstvo zbog toga što je prepoznata uloga lokalnih i regionalnih vlasti u provedbi načela novog europskog Bauhauusa jer su one, zahvaljujući načelu supsidijarnosti, u dobrom položaju da doprinose razvoju politika i provedbi novog europskog Bauhauusa;
4. smatra da su gradovi i regije u cijelom EU-u predvodnici razvoja koji počiva na kulturi i da lokalna i regionalna razina imaju ključne nadležnosti za održive gradske, regionalne i kulturne politike; stoga su lokalno i regionalno izabrani predstavnici od središnje važnosti jer novi europski Bauhaus mogu učiniti pristupačnijim, a pripadnike javnosti angažirati u procesu preobrazbe radi unapređenja njegove provedbe;
5. snažno podupire novi europski Bauhaus kao ključnu priliku za iskorištavanje kreativnog potencijala regija i općina, a time i stvaranje prihvaćenih i održivih rješenja koja će zeleni plan učiniti uspješnim;
6. svjestan je interdisciplinarnu prirodu novog europskog Bauhauusa, utkanog u brojne EU-ove programe i linije financiranja, ali ističe da ga trebaju prihvatiti i sadašnji i budući partneri;
7. ponovno potvrđuje prvo ključno načelo novog europskog Bauhauusa da treba podupirati višerazinski i lokalizirani pristup. U tom pogledu OR ukazuje na činjenicu da se promjene događaju na lokalnoj i regionalnoj razini, u kojoj je ukorijenjen i osjećaj teritorijalne pripadnosti;

8. izražava zadovoljstvo zbog toga što Komisija smatra da u novom europskom Bauhausu trebaju biti zastupljena ruralna područja. Brojne deklaracije⁽¹⁾ i pakt za ruralna područja pružaju okvir za buduće politike i mjere u području ruralnog razvoja u Europi i ključan su alat za povezivanje novog europskog Bauhausa s ruralnim područjima, koja se mogu smatrati i „pokusnim područjima” za male transformativne projekte;

9. naglašava da bi novi europski Bauhaus mogao biti važan instrument oporavka jer bi mogao osigurati radna mjesta na lokalnoj razini i razmišljanje povesti u smjeru održivog i učinkovitog teritorijalnog planiranja i tako utjecati na društveno ponašanje i mobilnost i općenito ih poboljšati;

Problematična područja

10. izražava zabrinutost zbog toga što u Komunikaciji još uvijek nije precizirano kako će se osigurati angažman lokalnih i regionalnih vlasti; OR poziva na podnošenje konkretnih prijedloga o tome kako lokalne i regionalne vlasti i OR uključiti u provedbu inicijative, vodeći pritom računa o načelu geografske ravnoteže kako bi bile predstavljene jedinice lokalne i regionalne samouprave cijelog EU-a;

11. naglašava da bi OR i druge institucije EU-a trebali biti dio poticajne mreže ključnih partnera novog europskog Bauhausa, u okviru koje će se razvijati i testirati politike i instrumenti financiranja;

12. poziva na sudjelovanje OR-a i drugih institucija EU-a u okruglom stolu na visokoj razini o novom europskom Bauhausu;

13. ističe da će se na temelju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti odrediti na kojoj će se razini EU i države članice koristiti instrumentima politike i zakonodavnim mjerama predloženima za provedbu novog europskog Bauhausa;

14. naglašava da će srednjoročne i dugoročne posljedice bolesti COVID-19 potrajati i da to valja imati na umu pri provedbi novog europskog Bauhausa; napominje da treba voditi računa o negativnim posljedicama pandemije poput siromaštva, socijalnih problema i nezaposlenosti;

15. poziva Komisiju da se pobrine za to da lokalne i regionalne vlasti budu okosnica strategije i u tu svrhu osigura tehničku pomoć, odgovarajuća financijska sredstva i fleksibilnost. Uspjeh novog europskog Bauhausa ovisit će o održivosti i izvedivosti, a valja voditi računa i o razlikama između ruralnih područja i gradova;

Financiranje novog europskog Bauhausa

16. poziva na dodjelu dostatnih sredstava iz državnih proračuna i programa kohezijske politike EU-a na lokalnoj i regionalnoj razini, ali i na uspostavu ravnoteže između kreativnih sinergija u okviru kulturnog pokreta novog europskog Bauhausa i parametara programa financirani sredstvima EU-a;

17. smatra da bi se mogla iskoristiti dodatna sredstva za plaćanje vanjske pomoći kako bi se razmjenjivala znanja i istražile kompetencije postojećeg osoblja javnog sektora u uzajamnoj i neometanoj suradnji s privatnim i lokalnim akterima te akterima iz trećeg sektora;

18. smatra da bi prethodna iskustva, nagrade i resursi, koji kvaliteti, estetici i problemima zajednice pristupaju na kružan način, mogli pružiti poticaje ulagačima i sudionicima skupnog financiranja;

19. poziva na osnivanje javno-privatnih partnerstava i ulaganja u šire područje kulture i kulturne baštine, po uzoru na Poziv na djelovanje iz Venecije udruge Europa Nostra⁽²⁾;

⁽¹⁾ Primjerice, deklaracija iz Corca 2.0: Bolji život u ruralnim područjima (2016.).

⁽²⁾ „Poziv na djelovanje iz Venecije za novu Europsku renesansu”, kojim se nastoje „omogućiti bliskije i jače sinergije između poslovne zajednice i širokog ekosustava kulture, baštine i kreativnosti, među ostalim jačanjem strateškog saveza između europskog pokreta za baštinu i Europske investicijske banke i njezina instituta”.

20. ističe da Mehanizam za oporavak i otpornost također predstavlja priliku za potporu novom europskom Bauhausu u državama članicama i jedinicama lokalne samouprave;

21. ističe da bi novi europski Bauhaus trebao biti usklađen s Višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje 2021.–2027. i Inicijativom EU-a za gradove i da bi trebala biti dostupna odgovarajuća sredstva za pokrivanje operativnih troškova lokalnih i regionalnih vlasti koje mu doprinose; poziva da se ambiciozni planovi za provedbu novog europskog Bauhauusa koriste u okviru ciljeva održivog razvoja;

22. traži da se pri osmišljavanju i provedbi strategija, projekata i mjera novog europskog Bauhauusa vodi računa o geografskoj ravnoteži i klimatskoj, gospodarskoj, socijalnoj i kulturnoj raznolikosti EU-a, kao i o mogućnostima financiranja i dodjeli sredstava te da teritorijalna kohezija ostane jedan od ključnih ciljeva;

Pokazatelji

23. naglašava da bi lokalne i regionalne vlasti, u granicama svojih nadležnosti, trebale pratiti u kojoj mjeri nacionalne vlade upotrebljavaju novi europski Bauhaus u raznim programima, alatima i postupcima i očekuje od Europske komisije da predstavi jasne pokazatelje za to praćenje;

24. izražava zabrinutost zbog toga što u trenutačnom ciklusu financiranja EU-a (2021.–2027.) ne postoje takvi pokazatelji, čime je propuštena prilika za mjerenje uspješnosti;

25. smatra da bi temeljna načela novog europskog Bauhauusa trebalo razvijati u partnerstvu s lokalnim i regionalnim vlastima i da bi ih, kao kriterije kvalitete, trebalo uključiti u EU-ove programe financiranja koji izravno ili neizravno utječu na izgrađeni okoliš, urbani i ruralni razvoj, kulturnu baštinu i kulturne krajolike;

26. predlaže da se izradi regionalni pregled stanja novog europskog Bauhauusa kako bi se uspostavila snažna politika praćenja na regionalnoj razini kojom će se osigurati da se novi europski Bauhaus provodi na svim razinama i da se regionalna ulaganja provode u skladu s njegovim načelima;

27. napominje da su lokalne i regionalne vlasti nadležne za fondove lokalnih javnih zgrada i gradskih javnih prostora i da imaju važnu regulatornu i financijsku ulogu u obnovi tih zgrada i gradskih područja. U skladu s tim, trebale bi se usredotočiti na pronalaženje regulatornih uskih grla i doprinijeti pojednostavljenju propisa i osmišljavanju novih regulatornih pristupa;

28. ističe da je OR uključen u razvoj i podupiranje klimatskih, energetske i okolišnih strategija na lokalnoj i regionalnoj razini. Radna skupina za zeleni plan na lokalnoj razini mogla bi poslužiti za promicanje načela i praćenje uspjeha novog europskog Bauhauusa;

29. naglašava da je dijalog između lokalnih i regionalnih vlasti o otvorenim inovativnim konceptima i procesima, interdisciplinarnim pristupima i kompetencijama od ključne važnosti. U novi europski Bauhaus trebalo bi uklopiti OR-ovu Platformu za razmjenu znanja, program „Znanost u regijama” i projekte suradnje financirane iz drugih programa EU-a;

30. naglašava da bi se novim europskim Bauhausom trebala promicati rodna ravnopravnost. Ona bi, kao snažan i nužan čimbenik održivog i uravnoteženog razvoja kohezijske politike, trebala biti međusektorski kriterij;

Festival novog europskog Bauhauusa, nagrade i koncept laboratorija

31. pozdravlja prvu nagradu novog europskog Bauhauusa i predlaže da se utvrde sinergije s postojećim nagradama za stanovanje, kulturnu baštinu, suvremenu arhitekturu i krajolike. Također poziva na razmjenu dobrih praksi iz Europske godine kulturne baštine 2018.;

32. stvaranje europskog pečata izvrsnosti smatra prvim korakom prema konceptu oznake novog europskog Bauhauusa, ali izražava zabrinutost zbog toga što bi ljudi mogli pomisliti da će oznaka biti povezana s financiranjem. Uporaba namjenske oznake mogla bi se smatrati opipljivim doprinosom OR-a razvoju inicijative novi europski Bauhaus, za što se OR zauzima 2021.;

33. pozdravlja laboratorij novog europskog Bauhauusa i njegovu metodologiju zajedničkog stvaranja, ali traži dodatne informacije o tome kako će on funkcionirati. Također traži da OR sudjeluje u upravljanju laboratorijem i bude njegov aktivni član;
34. traži da laboratorij ispita rezultate i mjere odabrane za prvu nagradu, da ih razvije i izradi prototipe;
35. spreman je putem regionalnih središta OR-a surađivati s nacionalnim vladama na razvoju regulatornih izoliranih okruženja i ispitivanju novih regulatornih pristupa;
36. napominje da bi se novi europski Bauhaus trebao nadovezati na postojeće dobre prakse u gradovima i regijama EU-a i uspostaviti javno dostupnu platformu s resursima;
37. pozdravlja festival novog europskog Bauhauusa kao konkretan i vidljiv način daljnjeg poticanja sudjelovanja lokalnih i regionalnih vlasti i građana te predstavljanja projekata na lokalnoj i regionalnoj razini;
38. ističe uspješan rad programa URBACT, instrumenta ETS (Europska teritorijalna suradnja) i programa Obzor 2020. na razvoju djelotvornih interaktivnih alata koje bi trebalo koristiti u relevantne svrhe;
39. ističe da bi se novi europski Bauhaus trebao povezati s misijama programa Obzor 2020., posebno u pogledu klimatski neutralnih i pametnih gradova i prilagodbe klimatskim promjenama;
40. ponavlja moguće prednosti korištenja instrumenta EGTS (Europska grupacija za teritorijalnu suradnju) za projekte višerazinskog upravljanja u kojima sudjeluje nekoliko zemalja ili euroregija;
41. napominje da novi europski Bauhaus povezuje tri stupa plana EU-a za gradove (bolja regulativa, bolje financiranje i bolje znanje⁽³⁾) i da im nastoji pridonijeti;
42. ukazuje na tekuće Inovativne mjere za gradove (Europski urbani laboratorij) i predstojeću Europsku urbanu inicijativu. Poziva na povezivanje novog europskog Bauhauusa s partnerstvima plana EU-a za gradove, u okviru kojeg se već gotovo četiri godine radi na konceptima povezanim sa zelenim planom i novim europskim Bauhausom;
43. smatra da novi europski Bauhaus ima ulogu u provedbi Povelje iz Leipziga (2021.) i Ljubljanske deklaracije (2021.), u kojima se poziva na integrirani i lokalizirani pristup, višerazinsko upravljanje, sudjelovanje i metode zajedničkog stvaranja;
44. smatra da inicijative poput Europske prijestolnice kulture, Nagrade za europsku prijestolnicu inovacija (iCapital), Europske prijestolnice mladih i Nagrade za zelenu prijestolnicu Europe mogu imati važnu ulogu u promicanju novog europskog Bauhauusa;
45. pozdravlja uspostavu nacionalnih kontaktnih točaka novog europskog Bauhauusa i poziva ih da blisko surađuju s lokalnim i regionalnim vlastima i drugim dionicima, uključujući civilno društvo, kako bi se osiguralo da novi europski Bauhaus, kao pokret, može nastaviti rasti odozdo prema gore;
46. predlaže da se na temelju načela novog europskog Bauhauusa izradi program osposobljavanja za 100 zainteresiranih gradova. U tu svrhu mogle bi se primijeniti metodologije programa Digitalni gradovi ili programa „100 inteligentnih gradova” i njegov koncept tržnice;

Koncepti izgrađenog okoliša, arhitekture i obnove

47. naglašava da je izgrađeni okoliš ogledalo zajednice i da odgovornost za njegovu opću kvalitetu snose tijela javnog sektora i dionici, uključujući civilno društvo, u bliskoj suradnji s građanima;

⁽³⁾ Utvrđeno Amsterdamskim paktom.

48. ističe da je bogata i raznolika kulturna i arhitektonska baština Europe važno mjerilo kvalitete našeg izgrađenog okoliša u pogledu korisničkog iskustva i u smislu fizičke imovine;
49. zadovoljan je što novi europski Bauhaus uviđa ključnu ulogu urbanog prostornog planiranja u ostvarenju održivog urbanog razvoja;
50. zadovoljan je što novi europski Bauhaus prepoznaje potrebu za zajedničkom kulturom visokokvalitetne arhitekture. To će iziskivati podizanje svijesti, širenje informacija i promicanje uloge kulture i kulturne baštine, visokokvalitetne arhitekture i izgrađenog okoliša;
51. naglašava da bi Komisija trebala građevinskom sektoru pomoći u suzbijanju neodržive upotrebe resursa i otpada i promicanju kružnosti, s naglaskom na ponovnoj uporabi i recikliranju materijala. To bi se moglo postići uklanjanjem nedostataka u znanju i vještinama te digitalizacijom dizajna;
52. napominje da se uz pomoć novog europskog Bauhauusa mogu iznaći načini za smanjenje birokracije čime bi obnova postala lakša i cjenovno učinkovitija; rješavanje problema povezanih s naknadnom prilagodbom vrlo starih zgrada i kulturne baštine iziskuje usluge arhitekata i drugih stručnjaka, kao i visokokvalificiranih obrtnika⁽⁴⁾;
53. bez oklijevanja tvrdi da lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u osiguravanju toga da obnova zgrada ispunjava zahtjeve u pogledu korištenja zemljišta i urbanističkog planiranja, promiče politike za suzbijanje depopulacije te da je u skladu s kriterijima socijalne jednakosti i zelenim kriterijima. Ističe da metodologije država članica za val obnove ne smiju ugroziti tu temeljnu koordinacijsku ulogu;
54. još jednom poziva na to da se u okviru europskog semestra u većoj mjeri vodi računa o problemima gradova: ekonomska i socijalna politika EU-a mora se koordinirati tako da obuhvaća cjenovno pristupačno stanovanje, nejednakosti i dugoročna ulaganja;
55. pozdravlja diskurs koji se vodi u okviru novog europskog Bauhauusa o rješenjima kojima bi se omogućio pristup cjenovno pristupačnom i pristojnom stanovanju, posebno za mlade i druge ranjive društvene skupine;
56. naglašava da se novi europski Bauhaus treba povezati s akcijskim planom za europski stup socijalnih prava i Deklaracijom sa socijalnog samita u Portu iz 2021. kako bi doprinio promišljanju na europskoj razini o socijalno i cjenovno pristupačnom stanovanju nakon pandemije bolesti COVID-19;
57. poziva na promicanje sinergija između umjetnosti, krajobrazne arhitekture, i arhitekture interijera, prostornog planiranja, dizajna i obrtništva, kao i inovativnih modela osposobljavanja za arhitekte i druge stručnjake;
58. poziva i na povezivanje s Programom vještina za Europu kako bi se uz pomoć novog europskog Bauhauusa doprinijelo promicanju i boljem razumijevanju regionalnih potreba i mogućnosti u pogledu vještina u području urbanističkog planiranja, izgradnje i održive uporabe građevinskih materijala te smanjila migracija kvalificirane radne snage, koja bi mogla dovesti do smanjenja proizvodnje, a time i gospodarstva, na lokalnoj razini. U tom pogledu Digitalna agenda za Europu ima važnu ulogu jer digitalna tehnologija građanima može pružiti prilike za zajedničko stvaranje njihovog okruženja i ključni je alat u svim fazama razvoja inicijativa novog europskog Bauhauusa;
59. poziva na to da se u okviru novog europskog Bauhauusa surađuje s prethodnim partnerstvima sklopljenima u okviru plana EU-a za gradove, pogotovo u pogledu kapaciteta za djelovanje u području klime, prijedloga za ozelenjivanje gradova i korištenja javnih prostora; od posebne su važnosti partnerstva u području održivog korištenja zemljišta i rješenja temeljenih na prirodi te u području kružnog gospodarstva i kulturne baštine;
60. ističe da je novi europski Bauhaus snažan alat za pokretanje inicijativa socijalne ekonomije jer se temelji na suradnji i građanskom angažmanu. Takve inicijative potiču socijalnu, gospodarsku, teritorijalnu i kulturnu koheziju i podižu razinu povjerenja na lokalnoj razini diljem EU-a;

⁽⁴⁾ Navedeno u Zelenoj knjizi o europskoj baštini udruge Europa Nostra.

Načela kvalitete kulturne baštine

61. podržava Poziv na djelovanje iz Venecije za novu europsku Renesansu, koji je uputila udruga Europa Nostra, i njezinu deklaraciju o zajedničkoj baštini i sjećanju;
62. poziva na utvrđivanje sinergija između načela kvalitete za kulturu gradnje (njem. *baukultur*) iz Deklaracije iz Davosa, novog europskog Bauhausa i europskih načela kvalitete za intervencije financirane sredstvima EU-a, a koje bi mogle utjecati na kulturnu baštinu, te na uključivanje tih sinergija u sve europske politike i programe financiranja;
63. vjeruje da je kulturna baština ključna dimenzija novog europskog Bauhausa; val obnove mora imati „dušu” i identitet, a istodobno promicati holistički pristup razvoju naših gradova i regija;
64. poziva OR da surađuje s dionicima na promicanju nagrade za novi europski Bauhaus i gradonačelnika godine;
65. poziva na blisku međusobnu povezanost kulturne baštine i zelenog plana EU-a, predloženu u Zelenoj knjizi EU-a o kulturnoj baštini ⁽⁵⁾;
66. slaže se da javna sredstva za zelene strategije zasnovane na kulturi treba mobilizirati pilot-projektima i inicijativama novog europskog Bauhausa koji se bave ključnim kulturnim dimenzijama zelene tranzicije i vode računa o različitim kapacitetima lokalnih zajednica i regija;

Zaključci

67. traži od Europske komisije da uspostavi bolje veze između novog europskog Bauhausa i postojećih konceptualnih okvira povezanih s kulturom, estetikom i dizajnom. Time bi se s načela prešlo na djela, a novom europskom Bauhausu omogućilo da za obnovu i oživljavanje četvrti širom EU-a iskoristi kreativni i kulturni potencijal lokalnih i regionalnih vlasti, kao i potencijal njihove kulturne baštine. Stoga predlaže da se uspostavi program vaučera za laboratorije novog europskog Bauhausa u okviru kojeg bi zainteresirani gradovi i regije mogli dobiti vaučer koji bi im omogućio dobivanje potrebne potpore za organizaciju laboratorija novog europskog Bauhausa na svojem području. Uvjet za dobivanje takvog vaučera bio bi 1) da laboratorij novog europskog Bauhausa „zajednički stvara alate, rješenja i mjere politike kojima će se olakšati transformacija na terenu te da razvija njihove prototipove i testira ih” i 2) da rezultati laboratorija novog europskog Bauhausa budu predstavljeni regionalnom ili gradskom vijeću;
68. poziva na utvrđivanje sinergija između novog europskog Bauhausa, procesa koji se odvijaju u Europi i uključuju građane (poput Konferencije o budućnosti Europe) te strategija i akcijskih planova kojima se promiče arhitektonska i estetska kvaliteta (poput vala obnove Plana EU-a za gradove);
69. smatra da novi europski Bauhaus mora postati istinski pokret u kojem sudjeluju lokalne i regionalne vlasti, a ne samo još jedan projekt „odozgo prema dolje”. Stvaranje europskog ekološki osviještenog načina života ključno je za sve gradove i građane EU-a. To mora biti projekt namijenjen svima, a ne manjini. Preuzimanje odgovornosti mora započeti s pojedincima na lokalnoj razini i prijeći granice velikih urbanih područja. Jedan od važnih pozitivnih aspekata novog europskog Bauhausa njegova je dostupnost običnim ljudima i organizacijama civilnog društva. Da bi bio uspješan, mora biti socijalno, kulturno i teritorijalno uključiv.

Bruxelles, 27. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ „Europska zajednička baština u središtu europskog zelenog plana”, izdavač: Europa Nostra.

Mišljenje Europskog odbora regija – Europske misije

(2022/C 301/05)

Izvjestitelj:	Markku MARKKULA (FI/EPP), predsjednik Regije Helsinki
Referentni dokument:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskim misijama COM(2021) 609 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. pozdravlja misije EU-a kao koordinirani napor Komisije da se objedine sredstva potrebna za programe financiranja, politike i propise, kao i druge aktivnosti usmjerene na mobilizaciju i aktiviranje javnih i privatnih aktera kako bi oni zajednički stvorili stvaran i trajan učinak i tako poticali društvo na prihvaćanje novih rješenja i pristupa. OR naglašava potrebu za uključivim pristupom u kojem bi se misije EU-a, uz kohezijsku politiku na razini EU-a i sve druge financijske instrumente EU-a, koristile za promicanje teritorijalne kohezije i postizanje ciljeva održivog razvoja;
2. naglašava ⁽¹⁾ da su, u svjetlu Konferencije o budućnosti Europe, europske misije kao nov i ključan instrument za rješavanje gorućih društvenih pitanja pravi test učinka i vjerodostojnosti EU-a te da moraju biti opće prihvaćene i imati široku legitimnost. Kao što je naglasila Europska komisija, uloga gradova i regija i svih njihovih dionika i građana ključna je za postizanje ambicioznih ciljeva misija EU-a;
3. ponavlja svoju izjavu ⁽²⁾ da podupire provedbu misija EU-a kao odvažnog koraka za svladavanje društvenih izazova i naglašava potrebu za djelotvornim sustavom višerazinskog upravljanja kojim će se misije EU-a kombinirati sa strategijama lokalnog i regionalnog razvoja, strategijama pametne specijalizacije, mjerama oporavka od COVID-a i financiranjem inovacija iz strukturnih fondova;
4. potiče ključne donositelje odluka u EU-u i državama članicama da brzo i odlučno reaguju na situaciju u Ukrajini, među ostalim pokretanjem misija EU-a, i to posebno misija za gradove. Kriteriji za financiranje sredstvima iz instrumenta *NextGenerationEU* i drugih izvora javnog financiranja moraju se prilagoditi na fleksibilan način kako bi se dijelom aktivnosti misije za gradove doprinijelo ubrzanju energetske tranzicije u Europi. Njima bi trebalo podupirati javno-privatna istraživanja usmjerena na razvoj novih rješenja za energetske sustave. Konkretno, gradovi i drugi javni akteri mogu, zajedno s poduzećima, koristiti inovativnu javnu nabavu za brže uvođenje obnovljivih izvora energije i stvarati održiva, inovativna energetska rješenja koja će zamijeniti fosilna goriva koja se u zemljama EU-a trenutno nabavljaju iz Rusije;
5. pozdravlja činjenicu da se u Komunikaciji o europskim misijama ⁽³⁾ na odgovarajući način priznaje važnost lokalnih i regionalnih vlasti u provedbi europskih misija, ali i u fazama njihova osmišljavanja i komunikaciji o njima;

⁽¹⁾ Plenarno zasjedanje OR-a 27. siječnja 2022., Rezolucija o Konferenciji o budućnosti Europe (SL C 270, 13.7.2022., str. 1.).

⁽²⁾ Plenarno zasjedanje OR-a 1. i 2. prosinca 2021., Rezolucija o Programu rada Europske komisije za 2022. (SL C 97, 28.2.2022., str. 1.).

⁽³⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskim misijama – COM(2021) 609 final.

6. naglašava da u svjetlu zajedničkog stvaranja znanja i iskustva provedba misija EU-a treba biti ukorijenjena u svakodnevnom radu usmjerenom na razvoj i obnovu procesa gradova i regija. Time će se izgraditi sustavne sinergije s kohezijskom politikom EU-a, upotrebom strukturnih fondova i drugih namjenskih instrumenata. Osim toga, tako bi se na globalnoj razini prikazao potencijal regija i lokalnih zajednica i uloga općina i gradova u ostvarivanju ciljanih transformacija;

Misije EU-a kao ambiciozan novi instrument za rješavanje velikih društvenih izazova

7. potvrđuje da se planira da misije EU-a budu „nov” i „ključan” instrument, kako je navela Europska komisija: „Misije EU-a novi su način pronalaženja konkretnih rješenja za neke od naših najvećih izazova i ostvarivanja konkretnih rezultata i učinka do 2030. davanjem nove uloge istraživanjima i inovacijama, kombiniranjem novih oblika upravljanja i suradnje te uključivanjem građana”⁽⁴⁾;

8. podsjeća da bi za svaku misiju EU-a trebalo definirati jasan plan i stvoriti sustavni novi pristup prema načelu višerazinskog upravljanja i metodologije za ispitivanje, izradu prototipa, praćenje i povećanje opsega aktivnosti na svim razinama upravljanja. Posebnu pozornost treba posvetiti stvaranju portfelja mjera na razini EU-a i na regionalnoj, odnosno lokalnoj razini te njihovu učinkovitom širenju u svim fazama planiranja i provedbe. Zbog toga je potrebno angažirati lokalne i regionalne vlasti i partnerstva i uključiti ih u razmjenu iskustava u djelotvornom inovativnom upravljanju;

9. ističe da je financijska sredstva za misije potrebno dodijeliti lokalnoj i regionalnoj razini radi zajedničkog stvaranja nekonvencionalnog napretka u mnogim „situacijama zastoja” koje prečesto blokiraju odgovarajući napredak u postizanju novih rješenja i učinka. Za to su potrebna nova europska partnerstva utemeljena na lokalnim i regionalnim interesima definiranim u strategijama pametne specijalizacije. Misije EU-a trebale bi iskoristiti iskustva koja će donijeti „Partnerstva za regionalne inovacije” – zajednički pilot-projekt OR-a i Zajedničkog istraživačkog centra (JRC);

10. potiče da se u misijama EU-a naglasi napredak u vidu čovječnosti i usmjerenosti na čovjeka za koje je održivost u svim njezinim dimenzijama – ekološkoj, gospodarskoj, socijalnoj i kulturnoj – pokretač promjena u postizanju ambicioznih ciljeva misija EU-a. Kvaliteta života može se povećati samo svjesnom suradnjom u složenim subjektima. Pritom moramo pronaći bolju ravnotežu između materijalne i nematerijalne dobrobiti u Europi i svijetu. Priroda omogućuje život na našem planetu, stoga moramo poštovati ljudsku ovisnost o prirodi;

11. naglašava da misije EU-a trebaju zajednički stvoriti nove načine djelovanja. Razvoj iziskuje da svi akteri steknu nove kompetencije integriranjem tehnologije i istraživanja uz antropocentričan pristup, da se angažiraju na provedbi zajedničkih procesa zelene i digitalne transformacije i da imaju pristup potrebnim resursima. To su ključni preduvjeti za stvaranje regionalnih i lokalnih ekosustava istraživanja, razvoja i inovacija koji dobro funkcioniraju i kojima se grade novi inovativni mostovi znanja kako bi se vrhunski europski tvorci znanja povezali s regionalnim i lokalnim živim laboratorijima i drugim centrima za eksperimentiranje te demonstracijskim aktivnostima, kao što su ogledni projekti.

Uz njihovu pomoć svi gradovi i regije mogu stvoriti postupke komparativnog učenja i istorazinskog umrežavanja kako bi se u pametnim i održivim praksama koristili koncepti i rješenja predvodnika;

12. ističe da su regionalno i lokalno upravljanje, predviđanje i povećanje ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije temelji portfelja misija EU-a, koji se sastoje od profesionalno organiziranih mjera na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Organizacijom u okviru misija EU-a povećavaju se suradnja, motivacija i sposobnosti; drugim riječima, konkurentnost zajedničkim stvaranjem novih portfelja i djelovanja. Organizacija uključuje brojne paralelne korake i aktivnosti višerazinskog upravljanja u različitim sustavima. Potrebno je uključiti i javne i privatne financijske instrumente te pružiti potporu, posebno slabije razvijenim regijama, kako bi se sve regije potaknule na to da poboljšaju svoje sustave istraživanja, razvoja i inovacija te da doprinesu provedbi misija EU-a;

13. podsjeća na svoju ključnu ulogu u provedbi misija EU-a, koju ostvaruje zahvaljujući iskustvu sa svojih šest povjerenstava i kampanjama kao što su inicijativa „Zeleni plan na lokalnoj razini” i „Europska poduzetnička regija” (EER) te napominje da je OR prirodna pristupna točka za suradnju s javnim i privatnim sektorom, industrijskim i uslužnim sektorom, kao i građanima;

⁽⁴⁾ *European Research Area Policy Agenda – Overview of actions for the period 2022-2024* (Program politike europskog istraživačkog prostora – Pregled mjera za razdoblje 2022.–2024.), Europska komisija, 2021.

Uloga gradova i regija u misijama EU-a

14. naglašava, u skladu sa Zajedničkim akcijskim planom koji su 2020. potpisali povjerenica Mariya Gabriel i OR, da je OR zajedno s državama članicama i europskim regijama i gradovima spreman preuzeti aktivnu ulogu u zajedničkom stvaranju višerazinskog sustava upravljanja kako bi se postigli ciljevi misija EU-a; Mjere za osiguravanje potrebnog razvoja temeljit će se na regionalnim lokaliziranim inovacijskim ekosustavima i strategijama pametne specijalizacije (S3/S4);

15. može utjecati na cjelokupne procese misija EU-a, informirati donositelje odluka, mobilizirati regije i gradove da aktivno doprinose na različite načine itd. Planovi misija EU-a imaju snažnu lokaliziranu dimenziju, regionalnu i lokalnu, a provedbeni mehanizmi uključuju prijedloge kojima se u središte stavljaju regije i gradovi te njihovi ekosustavi istraživanja, razvoja i inovacija. Stoga OR može sveobuhvatno surađivati sa svim partnerima kako bi se osiguralo da se tim novim instrumentom politike odozdo prema gore ostvari željeni učinak;

16. slaže se s time da – angažiranjem svih povjerenstava OR-a nadležnih za različite teme misija – pomogne u uključivanju što većeg broja gradova i regija kako bi se osiguralo da regionalne i lokalne razine podupiru misije EU-a na sljedeće načine:

- a) provedbom informativnih kampanja, izravnog dijaloga i drugih zajedničkih otvorenih i interaktivnih procesa uključivanja usmjerenih na različite skupine, uključujući i djecu mlađu od 18 godina,
- b) prijavljivanjem zajednica koje bi bile predvodnici u eksperimentiranju s inovativnim rješenjima u stvarnim situacijama,
- c) poticanjem oglednih zajednica da pridonose opsežnim procesima uvođenja inovativnih rješenja i širenju upotrebe najboljih rješenja u cijeloj Europi,
- d) osiguravanjem široke uključenosti raznolikosti europskih regija i njihovih višestrukih zajednica dionika i građana u provedbene aktivnosti misija;

17. poziva države članice da podrže provedbu misija EU-a stvaranjem sinergija s nacionalnim i regionalnim programima te olakšavanjem pristupa financiranju na razini EU-a i na nacionalnoj razini;

18. ističe da se treba pobrinuti za to da sva gradska i ruralna područja i regije (i oni koji postižu vrhunske rezultate, i oni koji su prosječno uspješni, i oni koji zaostaju) imaju dovoljne kapacitete i sposobnosti za inoviranje u svojim zajednicama i da dobivaju potporu u vidu odgovarajućih obrazovnih programa, što će im omogućiti da djeluju kao višedioničke uslužne platforme koje pružaju potporu drugima, uključujući sve skupine dionika. Lokalne i regionalne procese stvaranja vrijednosti treba koordinirati na razini učinkovitih kolaborativnih vrijednosnih lanaca i tokova vrijednosti kojima se ekosustavi dodatno razvijaju;

19. naglašava da je ključan preduvjet za ostvarivanje ambicioznih ciljeva to da donositelji odluka, državni službenici i stručnjaci u području inovacija steknu kompetencije kako bi djelovali kao pokretači promjena u stjecanju novih znanja i sposobnosti. Tri ključna procesa su:

- a) operativni procesi učenja u gradovima i regijama, s naglaskom na integriranju aktivnosti povezanih s misijama u druge lokalne aktivnosti koje će biti dio uobičajenog strateškog i operativnog donošenja odluka,
- b) motiviranje i podupiranje poduzeća, istraživačkih instituta, sveučilišta, centara za strukovno obrazovanje i njihovih lokaliziranih i tematskih ekosustava da doprinose zajedničkom stvaranju novih predvodničkih i inovativnih rješenja,
- c) primjena novih ključivih metoda u inovacijama.

Sredstva u tim procesima trebala bi uključivati široka partnerstva, inovativnu javnu nabavu, brzo razvijene prototipove i eksperimentiranje s novim rješenjima;

20. podsjeća na to da dokazani procesi postoje, ali iziskuju angažman gradova i regija te namjensku suradnju koju organiziraju timovi misija EU-a. Dodjelom sredstava za partnerstva na razini Europe potaknut će se stjecanje tih ključnih čimbenika u velikom broju europskih gradova i regija. Nekoliko postojećih instrumenata EU-a, kao što su JRC, Interreg, zajedničke programske inicijative i Europski institut za inovacije (EIT) i njegove zajednice znanja i inovacija (KIC) mogu u tome imati ključnu ulogu;

21. naglašava da je potrebno preispitati sve financijske instrumente EU-a kako bi se poduprle aktivnosti misija, posebno na lokalnoj i regionalnoj razini. Fondovi iz programa Obzor Europa nisu lako dostupni regijama i gradovima i nisu još dovoljno usklađeni s novim strateškim ciljevima misija EU-a. Mnoge regije imaju znatne poteškoće u pristupu financiranju zbog višestrukih poziva, izuzetno specijaliziranih kriterija i složenih sustava. Na primjer, mnoge regije suočavaju se s problemima u financiranju usavršavanja radne snage kako bi se ubrzala zelena tranzicija koja je ključna u misijama EU-a. To će biti potrebno preispitati kako bi se pojednostavio pristup sredstvima EU-a;

Smjernice za utjecajnu provedbu misija EU-a

22. ističe da je nužno pridonijeti stvaranju dinamičnih partnerstava, koja trebaju biti djelomično formalizirana i recipročna, ali i djelomično fleksibilna, za partnerske ugovore između misija EU-a i oglednih gradova i regija kako bi se povećao učinak značajnih zadataka i rada decentraliziranih demonstratora diljem Europe;

23. podržava fleksibilnu uporabu i naglašava aktivni konceptualni razvoj gradskih i regionalnih ugovora koji su predloženi u provedbenim planovima misija EU-a;

24. predlaže stvaranje koncepta oznake misije EU-a za gradove i regije koji preuzmu odgovornost da budu ogledni predvodnici i pobornici europske zelene i digitalne tranzicije u postizanju ciljeva misija EU-a i širenju primjene rezultata njihovih inovativnih rješenja te poziva na učenje iz postojećih praksi, kao što je Sporazum gradonačelnika;

25. predlaže različite načine upotrebe oznake misije EU-a kako bi se stvorila sinergija s drugim relevantnim i povezanim inicijativama EU-a i iskoristili financijski instrumenti kao što su fond InvestEU, Mehanizam za oporavak i otpornost, međuregionalna ulaganja u inovacije I3, Interreg Europe, Instrument za povezivanje Europe, Digitalna Europa, program „EU za zdravlje”, EIB i EIT. OR predlaže stvaranje europskog sustava kojim bi i EU i države članice koristili oznaku misija EU-a za pojednostavljenje postupaka prijave. Oznaka bi trebala pomoći u pristupu sredstvima EU-a i nacionalnim sredstvima kako bi se poduprle aktivnosti na lokalnoj i regionalnoj razini u postizanju ambicioznih ciljeva misija EU-a, a istodobno poboljšali lokalni i regionalni postupci;

26. ističe da na lokalnoj i regionalnoj razini centri EIP-a mogu biti jedan od najučinkovitijih instrumenata za usklađivanje regionalnih strategija istraživanja i inovacija, uključujući strategije pametne specijalizacije (S3/S4), s nacionalnim i europskim strategijama, EIP-om, Obzorom Europa i misijama EU-a. Centri EIP-a tako mogu doprinijeti nastanku projekata strukturiranja koji posebno pridonose misijama EU-a i mobiliziraju različite izvore financiranja oko njih, pa bi bilo korisno kad god je to moguće povezati oznaku misija EU-a s centrima EIP-a;

27. podsjeća na nužnost osmišljavanja i korištenja uspješnih postupaka upravljanja znanjem kako bi se misije EU-a provodile primjenom najboljega mogućeg globalnog i regionalnog znanja, uzimajući u obzir etičke kriterije nove strategije Komisije za internacionalizaciju istraživanja i inovacija. Da bi se rezultati prihvatili i opsežnije primjenjivali, program Obzor Europa i drugi instrumenti moraju biti dinamičniji za eksperimentiranje i izradu prototipova u stvarnim okruženjima;

28. naglašava da se misije EU-a moraju provoditi otvorenim i participativnim postupkom u kojem sudjeluju svi relevantni dionici na lokalnoj, regionalnoj, europskoj i globalnoj razini. (5) Posebno će angažman regija, zajednica i građana biti ključan za uspješnu provedbu misija i u tom bi pogledu u svakoj misiji trebalo osigurati izravan dijalog s tim dionicima. OR je spreman biti snažan saveznik u misijama EU-a;

29. ističe da bi se ispitivanja i demonstracije misija EU-a trebali usredotočiti na aktivnosti koordinacije radi širenja granica znanosti, svladavanja inovativnih tehnologija i kombiniranja digitalnih, fizičkih, ekoloških i bioloških inovacija te redovito preispitivati i dijeliti rezultate na najistaknutijoj razini. Strategije pametne specijalizacije kao koncepti regionalne suradnje s industrijom i istraživanjima trebale bi u misijama EU-a imati istaknuto mjesto;

---

(5) Mišljenje OR-a „Obzor Europa: deveti Okvirni program za istraživanje i inovacije” (COR-2018-03891) (SL C 461, 21.12.2018., str. 79.).

Predviđanja i društvene inovacije koji su za misije EU-a ključni i koje će misije omogućiti

30. ponovno potvrđuje da su izazovi složeni i da postoji samo dio potrebnih znanstvenih i tehnoloških spoznaja. Postizanje ciljeva moguće je uz opsežne aktivnosti predviđanja, povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj, izradu prototipova u stvarnim uvjetima, eksperimentiranje i širenje primjene rezultata;

31. priznaje znatan potencijal istraživanja za sve vrste inovacija i rješavanje velikih društvenih izazova. U tom smislu očekuje da donošenje političkih odluka općenito bude više utemeljeno na dokazima, da podupire istraživanja i da više bude usmjereno na stvaranje povoljnih uvjeta za društvene inovacije i njihovu dovoljno brzu provedbu u praksi i procesima u stvarnom životu;

32. podsjeća na to da se ambiciozni ciljevi misija EU-a mogu postići samo podupiranjem djelotvornih procesa učenja za političke vođe regija i organizacija, rukovoditelje, stručnjake i građane. Koncepti koji se temelje na europskim gradovima/regijama moraju se prilagoditi situaciji u regiji sustavnim profesionalnim razvojem koji se temelji na lokalnom učenju kroz praksu za sve;

33. naglašava da se misije EU-a moraju usredotočiti na iskorištavanje potencijala nematerijalne imovine i intelektualnog kapitala. Uključivanje tog znanja u donošenje političkih odluka, posebno u cilju stvaranja inteligentnih i antropocentričnih gradova u kojima je naglasak na održivosti, može biti ključno za poticanje ulaganja u ljudski kapital, strukturni kapital, relacijski kapital i istraživanje, razvoj i inovacije općenito;

34. ističe važnost prelaska s riječi na djela, na temelju glavnih izjava u europskoj politici istraživanja i razvoja te tehnološkoj politici, kako je definirano u izvješću EU-a o strateškim predviđanjima 2021. ⁽⁶⁾ Pritom posebno ističe sljedeće:

- a) u narednim desetljećima doći će do pojačane redistribucije globalne moći s pomicanjem geoekonomskeg središta prema istoku;
- b) EU se na globalnoj razini nastoji izboriti za početnu prednost u postavljanju standarda;
- c) EU se mora čvršće pozicionirati u području razvoja i proizvodnje uključivih tehnologija sljedeće generacije;
- d) osim posebnih tehnologija, transformaciju pokreće i hiperpovezivost;
- e) kritične sirovine ključne su za dvostruku tranziciju EU-a;
- f) digitalna suverenost EU-a ovisit će o kapacitetima za pohranu, izdvajanje i obradu podataka, uz ispunjavanje zahtjeva u pogledu povjerenja, sigurnosti i temeljnih prava;
- g) poticanje europske strateške autonomije;
- h) pametnom kombinacijom industrijskih, istraživačkih i trgovinskih politika i međunarodnih partnerstava mogla bi se osigurati održiva opskrba iz različitih izvora;

35. ističe da bi pri realizaciji tehnološki razvoj trebao više nego dosad biti usklađen sa socioekonomskim kretanjima i da bi se trebao odvijati u stvarnom kontekstu, čime bi se osiguralo brzo prihvaćanje i širenje primjene rezultata;

36. predlaže povećanje međuinstitucijske suradnje EU-a u području predviđanja s posebnim ulogama Zajedničkog istraživačkog centra (JRC), službe Europskog parlamenta za parlamentarna istraživanja i OR-a. OR predlaže da se na nacionalnoj, regionalnoj i općinskoj razini razmotri organiziranje participativnih građanskih znanstvenih aktivnosti za sve, a pogotovo za mlade, posebno studente i srednjoškolce, za poduzetnike, te za donošenje političkih odluka osnivanjem odbora za budućnost usmjerenih na predviđanje i procjenu tehnologija;

⁽⁶⁾ Izvješće o strateškim predviđanjima 2021., COM(2021) 750 final.

Novi pristup misija EU-a tehnologiji te politici istraživanja i razvoja

37. ističe da transformacija u društvu i ponašanju kojom se podupiru ciljevi misija EU-a mora biti uključiva i pozitivna zahvaljujući sveobuhvatnoj primjeni prototipova i eksperimentiranja kao metodološkog pristupa;

38. podsjeća sve dionike na to da su u središtu misija EU-a istraživanje i inovacije. Složeni društveni izazovi mogu se riješiti samo povećanjem ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije. Studije provedene u okviru EIP-a i industrijskog sektora jasno pokazuju⁽⁷⁾ da EU zaostaje za svojim glavnim globalnim konkurentima po intenzitetu istraživanja i razvoja u poslovnom sektoru, posebno u visokotehnološkim sektorima, te po rastu inovativnih MSP-ova, što ima negativne učinke na produktivnost, otvaranje radnih mjesta i konkurentnost;

39. slaže se s ciljevima iz EIP-a⁽⁸⁾ da se potakne oporavak Europe i pruži podrška njezinoj zelenoj, digitalnoj i socijalnoj tranziciji podupiranjem konkurentnosti koja se temelji na inovacijama i poticanjem tehnološke suverenosti u ključnim strateškim područjima (npr. umjetna inteligencija, robotika, kibersigurnost, podatkovna ekologija, mikroelektronika, kvantno računalstvo, 5G, baterije nove generacije, obnovljiva energija, tehnologije vodika, izgrađeni okoliš bez emisija, pametna mobilnost itd.) u skladu s modelom otvorene strateške autonomije;

40. poziva na donošenje politika za ugljičnu neutralnost koje se temelje na potražnji i obuhvaćaju ugljični otisak i pozitivni ugljični otisak kao kriterije za održivu javnu nabavu. Osim ugljičnog otiska, OR ističe važnost pozitivnog ugljičnog otiska, novog pristupa stvaranju i izračunu klimatskog učinka kojim se pokazuje pozitivan učinak klimatski prihvatljivih proizvoda i usluga⁽⁹⁾;

41. podržava mjere za smanjenje ugljičnog otiska u području industrijskog istraživanja, razvoja i inovacija stvaranjem novih proširenih proizvoda, sustava i drugih inovativnih rješenja koja imaju ključnu ulogu u postizanju klimatskih ciljeva te ističe da bez znatnog ubrzanja inovacija u području čiste energije ciljevi nulte neto stope emisija neće biti ostvarivi;

42. ponovno ističe potrebu za novom tehnologijom. U izvješću Međunarodne agencije za energiju (IEA)⁽¹⁰⁾ navode se analitički dokazi da će se smanjenje emisija ugljika od 25 % potrebno da se klima na Zemlji izvede na održivi put temeljiti na razvijenim tehnologijama. Za usporedbu, udio od 41 % potrebne tehnologije doći će iz novih tehnologija koje su u ranoj fazi usvajanja, dok će 34 % omogućiti tehnologije koje su trenutačno u ogleđnoj fazi, fazi prototipa ili one koje još nisu ni izmišljene;

43. ističe važnost i složenost mjerenja emisija stakleničkih plinova. Za osnovno mjerenje emisija stakleničkih plinova upotrebljavaju se područje primjene 1. i 2. Primjenom područja primjene 3. mogu se postići ciljevi nulte neto stope i neto negativni ciljevi. Područje primjene 3. obuhvaća sve druge neizravne emisije koje nastaju u cijelom vrijednosnom lancu;

44. naglašava ulogu misija EU-a kao jednog od glavnih prioriteta EU-a u ostvarivanju zelene i digitalne tranzicije. Europska komisija pokrenula je pilot-fazu inicijative za centre EIP-a kako bi se olakšala regionalna suradnja u području istraživanja, razvoja i inovacija te razmjena najboljih praksi, uz poticaj za maksimalno povećanje vrijednosti proizvodnje znanja te njegova protoka i primjene. OR potiče na to da se u misijama EU-a razmisli o upotrebi centara EIP-a kao sredstva za povezivanje lokalnih i regionalnih ekosustava istraživanja i inovacija te da se aktivno sklapaju partnerstva s lokalnim i regionalnim donositeljima odluka radi upravljanja pilot-fazama centara EIP-a kako bi se razvila konkretna suradnja;

45. naglašava da se sustavom centara EIP-a pokušavaju uvesti elementi koji nedostaju u okruženju EIP-a i europskom prostoru obrazovanja kako bi se stvorila snažna europska društva znanja diljem Europe radi preobrazbe društava prema zelenom održivom i digitalnom rastu. U idealnom slučaju, mreža centara EIP-a osigurava da lokalni i regionalni ekosustavi istraživanja, razvoja i inovacija postanu neizostavan dio europskog ekosustava istraživanja, razvoja i inovacija;

⁽⁷⁾ Novi EIP za istraživanje i inovacije (COM(2020) 628 final).

⁽⁸⁾ Novi EIP za istraživanje i inovacije (COM(2020) 628 final).

⁽⁹⁾ Plenarno zasjedanje OR-a, 1. srpnja 2021., mišljenje „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama” (SL C 440, 29.10.2021., str. 42.).

⁽¹⁰⁾ IEA, *Energy Technology Perspectives 2020* (Perspektive energetske tehnologije 2020.).

46. podržava omogućavanje aktivnih lokalnih doprinosa integriranoj provedbi centara EIP-a, druge oblike eksperimentiranja regionalnih ekosustava i misije EU-a u eksperimentiranju, brzom izradi prototipova, testiranju, demonstraciji i povećanju djelotvornosti istraživanja i inovacija u gradovima i regijama;

47. uviđa da je koordinacija različitih regionalnih i lokalnih spoznaja, ideja i učenja ključna za stvaranje paneuropskog pristupa inovativnom djelovanju. Razmjena znanja među gradovima i regijama, kao i među pet misija EU-a, od ključne je važnosti. OR preporučuje brzo stvaranje mreže za zajedničko učenje putem koje se ključni uvidi o procesu i sadržaju mogu dijeliti i prilagoditi – smanjiti opsegom za druge gradove i regije, a povećati opsegom za druge misije EU-a i za Europu u cjelini;

48. poziva na to da se tijekom francuskog predsjedanja objave zaključci Vijeća o misijama EU-a kako bi se pružila i prilika za jačanje koncepta centara EIP-a, na koje se misije moraju oslanjati da bi bile uspješno ukorijenjene na lokalnoj i regionalnoj razini. Tim bi se zaključcima također trebala naglasiti važnost istraživačke infrastrukture, što gradovi i regije snažno podupiru i što je ključno za provođenje misija EU-a;

49. potvrđuje da se, iako je provedba misija o kojima je već odlučeno prioritet, mora bez odgode nastaviti s razmatranjem mogućnosti stvaranja novih misija prilikom pojave velikih novih zajedničkih izazova. Ključno pitanje pripreme europskih društava za rješavanje pitanja pripravnosti i upravljanja zdravstvenim prijetnjama i krizama trebalo bi se, nakon osnivanja Europskog tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA), uzeti u obzir u promišljanjima o novoj misiji usmjerenoj na taj izazov s obzirom na njegovu sistemsku, transverzalnu i višedioničku prirodu;

Iskustva OR-a: sinergija misija EU-a i drugih glavnih instrumenata politike

50. poziva na to da se misije EU-a oslanjaju na iskustvo i znanje stečeno na temelju postojećih inicijativa i programa EU-a radi sinergijskog djelovanja. Sustavna promjena iziskuje zajedničko stvaranje transformacijskih ekosustava na temelju učenja, istraživanja, razvoja i inovacija s interdisciplinarnom znanstvenom i operativnom sinergijom diljem Europe i u svih pet misija EU-a;

51. podsjeća na to da je potrebno promijeniti mentalitet radi otvorenog zajedničkog rada i povećati lokalnu suradnju i europska partnerstva u izmišljanju nove održive antropocentrične budućnosti Europe. Potencijalni kapaciteti uvelike se oslanjaju na lokalnu i regionalnu razinu u svim dijelovima Europe. Brzina je ključna i u sljedećih nekoliko godina potrebno je riješiti velike društvene izazove, a za to su znanje i učenje od suštinske važnosti;

52. predlaže da se posebna pozornost posveti koracima u provedbi misija EU-a u gradovima i regijama uz potpunu ulogu OR-a, uključujući višerazinsko upravljanje, financiranje i uspješnu provedbu u pogledu načina na koji se ambiciozni ciljevi mogu ostvariti zahvaljujući istinskoj integraciji u politike EU-a o istraživanju i inovacijama, posebno u strategije pametne specijalizacije (S3/S4), centre EIP-a, novi europski Bauhaus i druge najrelevantnije inicijative, programe i instrumente koje omogućuju višerazinske politike EU-a;

53. predan je organizaciji aktivnosti učenja u suradnji s JRC-om kako bi se poduprle aktivnosti misija EU-a u okviru projekata „City Science” (Znanost u gradovima) i „Science Meets Regions” (Znanost u regijama) poticanjem sveobuhvatnih aktivnosti za jačanje učinka i dijeljenjem rezultata misija EU-a. Kratkoročne mjere nisu prikladan odgovor za istinske potrebe. Korisno bi bilo poduprijeti stvaranje mreže regionalnih centara budućnosti za poticanje kreativnosti i poduzetničkog načina razmišljanja te ih povezati s novim Bauhausom, radom na ciljevima održivog razvoja UN-a i Unesco-ovim laboratorijima za pismenost u budućnosti kako bi se osigurala kratkoročna i dugoročna održivost poduzetih inicijativa;

54. potiče produblјivanje suradnje s europskim mrežama koje su aktivne u poboljšanju istraživanja, razvoja i inovacija u rješavanju društvenih izazova, kao što su Europska udruga sveučilišta (EUA), Europsko udruženje organizacija za istraživanje i tehnologiju (EARTO) i Mreža europskih regija za istraživanje i inovacije (ERRIN). Osim toga, svaka misija EU-a trebala bi efektivno surađivati sa svojim tematskim mrežama, kao što su Vijeće europskih općina i regija (CEMR), Eurocities i Konferencija rubnih primorskih regija (CPMR). OR intenzivno surađuje sa svim tim mrežama dionika kako bi osigurao da misije EU-a kao novi politički instrument odozdo prema gore ostvare željeni učinak;

55. naglašava važnost jačanja kapaciteta regija i gradova radi prijavljivanja za financiranje u okviru misija EU-a i iskorištavanja iskustva iz inicijativa velikih razmjera koje financira EU, kao što su Europska mreža živih laboratorija (ENoLL), inicijativa Vanguard, digitalizacija gradova, inicijativa „Open & Agile Smart Cities” (Otvoreni i agilni pametni gradovi), inicijativa „Znanost u gradovima” i inicijativa „Living-in.EU” (europski način digitalne transformacije u gradovima i zajednicama). Time će se poboljšati otpornost, sposobnost reagiranja i aktivno sudjelovanje gradova i regija u europskim reformama te povećati uključenost građana diljem EU-a. To će pak djelovati kao multiplikator učinka inicijativa EU-a i osigurati širu i pravedniju raspodjelu resursa, kako bi se svugdje stvorili povoljniji uvjeti za prikupljanje sredstava od EU-a i iz drugih izvora, kao i za postizanje vodećeg položaja u razvoju;

Preporuke za pojedine misije

56. naglašava važnost suradnje među misijama na svim razinama upravljanja. OR naglašava da su sve misije EU-a zajedno jasno usmjerene na stvaranje održive pametne budućnosti. To se može konkretizirati zajedničkim stvaranjem i rješenjima koja se temelje na istraživanju, razvoju i inovacijama:

- prilagodba klimatskim promjenama: upravljanje poplavama, šumskim požarima i drugim katastrofama, prirodna rješenja, otpornost kritične infrastrukture na klimatske promjene, sustavi za praćenje i upozoravanje na djelovanje na zdravlje stanovništva;
- rak: zdravlje općenito, povećanje preventivnih mjera, a posebno promicanja zdravih životnih navika;
- oceani i vode: zaštita i obnova vodenih ekosustava, smanjenje onečišćenja i postizanje klimatske neutralnosti plavog gospodarstva;
- klimatski neutralni gradovi: napredak u međusektorskim ekološkim, infrastrukturnim i industrijskim rješenjima koja doprinose ugljičnoj neutralnosti gradova;
- tlo: sprečavanje onečišćenja nastalog korištenjem zemljišta i zaštita svježih i zdravih podzemnih voda u svim okolnostima;

57. predlaže sljedeće aktivnosti specifične za pojedinu misiju kako bi se povećao učinak misija EU-a:

a) Prilagodba klimatskim promjenama

OR naglašava da bi misija za prilagodbu klimatskim promjenama trebala imati ključnu sveobuhvatnu ulogu, posebno u pogledu predviđanja i motiviranja svih europskih aktera da aktivno doprinose misijama EU-a. Ta bi misija trebala biti usmjerena na socijalnu i društvenu osviještenost te na postizanje opće obveze za stvaranje sustavnih rješenja velikih razmjera. Trebala bi se prije svega baviti izazovima ekološke preobrazbe industrije, stanovanja i mobilnosti. Gubici zbog klimatskih promjena već u prosjeku iznose 12 milijardi eura godišnje pa EU mora provesti makrofiskalne analize u području klime kako bi ubrzao provođenje mjera prilagodbe klimatskim promjenama usporedno s njihovim ublažavanjem. Pristup zaštiti ljudi od klimatskih promjena mora uključivati i socijalne aspekte i pitanja kohezije.

b) Borba protiv raka

OR naglašava važnost vrhunskih globalnih istraživanja i potiče istraživače i inovatore da povećaju europsku i međusektorsku suradnju među dionicima radi uspjeha ove misije. OR naglašava važnost širenja cijepljenja protiv HPV-a i biobankarstva te pristupa najinovativnijim terapijama, kao i važnost širenja najboljih praksi među zemljama i regijama. Jedan su od glavnih izazova razlike u pristupu liječenju raka i u kvaliteti života oboljelih od raka među državama članicama i regijama EU-a te kvaliteta života pacijenata. Stoga je poboljšanje pristupa ranom otkrivanju, novim dijagnostičkim alatima i inovativnom liječenju raka u europskim zemljama ključno i iziskuje ulaganja u infrastrukturu, opremu i digitalnu transformaciju zdravstvene skrbi, zdravstvene radnike i nove modele skrbi. Drugi je izazov dostupnost cjenovno pristupačnog liječenja i medicinskih proizvoda, kao i kvaliteta individualizirane potpore pacijentima i socijalnih inovacija za potporu njegovateljima.

c) Obnova naših oceana i voda do 2030.

OR ističe da su oporavak zdravih oceana i voda te osiguravanje slatke vode globalno sudbonosno pitanje, i na kratki i na dugi rok. Problemi onečišćenja mogu se riješiti samo isticanjem međunarodne dimenzije morskih bazena kao što su Sredozemlje, Atlantik, Baltik, Crno more, dunavski sliv te povećanjem suradnje među regijama. Potrebno je staviti

poseban naglasak na Arktik. OR poziva na to da more i vode postanu nova zajednička ambicija u središtu novog zamaha europskog projekta i naglašava da je poseban naglasak na istraživanju i tehnologijama čiste vode i na učinkovitijoj opskrbi od vitalne važnosti za ovu misiju, kao i za plavo gospodarstvo oceana, a poseban naglasak treba staviti na poduzetništvo, održivi turizam, dekarbonizaciju pomorskog prometa i obnovljivu energiju mora. Time će se stvoriti nove opsežne mogućnosti za prekograničnu i inovativnu poslovnu suradnju. OR naglašava da je važno gradove i regije potaknuti na to da izgrade europske mreže koje će oko vrijednosnih lanaca okupiti lokalne pomorske inovacijske ekosustave i stvarati inovacije u pomorskoj industriji.

d) *Klimatski neutralni i pametni gradovi*

OR ističe da su Europi potrebni aktivni gradovi predvodnici kako bi zajednički osmislili nova hitna rješenja i podijelili rezultate svojih iskustava s drugima – svi gradovi i regije diljem Europe trebaju biti angažirani i svima treba dati podršku. Gradovi predvodnici trebali bi poslužiti kao inovacijska središta koja zajednički stvaraju rješenja koja se mogu reproducirati i izravno primjenjivati te koja bi se proširila na sve druge europske gradove u njihovoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti do 2050. Gradove koji su se prijavili, ali nisu odabrani, Europska komisija trebala bi objediniti u proširenu skupinu kako bi na mnogo načina mogli iskoristiti napredak i rezultate gradova predvodnika, uključujući izravnu primjenu rješenja koja se mogu reproducirati. Već postojeći uspješni programi i projekti ili povezane „zelene inicijative” navedeni su u dopuni provedbenom planu ove misije. Izvučene pouke trebale bi biti temelj za izradu višerazinskih planova za postizanje klimatske neutralnosti gradova. Trebalo bi uspostaviti zajednice za preobrazbu s više dionika sa zajedničkim instrumentima, čime bi se spriječilo da svaka zajednica djeluje samostalno. OR naglašava da gradovi sudionici pripremaju klimatske ugovore za gradove kao proces koji se temelji na potražnji i koji bi trebao omogućiti lokalna rješenja, ali im je potrebna snažna potpora nacionalne i regionalne razine.

e) *Plan za tlo za Europu*

OR naglašava potrebu za sustavnim razmišljanjem i učinkovitim upravljanjem transformacijom, uključujući istraživanje, razvoj, inovacije i učenje, kako bi se postigli ciljevi misije za tlo, koja obuhvaća sve vrste korištenja zemljišta, i za istraživanjem novih putova za ambiciozniju preobrazbu zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) EU-a. Kako bi se povećala sekvestracija ugljika u poljoprivredi i u šumama, za uspjeh misije ključni su promjena sustava poljoprivredne proizvodnje i uspostava transnacionalnih klastera živih laboratorija. U ruralnim i urbanim sredinama treba podupirati biološku raznolikost, a građani trebaju davati prednost šumskim bioproizvodima i održivim namirnicama iz lokalnih izvora. Drugo je ključno pitanje kako povećati privlačnost i gospodarsku održivost šumarskih aktivnosti bez gubitka isplativosti, a radi potpore ciljevima misije koja se odnosi na tlo;

Uloga OR-a u podupiranju preobrazbe na europskoj i svjetskoj razini

58. naglašava da ljudi žive i rade u gradovima i regijama te da sve aktivnosti misija EU-a treba usmjeriti na ljude: od poslovnih, akademskih i vladinih dionika do pojedinačnih građana svih dobnih skupina i podrijetla. OR, JRC i drugi relevantni akteri znaju razne djelotvorne i dokazane tehnologije za sudjelovanje građana, od poduzetničkih otkrića do društveno-inovacijskih kampova koje treba koristiti kako bi se osigurao angažman građana;

59. spreman je ostvariti kontakt s lokalnim zajednicama kako bi se podigla razina osviještenosti o misijama EU-a uopće i kako bi im se pomoglo da ostvare suradnju s europskim građanima i poduzećima;

60. naglašava da će misije EU-a biti uspješne samo ako se premoste razlike u znanju i inovacijama u Europi te inovacijski jaz između Europe i SAD-a. Naglasak treba biti na ambicioznim konkretnim i uključivim mjerama u stvarnom životu s pomoću rezultata istraživanja, razvoja i inovacija;

61. naglašava da je novi razvoj u području istraživanja, razvoja i inovacija preduvjet za uspjeh misija EU-a. To podrazumijeva nova opsežna rješenja za osiguravanje komplementarnosti i poticanje sinergija s okvirnim programima Unije za istraživanja i inovacije te drugim europskim i svjetskim programima i fondovima. Novi je korak upravljanje sustavom centara EIP-a, koji bi trebali promicati upotrebu svih relevantnih inicijativa EU-a u području istraživanja, razvoja i inovacija kao ključnog dijela osmišljavanja regionalnih politika;

62. ističe da će se provedbom misija EU-a poticati lokalno i regionalno vodstvo unutar EU-a, ali i diljem svijeta. OR bi u jačanju uloge gradova i regija u okviru Sporazuma gradonačelnika i drugih globalnih mreža trebao stvoriti sinergiju između misija EU-a i UN-ovih aktivnosti i kampanja za ciljeve održivog razvoja „Race to Zero” (Utrka prema nultoj stopi emisija) i „Race to Resilience” (Utrka prema otpornosti na klimatske promjene). Osim toga, jačanjem globalnog vodstva gradova i regija EU-a može se poduprijeti i rad OR-a na formalnom priznavanju podnacionalnih vlasti u okviru UNFCCC-a i u pripremi za konferenciju COP27;

Sažetak ključnih čimbenika uspjeha

63. podsjeća na to da Europa treba ojačati svoju globalnu konkurentnost koja se temelji na znanju, partnerstvima i kapacitetima na razini Europe i talentima kako bi ulagala u budućnost, što je uključiv pristup kojim će svi biti obuhvaćeni. Europa ima priliku preuzeti ulogu globalnog predvodnika koji provodi politike suradnje za postizanje ciljeva održivog razvoja te vodi borbu protiv klimatskih promjena;

64. naglašava da je djelovanje u stvarnim uvjetima ključno za misije EU-a. Istraživanje je od vitalne važnosti za stvaranje novih rješenja i utvrđivanje najboljih načina za napredak, a odgovarajuće primjene ključne su za postizanje rezultata. Misije EU-a bit će uspješne ako se nadgrade na uspješan lokalni ekosustav. Nije riječ samo o tehnologiji i istraživanju, nego i o, prije svega, antropocentričnom pristupu kojim se izgrađuju kompetencije, rješavaju lokalni rizici i pristupa najboljim europskim. Ljudski aspekt u inovacijama ključan je za zajedničko stvaranje održivih rješenja;

65. navodi da su misije EU-a ključne za potporu preobrazbi Europe u zeleniji, zdraviji, uključiviji i otporniji kontinent. Kako bi se postigli ambiciozni ciljevi, svaka misija EU-a mora djelovati kao opsežan portfelj djelovanja. Te europske portfelje treba oblikovati na temelju sveobuhvatnih regionalno i lokalno usklađenih portfelja djelovanja, uključujući integrirane istraživačke projekte, političke i zakonodavne mjere te lokalne provedbene aktivnosti.

66. naglašava potrebu za sufinanciranjem i podupiranjem svakodnevnog rada gradova i regija u stvaranju vrijednosti i komparativnom učenju kako bi se proširila primjena najboljih procesa i mjera za svakodnevnu dobrobit građana. Uloga je oglednih zajednica da budu predvodnici, da razvijaju rješenja i da budu pioniri u provedbi testiranja sustavnih promjena za sve ostale;

67. spreman je surađivati s misijama EU-a kako bi se povećala atraktivnost postupaka utvrđivanja referentnih vrijednosti i komparativnog učenja između demonstracijskih gradova/regija i ostalih. Financijski instrumenti moraju biti fleksibilni i inovativni te poticati stvarne interese gradova/regija.

68. ističe da su ključna pitanja kako gradovi i regije uče organizirati potrebne aktivnosti i kako aktivnosti privlače privatna industrijska i druga ulaganja. U idealnoj situaciji, mreža centara EIP-a osigurava da lokalni i regionalni ekosustavi istraživanja, razvoja i inovacija postanu integrirani dio europskog ekosustava istraživanja, razvoja i inovacija;

69. poziva na bolju društvenu i tehnološku predvidljivost i povećanu suradnju kao ključne čimbenike uspjeha za ubrzanje industrijskih i drugih ulaganja u svrhu postizanja ugljične neutralnosti i drugih ciljeva misija EU-a. Politika usmjerena na misije pogoduje jačanju dimenzije „odozdo prema gore” u jedinstvenom sustavu višerazinskog upravljanja EU-a: stečena iskustva mogu se i moraju aktivno dijeliti među državama članicama. Nužno je konkretnije uzeti u obzir ciljeve misija EU-a i treba ih integrirati u izradu budućeg zakonodavstva, a primjeri za to su određivanje cijena ugljika i paket mjera „Spremni za 55 %”;

70. ističe da je najnovije smjernice industrijske i inovacijske politike na razini EU-a, planove i nužne nove znanstvene spoznaje i tehnološka znanja i inovacije potrebno integrirati u misije EU-a te razviti i prenijeti u rješenja i prakse u stvarnom životu djelotvornim upravljanjem znanjem odozdo prema gore i drugim mjerama;

71. priznaje da su misijama EU-a potrebne digitalne platforme: kako bi se ubrzao prijenos znanja i upravljanje njime, podupire virtualnu suradnju i uspostavljanje partnerstava, pojednostavljivanje procesa financiranja itd. To treba zajednički ostvariti s predstavnicima gradova i regija;

72. zaključuje da su novi odgovarajući i učinkoviti radni procesi ključni za osiguravanje uspjeha misija EU-a. Ti procesi moraju odražavati pouke iz otvorenih inovacija 2.0, različitih inicijativa četverostruke spirale i mnogih drugih inicijativa za stvaranje privlačnog participativnog upravljanja nove generacije. Potrebno je uključiti sve građanke i građane, od mladih do starijih. U okviru aktivnosti misije trebalo bi razmotriti aspekte raznih generacija i stvoriti inovativne i odgovorne načine za postizanje angažmana potrebnog za stvaranje održive budućnosti za Europu.

Bruxelles, 27. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Tijelo EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize

(2022/C 301/06)

Izvjestitelj: Christophe CLERGEAU (PES/FR), član Regionalnog vijeća Regije Pays-de-la-Loire**I. PREPORUKE O POLITIKAMA****Opće napomene**

1. Europski odbor regija podsjeća na to da je u ožujku 2020. njegovo predsjedništvo pozvalo Europsku komisiju i države članice da uspostave europski zdravstveni mehanizam ⁽¹⁾ i da je tu zamisao razradio u kasnijem mišljenju iz iste godine „Mehanizam EU-a za zdravstvenu zaštitu u izvanrednim okolnostima” ⁽²⁾. Napominje da je Komunikacija Komisije COM (2021) 576 inspirirana tim mišljenjem.

Rasprava o osnivanju tijela EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA) održava se u kontekstu pandemije bolesti COVID-19, koja i dalje traje i koja nas više nego ikad potiče da zdravlje postavimo kao prioritet Europske unije. Međutim, cilj osnivanja HERA-e širi je i odnosi se na sve vrste rizika za ljudsko zdravlje – one velikih razmjera i/ili prekogranične, na faze pripravnosti na krizu i upravljanja njome te na izazove prevencije i otpornosti društava i područja, a sve to u širem kontekstu rata u Ukrajini, koji izrazito utječe na zdravstvene usluge, infrastrukturu i prekograničnu suradnju koji su već bili ozbiljno opterećeni i iscrpljeni tijekom najgoreg razdoblja pandemije bolesti COVID-19.

2. Europski odbor regija podržava osnivanje HERA-e kao tijela nadležnog za pripravnost na zdravstvene krize i upravljanje njima, pri čemu treba imati na umu, s jedne strane, da su prvenstveno države članice odgovorne za prevenciju, javno zdravlje i zdravstvenu skrb te pripravnost za krizne situacije i upravljanje njima, a s druge strane, da regije imaju presudnu ulogu jer u Europi dvije trećine država članica imaju decentralizirane zdravstvene sustave koji su različito organizirani. Dok je djelovanje Komisije i dalje rascjepkano među brojnim centrima u kojima se donose odluke, Odbor naglašava da nam je potreban sveobuhvatan pristup zaštiti stanovništva i da EU mora pružati potporu državama i regijama.

3. Neovisno o tome koji im je uzrok, zdravstvene krize opasnost su za stanovništvo, koje pogađaju vrlo neravnomjerno, ali mogu ugroziti i samu europsku integraciju ako Europa ne bude u stanju na njih odgovoriti brzo, djelotvorno, koherentno i solidarno. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 stavila je na kušnju solidarnost među Europljanima, integritet unutarnjeg tržišta i suradnju u okviru schengenskog područja. Europski odbor regija smatra da je kriza isto tako pokazala da ciljeve zdravstvene sigurnosti Unije i zaštite stanovništva „države članice ne mogu dostatno ostvariti na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini” te da je stoga povećana intervencija EU-a u tom području u skladu s načelom supsidijarnosti ⁽³⁾.

4. Iako je upravljanje zdravstvenim sustavima i sustavima skrbi u nacionalnoj nadležnosti, Europska komisija ima važnu ulogu u zaštiti zdravlja stanovništva i očuvanju jedinstvenog tržišta, u skladu s Ugovorima, koji uključuju zaštitu zdravlja stanovništva kao ključan zahtjev i dodjeljuju joj ulogu zaštite pravne stečevine. To se djelovanje mora odvijati u bliskoj suradnji s državama članicama, a trebalo bi aktivno uključiti i Europski parlament. Europski odbor regija želi izraziti svoje mišljenje u toj raspravi, najprije zbog toga što je u kontekstu krize djelovanje na lokalnoj razini ključno za zaštitu stanovništva, zatim zbog toga što brojne regije imaju važne ovlasti u području zdravstva i, naposljetku, zbog toga što je potpora regija inovacijama i industriji ključan element u donošenju protumjera za suočavanje s krizama.

⁽¹⁾ <https://cor.europa.eu/hr/news/Pages/COVID-19-CoR-President-calls-for-a-EU-Health-Emergency-Mechanism-to-support-regions-and-cities.aspx>.

⁽²⁾ SL C 440, 18.12.2020., str. 15.

⁽³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008M005:EN:HTML>.

Opseg intervencija HERA-e, upravljanje tim tijelom i njegov daljnji razvoj

5. Europski odbor regija zalaže se za vrlo široko područje djelovanja HERA-e, kao što je predložila Komisija, uz poštovanje nadležnosti drugih postojećih tijela (*). Cilj je suzbiti prijetnje ljudskom zdravlju koje mogu biti prirodne, slučajne ili namjerne i biti, među ostalim, posljedica terorističkih djela ili pak pandemijskog, biološkog, okolišnog, nuklearnog ili nepoznatog podrijetla.

6. OR naglašava da je osim opsega intervencija i područje djelovanja HERA-e vrlo široko i uključuje utvrđivanje i analizu rizika prije kriza, poticanje proaktivnih mjera, jačanje kapaciteta društava i područja za suočavanje s krizama, definiranje scenarija upravljanja, uključujući odgovarajuće odgovore, jačanje industrijskog te istraživačkog i inovacijskog ekosustava za razvoj i donošenje odgovarajućih protumjera, kao i osiguravanje dostupnosti svih takvih protumjera u svim gradovima i regijama Unije i za cjelokupno stanovništvo.

7. S obzirom na te goleme izazove Europski odbor regija zabrinut je u pogledu sposobnosti HERA-e da uspije u obavljanju svojih zadaća.

8. Iako se osnivanje HERA-e kao interne službe Komisije mora shvatiti kao pragmatičan odabir kojim se omogućuju brz napredak i bolja koordinacija različitih aktivnosti Komisije, taj bi odabir trebao biti samo privremen i u određenom trenutku preispitan. Status interne službe Komisije ne smije otežavati zapošljavanje specijaliziranog osoblja na visokoj razini koje je nužno za osiguravanje pripravnosti na zdravstvene krize i upravljanje njima. U skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti važno je zajamčiti autonomiju u donošenju odluka, koja je ključna za neovisnu analizu rizika i brzo poduzimanje potrebnih mjera za zaštitu ljudskih života.

9. Akcijskim planom za 2022., objavljenim 10. veljače, predviđa se godišnji proračun od 1,3 milijarde EUR, što je pozitivan znak, ali nije u skladu s predviđenim proračunom od 6 milijardi EUR za šest godina. Analiza tog godišnjeg proračuna pokazuje važnost koja se pridaje nabavi sredstava za protumjere i uspostavi europskih zaliha i upravljanju njima (675,5 milijuna EUR), no ne spominje se učinak na financiranje drugih mjera europske civilne zaštite ni potpora novim proizvodnim kapacitetima (160 milijuna EUR) i istraživačkim programima u okviru programa Obzor Europa (350 milijuna EUR), od kojih većina nije nova. Time ostaje samo 100 milijuna EUR za mjere za predviđanje rizika i prilagodbu zdravstvenih sustava.

10. Upravljanje HERA-om treća je slaba točka. Ono je strogo ograničeno na Komisiju i države članice, dok je uloga Europskog parlamenta svedena na promatračku, a iz stalnih tijela HERA-e isključeni su svi dionici, gradovi i regije, kao i akteri civilnog društva. Takvo upravljanje nije ni primjereno ni djelotvorno jer pripravnost na krize i upravljanje njima podrazumijeva širok raspon dionika i stručnog znanja. Gradovi i regije, sve vrste zdravstvenih djelatnika, udruženja pacijenata, drugi ključni akteri u znanosti i istraživanju i nevladine organizacije u području zdravlja i solidarnosti apsolutno su neophodni dionici za uspješno rješavanje kriza te ih je potrebno u potpunosti uzeti u obzir. Razni dionici trebali bi barem biti stalni članovi „savjetodavnog foruma” koji bi trebao imati pravo na iznošenje preporuka upravljačkim tijelima HERA-e i biti uključen u različite aspekte njezina rada.

11. Europski odbor regija prepoznaje primat nacionalnih nadležnosti i ključnu važnost zajedničkog rada Komisije i država članica, ali poziva Komisiju i Vijeće da ponovno uspostave otvorenu i uključivu koordinaciju s dionicima te da predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti i Europskom parlamentu omogućuje da preuzmu svoju punu ulogu neovisno o pravnim razmatranjima.

12. Čini se da je operativno djelovanje HERA-e usmjereno na pružanje medicinskih protumjera. No u upravljanje krizama uključeni su i mnogi drugi aspekti, posebno u područjima prevencije i civilne zaštite. Europski odbor regija smatra da bi pojam protumjera trebao obuhvaćati sve lijekove i farmaceutske proizvode, uključujući aktivne tvari u njima, kao i antibiotike, cjepiva, testove i dijagnostiku, medicinske proizvode i medicinsku opremu, osobnu zaštitnu opremu, bolničku i lokalnu opremu, ali i informacijske sustave i sustave nadzora zaraznih bolesti i novih kontaminanata. Sva su ta sredstva potrebna za suočavanje s krizama i zaštitu stanovništva i njegova zdravlja.

(*) Konkretno, Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije (ERCC – civilna zaštita), Europska agencija za lijekove (EMA) i Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC).

13. Poziva na to da se jednaka pozornost posveti izgradnji otpornosti društava i zajedničkoj kulturi upravljanja krizama i katastrofama. U tom bi okviru trebalo pružiti pojačanu potporu Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu, čiji proračun ne bi trebao biti ugrožen osnivanjem HERA-e. Činjenica da se u nazivu HERA-e nalazi pojam „krize” ne bi smjela dovesti do zabune ili udvostručavanja mehanizama za upravljanje krizom koji su već razvijeni u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu, čiji je temelj Komisijin Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije (ERCC). Postoji potreba za vrlo snažnom koordinacijom i jasnom podjelom uloga između tih dvaju alata Komisije, koji bi se u budućnosti mogli uskladiti. Također je potrebno razgraničenje s mjerama iz revidiranog zakonodavnog akta o prekograničnim prijetnjama zdravlju o kojem trenutačno pregovaraju Vijeće i Parlament, kao i sa zadaćama Europske agencije za lijekove (EMA) i napose Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC).

14. Osmišljavanje višegodišnjeg strateškog plana HERA-e glavni je prioritet i u njemu moraju sudjelovati i Europski parlament, gradovi i regije, kao i svi dionici. U tom bi se planu trebali utvrditi razina sredstava koja su HERA-i potrebna za učinkovito obavljanje njezinih brojnih zadaća, opisati faze njezina razvoja i predvidjeti pokazatelji praćenja. U strateškom planu trebali bi se utvrditi i mehanizmi suradnje između HERA-e i drugih intervencijskih alata EU-a, uključujući EMA-u, ECDC i Mehanizam Unije za civilnu zaštitu, te bi trebalo navesti kako ih se može ojačati kako bi u potpunosti ispunili svoju ulogu u koordinaciji s HERA-om.

Pripravnost Europe na krize i katastrofe i učinkovita zaštita cjelokupnog stanovništva u svim gradovima i regijama EU-a

15. Iskustvo s pandemijom bolesti COVID-19 pokazuje da ne možemo učinkovito djelovati bez zajedničkog i usklađenog odgovora na europskoj razini, koji treba prilagoditi različitim potrebama i okolnostima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. HERA također mora težiti visokim i usklađenijim europskim ambicijama u zaštiti stanovništva od kriza. Međutim, aktualna pandemija bolesti COVID-19 naglasila je teritorijalne i socijalne nejednakosti u pristupu skrbi i cijepljenju, što dovodi u pitanje odgovor na zdravstvene krize i ugrožava Europu u cjelini.

16. Europski odbor regija želio bi da HERA ima ulogu provođenja analize ranjivosti teritorija i stanovništva na zdravstvene krize. Pri toj analizi treba uzeti u obzir zalihe u cijeloj Europi i operativne kapacitete kako bi se doprlo do cjelokupnog stanovništva, a prije svega do onih čije je zdravlje najosjetljivije i onih koji žive u situacijama isključenosti i nesigurnosti. Pritom treba voditi računa i o mogućnosti zdravstvenih sustava, bolnica i drugih zdravstvenih ustanova da povećaju svoje kapacitete u slučaju krize kako bi se što je više moguće pružala planirana skrb, a da se pritom prihvate dodatni pacijenti pristigli zbog krize.

17. Stoga smatra da je od ključne važnosti da HERA, u suradnji s drugim relevantnim tijelima EU-a, izradi pregled stanja s obzirom na ugroženost zdravstvene sigurnosti i da zajedno s državama članicama i regijama razvije programe za odgovor na razne vrste hitnih situacija i programe testiranja otpornosti zdravstvenih sustava. Na temelju rezultata tih testiranja Komisija i Vijeće trebali bi sastaviti preporuke za države članice i regije, koje će biti potrebno pratiti, kako bi one ojačale svoje zdravstvene sustave i, prema potrebi, osigurale kapacitete za odgovor pojedinih područja kada je riječ o zdravstvu i jednaku zaštiti raznih skupina stanovništva.

18. Isto tako, HERA bi trebala doprinijeti razvoju istraživačkih programa u okviru Obzora Europe usmjerenih na najranjivije skupine stanovništva (osobe suočene sa siromaštvom i isključenošću, manjine, izbjeglice, žene žrtve nasilja, starije osobe, osobe s invaliditetom, osobe s komorbiditetima itd.), koje su, kako je pokazalo iskustvo s bolešću COVID-19, često prve žrtve. Ti istraživački programi trebali bi se baviti i nejednakostima u pristupu starijih osoba zdravstvu, mentalnim zdravljem djece i mladih, komplementarnošću bolničke skrbi i skrbi u zajednici te inovacijama, prije svega digitalnima, u organizaciji zdravstvenih sustava. Uvijek bi trebali uključivati rodno osjetljiv pristup kojim bi se zajamčilo da se na odgovarajući način vodi računa o potrebama žena.

19. Priprema stanovništva za buduće katastrofe i epidemije ključan je izazov čijem rješavanju HERA mora pridonijeti. Na europskoj razini potrebni su nam i jačanje i koordinacija programa za prevenciju u području javnog zdravstva, promidžbu zdravlja i borbu protiv digitalnog jaza i dezinformacija. Te mjere prevencije u području javnog zdravlja moraju biti dio svih javnih politika. Intervencija HERA-e mora biti dio ambicioznije europske politike prevencije utvrđene u okviru programa „EU za zdravlje”, koji bi trebalo ojačati i kojim bi u većoj mjeri trebalo obuhvatiti i pitanja mentalnog zdravlja, invaliditeta i suzbijanja kroničnih bolesti.

20. Iz krize koju je izazvao COVID-19 i rata u Ukrajini potrebno je izvući i konkretne pouke putem istraživačkih aktivnosti. Stoga bi trebalo poduzeti mjere kako bi se osigurao brz odgovor zdravstvenih sustava i ubrzano uvođenje protumjera na terenu (modularne bolnice, mobilni i pojednostavljeni medicinski uređaji, mobilne medicinske jedinice, mali centri za cijepljenje, mobilizacija dovoljnog broja kvalificiranog medicinskog osoblja itd.).

21. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti posebnim izazovima izoliranih ruralnih područja, planinskih područja i najudaljenijih regija. Treba napomenuti da je taj skup mjera uvelike izostavljen iz programa rada HERA-e za 2022., zbog čega Europski odbor regija izražava žaljenje i poziva na njegovo preispitivanje počevši od 2023.

22. Europski odbor regija smatra da taj skup mjera ne ugrožava nadležnosti država članica, već naprotiv predstavlja priliku za svaku državu članicu da, u suradnji s regijama, učinkovitije zaštiti svoje stanovništvo.

23. Detaljna analiza Europske komisije u pogledu rashoda za zdravstvo izvršenih u okviru kohezijskih fondova i Mehanizma za oporavak i otpornost u pandemijskim godinama mogla bi biti korisna za upravljanje budućim krizama. Mogle bi se identificirati nacionalne, regionalne i lokalne dobre prakse koje mogu doprinijeti osmišljavanju budućih mjera za sprečavanje zdravstvenih kriza i upravljanje njima.

24. Europski odbor regija poziva na to da se u kontekstu europskog semestra zauzme poseban pristup izdacima za jačanje zdravstvenih sustava i pripravnost na krize, koji će se nužno povećati, i da oni trajno ispunjavaju uvjete za financiranje iz sredstava kohezijske politike u skladu s Investicijskom inicijativom kao odgovor na koronavirus. Zabrinut je zbog toga što su izdaci za zdravstvo dosad činili vrlo malen udio plana za oporavak te poziva na veću potporu otpornosti i opremanju gradova i regija u području zdravlja i civilne zaštite.

25. Podsjeća na to da bi gradovi i regije zajedno s Unijom i državama članicama trebali imati aktivnu ulogu u razvoju tih novih pristupa zaštiti stanovništva. To vrijedi tim više kad imaju konkretne nadležnosti u području zdravlja i kad upravljaju bolničkim i zdravstvenim sustavom. Ta bi se uloga trebala priznati na nacionalnoj i europskoj razini u skladu s načelom aktivne supsidijarnosti.

Pouke koje treba izvući iz rata u Ukrajini

26. Europski odbor regija pozdravlja sudjelovanje HERA-e u kampanji cijepljenja ukrajinskih izbjeglica u EU-u i njezinu potporu Mehanizmu EU-a za civilnu zaštitu, kojim se uz potporu farmaceutske industrije i ministarstava zdravstva osiguravaju cjepiva za djecu i druge osnovne medicinske potrepštine.

27. Europski odbor regija smatra da je rat u Ukrajini snažan podsjetnik na to da Europa mora biti spremna za sve vrste kriza: kao što je bolest COVID-19 pogodila naše regije bez upozorenja, tako nismo očekivali ni oružani sukob u izravnom susjedstvu EU-a. Njegov utjecaj na zdravstvene sustave, posebno u srednjoj i istočnoj Europi, sve je veći i potrebno ga je pomno pratiti kako ne bismo došli do kritične točke. Potrebno je brzo razviti analitičke i prognostičke kapacitete HERA-e kako bi se osiguralo da Europska unija ne bude uhvaćena nespriprema u sljedećoj katastrofi.

28. Stoga ponovno potvrđuje da prioritet treba dati sposobnosti da se u svim državama članicama i u svim regijama EU-a ojačaju kapaciteti zdravstvenih sustava za brzu prilagodbu nepredviđenim događajima. U tom se smislu „pregled ranjivosti u području zdravstvene sigurnosti” i programi testiranja otpornosti na stres zdravstvenih sustava više nego ikad prije čine prioritarnim mjerama.

29. Europski odbor regija upozorava na rizik od izloženosti zračenju zbog eventualnih oštećenja civilne nuklearne infrastrukture i od prekida liječenja kroničnih bolesti, uključujući rak i HIV (u Ukrajini je udio zaraženih HIV-om jedan od najvećih u Europi); ti će rizici vjerojatno utjecati i na zdravstvene sustave zemalja domaćina.

30. Rat u Ukrajini, koji je doveo do dolaska nekoliko milijuna necijepljenih osoba u EU, poticaj je za jačanje međunarodne suradnje u pristupu protumjerama i, prije svega, cjepivima, pri čemu prioritet treba dati zemljama u našem susjedstvu. Europski odbor regija stoga je zabrinut jer su te mjere slabo zastupljene u programu rada HERA-e za 2022.

Industrijska politika i politika javne nabave u zdravstvu

31. Europski odbor regija pozdravlja inicijative poduzete od početka krize kako bi se ubrzala dostupnost protumjera, kao i nacrt uredbe Vijeća o mjerama za upravljanje krizama. Međutim, smatra da trenutačni prijedlozi još uvijek nisu dovoljni za učinkovitu pripremu za zdravstvene krize.

32. Naglašava potrebu za industrijskom i inovacijskom politikom uoči izbijanja krize i apsolutnu nužnost izgradnje novog regulatornog i intervencijskog okvira kako bi EU mogao imati suverenitet u području zdravstva i kapacitete za industrijalizaciju proizvoda proizišlih iz istraživanja i inovacija.

33. Smatra da bi Europska unija trebala osigurati sredstva kako bi na svojem tlu razvijala „ključne” protumjere, koje su u velikoj mjeri zajedničke za upravljanje različitim vrstama kriza. Da bi se ti lijekovi (uključujući aktivne tvari u njima), medicinski proizvodi, testovi, dijagnostika i osnovna oprema proizvodili u Europi, nužna je proaktivna politika javne nabave s potencijalno većim troškovima opskrbe. Trenutačno nije jasno kako će se europskim pravilima i načelima djelovanja ostvariti taj ključni cilj.

34. Vrlo je zabrinut zbog poteškoća s kojima se suočavaju mnoga poduzeća koja su na početku krize na zahtjev javnih tijela ulagala u rješavanje problema nestašice materijala, a sada su zanemarena zbog nabave materijala izvan EU-a. Smatra da se iz krize nisu izvukle potrebne pouke i da bi to pitanje trebalo hitno riješiti. Posebno poziva na stvaranje i obnovu strateških nacionalnih i europskih zaliha kad god je to moguće na temelju proizvoda proizvedenih u Europi.

35. Europski odbor regija stoga poziva Europsku komisiju da prouči i predloži odgovarajući zakonodavni okvir, kojim bi se omogućila odstupanja od pravila o državnim potporama i javnoj nabavi kada je riječ, prije svega, o „ključnim” protumjerama. Ono što se trenutačno radi u području poluvodiča („europski akt o čipovima”) trebalo bi predvidjeti i u području zdravlja.

36. Taj novi pravni okvir trebao bi ublažiti pravila o javnoj nabavi, posebno u području inovacija, ojačati kontrolu stranih ulaganja i omogućiti pružanje izravnih potpora u iznosu koji bi bio dovoljan da se djelotvorno doprinese ubrzanju razvoja i stavljanju na tržište medicinskih inovacija kao što su cjepiva. Europska unija danas pravno ne može imati istu vrstu intervencije kao Ujedinjena Kraljevina ili Sjedinjene Američke Države, čime se ugrožava njezin pristup cjepivima.

37. Europski odbor regija zabrinut je zbog izgubljenog vremena i žali zbog toga što uz objavu programa rada HERA-e za 2022. nije bila pokrenuta s time povezana inicijativa te poziva Komisiju da brzo podnese prijedlog Parlamentu i Vijeću.

38. Europski odbor regija prima na znanje nedavne pomake u strukturiranju istraživanja i inovacija u području pripravnosti na zdravstvene krize. Francusko predsjedništvo pruža snažnu potporu važnom projektu od zajedničkog europskog interesa „radi jačanja industrijske politike i strateškog pozicioniranja Unije u sektoru zdravstva promicanjem inovacija u raznim segmentima zdravstvenih sektora”. Osim toga, Komisija je u travnju 2021. započela savjetovanja radi pokretanja javno-javnog europskog partnerstva za pripravnost na pandemije u okviru programa rada Obzora Europa za razdoblje 2023. – 2024. kako bi se koordinirala istraživanja koja provode države članice. Međutim, trenutačno ne postoji okvir za usklađivanje svih mjera programa Obzor Europa kojima se može doprinijeti zadaćama HERA-e. Osim toga, predviđeni proračun iznosi 1,7 milijardi EUR, dok su u okviru dvaju prethodnih okvirnih programa za istraživanje u području pandemije i cjepiva mobilizirane 4 milijarde EUR. Europski odbor regija stoga poziva na:

- osnivanje pluralističkog znanstvenog vijeća HERA-e, u koje bi bili uključeni razni dionici, radi utvrđivanja znanstvenih prioriteta i plana za istraživanje i inovacije na koje bi program Obzor Europa trebao odgovoriti,
- povećanu mobilizaciju proračunskih sredstava u okviru programa Obzor Europa za potrebe HERA-e u području istraživanja i inovacija,
- promišljanje o stvaranju buduće „misije” posvećene pripravnosti na zdravstvene krize i upravljanju njima, čime bi se omogućio međusektorski pristup u okviru programa Obzor Europa, znanstvena i operativna koordinacija te uključivanje svih dionika, s posebnom pozornošću posvećenom promicanju suradnje javnog i privatnog sektora.

39. Istraživanje antimikrobne otpornosti apsolutni je prioritet HERA-e. Prekomjerna upotreba antimikrobnih sredstava u uzgoju životinja i u liječenju ljudi tempirana je bomba. Ako ubrzo ne pronađemo rješenje, vjerojatno ćemo se uskoro suočiti sa scenarijem u kojem više neće biti „ni lijeka ni terapije”. Gotovo svi novi antibiotici stavljeni na tržište posljednjih desetljeća varijacije su iz porodica antibiotika koje su otkrivene osamdesetih godina 20. stoljeća. Komisija zasad nije postigla uvjerljive rezultate u tom području, kao što proizlazi iz izvješća Revizorskog suda za 2019. (5) Stoga je potrebno ojačati preventivne zdravstvene usluge kako bi se svi uključeni subjekti koordinirali kad je riječ o kontroli upotrebe antimikrobnih sredstava u određenim područjima, bolnicama i zajednicama i ulagati u istraživanje novih antibiotika i alternativnih metoda profilakse.

40. Novim zakonodavnim okvirom omogućio bi se razvoj strateškog partnerstva Unije s farmaceutskom industrijom kako bi se više vodilo računa o zdravstvenim ciljevima od općeg interesa. Izravna potpora EU-a trebala bi se kompenzirati industrijskom proizvodnjom u Europi, povlaštenim pristupom proizvodima i pravom na praćenje cijene protumjera i politike licenciranja.

41. Trebalo bi razmotriti i predviđene mjere u području istraživanja i inovacija te ulogu HERA-e u tom pogledu. Potrebno je prevladati trenutačnu nesigurnost i nejasnoće u okviru programa Obzor Europa kako bi HERA brzo dobila plan istraživanja i inovacija, čime bi se razjasnilo kako će se iskoristiti 1,8 milijardi EUR u njezinu proračunu u okviru tog programa.

42. Europski odbor regija naglašava potrebu da se bez odgode osnaži struktura inovativnih MSP-ova u području medicinskih protumjera, kao i svih vrsta uređaja i opreme za zaštitu ljudi i suočavanje s krizama. Najprije je potrebno pružiti potporu osnivanju poduzeća i inovacijama, što je posebno u nadležnosti gradova i regija, a zatim im pomoći da rastu i ojačaju kapacitete za provođenje kliničkih ispitivanja i proizvodnju u Europi.

43. To uključuje znatna ulaganja i povećanje kapitala predmetnih poduzeća. Stoga je potrebno mobilizirati Europsko vijeće za inovacije (EIC) kako bi se bolje strukturirao europski inovacijski ekosustav u kontekstu razvoja protumjera i upravljanja zdravstvenim krizama te kako bi se ojačali intervencijski alati u području rizičnog i vlasničkog kapitala i tako inovativnim poduzećima omogućio rast i ostanak u Europi. Te intervencije također moraju omogućiti podjelu industrijskog rizika razvoja i proizvodnje protumjera.

44. Djelotvornost medicinskih protumjera usko je povezana s fleksibilnijim upravljanjem kliničkim ispitivanjima, uz istodobno osiguravanje usklađenosti s etičkim pravilima i pravilima o zaštiti podataka. HERA mora predložiti snažniji okvir za suradnju s EMA-om radi koordinacije kliničkih ispitivanja srednjeg i velikog opsega, što je uvelike nedostajalo na vrhuncu krize koju je izazvao COVID-19. Inicijative „Vaccelerate” i „Inkubator HERA” ohrabrujući su početak popunjavanja tih nedostataka, no potrebno je uspostaviti jasnije operativne veze s nacionalnim tijelima kako bi se brže uklonile sve regulatorne ili protokolarne prepreke. Preispitivanje nove europske farmaceutske strategije trebalo bi omogućiti važne promjene, uključujući centralizaciju odobrenja za klinička ispitivanja lijekova koji iziskuju odobrenje za stavljanje na europsko tržište.

45. Od ključne je važnosti i istraživačka infrastruktura. Kad je riječ o borbi protiv ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju, nužni su odgovarajući laboratoriji za analizu, računala visokih performansi, repozitoriji podataka iz epidemioloških studija i sveobuhvatna kohortna ispitivanja kako bi se mogle analizirati nove opasnosti i primjeri scenarija za odgovor.

Međunarodno djelovanje temeljeno na prevenciji i solidarnosti

46. Europski odbor regija smatra da je djelovanje u slučaju pojave novih zdravstvenih rizika u interesu Europe kako bi se ograničila izloženost Unije rizicima. HERA stoga mora imati sredstva za povezivanje s brojnim partnerima (naročito na međunarodnoj razini, s Ujedinjenim narodima i Vijećem Europe) i sudjelovanje u intervencijama izvan granica EU-a, u suradnji s predmetnim zemljama, čim se utvrde rizici, kao i za mobilizaciju znatnih resursa. Ta bi suradnja trebala obuhvaćati i fazu pripravnosti, a posebno preventivne mjere, mjere za smanjivanje ranjivosti i mjere pripravnosti društava na krize. U tu će svrhu HERA morati uspostaviti partnerstva s akterima civilnog društva, lokalnim i međunarodnim nevladinim organizacijama te multilateralnim organizacijama koji rade na programima sprečavanja rizika.

(5) <https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=%7b8892C8C4-6776-4B27-BE36-C181456EED71%7d>.

47. Ukidanje prava intelektualnog vlasništva za cjepiva i druge medicinske proizvode nije dostatno rješenje ako slabije razvijene zemlje nemaju kapacitete za razvoj vlastite proizvodnje. Europski odbor regija poziva na to da se cijena određenih lijekova regulira kada je to potrebno i da se farmaceutska industrija obveže na odobravanje dozvola za proizvodnju u skladu s prijedlogom SZO-a. Poziva i na to da politike Unije doprinose razvoju proizvoda prilagođenih specifičnom kontekstu slabije razvijenih zemalja. Isto tako traži da se Unija uključi u aktivnu politiku prijenosa tehnologija i potpore lokalnoj proizvodnji te da pruža odgovarajuće izravne potpore kako bi se stanovništvu jamčila zdravstvena skrb gdje god je to potrebno.

48. Europski odbor regija primjećuje i dijeli vrlo velika očekivanja europskih građanki i građana da Unija preuzme snažniju ulogu u području zdravstva. Napominje da sadašnja vrlo restriktivna formulacija članka 168. Ugovora trenutačno predstavlja prepreku te smatra da bi pitanje jačanja europskih nadležnosti u području zdravstvene sigurnosti trebalo biti na dnevnom redu nakon Konferencije o budućnosti Europe. EU bi već sada na temelju svojih nadležnosti u području unutarnjeg tržišta mogao ići korak dalje u djelovanju u području zdravstva. Osim toga, potrebno je ojačati program „EU za zdravlje” i ministri zdravstva iz Europske unije trebali bi se sastajati vrlo redovito u sklopu posebnog sastava Vijeća, a ne samo dvaput godišnje na marginama sastanka Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača (EPSCO).

Bruxelles, 27. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Gospodarstvo EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19: implikacije za gospodarsko upravljanje

(2022/C 301/07)

Izvjestitelj:	Elio DI RUPO (BE/PSE), predsjednik vlade Valonije
Referentni dokument:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Gospodarstvo EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19: implikacije za gospodarsko upravljanje COM(2021) 662 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. izražava zadovoljstvo zbog predavljanja komunikacije Europske komisije pod naslovom „Gospodarstvo EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19: implikacije za gospodarsko upravljanje” i spremnosti koju je Komisija pokazala za reformu gospodarskih i fiskalnih pravila, među ostalim kad je riječ o uzimanju u obzir učinka krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19; pozdravlja i najavljeno predavljanje zakonodavnog prijedloga sredinom 2022.;
2. smatra da se u okviru reforme europskog gospodarskog upravljanja moraju uzeti u obzir i prijedlozi građana i građanki o kojima se raspravljalo tijekom Konferencije o budućnosti Europe;
3. podsjeća na zaključak iz vlastitih izvješća o barometru za 2020. i 2021. ⁽¹⁾ da su višedimenzionalni učinci krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19 asimetrični i da imaju teritorijalnu dimenziju; ti učinci povećavaju neke već postojeće razlike među regijama i državama članicama te unutar država članica, pri čemu su lokalne i regionalne vlasti i dalje na prvoj crti u borbi protiv pandemije i njezinih posljedica, ali i u provedbi mjera za potporu građanima i poduzećima te u pripremi za postupanje i održiv oporavak;
4. napominje da građani i građanke diljem EU-a pozivaju javna tijela, države, regije te lokalne i regionalne vlasti da im pomognu da se nose s posljedicama pandemije COVID-a 19, kao i sa zelenom i digitalnom tranzicijom koju EU želi provesti, a trenutno i s posljedicama rata u Ukrajini;
5. ističe da su u nekim državama članicama i prije krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19 postojali znatni zaostaci u ulaganjima, primjerice u obnovu infrastrukture i zgrada, te da su javna ulaganja stavljena na čekanje kako bi se financirale mjere poduzete za svladavanje krize; međutim, što se ta ulaganja više odgađaju, to će biti skuplja;
6. napominje da je sada kritičan trenutak za EU i da Unija mora pronaći načine i sredstva da osigura koheziju i prosperitet europskih građana i građanki;

Odgovor na krizu

7. pozdravlja uspjeh programa SURE, koji se financira obveznicama koje izdaje Europska komisija, i traži od Komisije da osigura da se taj program na odgovarajući način nastavi objavljivanjem bijele knjige u kojoj bi se, na temelju ocjene tog programa, predstavile opcije politike za trajni europski sustav reosiguranja za slučaj nezaposlenosti;
8. pozdravlja i uspjeh zelenih obveznica izdanih za instrument *Next Generation EU*, koje predavlja najveće izdavanje zelenih obveznica na svijetu i koje će putem Mehanizma za oporavak i otpornost pomoći u financiranju ulaganja u području klime;

⁽¹⁾ Europski odbor regija, Regionalni i lokalni barometar EU-a za 2020., 12. listopada 2020. i Godišnji regionalni i lokalni barometar EU-a za 2021., 12. listopada 2021.

9. ponavlja da podržava aktivaciju opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, koja je provedena prvi put u povijesti europodručja; ta je aktivacija imala važnu ulogu u odgovoru država članica, regija te lokalnih i regionalnih vlasti na krizu jer je omogućila potpuno iskorištavanje javnih proračuna za ublažavanje posljedica, naročito socijalnih, pandemije COVID-a 19;

10. ističe da je rat u Ukrajini pokazao važnost energetske neovisnosti za Europsku uniju i naglašava da se energetska tranzicija mora ubrzati; međutim, strahuje da će klasifikacija plina i nuklearne energije kao održive energije u Uredbi o taksonomiji pružiti poticaje koji su u suprotnosti s brzim razvojem obnovljive energije;

11. izražava žaljenje zbog toga što se zbog tih mjera povećao javni dug: razina javne zaduženosti povećala se 2020. za 13 postotnih bodova i dosegla 92 % BDP-a za EU u cjelini i 100 % za europodručje ⁽²⁾;

12. smatra da bi u slučaju ukidanja klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu u trenutačnom stanju okvira gospodarskog upravljanja – te u kontekstu energetske krize, geopolitičke nestabilnosti i oporavka nakon pandemije COVID-a 19 – smanjenje zaduženosti koju bi to iziskivalo dovelo do povratka na politike stroge štednje, što bi imalo golemu ekonomsku, socijalnu i ekološku cijenu; stoga traži da se opća klauzula o odstupanju nastavi primjenjivati do što skorije uspostave revidiranog okvira gospodarskog upravljanja;

13. podržava ocjenu Europskog fiskalnog odbora da je potrebna reforma Pakta o stabilnosti i rastu radi postizanja održivosti javnog duga s pomoću jednog glavnog operativnog pravila, a to je referentna razina javnih rashoda, kako bi se udio duga u BDP-u postupno smanjio na održivu stopu brzinom koja je prilagođena nacionalnim okolnostima ⁽³⁾;

Revidirani okvir upravljanja

14. naglašava da europski okvir gospodarskog upravljanja uvelike utječe na sve razine vlasti, a posebno na lokalne i regionalne vlasti koje su odgovorne za gotovo trećinu javnih rashoda i više od polovine javnih ulaganja u cijeloj Europskoj uniji, pri čemu postoje velike razlike među državama članicama ⁽⁴⁾;

15. ponavlja da Pakt o stabilnosti i rastu i drugi elementi postojećeg europskog okvira gospodarskog upravljanja imaju pet velikih nedostataka, a to su: neželjeni prociklički učinci, velika složenost, nedovoljna učinkovitost i djelotvornost, nedovoljno razmatranje pokazatelja povezanih s održivim razvojem i blagostanjem te nedostatak transparentnosti i demokratskog legitimiteta;

16. smatra da se revidiranim europskim okvirom gospodarskog upravljanja mora osigurati transparentno donošenje odluka u kojem sudjeluju Europski parlament i nacionalni parlamenti te, ovisno o unutarnjim nadležnostima država članica, parlamentarne skupštine sa zakonodavnim ovlastima. U to sudjelovanje moraju biti uključene i lokalne i regionalne vlasti kao i socijalni partneri, civilno društvo i akademska zajednica;

17. smatra da se u revidiranom okviru također mora uzeti u obzir vrlo visoka razina javnog duga, koju je potrebno smanjiti postepeno jer se ne može znatno smanjiti od danas do sutra i do koje je došlo zbog krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19, štete uzrokovane prirodnim katastrofama i drugim izvanrednim okolnostima, velikih razlika među državama članicama i unutar njih, nove makroekonomske situacije (vrlo niske stope obveznica, ograničenja u monetarnoj politici i velika neizvjesnost u pogledu inflacije, kamatnih stopa i tržišta rada), potrebe za izbjegavanjem politike stroge štednje te ekoloških, energetskih, tehnoloških i socijalnih prioriteta;

18. ponavlja da se zalaže za to da se ukine jednoglasno donošenje odluka u području oporezivanja kako bi se Europskoj uniji omogućilo da potrebne odluke donosi kvalificiranom većinom, kao i u drugim područjima djelovanja, jer to omogućuje napredak u borbi protiv porezne zlouporabe i u razmjeni informacija među državama članicama. Tom se odredbom i dalje poštuje nadležnost nacionalne, regionalne ili lokalne razine za prikupljanje poreza i određivanje poreznih stopa;

⁽²⁾ Europska komisija, *Europska ekonomska prognoza za jesen 2021.*, Institucijski dokument 160, studeni 2021.

⁽³⁾ Vidjeti godišnje izvješće Odbora za 2021.: <https://bit.ly/3Hqqv1Q>.

⁽⁴⁾ Podaci za 2018. Izvor: Eurostat, mrežna oznaka podataka: TEC00023 i TEC00022.

19. ponovno naglašava da nacionalne, regionalne i lokalne vlasti te građani moraju dobro razumjeti pravila koja se trebaju primjenjivati; stoga pozdravlja stajalište Komisije da je potrebno pojednostaviti fiskalna pravila upotrebom pokazatelja koji se mogu pratiti; podsjeća da je izuzetno važno integrirati ciklički prilagođenu protucikličku stabilizaciju;

20. smatra da se okvir upravljanja za postizanje uravnoteženih proračuna mora temeljiti ne samo na razumnim rashodima, već i na dobrim i uravnoteženim prihodima; podsjeća na to da zbog izbjegavanja plaćanja poreza i poreznih prijevара javni proračuni u EU-u svake godine gube više stotina milijardi eura te da je borba protiv porezne prijevare jedno od ključnih pitanja u vezi s kojim velik broj Europljana priželjkuje veću europsku intervenciju;

21. smatra da se gospodarsko upravljanje mora temeljiti na ravnoteži između pokazatelja povezanih s fiskalnom disciplinom i pokazatelja povezanih sa socijalnom kohezijom i osiguravanjem infrastrukture i usluga od općeg gospodarskog interesa za sve građane, primjerice u pogledu javnog zdravlja i blagostanja; stoga smatra da se u skladu s postupkom u slučaju makroekonomske neravnoteže, koji uključuje raznovrsne pokazatelje, među ostalim i stopu nezaposlenosti, u reformiranom gospodarskom upravljanju moraju uzeti u obzir i drugi okolišni i socijalni ciljevi; ta pitanja ne smiju ostati manje važna u odnosu na pokazatelje povezane s fiskalnom disciplinom;

22. ponovno predlaže da se postupak u slučaju makroekonomske neravnoteže proširi na dodatne pokazatelje koji se odnose na regionalne razlike te smatra da bi se u tom postupku mogao uzeti u obzir i napredak postignut u provedbi ciljeva održivog razvoja, koji ne obuhvaćaju samo zaštitu okoliša nego i socijalne, gospodarske i upravljačke kriterije te koje podupiru 193 zemlje diljem svijeta;

23. podsjeća na to da korektivne mjere koje se poduzimaju u okviru postupaka u slučaju makroekonomskih neravnoteža u državama članicama imaju različite posljedice od regije do regije i znatno su štetnije u regijama čija su gospodarstva manje diversificirana, kao što je slučaj s najudaljenijim regijama, koje imaju strukturalna i izvanredna ograničenja utvrđena u članku 349. UFEU-a. Te su regije iznimno osjetljive na egzogene šokove i u njima restriktivne gospodarske politike imaju veći učinak u smislu smanjenja ulaganja i zapošljavanja;

Opravdano promicanje javnih ulaganja

24. i dalje smatra da je europski okvir gospodarskog upravljanja djelomično odgovoran za nagli pad javnih ulaganja do kojeg je došlo nakon krize europodručja jer se njime nedovoljno uvažava razlika između tekućih rashoda i rashoda za dugoročna ulaganja; u razdoblju od 2009. do 2018. ukupna javna ulaganja u EU-u smanjila su se za 20 % kao udio u BDP-u; ulaganja lokalnih i regionalnih vlasti smanjila su se za gotovo 25 % odnosno 40 % ili više u nekoliko država članica koje su najviše pogođene krizom⁽⁵⁾; smatra da je nužno izbjeći ponavljanje takvog scenarija nakon krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19; napominje da ulaganja na lokalnoj i regionalnoj razini mogu imati odlučujuću ulogu u gospodarskom oporavku;

25. podsjeća na to da je Europski fiskalni odbor utvrdio da su države s visokom stopom javnih ulaganja ta ulaganja znatno smanjivale tijekom postupka u slučaju prekomjernog deficita⁽⁶⁾ i da je i sama Komisija primijetila da fiskalni okvir nije spriječio pad ulaganja⁽⁷⁾;

26. naglašava da je OR u svojem mišljenju o Komunikaciji o tumačenju iz 2015. o toj temi⁽⁸⁾ već izrazio stav da je postojeća fleksibilnost u okviru Pakta o stabilnosti i rastu previše restriktivna i ograničena te da su je zatražile samo dvije države članice, u kojima je imala tek minimalan učinak;

⁽⁵⁾ Eurostat, mrežna oznaka podataka: TEC00022.

⁽⁶⁾ Europski fiskalni odbor: *Assessment of EU fiscal rules with a focus on the six and two-pack legislation* (Ocjena fiskalnih pravila EU-a uz naglasak na zakonodavnim aktima iz paketa od šest mjera i paketa od dvije mjere), str. 76.

⁽⁷⁾ Europska komisija „Revizija gospodarskog upravljanja” (COM(2020) 55 final, 5. veljače 2020.).

⁽⁸⁾ Mišljenje OR-a „Najbolja uporaba fleksibilnosti u okviru postojećih pravila Pakta o stabilnosti i rastu” (dokument COR-2015-01185) (SL C 313, 22.9.2015., str. 22.), izvjestiteljica: Olga Zrihen (BE/PES), usvojeno 9. srpnja 2015.

27. naglašava da istodobno u EU-u postoje goleme potrebe za financiranjem u svrhu rješavanja glavnih trenutačnih problema: prema Komisiji, 650 milijardi eura godišnje samo za zelenu i digitalnu tranziciju ⁽⁹⁾ i gotovo 200 milijardi eura godišnje za socijalnu infrastrukturu ⁽¹⁰⁾;
28. smatra da u aktualnom kontekstu izvanrednih potreba za ulaganjima odvratanje od deficitarnog financiranja javnih ulaganja, uključujući i ulaganja lokalnih i regionalnih vlasti, koje je prisutno u postojećem fiskalnom okviru, može dovesti do poticanja nedovoljnog ulaganja na štetu budućih generacija i ciljeva koje si je postavio EU, posebno u području klime;
29. pozdravlja činjenicu da Komisija napokon jasno prepoznaje potrebu za okvirom upravljanja kojim bi se potaknula ulaganja, a posebno zelena i digitalna javna ulaganja te javna ulaganja za jačanje otpornosti;
30. ponavlja svoj zahtjev, koji je već puno puta izrazio, da se javna potrošnja država članica te lokalnih i regionalnih vlasti u okviru sufinanciranja strukturnih i investicijskih fondova u skladu s odgovarajućim ograničenjima sufinanciranja EU-a ne pribraja javnim ili sličnim strukturnim rashodima definiranim u Paktu o stabilnosti i rastu, što je „zlatno pravilo sufinanciranja“; ističe da su ulaganja javnih vlasti, kao što su ulaganja u održivu zelenu, digitalnu i društvenu tranziciju i očuvanje europske konkurentnosti, važna za buduće generacije pa ih stoga treba tretirati shodno tome kad je riječ o ulaganjima javnih vlasti;
31. naglašava da bi se, zbog vrste projekata koji se podupiru iz strukturnih i investicijskih fondova, takvim „zlatnim“ pravilom sufinanciranja automatski posebno podupirali naponi usmjereni na svladavanje trenutačnih velikih izazova i provedbu europskih prioriteta. To podrazumijeva gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju; jačanje otpornosti; provedbu socijalnih, okolišnih i digitalnih politika itd. Stoga bi njihov povoljan tretman u sklopu financijskog okvira ojačao ukupnu dosljednost europskih politika;
32. poziva Komisiju da, nakon što izmijeni svoje prijedloge uzimajući u obzir gospodarsku i proračunsku štetu koju je uzrokovao COVID-19, objavi bijelu knjigu o preustroju gospodarskog upravljanja koji bi se temeljio na mogućem uvođenju zlatnog pravila u skladu s odgovarajućim ograničenjima sufinanciranja EU-a. Komisija bi u svojoj procjeni trebala razmotriti i druge instrumente, kao što je pravilo o rashodima, kojim se na temelju trenda gospodarskog rasta i visine duga uvodi ograničenje godišnjeg rasta ukupnih javnih rashoda i koje može pridonijeti očuvanju povjerenja javnosti povećanjem transparentnosti, smanjenjem administrativnog opterećenja i uspostavljanjem ravnoteže između proračunske discipline i očuvanja dovoljnih kapaciteta za javna ulaganja;
33. podsjeća da su po definiciji ti rashodi ulaganja od općeg europskog interesa s dokazanim učinkom poluge u pogledu održivog razvoja i jačanja teritorijalne kohezije;
34. nadalje, poziva na uspostavu zlatnog zelenog pravila i zlatnog pravila socijalne kohezije, prema kojima bi se javna ulaganja u projekte za poticanje tranzicije prema okolišno, gospodarski i socijalno održivom društvu, kako je definirano u ciljevima održivog razvoja i europskom zelenom planu, isključila iz računovodstvenog knjiženja s obzirom na to da su ta ulaganja prepoznata kao ključna ne samo za oporavak od krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19 već i za prosperitet i kvalitetu života budućih generacija;
35. smatra da bi drugo rješenje moglo biti izuzimanje sektora lokalne i regionalne uprave iz pravila Pakta o stabilnosti i rastu. Javna ulaganja u tom sektoru na razini Europske unije 2019. godine iznosila su 49,2 % ukupnih javnih ulaganja ⁽¹¹⁾, dok bruto dug sektora lokalne uprave Europske unije iznosi samo 6,0 % bruto domaćeg proizvoda ⁽¹²⁾ Europske unije i stoga nije uzrok visokog javnog duga. Nadalje, sektor lokalne uprave zadužuje se samo radi ulaganja, a ne u svrhu makroekonomske stabilizacije s tekućim rashodima. Usto, lokalne vlasti podliježu unutarnjoj proračunskoj kontroli regionalnih ili nacionalnih vlasti. Odbor odlučno poziva Komisiju da ispita mogućnost izuzimanja lokalnih vlasti iz primjene pravila Pakta o stabilnosti i rastu;

⁽⁹⁾ Europska komisija Gospodarstvo EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19: implikacije za gospodarsko upravljanje (COM(2021) 662 final, 19. listopada 2020.).

⁽¹⁰⁾ Europska komisija Radni dokument službi Komisije: *Identifying Europe's recovery needs* (Utvrđivanje potreba za oporavak Europe), (SWD(2020) 98 final, 27. svibnja 2020.).

⁽¹¹⁾ Izvor: Eurostat, nacionalni računi.

⁽¹²⁾ Izvor: Eurostat, nacionalni računi.

36. općenito smatra da je potrebno uzeti u obzir načelo „nenanošenja štete koheziji“, koje je uključeno u Komunikaciju Komisije o 8. izvješću o koheziji, kako bi se osigurala komplementarnost i sinergija između kohezijske politike i drugih politika EU-a, čime bi se izbjeglo ometanje postupka konvergencije i povećanje regionalnih razlika;

37. poziva Komisiju da do kraja 2022. predstavi zakonodavni prijedlog za preinaku okvira gospodarskog upravljanja koja će se temeljiti konkretno na primjeni tih zlatnih pravila u kombinaciji s pravilom o rashodima, čime se može postići ravnoteža između proračunske discipline i očuvanja dostatnih kapaciteta za javna ulaganja;

38. ipak predlaže da se, radi osiguravanja usklađenosti rashoda za koje su vlade utvrdile da podliježu jednom od tih zlatnih pravila, njihova primjena strogo nadzire na dvije razine: da ih nadziru neovisna nacionalna fiskalna vijeća i Europski fiskalni odbor, koji će podnositi javna godišnja izvješća Vijeću i Parlamentu;

Znatno izmijenjeni europski semestar

39. podsjeća da gospodarsko upravljanje, koje se u praksi provodi kroz ciklus koordinacije u okviru europskog semestra, nije dovoljno učinkovito kad je riječ o provedbi reformi;

40. ujedno naglašava da opseg reformi koje se razmatraju u okviru europskog semestra nikada nije bio definiran u europskim pravnim tekstovima, osobito s obzirom na njihovu važnost i dodanu vrijednost za europsku razinu. Smatra da taj nedostatak definicije ograničava moguću interakciju između reformi provedenih na nacionalnoj razini i politika EU-a (zakonodavstvo i financijski programi) te da je problematičan s obzirom na načelo supsidijarnosti;

41. smatra da europski semestar mora, pod jednakim uvjetima i u sinergiji s gospodarskim i fiskalnim ciljevima, biti okvir za provedbu zahtjeva u pogledu okoliša i socijalne kohezije utvrđenih u ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda, koje su se EU i njegove države članice obvezali ostvariti do 2030.;

42. vjeruje da će kodeks postupanja za uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u europski semestar ⁽¹³⁾, koji je sam predložio, vjerojatno riješiti problem nedovoljne djelotvornosti europskog semestra zahvaljujući većem uvažavanju lokalnih i regionalnih okolnosti te da je primjena kodeksa i dalje potrebna, tim više što se nacionalni planovi u kontekstu Mehanizma za oporavak i otpornost djelomično temelje na preporukama za pojedinačne zemlje u okviru europskog semestra;

43. smatra da takvo dvostruko preusmjeravanje europskog semestra, u pogledu njegovih ciljeva i u pogledu njegova funkcioniranja, može ojačati njegov demokratski legitimitet i demokratski legitimitet europskog sustava gospodarskog upravljanja u cjelini, koji je i dalje preslab.

Bruxelles, 27. travnja 2022.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹³⁾ Mišljenje OR-a „Bolje upravljanje europskim semestrom: kodeks postupanja za uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti“ (dokument COR-2016-05386) (SL C 306, 15.9.2017., str. 24.), izvjestitelj: Rob Jonkman (NL/ECR), usvojeno 11. svibnja 2017.

Mišljenje Europskog odbora regija – Osiguravanje globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji

(2022/C 301/08)

Glavni izvjestitelj:	Federico BORGNA (IT/PES)
Referentni dokument:	Prijedlog direktive Vijeća o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji
	COM(2021) 823 final

I. PREPORUKE ZA AMANDMANE

Amandman 1.

Uvodna izjava 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p><i>Iako je potrebno</i> obeshrabrivati prakse izbjegavanja poreza, trebalo bi izbjegavati negativne učinke na manje MNP-ove na unutarnjem tržištu. U tu bi se svrhu ova Direktiva trebala primjenjivati samo na subjekte koji se nalaze u Uniji i koji su članovi skupina MNP-ova ili velikih domaćih skupina koje dostižu godišnji prag od najmanje 750 000 000 EUR konsolidiranih prihoda. Taj bi prag bio u skladu s pragom iz postojećih međunarodnih poreznih pravila, kao što su pravila o izvješćivanju po zemljama. Subjekti obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive nazivaju se sastavnim subjektima. Određeni subjekti trebali bi biti isključeni iz područja primjene na temelju svoje posebne svrhe i statusa. Isključeni subjekti bili bi subjekti koji nisu usmjereni na ostvarivanje dobiti i obavljaju djelatnosti od općeg interesa te zbog tih razloga vjerojatno neće podlijetati porezu u državi članici u kojoj se nalaze. Kako bi se zaštitili ti posebni interesi, potrebno je iz područja primjene direktive isključiti vladina tijela, međunarodne organizacije, neprofitne organizacije i mirovinske fondove. Investicijski fondovi i subjekti za ulaganja u nekretnine isto bi tako trebali biti isključeni iz područja primjene ako se nalaze na vrhu vlasničkog lanca jer se za te takozvane prolazne subjekte ostvarena dobit oporezuje na razini vlasnika.</p>	<p><i>Potrebno</i> je obeshrabrivati prakse izbjegavanja poreza. <i>Istodobno</i>, trebalo bi izbjegavati negativne učinke na manje MNP-ove na unutarnjem tržištu. U tu bi se svrhu ova Direktiva trebala primjenjivati samo na subjekte koji se nalaze u Uniji i koji su članovi skupina MNP-ova ili velikih domaćih skupina koje dostižu godišnji prag od najmanje 750 000 000 EUR konsolidiranih prihoda. Taj bi prag bio u skladu s pragom iz postojećih međunarodnih poreznih pravila, kao što su pravila o izvješćivanju po zemljama. Subjekti obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive nazivaju se sastavnim subjektima. Određeni subjekti trebali bi biti isključeni iz područja primjene na temelju svoje posebne svrhe i statusa. Isključeni subjekti bili bi subjekti koji nisu usmjereni na ostvarivanje dobiti i obavljaju djelatnosti od općeg interesa te zbog tih razloga vjerojatno neće podlijetati porezu u državi članici u kojoj se nalaze. Kako bi se zaštitili ti posebni interesi, potrebno je iz područja primjene direktive isključiti vladina tijela (uključujući i lokalna i regionalna tijela vlasti te njihove udruge), međunarodne organizacije, neprofitne organizacije i mirovinske fondove.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 2.

Članak 2. stavak 3. točka (a)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(a) državno tijelo, međunarodna organizacija, neprofitna organizacija, mirovinski fond, investicijski subjekt koji je krajnje matično društvo i subjekt za ulaganja u nekretnine koji je krajnje matično društvo; ili	(a) državno tijelo (uključujući i lokalna i regionalna tijela vlasti te njihove udruge), međunarodna organizacija, neprofitna organizacija, mirovinski fond;

Objašnjenje

Pojašnjenje formulacije. Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Članak 3. stavak 31. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(d) odobren državnom subjektu, međunarodnoj organizaciji, neprofitnoj organizaciji, mirovinskom fondu, investicijskom subjektu koji nije dio skupine MNP-ova ili društvu za životno osiguranje, u mjeri u kojoj se dividenda prima u vezi s djelatnostima mirovinskih fondova, koji podliježu oporezivanju na isti način kao i mirovinski fond;	(d) odobren državnom subjektu (uključujući i lokalna i regionalna tijela vlasti te njihove udruge), međunarodnoj organizaciji, neprofitnoj organizaciji, mirovinskom fondu;

Objašnjenje

Pojašnjenje formulacije. Razumljivo samo po sebi.

Amandman 4.

Članak 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Primjena pravila o nedovoljno plaćenom porezu u cijeloj skupini MNP-ova</p> <p>Ako se krajnje matično društvo skupine MNP-ova nalazi u jurisdikciji treće zemlje u kojoj se ne primjenjuje kvalificirano pravilo o uključivanju prihoda, države članice osiguravaju da njegovi sastavni subjekti koji se nalaze u Uniji podliježu, u državi članici u kojoj se nalaze, dodatnom porezu za fiskalnu godinu („dodatni porez na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu”) u iznosu dodijeljenom toj državi članici u skladu s člankom 13.</p> <p>Sastavni subjekti koji su investicijski subjekti i mirovinski fondovi ne podliježu dodatnom porezu na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu.</p>	<p>Primjena pravila o nedovoljno plaćenom porezu u cijeloj skupini MNP-ova</p> <p>Ako se krajnje matično društvo skupine MNP-ova nalazi u jurisdikciji treće zemlje u kojoj se ne primjenjuje kvalificirano pravilo o uključivanju prihoda, države članice osiguravaju da njegovi sastavni subjekti koji se nalaze u Uniji podliježu, u državi članici u kojoj se nalaze, dodatnom porezu za fiskalnu godinu („dodatni porez na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu”) u iznosu dodijeljenom toj državi članici u skladu s člankom 13. Mirovinski fondovi ne podliježu dodatnom porezu na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 5.

Članak 12.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Primjena pravila o nedovoljno plaćenom porezu u jurisdikciji krajnjeg matičnog društva</p> <p>Ako se krajnje matično društvo skupine MNP-ova nalazi u jurisdikciji s niskim poreznim opterećenjem, države članice osiguravaju da njegovi sastavni subjekti koji se nalaze u državi članici podliježu dodatnom porezu na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu za fiskalnu godinu i za iznos dodijeljen toj državi članici u skladu s člankom 13. za sastavne subjekte koji podliježu niskim poreznim stopama i koji se nalaze u jurisdikciji krajnjeg matičnog društva, neovisno o tome primjenjuje li ta jurisdikcija kvalificirano pravilo o uključivanju prihoda.</p> <p>Sastavni subjekti koji su investicijski subjekti i mirovinski fondovi ne podliježu dodatnom porezu na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu.</p>	<p>Primjena pravila o nedovoljno plaćenom porezu u jurisdikciji krajnjeg matičnog društva</p> <p>Ako se krajnje matično društvo skupine MNP-ova nalazi u jurisdikciji s niskim poreznim opterećenjem, države članice osiguravaju da njegovi sastavni subjekti koji se nalaze u državi članici podliježu dodatnom porezu na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu za fiskalnu godinu i za iznos dodijeljen toj državi članici u skladu s člankom 13. za sastavne subjekte koji podliježu niskim poreznim stopama i koji se nalaze u jurisdikciji krajnjeg matičnog društva, neovisno o tome primjenjuje li ta jurisdikcija kvalificirano pravilo o uključivanju prihoda. Mirovinski fondovi ne podliježu dodatnom porezu na temelju pravila o nedovoljno plaćenom porezu.</p>

Obrazloženje

Izmjena u originalnom tekstu koja ne utječe na hrvatsku verziju dokumenta.

Amandman 6.

Članak 36. stavak 2. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) državno tijelo, međunarodna organizacija, neprofitna organizacija ili mirovinski fond, osim subjekta za pružanje usluga u području mirovinskog osiguranja, koji su porezni rezidenti u jurisdikciji u kojoj se nalazi krajnje matično društvo i koji imaju vlasničke udjele kojima stječu pravo na 5 % dobiti i imovine krajnjeg matičnog društva ili manje od toga.</p>	<p>(b) državno tijelo (uključujući i lokalna i regionalna tijela vlasti te njihove udruge), međunarodna organizacija ili neprofitna organizacija ili mirovinski fond.</p>

Obrazloženje

Pojašnjenje formulacije. Razumljivo samo po sebi.

Amandman 7.

Članak 37. stavak 3. točka (c)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(c) državno tijelo, međunarodna organizacija, neprofitna organizacija ili mirovinski fond, osim subjekta za pružanje usluga u području mirovinskog osiguranja, koji su porezni rezidenti u jurisdikciji u kojoj se nalazi krajnje matično društvo i koji imaju vlasničke udjele kojima stječu pravo na 5 % dobiti i imovine krajnjeg matičnog društva ili manje od toga.</p>	<p>(c) državno tijelo (uključujući i lokalna i regionalna tijela vlasti te njihove udruge), međunarodna organizacija ili neprofitna organizacija ili mirovinski fond.</p>

Objasnenje

Pojašnjenje formulacije. Razumljivo samo po sebi.

Amandman 8.

Članak 53.a (novi)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Tri godine nakon stupanja na snagu ove Direktive Europska komisija preispituje njezine rezultate i može, u skladu s kretanjima na međunarodnoj razini, predložiti izmjenu Direktive, naročito u pogledu prilagodbe definicija koje se odnose na prag prometa i minimalnu poreznu stopu.</i>

Objasnenje

U nedostatku procjene učinka Europske komisije prilikom sastavljanja direktive, još je važnije njezino preispitivanje kako bi se analizirali rezultati i posljedice njezine provedbe.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. pozdravlja Prijedlog direktive Vijeća o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji⁽¹⁾;
2. ponovno ističe da se u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) navodi održivi razvoj Europe koji se temelji na uravnoteženom gospodarskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te da se člankom 113. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa da Vijeće, odlučujući jednoglasno, nastoji osigurati uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta i izbjeći narušavanje tržišnog natjecanja;
3. smatra da dosadašnji rad OECD-a na osmišljavanju zakonodavnih mjera za borbu protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti izvan EU-a može imati znatne pozitivne implikacije i za lokalne i regionalne subjekte, i to ne samo u pogledu većih poreznih prihoda za države članice, već i u smislu jamčenja veće pravednosti i konkurentnosti za mala i srednja poduzeća (MSP), koja su na nacionalnoj i lokalnoj razini trenutno izložena nepovoljnijim poreznim uvjetima, pri čemu su učinci na zapošljavanje i radnike povoljniji;
4. uvjeren je da je uvođenje prijedloga o minimalnoj razini oporezivanja prvi korak prema stvaranju jedinstvenog sustava oporezivanja unutar EU-a, koji je nužan kako bi se među poduzećima na europskom unutarnjem tržištu počela uspostavljati adekvatna konkurencija, kako bi se povećala konkurentnost Europe i kako bi se izbjeglo preseljenje ili proizvoljno zatvaranje proizvodnih centara, što ima ozbiljne posljedice za radnike, koji su prisiljeni tražiti novi posao ili prolaziti kroz mukotrpna preseljenja kako ne bi izgubili radno mjesto;
5. smatra da je od presudne važnosti da se propisima ne povećava opterećenje poduzeća birokratskim postupcima, čime bi se usporio njihov razvoj, naročito u sektoru istraživanja i inovacija i u području klimatske neutralnosti, koji su izuzetno bitni za osiguravanje potrebne digitalne i zelene tranzicije;

Potpuno usklađivanje normi u EU-u

6. nada se da će se u državama članicama EU-a direktiva primjenjivati na sveobuhvatan i ujednačen način i u potpunosti u skladu s dogovorom OECD-a: ako se minimalne porezne norme unutar EU-a i između EU-a i trećih zemalja ne usklade, moglo bi doći do problema u pogledu dvostrukog oporezivanja, što bi imalo izravan negativan učinak na velik broj vodećih svjetskih poduzeća, a i moguće posljedice na njihove dobavljače (koji su često MSP-ovi) u pogledu prikupljenih poreznih prihoda, trgovine i ulaganja;

⁽¹⁾ COM(2021) 823 final.

7. smatra vrlo bitnim da se komentari OECD-a i dodatne tehničke pojedinosti o oglednim pravilima uključe u direktivu EU-a na cjelovit način i da ne budu zanemareni u brzom prenošenju te da se u budućnosti ne isključi mogućnost uvođenja mjera potaknutih uredbom;

8. ističe važnost usuglašene i nedvosmislene terminologije u konačnoj verziji direktive i njezinoj primjeni: moguće je da neke nove definicije koje se koriste u direktivi nisu u potpunosti usklađene s već utvrđenim definicijama u međunarodnom poreznom pravu; radi veće pravne sigurnosti bit će od presudne važnosti provjeriti prijevod direktive EU-a na sve jezike kako bi se osiguralo da pojmovi iz poreznog prava u pojedinačnim državama budu precizno usklađeni;

9. kad je riječ o velikim nacionalnim skupinama, traži da se učini sve što je moguće kako bi se radi izbjegavanja pravne nesigurnosti osiguralo da novi minimalni porez bude u skladu s pravom EU-a te odlučno potiče na to da se, kad je to moguće, za te isključivo nacionalne skupine uvedu mjere pojednostavljenja. Trenutno nije jasno koliko velikih isključivo nacionalnih skupina postoji u EU-u i koji bi bio fiskalni i administrativni trošak takve mjere;

Interakcija i jednaki uvjeti u odnosu na treće zemlje

10. poziva EU da pri prenošenju u zakonodavstvo minimalne stope poreza OECD-a bude u stalnom kontaktu sa svojim globalnim partnerima i ističe svoje političke smjernice kako bi se spriječilo da se na europska poduzeća primjenjuju stroži standardi nego na njihove izravne konkurente, zbog čega bi poslovno okruženje u EU-u postalo manje otvoreno, te bi u njemu gospodarski rast bio slabiji, broj radnih mjesta manji, a kapaciteti i resursi za odgovaranje na izazove inovacija ograničeni. Konkretno, smatra da bi nesudjelovanje SAD-a u prvom stupu moglo ugroziti svrhu i ravnotežu sporazuma OECD-a u cjelini;

11. poziva EU da pomno prati utjecaj uvođenja sustava drugog stupa na ponašanje ulagača i poduzeća kako bi se stekao uvid u to kako će nova pravila utjecati na ulaganja, radna mjesta, rast, trgovinu ili fiskalni učinak. To je praćenje ključno kako bi se izbjegle negativne posljedice za radnike (u vidu nižih plaća), potrošače (u obliku viših cijena) ili dioničare (kroz niže dividende). Budući da je od presudne važnosti da svi glavni trgovinski partneri EU-a primjenjuju minimalnu poreznu stopu, ključno je da se treće zemlje usklade s međunarodnim propisima kako bi se izbjeglo da poduzeća iz EU-a podliježu strožem režimu i da budu ostavljena na milost i nemilost nekoordiniranog globalnog sustava;

12. naglašava da pravilo o nedovoljno plaćenom porezu može u određenoj mjeri ograničiti nejednake uvjete među poduzećima, no time se situacija ne rješava u potpunosti, naročito zato što je primjena tog pravila u praksi vrlo složena i mogla bi smanjiti privlačnost EU-a, primjerice za aktivnosti istraživanja i razvoja ili za ulaganja u energetske i klimatsku tranziciju;

13. smatra da je neophodno izbjeći mogućnost dvostrukog oporezivanja poduzeća iz EU-a, primjerice zbog nedostatka koordinacije između europskog propisa o smanjenju porezne osnovice i premještanje dobiti ili pravila o uključivanju prihoda te američkih propisa o smanjenju porezne osnovice i suzbijanju zlouporabe (BEAT) ili o globalnim nematerijalnim prihodima s niskim stopama poreza (GILTI);

Usklađivanje s poticajima i drugim poreznim pravilima EU-a

14. predlaže da se u okviru znatnog smanjenja oporezivanja dobiti trgovačkih društava na europskoj razini (koje je tijekom posljednjih 25 godina smanjeno za polovinu) provede evaluacija brojnih mjera protiv izbjegavanja plaćanja poreza usvojenih u posljednjih deset godina te da se procijene njihova učinkovitost, djelotvornost, usklađenost i dodana vrijednost EU-a u pogledu poreznih prihoda (uključujući način na koji su države članice provele to zakonodavstvo u svom revizorskom radu);

15. poziva Komisiju da procijeni može li se mehanizam EU-a za rješavanje sporova iz 2017. upotrijebiti za drugi stup ili su potrebne promjene;

16. smatra da bi Komisija i porezna tijela država članica trebali ažurirati i preoblikovati svoje porezne sustave kako bi se osiguralo da se njima i dalje mogu poticati (zelene) inovacije, rast i zapošljavanje. Države su posljednjih desetljeća osmislile i uvele razne nacionalne poreze i brojne poticaje za stimulaciju zapošljavanja i inovacija u lokalnim gospodarstvima. Važnija novija pojava je povećanje poreznih poticaja posebno osmišljenih za poticanje zaštite klime, sigurnosti opskrbe energijom te istraživanja i razvoja u okviru zelenog plana EU-a; nakon uvođenja direktive neki porezni poticaji koji se trenutno koriste u državama članicama više neće biti dostupni ili će biti manje privlačni sa stajališta ulaganja. Stoga bi bilo korisno da Komisija pripremi vodič u kojem bi se razjasnilo kako osmisliti buduće porezne poticaje u skladu sa zahtjevima iz drugog stupa (npr. poticaje kojima se omogućuje oslobođanje od poreza na plaće ili doprinose za socijalno osiguranje istraživača, ili pak programe ubrzane amortizacije u svrhu poticanja ulaganja);

17. smatra da je nužno da države članice EU-a ponude dodatne porezne poticaje radi privlačenja stranih ulaganja, ali pod uvjetom da se njima potiču aktivnosti u stvarnom gospodarstvu kroz zapošljavanje većeg broja radnika, povećanje plaća ili ulaganja u materijalnu imovinu; multinacionalna poduzeća u svojim se lancima vrijednosti oslanjaju i na lokalne MSP-ove kao izvor ulaznih materijala, a njihova prisutnost može imati dodatni pozitivni učinak na lokalno poslovno okruženje;

18. slaže se sa zahtjevom poslovne zajednice da se u primjeni predviđenih sankcija uvede faza testiranja, na primjer tijekom prve godine provedbe, kako bi se svim poduzećima omogućilo da raspolažu vremenom potrebnim da se priuče na nova pravila, što bi omogućilo da sankcije koje se primjenjuju na subjekte koji ne poštuju propise budu proporcionalne i da se ne primjenjuju na subjekte čija je neusklađenost posljedica kašnjenja u prilagodbi, a ne namjerno kršenje pravila;

19. kad je riječ o dostavljanju podataka, predlaže da se podaci o poduzeću dostavljaju isključivo putem službene razmjene informacija među poreznim upravama, uz strogo poštovanje povjerljivosti i odgovarajućih uvjeta korištenja, kako bi se spriječilo nekontrolirano odavanje osjetljivih informacija; pritom se moraju poštovati zahtjevi transparentnosti utvrđeni u Preporuci Vijeća OECD-a o zajedničkim pristupima u području službeno podupiranih izvoznih kredita i obveza ekološke i društvene odgovornosti;

20. poziva na uvođenje administrativnih pojednostavljenja kako bi se ograničili troškovi koji proizlaze iz novih pravila, i za poduzeća i za porezna tijela; naime, potrebno je učiniti sve što je moguće da administrativno opterećenje bude što manje. Regulativa koja nije pretjerano složena može poduzećima olakšati da se priuče na nova pravila te ujedno skratiti potrebno prijelazno razdoblje i poreznim tijelima olakšati provjeru djelotvorne primjene novih pravila.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Europska strategija za sveučilišta

(2022/C 301/09)

Izvjestitelj:	Emil BOC (RO/EPP), gradonačelnik Cluj-Napocce
Referentni dokument/i:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskoj strategiji za sveučilišta COM(2022) 16

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. pozdravlja angažman i potporu EU-a u području promicanja izvrsnosti u obrazovanju; u tom pogledu naglašava važnu ulogu europske strategije za sveučilišta kao dijela paketa mjera za visoko obrazovanje, kojim će se omogućiti ostvarenje europskog prostora obrazovanja do 2025.;
2. naglašava da se samo ulaganjem u ljudski kapital može trajno razvijati civilizacija kojom se jačaju europske demokratske vrijednosti. Izvrstan obrazovni sustav u čijem su središtu snažna sveučilišta temelj je cjeloživotnog učenja;
3. naglašava da je važno poboljšati kvalitetu podučavanja i istraživanja na europskim sveučilištima i zajamčiti dostupnost, na lokalnoj i regionalnoj razini, potpore nužne za postizanje konkretnih ciljeva te strateške ambicije;
4. prepoznaje vodeću ulogu sveučilišta u društvu i njihov doprinos održivom, otpornom i uključivom razvoju koji se temelji na demokratskim vrijednostima država članica te lokalnih zajednica i regija. Uloga sveučilišta još je važnija u kriznim situacijama u kojima ona mogu doprinijeti prevladavanju krize i potaknuti oporavak ⁽¹⁾;
5. ističe ključnu ulogu sveučilišta u suočavanju s globalnim izazovima. EU već dugo naglašava potrebu za još jačom povezanošću istraživanja, podučavanja, učenja i inovacija na sveučilištima i istodobnim boljim financiranjem sveučilišta kako bi se konsolidirala potrebna razina kvalitete. Uloga sveučilišta u stvaranju novog istraživačkog znanja i promicanju novih inovacija presudna je za suočavanje s gorućim društvenim izazovima utvrđenima u misijama Europske unije;
6. skreće pozornost na činjenicu da sveučilišta treba smatrati ključnom sastavnicom europske kulture i da raznolikost akademskog sektora, koji uključuje obrazovne i istraživačke ustanove te strukovne škole, predstavlja stratešku prednost;

⁽¹⁾ Howard, G., Weinstein, R., Yang, Y. (2021.), *Do universities improve local economic resilience?* (Doprinos li sveučilišta poboljšanju lokalne gospodarske otpornosti?), IZA DP br. 4422, dostupno na internetskoj stranici <https://docs.iza.org/dp14422.pdf>.

7. napominje da prisutnost sveučilišta na lokalnoj i regionalnoj razini u većini slučajeva predstavlja znatnu konkurentsku prednost za zajednice u kojima se nalaze ⁽²⁾. Na primjer, zajednice s visokokvalificiranom radnom snagom i mogućnostima suradnje s akademskom zajednicom i prijenosa tehnologije i znanja sa sveučilišta na poslovni sektor zanimljive su i privlačne ulagačima. Prisutnost sveučilišta stvara i znatne prihode u dotičnim zajednicama ⁽³⁾ jer studenti, nastavnici i drugo osoblje u lokalnim trgovinama i poduzećima troše velike količine novca (postoji znatan multiplikacijski učinak u smislu potrošnje koju stvaraju sveučilišta). Osim tih ekonomski mjerljivih koristi, prisutnost sveučilišta stvara i kozmopolitsku klimu na lokalnoj razini, za koju su karakteristične prisutnost međunarodnih studenata i nastavnika, kao i vrijednosti tolerancije te kulturne, vjerske, etničke i druge raznolikosti ⁽⁴⁾;

8. pozdravlja višerazinski pristup predložen u europskoj strategiji za sveučilišta, kojim se predviđa usklađivanje ciljeva javne politike i ulaganja na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; međutim, naglašava da bi izraženija lokalna i regionalna dimenzija bila korisna za osmišljavanje i provedbu idealnog sveučilišnog modela u budućnosti;

9. naglašava važnost sklapanja strateških partnerstava između lokalnih i regionalnih vlasti i sveučilišta, među ostalim pri osmišljavanju strategija lokalnog i regionalnog razvoja; Sveučilišta imaju ključnu ulogu u razvoju lokaliziranih ekosustava, za što su dobru osnovu pružile regionalne strategije pametne specijalizacije;

10. ističe da lokalne i regionalne vlasti mogu podupirati sveučilišta stvaranjem i poboljšanjem lokalnih i regionalnih uvjeta (pristup raznim vrstama infrastrukture i usluga, kvaliteta života, uključivo okruženje itd.) kojima se može povećati konkurentnost sveučilišta na globalnom tržištu;

11. naglašava da u europskom prostoru već postoji izvrсна tradicija suradnje među sveučilištima iz raznih država članica u okviru programa ERASMUS+ te da bi se to trebalo nastaviti;

12. napominje da se uloga sveučilišta u društvu razvija i da ona uz tradicionalne preuzimaju i nove funkcije (uglavnom u području obrazovanja i istraživanja) ⁽⁵⁾. Sveučilišta se danas redefinišu kao ključni akteri u područjima kao što su tehnološke i socijalne inovacije, poduzetništvo i prijenos tehnologije u gospodarstvo. Ona nisu odvojena od zajednica i društva, nego postaju njihovi akteri koji mogu znatno doprinijeti rješavanju društvenih problema ⁽⁶⁾;

13. naglašava da su sveučilišta ključni akteri u promicanju ciljeva od presudne važnosti za EU, kao što su zelena i digitalna tranzicija. Posjeduju veliko stručno znanje u tim područjima te u lokalnim zajednicama u kojima djeluju mogu istodobno provoditi i širiti s tim povezane dobre prakse;

14. napominje da sveučilišta mogu pružiti rješenja i alate za rješavanje nekih od velikih problema s kojima se suočava EU, kao što su odljev mozgova ⁽⁷⁾ i ruralni egzodus. Negativni učinci te pojave i važnost cirkulacije mozgova usko su povezani sa suradnjom i partnerstvima između sveučilišta, lokalnih i regionalnih vlasti, poduzeća i civilnog društva; Naglašava da je potrebno uložiti znatno veće napore kako bi se smanjio jaz u znanju i inovacijama unutar Europe i premostio inovacijski jaz između Europe i SAD-a;

⁽²⁾ Fonseca, L., Nieth, L. (2021.), *The role of universities in regional development strategies: A comparison across actors and policy stages* (Uloga sveučilišta u strategijama regionalnog razvoja: usporedba među akterima i raznim fazama donošenja politika), *European Urban and Regional Studies*, 22(3); Goddard, J., Puukka, J. (2008.), *The engagement of higher education institutions in regional development: an overview of the opportunities and challenges* (Sudjelovanje visokih učilišta u regionalnom razvoju: pregled mogućnosti i izazova), *Higher Education Management and Policy*, 20(2): str. 11–41.

⁽³⁾ Chirca, A., Lazar, D.T. (2021.), *Cluj-Napoca without students: an estimation of the gap in the city's economy* (Cluj-Napoca bez studenata: procjena ekonomskog gubitka za grad), *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 66E: str. 44–59.

⁽⁴⁾ Goddard, J., Vallance, P. (2014.), *The university and the city* (Sveučilište i grad), *Higher Education*, 68(2): str. 319–321.

⁽⁵⁾ Liddle J., Addidle G.D. (2022.), *The Changing Role of Universities in Society: Key Influences in The Role of Universities and HEIs in the Vulnerability Agenda. Rethinking University-Community Policy Connections* (Promjena uloge sveučilišta u društvu: glavni utjecaji uloge sveučilišta i visokih učilišta u strategiji za rješavanje problema ranjivosti. Nov pogled na strateške veze između sveučilišta i zajednice). Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-89086-5_3.

⁽⁶⁾ Myklebust, J.P., Smidt, H. (2021.), *What is the role of universities in global upskilling?* (Koja je uloga sveučilišta u globalnom usavršavanju?), *University World News*, dostupno na internetskoj stranici <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20210129110449887>.

⁽⁷⁾ Hammerbauer, M., Pavletić, P., Vespa, M. (2021.) *Brain drain in higher education in European context* (Odljev mozgova u visokom obrazovanju u europskom kontekstu), *Završno izvješće – ESC41*, dostupno na internetskoj stranici <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2021/03/Brain-Drain-final-report-ESC41-Google-Docs.pdf>.

15. naglašava važnost stalnog i opsežnog evidentiranja i primjene dobrih praksi na lokalnoj i regionalnoj razini u okviru suradnje između lokalnih i regionalnih vlasti i sveučilišta. U tom je kontekstu za lokalne i regionalne vlasti u državama članicama prioritet uspostaviti transnacionalne mreže čija je svrha širenje dobrih praksi i sveobuhvatno uključivanje dionika visokog obrazovanja. Takva bi se mreža mogla primijeniti u kontekstu europske strategije za sveučilišta;

16. skreće pozornost na činjenicu da se sveučilišta u tom procesu transformacije i preuzimanja novih odgovornosti suočavaju sa znatnim poteškoćama i preprekama. U svim državama članicama najvjerojatnije će se pojaviti financijske poteškoće. Odbor u vezi s tim predlaže izradu strategije ulaganja u kojoj bi se vodilo računa o financiranju na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini te poziva na to da se u obzir uzme suradnja javnog, privatnog i neprofitnog sektora kako bi se ojačali kapaciteti europskih sveučilišta. OR također napominje da postoje izazovi povezani sa stupnjem akademske autonomije i/ili političkim uplitanjem u važne odluke o financiranju sveučilišta, zapošljavanju i odabiru nastavnika, slobodi izražavanja i odabiru tema te usmjerenju istraživačkih aktivnosti, mogućnostima za slobodnu komunikaciju, bez cenzure rezultata istraživanja itd.;

17. naglašava da je važno da lokalne i regionalne vlasti u državama članicama aktivno rade na povećanju raznolikosti lokalnih i regionalnih ekosustava te poticanju suradnje i povjerenja među različitim sektorima zajednica. Odbor ističe da se sveučilišta na lokalnoj i regionalnoj razini moraju smatrati dijelom većih ekosustava koji obuhvaćaju širok raspon dionika⁽⁸⁾. Kako bi mogla osigurati nove vještine za kreativno rješavanje problema, upotrebu tehnologija ili učinkovitu komunikaciju u zajednici, sveučilišta nužno moraju surađivati s relevantnim lokalnim akterima;

18. napominje da su produbljivanje transnacionalne suradnje među sveučilištima i razvoj europske dimenzije visokog obrazovanja ključni prioriteti europske strategije za sveučilišta. U tom pogledu Odbor smatra da lokalne i regionalne vlasti prema potrebi mogu poduzimati mjere za potporu transnacionalnoj akademskoj suradnji (važan je instrument u tom području inicijativa Europska sveučilišta u okviru programa Erasmus+ za sklapanje sveučilišnih saveza usmjerenih na izvrsnost). Lokalne i regionalne vlasti mogu podržati prakse predložene u strategiji, kao što je inicijativa za europsku studentsku iskaznicu. Ta bi se iskaznica mogla priznavati ne samo na sveučilišnoj razini već i u kontekstu odnosa između transnacionalnih studenata, istraživača i nastavnika s jedne strane i lokalnih uprava s druge strane (npr. u vezi s boravišnim dozvolama, pokazima za javni prijevoz i pristupom muzejima);

19. naglašava da u okviru europske strategije za sveučilišta lokalne i regionalne vlasti u državama članicama moraju djelovati kao posrednici koji mogu okupiti razne dionike iz zajednice oko inicijativa i projekata od interesa za sveučilišta. OR napominje i da u mnogim državama članicama lokalne i regionalne vlasti nisu izravno odgovorne za financiranje sveučilišta, ali da stvaranjem sinergija na lokalnoj i regionalnoj razini mogu olakšati financiranje sveučilišta i njihovih inicijativa iz različitih izvora;

20. prepoznaje potrebu da sveučilišta preoblikuju studijske programe kako bi što učinkovitije odgovorila na brz tehnološki napredak, zelenu i digitalnu tranziciju te strukturne promjene na europskim tržištima rada koje iziskuju nove vještine⁽⁹⁾. Naglašava i da lokalne i regionalne vlasti mogu imati važnu ulogu u procesu preoblikovanja studijskih programa i razvoja takvih novih vještina. Istodobno ističe da se, iako sveučilišta uvelike doprinose povećanju zapošljivosti i gospodarske konkurentnosti u okviru globaliziranog gospodarstva, mora očuvati autonomija tercijarnog obrazovanja;

21. ističe ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u stvaranju i jačanju lokalnih i regionalnih ekosustava koji potiču aktivnu suradnju i umrežavanje podnacionalnih vlasti, poduzeća i industrije te akademske zajednice. Lokalne i regionalne vlasti moraju djelovati kao pokretači i posrednici u tim ekosustavima, utvrđivati mogućnosti za suradnju, dodjeljivati razna sredstva, uključujući financijska, potrebna za aktivnosti umrežavanja i suradnje te podupirati stvaranje struktura kao što su obrazovni klasteri na lokalnoj i/ili regionalnoj razini. Ti su klasteri izvrsni alati/vektori osmišljeni kao forum za dijalog i

⁽⁸⁾ Reichert, S. (2019.), *The Role of Universities in Regional Innovation Ecosystems* (Uloga sveučilišta u regionalnim inovacijskim ekosustavima), Studija Europske udruge sveučilišta, dostupna na internetskoj stranici https://www.eua.eu/downloads/publications/eua%20innovation%20ecosystem%20report_final_digital.pdf.

⁽⁹⁾ Jackson, N. J. (2011.) *Learning for a complex world: A lifewide concept of learning, education and personal development* (Učenje za potrebe složenog svijeta: koncept učenja, obrazovanja i osobnog razvoja u svim aspektima života). Bloomington, IN: Author House; Williams, S., Dodd, L. J., Steele, C., i Randall, R. (2015.), *A systematic review of current understandings of employability* (Sustavan pregled aktualnih ideja o zapošljivosti), *Journal of Education and Work*, Svezak 29., br. 8, str. 877–901.

suradnju među glavnim akterima u formalnom obrazovanju kako bi se mladima pružila potpora u njihovu strukovnom osposobljavanju. Pomoću tih obrazovnih klastera, lokalne i regionalne vlasti mogu, u partnerstvu s drugim akterima u ekosustavu, provoditi instrumente kao što su inovacijski fondovi, minisubvencije za *start-up* poduzeća u određenim ključnim područjima itd.;

22. smatra da danas u nekim slučajevima studenti trebaju učiti na potpuno drukčiji način nego u prošlosti. Trebalo bi im omogućiti da teorijske koncepte primjenjuju u stvarnim situacijama, za rješavanje problema koje uočavaju u svojim lokalnim i regionalnim zajednicama. Lokalne i regionalne vlasti mogu, u suradnji sa sveučilištima i drugim akterima u lokalnom i regionalnom ekosustavu, poticati takva obrazovna iskustva, primjerice podupiranjem živih laboratorija, usmjeravanjem studenata na analizu pitanja javne politike, razvojem zajedničkih strateških projekata u korist zajednice ili olakšavanjem suradnje s drugim lokalnim i regionalnim dionicima;

23. smatra da lokalne i regionalne vlasti, u partnerstvu sa sveučilištima i drugim akterima u lokalnom ili regionalnom ekosustavu, mogu znatno poduprijeti mlade poduzetnike, uključujući studente ili osobe s diplomom, na način da im olakšaju pristup ključnim resursima namijenjenima inovacijama. Mnogim mladima/studentima potrebni su resursi kao što su laboratoriji, nove tehnologije, nove veze za razvoj poslovnih projekata i/ili proizvoda i usluga. Lokalne i regionalne vlasti mogu, u partnerstvu s drugim subjektima koji raspolažu takvim resursima, mladim poduzetnicima olakšati pristup inovacijskim resursima (prostorima, osposobljavanju, savjetovanju itd.);

24. naglašava da lokalne i regionalne vlasti mogu razviti pametne veze sa sveučilištima u cilju razvoja lokalne i regionalne zajednice. Važno je da sveučilišta proizvode znanje i usluge u korist zajednica u kojima djeluju. Lokalne i regionalne vlasti mogu te veze olakšati uspostavom programa za trajno uključivanje sveučilišta u rješavanje problema s kojima se suočavaju lokalne i regionalne zajednice, korištenjem usluga savjetovanja i stručnog znanja sveučilišta te širenjem novih dobrih praksi kako bi ih više zajednica i javnih tijela moglo primijeniti. Javno priznavanje i promicanje sudjelovanja sveučilišta ima i posebno važnu ulogu u legitimizaciji raznih akademskih i/ili profesionalnih programa, čime se sveučilišta potiče na promicanje sudjelovanja nastavnika, istraživača i studenata na lokalnoj razini;

25. naglašava da lokalne i regionalne zajednice svih vrsta i veličina mogu imati jednaku korist od prisutnosti sveučilišta. Lokalne vlasti mogu znatno doprinijeti razvoju i privlačnosti sveučilišta stvaranjem uvjeta za visoku kvalitetu života i poticanjem stavova i ponašanja kojima se promiču tolerancija, uključenost, multikulturalizam i sigurnost u javnom prostoru. Sveučilišta mogu određene aktivnosti i subjekte smjestiti i u srednjim i malim gradovima, a ne samo u velikim gradskim središtima. Lokalne i regionalne vlasti mogu promicati širenje sveučilišta i/ili osnivanje istraživačkih ustanova u tim manjim zajednicama podupiranjem i uvođenjem raznih mjera kao što su mogućnosti cjenovno pristupačnog smještaja za studente i korištenja javnih zgrada za podučavanje, istraživanje i širenje znanja te razvijanjem pokazatelja dobre kvalitete života i iskorištavanjem određenih prednosti koje velika gradska središta ne nude;

26. smatra da se digitalna tranzicija na lokalnoj i regionalnoj razini može ubrzati suradnjom sa sveučilištima i potpunim iskorištavanjem njihovih resursa u tom području. Sveučilišta u svojim odnosima s lokalnim i regionalnim vlastima mogu pružiti savjete ili provoditi strategije digitalne transformacije na lokalnoj ili regionalnoj razini. Kad je riječ o digitalnim vještinama, sveučilišta u suradnji s lokalnim vlastima mogu nuditi kratke tečajeve ili programe osposobljavanja otvorene široj publici, s naglaskom na određenim skupinama kojima prijete isključenost (kao što su starije osobe ili niskokvalificirane osobe);

27. smatra da lokalne i regionalne vlasti mogu poduprijeti razvoj hibridnih kampusa, koji potiču proces digitalne tranzicije u zajednicama i na sveučilištima i pritom osiguravati jednake mogućnosti, promicati socijalnu integraciju, poboljšavati konkurentnost mladih na tržištu rada te jačati rad s mladima, nediskriminaciju i međukulturno razumijevanje. Hibridni kampusi trebali bi obratiti pozornost na komunikaciju kako bi se osigurala jednake mogućnosti, kao i na prodiranje informacija kako bi one doista bile dostupne svim mladima mogućim korisnicima, a posebno onima koji žive u rubnim regijama. Lokalne i regionalne vlasti također mogu financijski podupirati otvaranje tih hibridnih kampusa raznim akterima u zajednici, uključujući ugrožene skupine ili skupine u nepovoljnom položaju, ranjive mlade izložene riziku (npr. mladi koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih, mladi koji traže posao), žene, izbjeglice, osobe s invaliditetom i umirovljenike. U politikama EU-a i država članica prednost treba dati uključivanju mladih ljudi izloženih riziku;

28. smatra da sveučilišta posjeduju veliko znanje i stručnost u području zelene tranzicije i da u toj tranziciji mogu biti i primjer dobre prakse s obrazovnom i informativnom ulogom. Sveučilišta mogu u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima razviti zelene kampuse i aktivno sudjelovati u procesima urbane obnove tako da zajednici ponude takve kampuse ili ogledne zgrade u pogledu energetske učinkovitosti ili ekološkog dizajna;
29. pozdravlja uključivanje jasnog plana, godišnjih pokazatelja i mjerila za provedbu strategije, kao što je OR već zatražio, kako bi se ocijenio napredak u ostvarivanju ciljeva europskog prostora obrazovanja. Međutim, skreće pozornost na potrebu da se osnivanje Europskog opservatorija za visoko obrazovanje poveže s lokalnom i regionalnom dimenzijom, čime bi se omogućilo korištenje europskog pregleda pokazatelja i na lokalnoj i regionalnoj razini;
30. napominje da lokalne i regionalne vlasti mogu podržati europska sveučilišta u njihovim nastojanjima da se probiju na međunarodnom planu i promiču ulogu Europske unije na međunarodnoj sceni. To bi uključivalo potporu sudjelovanju europskih sveučilišta u ambicioznim transnacionalnim savezima čiji je cilj razvoj dugoročne sustavne suradnje u području izvrsnog obrazovanja, istraživanja i inovacija te pružanje studentima, nastavnicima, istraživačima i zaposlenicima trajnih mogućnosti za sveučilišnu mobilnost.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Buduće državne potpore EU-a u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima

(2022/C 301/10)

Izvjestitelj: Guido MILANA (PSE/IT), član Općinskog vijeća Općine Olevano Romano

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

1. pozdravlja nedavne nove prijedloge Europske komisije za dodjelu državnih potpora u poljoprivredi, koje će se primjenjivati od 1. siječnja 2023.;
2. podsjeća na to da je člankom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju EU-a propisano da su državne potpore koje se dodjeljuju poduzećima, ako bi mogle narušiti tržišno natjecanje među državama članicama, nespojive s unutarnjim tržištem, ali se pritom dopuštaju određena odstupanja;
3. podsjeća na to da za poljoprivredni i šumarski sektor te ruralna područja Komisija ocjenjuje postoji li takvo narušavanje i da svoju analizu temelji na smjernicama za dodjelu državnih potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva i u ruralnim područjima te da je tim smjernicama obuhvaćeno programsko razdoblje od 2014. do 2022. godine;
4. naglašava da je člankom 81. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj propisano da se financiranje mjera koje nisu obuhvaćene Prilogom I. UFEU-u mora provoditi u skladu s pravilima o državnim potporama;
5. naglašava da je tim usklađivanjem omogućeno da trajanje pravila o državnim potporama bude u skladu s trajanjem pravila o potpori ruralnom razvoju;
6. napominje da je Komisija u tu svrhu 2019. pokrenula savjetovanje i da su rezultati tog savjetovanja navedeni u radnom dokumentu SWD(2021) 107 final⁽²⁾;
7. podsjeća na to da su u međuvremenu Europski parlament i Vijeće EU-a donijeli uredbe o novom ZPP-u, posebno Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁾, kojom se utvrđuju pravila o potpori za strateške planove uzimajući pritom u obzir mišljenje Odbora regija o novoj zajedničkoj poljoprivrednoj politici (ZPP);
8. naglašava da novi prijedlozi o dodjeli državnih potpora moraju uzeti u obzir novu zajedničku poljoprivrednu politiku te i dalje biti u skladu s njom;
9. naglašava da će poljoprivredna gospodarstva biti dužna provoditi strategije iz zelenog plana, posebno strategiju o bioraznolikosti i strategiju „od polja do stola“;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487.).

⁽²⁾ *Commission Staff Working Document: Evaluation of the instruments applicable to State aid in the agricultural and forestry sectors and in rural areas* (Radni dokument službi Komisije: Evaluacija instrumenata primjenjivih na državne potpore u sektorima poljoprivrede i šumarstva i u ruralnim područjima).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1.).

10. naglašava da je ključno pomagati poljoprivrednim i šumarskim poduzećima u zelenoj tranziciji, posebno manjim poduzećima koja se nalaze u strateškim područjima i koja imaju važnu ulogu u zaštiti i očuvanju krajolika;
11. potiče Komisiju da za uvozne proizvode utvrdi europske standarde proizvodnje i primjenu reciprociteta ili zrcalnih klauzula, jednakovrijedne onima koje se traže od proizvođača iz EU-a;
12. poziva Komisiju da poveća broj graničnih kontrola i da kontrolira izvršenje postupaka poput hladne obrade uvezenih proizvoda;
13. podsjeća na to da je Odbor regija već izrazio svoja stajališta o tim dvjema strategijama u mišljenjima Europskog odbora regija „Biološki raznoliki gradovi i regije nakon 2020. na konferenciji COP15 o biološkoj raznolikosti i u strategiji EU-a o biološkoj raznolikosti do 2030.”⁽⁴⁾ i „Od polja do stola: lokalna i regionalna dimenzija”⁽⁵⁾;
14. naglašava ključnu ulogu lokalnih vlasti u utvrđivanju nekih postupaka, i upravljanju njima, povezanih s dodjelom određenih potpora u vidu naknade štete, posebno potpora povezanih s upravljanjem rizicima u poljoprivredi;
15. podsjeća na to da regionalne i lokalne uprave ne sudjeluju samo u definiranju nacionalnih strateških planova iz Uredbe (EU) 2021/2115, nego su i korisnici mjera u području ruralnog razvoja te doprinosi definiciji pristupa odozdo prema gore u okviru inicijative LEADER;
16. napominje da su od 2014. do 2019. državne potpore dodijeljene u poljoprivrednom sektoru na europskoj razini pale sa 7,6 milijardi na 6 milijardi, ali su se povećale tijekom razdoblja pandemije bolesti COVID-19;
17. naglašava da tijekom tog razdoblja poljoprivredna gospodarstva, šumarski i poljoprivredno-prehrambeni sektor nikad nisu prestali s proizvodnjom, čime su zajamčili sigurnost opskrbe u skladu s člankom 39. UFEU-a;
18. ističe da je rat između Rusije i Ukrajine doveo do nestabilnosti na tržištima robe i opskrbe hranom;
19. ističe ulogu koju bi ZPP trebao imati u tom pogledu kad je riječ o samoopskrbi i jamčenju sigurnosti opskrbe hranom;
20. podsjeća na to da je opskrba bila moguća i zahvaljujući mogućnosti korištenja pomoći koju je Komisija odobrila na *ad hoc* osnovi zbog gospodarske krize uzrokovane COVID-om 19;
21. nadalje napominje da je većina državnih potpora, isključujući posebne potpore za krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, uglavnom dodijeljena u okviru planova ruralnog razvoja, a posebno za mjere koje nisu obuhvaćene ciljevima iz Priloga I. Ugovoru (poljoprivredni proizvodi);
22. prima na znanje činjenicu da je postupak uključivanja državnih potpora u programe ruralnog razvoja bio složen;
23. napominje da, iako su Uredba (EU) br. 1305/2013 o potpori za postizanje ciljeva ruralnog razvoja iz EPFRR-a i smjernice za dodjelu državnih potpora u sektoru poljoprivrede, šumarstva i u ruralnim područjima za razdoblje 2014. – 2020. vrlo slične, intervencije u području ruralnog razvoja nisu uvijek potpuno u skladu s pravilima o državnim potporama;
24. prima na znanje činjenicu da je u savjetovanju koje je pokrenula Komisija ukazano na neke aspekte postojećih pravila o državnim potporama koji su zastarjeli;
25. naglašava da je i dalje ključni cilj da se osiguravaju jednaki uvjeti za sva poduzeća u Europskoj uniji;

⁽⁴⁾ SL C 440, 18.12.2020., str. 20.

⁽⁵⁾ SL C 37, 2.2.2021., str. 22.

26. napominje da neke mjere treba zadržati i prilagoditi, posebno kad je riječ o upravljanju rizicima;
27. konstatira da su se potpore sektoru šumarstva uglavnom koristile za intervencije u području ruralnog razvoja i da je, s obzirom na važnu ulogu šuma, korištenje pomoći potrebno olakšati;
28. smatra da treba pružiti potporu poljoprivrednim gospodarstvima i poduzećima u sektoru šumarstva u zelenoj tranziciji, posebno mikropoduzećima, malim lokalnim poljoprivrednicima i kratkim lancima opskrbe hranom, koji se, u svjetlu visokih cijena hrane i proizvodnih faktora kao što su energija i gnojivo na koje dodatno utječe rat u Ukrajini, ne mogu sami nositi s tim posljedicama; s tim u vezi pozdravlja komunikaciju Europske komisije „Očuvanje sigurnosti opskrbe hranom i jačanje otpornosti prehrambenih sustava“;
29. treba ujednačiti kriterije koji se odnose na obveze informiranja i obavješćivanja javnosti, pogotovo u pogledu rokova za objavljivanje pojedinosti u vezi s programima potpore obuhvaćenima uredbama o izuzeću;
30. naglašava da se upravo usvojena reforma ZPP-a temelji na načelu supsidijarnosti te je stoga važno da se pravilima o državnim potporama poštuje to načelo, pri čemu ne smije doći do narušavanja tržišnog natjecanja među poljoprivrednicima u raznim državama članicama;
31. smatra da je bitno zadržati načelo supsidijarnosti, osobito kad je riječ o ulozi lokalnih i regionalnih vlasti, koje su najbliže lokalnim i regionalnim potrebama, koje imaju ključnu ulogu u upravljanju mjerama na lokalnoj razini.

Stoga predlaže:

Pojednostavljenje

32. da se države članice ne obvezuju da svake godine šalju informacije o događajima koji se mogu izjednačiti s prirodnim katastrofama, bolestima životinja i biljaka ili najezdama štetočina jer ako ih nacionalna tijela priznaju kao takve, nema potrebe da se o tome obavještava Komisija;
33. da se države članice ne obvezuju na objavljivanje informacija o pojedinačnim korisnicima potpore u iznosu manjem od 75 000 EUR za poljoprivrednu proizvodnju i 500 000 EUR za preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda;
34. da se ne otežavaju postupci koji se odnose na dio o zajedničkoj ocjeni za prijavljene potpore;
35. da se predvidi mogućnost dodjele potpore za ulaganja putem Uredbe o skupnom izuzeću za poljoprivredu (ABER)⁽⁶⁾, čak i za proizvode iz jednog sektora, posebno ako je ta potpora namijenjena ublažavanju posljedica događaja koji se mogu izjednačiti s prirodnim katastrofama ili naknadi štete uzrokovane bolestima životinja ili biljaka ili štetnim organizmima;
36. da se osigura pristup po načelu „jedinštenog šaltera“ za prijavu državne potpore u nacionalnim strateškim planovima iz Uredbe (EU) 2021/2115;
37. da se definira *lex specialis* za primjenu Uredbe o potporama *de minimis* u poljoprivredi s obzirom na velike razlike između poljoprivrednog sektora i drugih sektora. Konkretno, traži se da se gornja granica za *de minimis* potpore poveća na 50 000 EUR za trogodišnje razdoblje i da se odredi iznos (npr. 1 000 EUR) ispod kojeg se ne primjenjuje Uredba o potporama *de minimis* (potpora u vrlo malom iznosu);
38. da se za poljoprivredni sektor izmijeni Uredba o potporama *de minimis* tako da bude jednostavnija, posebno da se ukloni kontrola zahtjeva za jednog poduzetnika;
39. da se državama članicama prepusti definiranje poduzeća u teškoćama;
40. da se pojednostave administrativni postupci za potpore lokalnim vlastima, posebno kada su one korisnici mjera državne potpore. Konkretno, traži se da ih se ne kvalificira kao velika poduzeća;

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014., str. 1.).

41. da se uspostave jednostavniji postupci za lokalne i regionalne vlasti kako bi se one u prvom redu mogle baviti lokalnim i regionalnim potrebama i hitnim situacijama;
42. da se pojednostave postupci dodjele državnih potpora za mjere oglašavanja i promocije, posebno kako se generičke institucionalne promidžbene aktivnosti koje se ne odnose na određene robne marke i koje potrošače ne potiču na kupnju određenog proizvoda ne bi smatrale potporom;
43. pojednostavljeni troškovi trenutno su u skladu s pravilima o državnim potporama samo ako su obuhvaćeni mjerama potpore koja se sufinancira sredstvima EU-a. Traži se da se korištenje pojednostavljenih mogućnosti obračuna troškova omogući bez obzira na sufinanciranje EU-a. Čini se da ne postoji valjan razlog da se nastave primjenjivati različite metode za izračun prihvatljivih troškova ovisno o izvoru financiranja potpore;

Ekologizacija

44. da se poljoprivrednim i šumarskim gospodarstvima, posebno mikropoduzećima, pomaže u zelenoj tranziciji;
45. da se osigura odgovarajuća fleksibilnost u primjeni pravila o državnim potporama u slučaju kriza, kao što su one nastale zbog pandemije bolesti COVID-19 i rata u Ukrajini, utvrđivanjem odgovarajućih i usklađenih gornjih granica potpore kako bi poljoprivrednici mogli nastaviti proizvoditi hranu, a potrošači mogli uživati pravedne potrošačke cijene; to se može postići i pojednostavljenjem postupaka primjene i dodjele potpora, uz istodobno smanjenje birokracije, posebno za krajnje korisnike;
46. da se pojednostave određeni postupci za dodjelu državnih potpora za ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, posebno u pogledu opsega poticaja;
47. da se uvedu više stope ulaganja za MSP-ove u poljoprivredi koji ulažu u zelenu tranziciju;
48. da se uvede *ad hoc* potpora za sekvencijalnu ugljika u poljoprivredi kako bi se poljoprivrednicima osigurala naknada za tu važnu zadaću;
49. Odbor smatra da fragmentiranost poljoprivrednih gospodarstava negativno utječe na njihov opstanak na tržištu i početak zelene tranzicije koju poljoprivredni sektor treba ostvariti;

Teritorijalna kohezija

50. da se nužno redefinira pojam MSP-a u poljoprivrednom sektoru i preispita definicija mikropoduzeća iz članka 2. stavka 3. Priloga I. Uredbi (EU) br. 702/2014 radi stvaranja nove *ad hoc* definicije za poljoprivredni sektor s obzirom na posebnosti tog sektora. Stoga predlaže da se uvede definicija nove vrste mikropoduzeća u poljoprivredi;
51. da se pruža potpora malim i srednjim poduzećima u sektorima poljoprivrede i šumarstva u planinskim i izoliranim područjima i najudaljenijim regijama zbog njihove uloge zaštite i očuvanja krajolika;
52. da se dodijeli premija za očuvanje i zaštitu staništa MSP-ovima u poljoprivrednom sektoru koji ispunjavaju parametre iz točke 50. i koji se nalaze u planinskim ili izoliranim područjima ili područjima u nepovoljnom položaju kako su ih definirale države članice u svojim nacionalnim strateškim planovima;
53. da se poduzećima u visokim planinskim područjima omogući kupnja zemljišta iznad granice od 10 % ukupnih prihvatljivih rashoda dotične operacije, kako je utvrđeno u članku 73. stavku 3. točki (c) Uredbe (EU) 2021/2115, kako bi se omogućila konsolidacija zemljišta potrebna za održavanje gospodarske aktivnosti tih poduzeća i izvršavanje njihovih zadaća zaštite i očuvanja krajolika;
54. da se šumarskom sektoru omogući da koristi postupak izuzeća od obveze obavješćivanja izvan intervencija u okviru nacionalnog strateškog plana;
55. isto tako, kad je riječ o šumarskom sektoru, da se infrastrukturne intervencije automatski NE smatraju potporama ako se odnose na neproduktivna ulaganja;

56. da se izmijene postojeća pravila za upravljanje rizikom, posebno snižavanjem na 20 % praga za štetu za definiciju događaja koji se mogu izjednačiti s prirodnim katastrofama, kako je predviđeno Uredbom (EU) 2021/2115;
57. da se predvidi povećanje praga odštete za subvencionirana osiguranja i druge instrumente za upravljanje rizicima, u skladu s člankom 76. Uredbe (EU) 2021/2115. Taj bi prag trebao biti kompatibilan sa zadržavanjem sadašnjih troškova osiguranja poljoprivrednih gospodarstava;
58. da potpora za naknadu štete koju su prouzročile zaštićene životinje bude izuzeta od obveze prijave;
59. da za takvu štetu postoji mogućnost isplate naknade za gubitak prihoda, kao što je već predviđeno za štetu koja dovodi do gubitka sredstava za proizvodnju;
60. da, osim štete koju su prouzročile zaštićene životinje, bude moguća i naknada štete koju prouzroče druge životinje, pri čemu definiciju tih životinja treba prepusti nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima jer se to razlikuje od zemlje do zemlje;
61. da se institucionalne promotivne mjere koje se ne odnose na određene robne marke NE smatraju potporom;
62. potrebno je osigurati odgovarajuću potporu za osnivanje poduzeća koja se bave nepoljoprivrednim aktivnostima u ruralnim područjima, a gornju granicu ograničenog iznosa potpore uskladiti s analognom gornjom granicom za osnivanje poljoprivrednih poduzeća (100 000 EUR). Budući da je riječ o vrlo ograničenim iznosima, nema razloga za različit pristup kojim se diversifikacija u nepoljoprivrednim gospodarstvima stavlja u nepovoljniji položaj;
63. da bi se pomoglo MSP-ovima koji se koriste projektima lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD) ili projektima operativnih skupina, pozivamo na:
- proširenje područja primjene na lokalne vlasti, lokalne akcijske grupe, sveučilišta i druga tijela bez obzira na veličinu s obzirom na veliku raznolikost tih projekata u kojima sudjeluju i međusobno surađuju brojni raznoliki subjekti,
  - povećanje ukupnog ograničenog iznosa potpore koja se dodjeljuje po projektu na 300 000 EUR za projekte lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice i na 500 000 EUR za projekte operativnih skupina u okviru Europskog partnerstva za inovacije.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Strategija EU-a za šume za 2030.

(2022/C 301/11)

Izjavitelj: Joan CALABUIG RULL (ES/PES), tajnik za Europsku uniju i vanjske odnose u Vladi Autonomne zajednice Valencije

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR)

Opće napomene

1. pozdravlja činjenicu da se strategijom EU-a za šume uspostavlja politički okvir za gospodarenje europskim šumama i njihovu zaštitu kako bi se poboljšale njihove usluge ekosustava, osigurala sredstva za život, posebno u ruralnim područjima, te doprinijelo šumskom biogospodarstvu temeljenom na održivom gospodarenju šumama kao multifunkcionalnom alatu zasnovanom na prirodi, kombinirajući pritom regulatorne i financijske mjere u jednom planu za razdoblje do 2030.;
2. smatra da se strategijom EU-a za šume za 2030. (koja zamjenjuje strategiju za šume donesenu 2013. ⁽¹⁾ i evaluiranu 2018. ⁽²⁾) uspostavlja okvir za europsku suradnju u području šumarstva, naglašavajući ključnu ulogu održivog gospodarenja šumama za osiguravanje dobrobiti i izvora prihoda građana i očuvanje biološke raznolikosti i ekosustava otpornih na klimatske promjene;
3. pozdravlja ocjenjivanje i ispravljanje nekih rijetkih šumarskih praksi u određenim regijama radi zaštite biološke raznolikosti, kvalitete tla i vode te otpornosti na poremećaje izazvane klimatskim promjenama (nestašica vode, uragani, snijeg, štetočine i šumski požari);
4. prepoznaje središnju ulogu šumskog ekosustava u europskom zelenom planu ⁽³⁾, europskom klimatskom paktu ⁽⁴⁾, Europskom zakonu o klimi ⁽⁵⁾ i Strategiji EU-a o biološkoj raznolikosti do 2030. ⁽⁶⁾ i naglašava da razni sektori povezani sa šumama, uključujući one koji se temelje na neekstraktivnim koristima šuma, mogu i trebaju doprinijeti održivom, klimatski neutralnom i socioekonomski konkurentnom kružnom biogospodarstvu;
5. napominje da je šumarski sektor isključen iz prvog izvješća Platforme stručnjaka za okolišne kriterije europske taksonomije zbog toga što su šume osjetljiv sektor u kojem je teško pronaći ravnotežu između različitih potreba i interesa dionika. Napominje i da mišljenje stručnjaka nije obvezujuće za Europsku komisiju;
6. poziva Komisiju da na ostvarenju ciljeva u području klime i bioraznolikosti te ciljeva šumskog biogospodarstva, koji predstavljaju jedan od osnovnih stupova europskog zelenog plana, radi na uravnotežen, okolišno, društveno i gospodarski pravedan način;
7. naglašava da su države članice i lokalna i regionalna tijela vlasti nadležna za šumarstvo razvila i provela nacionalne i/ili regionalne strategije, politike, programe i instrumente održivog gospodarenja šumama, zbog čega naglašava važnost suradnje i konstruktivnog dijaloga između država članica, Komisije, dionika i civilnog društva koje se bavi šumama;

⁽¹⁾ COM(2013) 659 final.

⁽²⁾ COM(2018) 811 final.

⁽³⁾ Europski zeleni plan: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hr.

⁽⁴⁾ COM(2020) 788 final.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

⁽⁶⁾ COM/2020/380 final.

8. naglašava da šume donose višestruke koristi društvu u cjelini zahvaljujući širokoj lepezi usluga ekosustava, uključujući neekstraktivne usluge, zbog čega su odluke povezane sa šumama važne za razne kategorije građana i upravitelja šuma;

Potreba za jačanjem dijaloga s dionicima u području šumarstva, regionalnim i lokalnim vlastima, državama članicama i Komisijom

9. smatra da je postavljanje okvira i zajedničkih ciljeva na europskoj razini vrlo dobra ideja, ali zbog raznovrsnosti šuma u Europi poziva na izbjegavanje svakog slabljenja supsidijarnosti i uloge država članica u tom području i zauzimanje prilagođenijeg regionalnog pristupa. OR također dijeli stajalište da EU, unatoč tome što u Ugovorima „politika šumarstva” nije navedena među njegovim izričitim nadležnostima, ima širok raspon nadležnosti u s time povezanim pitanjima, koje se izvršavaju u okviru pravnih tekstova koji se bave pitanjima šumarstva;

10. nadalje, ističe da je gospodarenje šumama izuzetno važno, naročito u rijetko naseljenim i udaljenim područjima u kojima je gospodarstvo povezano sa šumama bitan izvor sredstava za život;

11. preporučuje da se komunikacija i dijalog ojačaju, a države članice, lokalne i regionalne vlasti i sektorski dionici (javni i privatni vlasnici, stručna udruženja, šumarska poduzeća, stručnjaci za očuvanje prirode, istraživači poput znanstvenika u području klime itd.) pridruže tijelima koja sudjeluju u pripremi dokumenata, kako je učinjeno u prethodnim strategijama, radi postizanja najvećeg mogućeg konsenzusa među svim dionicima zainteresiranima za iskorištavanje naših šuma jer smatra da je preliminarna rasprava bila ograničena i da se može poboljšati. Međutim, predstavljen je konačni dokument, uz objašnjenje da se velik dio njegovog sadržaja već nalazi u Strategiji o bioraznolikosti do 2020.;

12. preporučuje da se dionici na koje posebno utječu mjere iz strategije EU-a za šume (regionalne i lokalne vlasti, civilno društvo i poduzeća) uključe u njihovu provedbu, pri čemu treba što više smanjiti administrativna opterećenja, naročito za vlasnike i poduzeća, ali i za lokalne i regionalne vlasti;

Potreba za postizanjem konsenzusa na europskoj razini

13. žali zbog nedostatka političkog konsenzusa u EU-u jer se sadašnji tekst strategije posljednjih tjedana i mjeseci sve više kritizira, što se očituje u izjavama tijela EU-a poput Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (mišljenje NAT/831 o temi „Nova strategija EU-a za šume do 2030.”⁽⁷⁾), raznih nacionalnih i regionalnih tijela vlasti i političkih stranaka koje ih podupiru te izjavama zastupnika u raznim stranačkim klubovima Europskog parlamenta i predstavnika šumarskog sektora (udruženja javnih i privatnih vlasnika šuma, šumarskih uprava u lokalnim i regionalnim vlastima, poslovnih udruženja, nacionalnih i regionalnih sektorskih platformi);

14. izražava žaljenje zbog nepoštovanja zaključaka Vijeća, donesenih tijekom njemačkog predsjedanja, o pojačanoj budućoj suradnji unutar EU-a, u kojima se predlaže pristup „odozgo prema dolje”, ali se ne vodi dovoljno računa o postojećim strukturama (npr. regionalni i nacionalni inventari šuma), a specifikacije i mjere pritom potječu isključivo od Komisije, koja nije nadležna za politiku šumarstva, dok se nadležni savjetodavni odbor ne uključuje u dovoljnoj mjeri;

15. uvažava opće ciljeve strategije EU-a za šume kojima se žele osigurati dobre prakse gospodarenja šumama u državama članicama te među regionalnim i lokalnim vlastima, ali skreće pozornost Komisije na potrebu za postizanjem ravnoteže između ekoloških, društvenih i gospodarskih aspekata gospodarenja šumama, uključujući zaštitu kao mogućnost gospodarenja, te naglašava važnost poštovanja i održavanja raznolikosti šuma, razdoblja rotacije i praksi planiranja i održivog gospodarenja šumama u državama članicama te regionalnim i lokalnim vlastima;

⁽⁷⁾ SL C 152, 6.4.2022., str. 169.

16. napominje da ključni dionici sektora šumarstva (privatni i javni vlasnici, stručnjaci, poduzeća i velik dio šumarske znanstvene zajednice) smatraju da pristup strategije EU-a za šume u potpunosti ne odgovara stvarnom stanju na terenu, što ukazuje na to da se čini da se prakse održivog gospodarenja šumama ne kreću u pravom smjeru i da se trebaju znatno promijeniti;

17. ističe da podaci ukazuju na pad biološke raznolikosti u nekim područjima i na slabu očuvanost staništa u okviru mreže Natura 2000, do čega je djelomično došlo zbog nedostatka odgovarajućeg poticajnog okvira za njihove upravitelje (cijene, naknada za vanjske učinke, racionalni regulatorni okvir prilagođen regijama), što su ključni problemi koje bi trebalo riješiti strategijom, uz izdvajanje dodatnih sredstava iz proračuna EU-a i država članica; poziva na tješnju suradnju u promicanju mjera za obnovu ekosustava, uključujući ciljeve za obnovu oštećenih šumskih ekosustava;

18. smatra da je u velikoj većini regija, osobito onima koje su najviše pogođene posljedicama klimatskih promjena, multifunkcionalno šumarstvo uvriježeno sredstvo održivog gospodarenja šumama te da vlasnici i stručnjaci koji upravljaju šumama općenito nastoje zaštititi njihovu bioraznolikost i druge usluge ekosustava, smanjiti opasnost od šumskih požara i njihovu učestalost te ih istovremeno učiniti otpornijima, održati ih u dobrom stanju i podržati njihov rast, čime aktivno doprinose lokalnom gospodarstvu i sredstvima za život u ruralnim područjima;

19. preporučuje zauzimanje mnogo sustavnijeg pristupa u kojem se pomoću pokazatelja koji nadilaze omjer sječe i povećanja broja stabala objedinjuju raznolikost i složenost održivog gospodarenja šumama, vlasnička prava i stvarnost s kojom se suočavaju vlasnici, stručnjaci, javna i privatna poduzeća te lokalne i regionalne vlasti, kao i postignuća europskog šumarskog sektora u području održivog razvoja i smatra da se zaštita šuma u nekim područjima ne može provoditi bez potpore, uključujući i ekonomsku potporu, za održivo aktivno upravljanje kojim se nastoji u najvećoj mogućoj mjeri povećati pozitivne vanjske učinke usluga ekosustava i izbjeći degradaciju, među ostalim i ekološku, do koje dolazi zbog napuštanja šumskih površina;

20. u kontekstu biološke raznolikosti želi istaknuti da, zahvaljujući nekim najudaljenijim regijama, Europska unija ima primarne, amazonske i subtropske šume, koje su izvanredan laboratorij za znanstvena istraživanja, specijalizaciju i inovacije, primjerice za farmaceutska istraživanja i razvoj biljnih ekstrakata. Biološka raznolikost tih regija čini gotovo 80 % biološke raznolikosti Europe i ima ključnu ulogu u osiguravanju ekološke ravnoteže planeta. Lokalna i regionalna tijela vlasti čuvari su tog neprocjenjivog blaga te im treba osigurati odgovarajuću potporu za upravljanje tim resursima i njihovo očuvanje;

21. smatra da bi se u strategiji EU-a za šume – iako je ona usko povezana sa strategijom za biološku raznolikost i zapravo može doprinijeti dosljednosti u tom pogledu – trebao zauzeti drugačiji, uključiviji i sustavniji pristup kako bi se njezine mjere na djelotvoran i dosljedan način uskladile s ciljevima zajedničkih politika o zelenoj tranziciji i klimatskim promjenama i tako ostvarili ciljevi EU-a u području okoliša, društva i rasta (uključujući zelena radna mjesta). Time bi se u okviru strategije EU-a za šume osigurala nužna koherentnost relevantnih politika EU-a koje utječu na održivo gospodarenje šumama i povećao potencijal tog sektora da doprinese ostvarenju ciljeva održivog razvoja sadržanih u zelenom planu;

Potreba za većom horizontalnošću službi Komisije

22. pozitivno ocjenjuje to što je strategija EU-a za šume rezultat zajedničkog rada glavnih uprava AGRI, ENV i CLIMA, ali preporučuje uključivanje raznih odjela Komisije koji se bave šumarskim sektorom (GU GROW, ENER, REGIO) kako bi se sustavnim i uključivim pristupom obuhvatili svi socijalni, gospodarski i ekološki aspekti i posljedice jer će u suprotnom pristup biti nepotpun i djelomičan;

23. preporučuje da se jasno definira uloga Stalnog odbora za šumarstvo kao ključnog aktera u strategiji EU-a za šume kako bi se iznosila stajališta tog sektora i drugih ključnih dionika i omogućilo aktivno korištenje šuma u raznim regijama EU-a;

24. preporučuje da se razmotri i morfološka dimenzija teritorija s obzirom na to da su potrebne i inovacije i ulaganja u infrastrukturu kako bi se olakšala logistika i omogućila digitalizacija, kojima se moderniziraju lanci vrijednosti temeljeni na šumama kao sredstva za sprečavanje gubitka resursa i depopulacije, kao i primjeren sustav poticaja;

Uloga regionalne i lokalne razine

25. preporučuje da se uključivanjem politika država članica i lokalnih i regionalnih vlasti u području gospodarenja zemljištem i suzbijanja depopulacije vodi računa o teritorijalnoj dimenziji šuma u smislu pokrivenosti tla šumom (43 % i u porastu), koje se uglavnom nalaze u regijama zahvaćenima depopulacijom (zabačeni krajevi, planinska područja, područja hladne klime, naplavne zone, područja osiromašenog tla);

26. s obzirom na razne smjernice relevantne za šume, uključujući i šumarske prakse i razlike u šumskim gospodarstvima država članica u kontekstu biološke, društvene, gospodarske i kulturne raznolikosti šuma u raznim regijama EU-a, smatra da treba uvažiti načelo supsidijarnosti, ali i podijeljenu nadležnost nad šumama zbog raznih zakona o okolišu i zaštiti krajobraza koji utječu na politike šumarstva;

27. naglašava da se u glavnim aspektima strategije EU-a za šume trebaju definirati načela dogovorena na europskoj razini. Međutim, na nacionalnoj razini mora biti moguće utvrditi sredstva potrebna za postizanje ciljeva kako bi bila u skladu s politikama i propisima regionalnih i lokalnih vlasti nadležnih za šume; naglašava da su za zaštitu šuma potrebni održivo gospodarenje šumama, konkurentnost i profitabilnost cijelog sektora te odgovarajuća usklađenost politika;

Kompatibilnost ekološke, društvene i gospodarske funkcije šuma nužna je za suočavanje s glavnim izazovima EU-a

28. smatra da se u strategiji EU-a za šume mora u dovoljnoj mjeri uzimati u obzir važnost cijelog niza šumskih proizvoda i usluga, zbog čega strategija biogospodarstva i održivo gospodarenje šumama trebaju osigurati ravnotežu između funkcija šume, uključujući pružanje raznih usluga ekosustava. Davanjem prednosti samo jednom aspektu gubi se ravnoteža;

29. naglašava da je 2018. godine sektor šumarstva (gospodarenje i iskorištavanje, industrijska obrada drva i proizvodnja papira) izravno zapošljavao 2,1 milijun ljudi u EU-u, stvarajući bruto dodanu vrijednost od 109 855 milijuna EUR. Štoviše, u proizvodnji drvenog namještaja i tiskanju papira radilo je 1,2 milijuna ljudi, stvarajući bruto dodanu vrijednost od 25 milijardi EUR (namještaj) i 31 milijarde EUR (tisak). U šumarskim sektorima je 2018. bilo aktivno 397 000 poduzeća, drugim riječima 15 % proizvodnih poduzeća, a bioenergija, drvena gradnja i šumski nedrvni proizvodi osiguravali su dodatna 4 milijuna radnih mjesta;

30. napominje da su očuvanje biološke raznolikosti, obnova ekosustava i povećanje ponora ugljika temeljni elementi strategije, ali da je neusklađenost s klimatskim ciljevima i održivim društveno-gospodarskim rastom koja iz toga proizlazi jedna od najproblematičnijih točaka;

31. ističe socijalnu dimenziju šuma u EU-u, s obzirom na to da je 60 % šumske površine u rukama više od 16 milijuna vlasnika, i to mahom malih vlasnika raspoređenih po svim regijama, s prosjekom od 13 hektara po vlasniku;

32. tvrdi da se u okviru načelâ održivog gospodarenja šumama na održivost gleda iz globalne, odnosno okolišne, gospodarske i društvene perspektive. To znači da održivo gospodarenje šumama treba shvatiti kao najbolji način gospodarenja uz očuvanje – ili očuvanja uz gospodarenje – a time i način da se okonča navodna dihotomija između očuvanja i gospodarenja, koja je prisutnija u političkom diskursu nego u stvarnoj praksi na terenu;

33. napominje da šume u vlasništvu lokalnih i regionalnih vlasti predstavljaju oko 14 % ukupne šumske površine (22 milijuna hektara). Lokalne i regionalne vlasti nisu samo vlasnici šuma, već primjenjuju zakone i provode politike i proračun u području šumarstva, provode zakone i podržavaju privatne vlasnike u održivom gospodarenju šumama, uvijek u skladu s politikama šumarstva koje su u nadležnosti država članica, i s inicijativama EU-a koje proizlaze iz raznih sektorskih politika, konstantno nastojeći uskladiti okolišne, društvene i gospodarske funkcije šuma;

34. smatra da se u raspravama održanima u okviru postupka uspostavlja lažna dihotomija okolišnih i socioekonomskih funkcija šuma, što dovodi do pristranih rasprava i odvraća pozornosti od temeljnog cilja, a to je održivi razvoj: dugoročna zaštita zdravlja naših šuma, sposobnost suzbijanja klimatske krize otpornim ekosustavima, održivo gospodarenje resursima i odgovorna i učinkovita prerada šumskih proizvoda, kako bi se zajamčila dobrobit i način života milijuna europskih građana;

35. preporučuje da se ojača sadržaj strategije u pogledu određenih okolišnih ciljeva (voda, tlo, krajobraz) i stavi jači naglasak na ključni doprinos koji biogospodarstvu, kao temeljnom stupu europskog zelenog plana, daju šumski proizvodi koji se industrijski prerađuju na održiv način i za koje je nužno financirati tehnološki inovativne procese kako bi se razvila razna poduzeća, pogotovo ona koja se bave prvom fazom prerade i slaba su karika u šumarsko-drvnom sektoru, a zapravo imaju najveći potencijal za iskorištavanje lokalnih resursa na najbolji način;

36. preporučuje da se veći naglasak stavi na definicije i mjere održivog gospodarenja šumama usmjerene na poboljšanje hidrološkog ciklusa i očuvanje tla, posebno u sredozemnim i planinskim ekosustavima, te ističe da je potrebno ojačati pokazatelje kako bi se poboljšalo održivo upravljanje šumama, što je preduvjet za dugoročno pružanje usluga ekosustava;

37. preporučuje da se ponovo definiraju ciljevi kako bi se povećala vidljivost i osigurala održiva ravnoteža i kompatibilnost ekoloških, socijalnih i gospodarskih funkcija šuma, koja se temelji na održivom i multifunkcionalnom gospodarenju šumama u različitim šumskim regijama (borealnim, kontinentalnim, sredozemnim, planinskim, gradskim), a da se pritom ne odustane od zaštite biološke raznolikosti i drugih okolišnih usluga;

38. smatra da bi se u strategiji EU-a za šume trebala jasnije istaknuti važnost promicanja uključivosti i ravnopravnosti u sektoru šumarstva i da bi, u skladu s novom Strategijom EU-a za rodnu ravnopravnost iz ožujka 2020., u novoj strategiji za šume trebalo promicati pravednije sudjelovanje pripadnika svih rodova na tržištu rada kako bi sektor šumarstva mogao ostvariti svoj puni potencijal;

39. preporučuje isticanje uloge šuma u najudaljenijim, planinskim ili najslabije razvijenim područjima, u kojima je udio šumskih površina veći i gdje postoji veći rizik od depopulacije te gdje usto šumski vrijednosni lanci predstavljaju glavne izvore zapošljavanja i gospodarskih aktivnosti povezanih s iskorištavanjem i prvom fazom prerade šumskih resursa;

40. napominje da se uloga šuma u razvoju kružnog biogospodarstva predstavlja više kao rizik nego prilika te ističe važnu ulogu koju ekološki proizvodi mogu imati u dekarbonizaciji jer smanjuju potrošnju fosilnih goriva i materijala dobivenih iz fosilnih resursa, što je jedan od glavnih ciljeva Komisije; međutim, pri dekarbonizaciji treba uzeti u obzir procjenu životnog ciklusa proizvoda koji se temelje na šumama i prednost dati proizvodnji proizvoda s dugim vijekom trajanja;

41. preporučuje promicanje lokalne prerade drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda kako bi se smanjio utjecaj na okoliš;

42. pozdravlja preporuku građanskog panela Konferencije o budućnosti Europe da se poseban naglasak stavi na ponovno pošumljavanje iskorištenih ili uništenih šuma i pošumljavanje područja s degradiranim tlom, kao i na iznalaženje odgovornijih rješenja za bolje iskorištavanje drva⁽⁸⁾;

43. preporučuje da se redefiniraju ciljevi strategije i njezine sinergije sa strategijom za biogospodarstvo iz 2012., revidiranom 2018.⁽⁹⁾, i da se pritom uključe i promiču šumski proizvodi, i to ne samo drveni (drvo kao građevinski materijal, biokompozitni materijali, biogoriva, drvo za biorafinerije i proizvodi visoke dodane vrijednosti za kemijsku, prehrambenu te parfemsku i kozmetičku industriju) već i nedrvni proizvodi (pluto, gljive, šumski plodovi, aromatične i

⁽⁸⁾ Preporuka građanskog panela o klimatskim promjenama i okolišu u okviru Konferencije o budućnosti Europe.

⁽⁹⁾ COM(2018) 673 final i SWD(2018) 431 final.

ljekovite biljke, smole), imajući u vidu da oni, kao ponori ugljika, tijekom cijelog svog životnog ciklusa doprinose ublažavanju klimatskih promjena i da mogu poslužiti kao zamjena za druge materijale koji ispuštaju velike količine stakleničkih plinova;

44. preporučuje da se ciljevi i sinergije s Novim akcijskim planom za kružno gospodarstvo iz 2020. ⁽¹⁰⁾, kao temeljnim stupom europskog zelenog plana, redefiniraju ističući važnost uporabe i recikliranja šumskih proizvoda u svim lancima obrade i uporabe otpada;

45. preporučuje uspostavu sustava za prijenos najboljih praksi koje koristi većina poduzeća (optimalna, racionalna i odgovorna uporaba resursa, certifikacija lanca nadzora, ekološki dizajn, energetska učinkovitost, materijalna ili energetska uporaba otpada) na cijeli industrijski sektor koji se temelji na šumama;

46. ističe da bi u okviru cilja strategije EU-a za šume trebalo uvažavati značaj šuma ne samo kao ponora ugljika nego i kao zaliha ugljika koje bi se mogle povećati kao glavni doprinos cilju klimatske neutralnosti EU-a do 2050.; naglašava da bi se učinak šumskih proizvoda kao zamjene trebao sagledavati iz aspekta njihovog cijelog životnog vijeka kako bi do izražaja došao ukupni potencijal šumarskog sektora za ublažavanje klimatskih promjena; napominje da se neto učinak šuma kao ponora ugljika smanjuje s njihovom starošću;

47. preporučuje da se utvrde jasne definicije šuma kako bi se razlikovale barem prašume, kojima se nikad nije gospodarilo (0,7 % ukupne površine), i šume, kojima se u prošlosti gospodarilo ali posljednjih desetljeća više ne. Tako bi se djelotvorno zaštitile stare šume, posebno u nekim regijama srednje i istočne Europe i revitalizirale planine kojima se više ne gospodari, što dovodi do rizika od šumskih požara, bolesti i štetočina;

48. smatra da bioenergiju valja smatrati prilikom za provedbu mjera održivog gospodarenja šumama i obnovljivim izvorom energije za procese industrijske prerade nusproizvoda i recikliranje, u skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora iz 2018. ⁽¹¹⁾; smatra da je bioenergija važna za sigurnost opskrbe energijom u Europi i njezinu neovisnost o fosilnim gorivima;

49. preporučuje reviziju predloženih izmjena kriterija održivosti za bioenergiju ili gospodarenje šumama jer bi neke od predloženih mjera mogle povećati opterećenje za regionalne i lokalne vlasti kao vlasnike šuma i institucije odgovorne za održivo gospodarenje šumama u mnogim državama članicama, s obzirom na to da će ograničenja nastala zbog stroge pravne zaštite 10 % šuma nametnuti znatne naknade bez jasne financijske obveze Komisije; smatra da bi trebalo primjenjivati kriterije održivosti za bioenergiju iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora iz 2018.;

50. smatra da je društveno-gospodarska uloga šumarskog sektora ključna za razvoj ruralnih područja i lokalnog gospodarstva u mnogim regijama te žali zbog toga što kao jedan od prioriternih ciljeva strategije nije jasno i nedvosmisleno postavljeno veće iskorištavanje šumskih drvnih resursa i šumskih nedrvnih proizvoda i njihova industrijska prerada od strane europskih poduzeća (uglavnom MSP-ovi smješteni u ruralnim regijama), što se temelji na održivom gospodarenju šumama i u okviru je zelenog biogospodarstva;

51. smatra da je nužno da se strategijom EU-a za šume promiče i jača edukacija o održivom gospodarenju šumama u svim sferama, a naročito u školama i u organizacijama civilnog društva, ali i putem medijskih kampanja, kako bi se riješio problem nedovoljne upućenosti europskih građana u prakse održivog gospodarenja šumama i njegovu trostruku dimenziju – okolišnu, gospodarsku i društvenu;

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 98 final.

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

52. smatra da bi strategija za šume trebala uključivati međunarodnu dimenziju usmjerenu na zaustavljanje krčenja šuma i gubitka biološke raznolikosti na svjetskoj razini, koristeći se iskustvima država članica i velike većine lokalnih i regionalnih vlasti u području održivog gospodarenja šumama te prijenosom njihovih znanja i dobrih praksi; u tom kontekstu pozdravlja Komisijin Prijedlog uredbe o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određenih roba i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 995/2010⁽¹²⁾, kojom se na svjetskoj razini nastoji ograničiti uvoz robe povezane s krčenjem i propadanjem šuma; Također naglašava da je prijedlog popraćen Tablicom supsidijarnosti⁽¹³⁾ koja pruža temeljitu analizu pitanja supsidijarnosti;

Potreba za postizanjem znanstvenog i tehničkog konsenzusa

53. preporučuje da se u strategiji EU-a za šume vrednuju dobre šumarske prakse koje su posljednjih desetljeća u europskim šumama postigle dobre rezultate (kontinuirano povećanje šumske površine, povećanje ponora ugljika, povećanje zaštićenih područja i ekosustava, veće iskorištavanje, razvoj odgovornih poduzeća i sektora, bolje osposobljavanje šumarskih subjekata u području održivog gospodarenja šumama) i da se izričito prizna taj rad zahvaljujući kojem se EU nalazi na vodećem mjestu u svijetu u području dobrih šumarskih praksi i drugim državama služi kao primjer;

54. poziva na korištenje definicija održivog gospodarenja šumama i posebice postupak FOREST EUROPE, koji proizlaze iz međunarodnih obveza koje su preuzeli EU i njegove države članice;

55. preporučuje da se provedu daljnje studije o planiranju moguće provedbe kako bi se izbjeglo preklapanje s postojećim sustavima i da se razjasni koje sinergije, dodane vrijednosti i odnose troškova i koristi nude predloženi certifikati za gospodarenje šumama blisko prirodi, neovisni certifikat EU-a i strateški planovi za šume za razliku od postojećih međunarodno priznatih i upotrebljivanih sustava za certificiranje šuma (Program za potporu certificiranju šuma – PEFC, Vijeće za nadzor šuma – FSC) te strategija, planova i programa u području održivog gospodarenja šumama koje već postoje u državama članicama i lokalnim i regionalnim tijelima; također nije jasno bi li nova shema bila obavezna ili dobrovoljna i na temelju koje pravne osnove bi se takve mjere poduzimale;

56. poziva na jasno upućivanje na cijeli niz neekstraktivnih koristi šuma;

57. poziva na reviziju i analizu evaluacija znanstvenih stručnjaka za šume, uključujući i ekologe specijalizirane za šume, iz cijele Europe, koji upozoravaju da je moguće da se u predloženim politikama ne vodi dovoljno računa o mogućem povećanju rizika povezanih s velikim poremećajima (požari, uragani, mećave i štetni organizmi), s posebnim naglaskom na šumama koje su posebno osjetljive na klimatsku krizu;

58. predlaže da se postigne širi konsenzus o premisama na kojima se zasnivaju strategija EU-a za šume i strategija za biološku raznolikost, i to na temelju rigoroznog znanstvenog i tehničkog pristupa u koji bi bio uključen reprezentativni skup znanstvenih stručnjaka koji svoj posao obavljaju temeljito i posjeduju dokazano iskustvo u svim aspektima cjelokupnog vrijednosnog lanca šuma i s različitim vrstama šuma u Europi;

59. smatra da se, pod određenim uvjetima koje potvrđuju znanstvene analize, u zaštićenim staništima u nekim područjima mreže Natura 2000, ako su ona ugrožena ili oštećena zbog poremećaja povezanih s klimatskim promjenama, može omogućiti uspostava otpornijih ekosustava;

60. prima na znanje i pozdravlja prijedlog o prikupljanju pouzdanih podataka, naglašavajući važnost objavljivanja novog zakonodavnog prijedloga o promatranju šuma u EU-u te izvješćivanju i prikupljanju podataka o njima;

⁽¹²⁾ COM(2021) 706 final.

⁽¹³⁾ SWD(2021) 325 final.

Prije provedbe strategije potrebna su važna pojašnjenja

61. smatra da strategija ne postavlja koherentan i sveobuhvatan cilj za europski šumarski sektor za 2030. već obuhvaća razne mjere i inicijative, od kojih su mnoge još uvijek neodređene, a samo neke imaju okvirni raspored;

62. smatra da se, kao prvi korak u provedbi strategije, moraju pojasniti koncepti i mjere te izraditi akcijski plan kojim će se razjasniti ciljevi, opseg, vremenski okvir i odgovornosti; u akcijskom planu treba utvrditi stavove država članica, lokalnih i regionalnih tijela i sektorskih dionika prema strategiji, kao i njihova razmišljanja o predloženom smjeru kretanja, a trebalo bi uključiti i mišljenja OR-a, Europskog parlamenta i dionika iz cijelog šumarskog sektora;

63. preporučuje da se pojasni odnos između novih pokazatelja, pragova i raspona za održivo gospodarenje šumama i kriterija i pokazatelja održivog gospodarenja šumama postavljenih u okviru konferencije FOREST EUROPE, s obzirom na to da su EU i njegove države članice njezine potpisnice; također smatra da su potrebne informacije o pravnoj osnovi koja bi takvu mjeru opravdala i o tome kako bi „dobrovoljni početak” utjecao na eventualne buduće korake te da treba razjasniti i povezanost održivog gospodarenja šumama i koncepta „blisko prirodi”;

64. preporučuje da se s državama članicama i sektorskim akterima temeljito raspravi o opsegu i izvedivosti plaćanja za usluge ekosustava i da se provedu naknadne provjere stvarnog stanja kako bi se procijenilo bi li se financijskim mehanizmima predviđenima u strategiji (ZPP, sekvencijacija ugljika u poljoprivredi i certifikacija za ugljik) omogućilo postizanje željenih ciljeva;

65. pozdravlja uvođenje koordiniranog praćenja šuma na razini EU-a, ali smatra da treba procijeniti dodanu vrijednost i omjer troškova i koristi novog prijedloga EU-a za promatranje šuma te prikupljanje podataka i izvješćivanje o njima, kao i prikupljanje podataka i informacija kojima se raspolaze i koje nedostaju, pri čemu podatke prikupljene daljinskim istraživanjem, uključujući putem satelita i drugih sredstava, treba priznati kao troškovno učinkovit način za poboljšanje baze znanja u suradnji s postojećim i tekućim nacionalnim inventarima šuma; u tom su kontekstu supsidijarnost, troškovi i administrativno opterećenje ključni aspekti na kojima treba poraditi; praćenje šuma u cijelom EU-u moglo bi donijeti dodanu vrijednost ako ga podrže države članice i lokalne i regionalne vlasti i ako se bude temeljilo na podacima prikupljenima na terenu za potrebe nacionalnih i regionalnih inventara šuma i na iskustvu sa sustavom „Šume u fokusu”. Usto treba jasno definirati prirodu (dobrovoljni ili obavezni), format i točnu svrhu nacionalnih strateških planova, a vlasnicima šuma pružiti troškovno učinkovite poticaje kako bi doprinijeli prikupljanju podataka;

Održivo gospodarenje šumama iziskuje više europskih sredstava

66. preporučuje dodjelu jasno definiranih i realnih financijskih sredstava. Iako se iz strategije može iščitati znatno povećanje sredstava EU-a za financiranje održivog gospodarenja šumama i očuvanja bioraznolikosti, zbog ovisnosti o sredstvima koja već imaju druge ciljeve i namjene (npr. ZPP) i nedostatka sredstava iz drugih fondova EU-a u općem kontekstu Brexita, gospodarske krize uzrokovane pandemijom COVID-a 19 i porasta inflacije, upitno je hoće li se aktualni trend nedovoljnog financiranja šuma i bioraznolikosti od strane EU-a preokrenuti u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju;

67. preporučuje Komisiji da pojednostavi administrativne postupke i tako lokalnim i regionalnim tijelima pomogne da postojeće europske fondove (Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski fond za regionalni razvoj, instrument NextGenerationEU) učine dostupnijima za održivo gospodarenje šumama;

68. preporučuje da se više financijskih sredstava izdvaja za osposobljavanje, istraživanje, razvoj i prijenos znanja na europskoj i međunarodnoj razini radi olakšavanja suradnje te razmjene i primjene dobrih praksi u području održivog gospodarenja šumama i lanaca vrijednosti koji se temelje na šumama u Europi i svijetu;

69. smatra da bi se novom strategijom EU-a za šume trebale promicati inicijative za stvaranje platformi za međuregionalnu suradnju i financiranje u području šumarstva i dekarboniziranog gospodarstva.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Pripremni akti)

ODBOR REGIJA

149. PLENARNO ZASJEDANJE OR-a, 27.4.2022.–28.4.2022.

Mišljenje Europskog odbora regija – Ususret socijalno pravednoj provedbi zelenog plana

(2022/C 301/12)

Izvjestitelj:	Csaba BORBOLY (RO/EPP), predsjednik Vijeća okruga Harghita, Rumunjska
Referentni dokumenti:	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku COM(2021) 568 final Prijedlog direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Zajednice Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka) COM(2021) 563 final

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku

COM (2021) 568 final

Amandman 1.

Uvodna izjava 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Da bi se provele obveze u pogledu klimatske neutralnosti, zakonodavstvo Unije u području klime i energije revidirano je i izmijenjeno kako bi se ubrzalo smanjivanje emisija stakleničkih plinova.	Da bi se provele obveze u pogledu klimatske neutralnosti, zakonodavstvo Unije u području klime i energije revidirano je i izmijenjeno kako bi se ubrzalo smanjivanje emisija stakleničkih plinova. Te bi izmjene trebale biti u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava, pri čemu treba osigurati da svatko može u potpunosti iskoristiti prednosti pravedne tranzicije i da nitko ne bude zapostavljen. Novi Socijalni fond za klimatsku politiku doprinio bi zaštiti i osnaživanju najranjivijih kućanstava i korisnika mobilnosti u cilju iskorjenjivanja siromaštva u području energije i mobilnosti u cijeloj Europi.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 2.

Uvodna izjava 8.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Te izmjene imaju različite gospodarske i socijalne učinke na različite sektore gospodarstva, građane i države članice. Konkretno, uključivanje emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ trebalo bi dati dodatni gospodarski poticaj za ulaganje u smanjenje potrošnje fosilnih goriva i time ubrzati smanjenje emisija stakleničkih plinova. U kombinaciji s drugim mjerama time bi se srednjoročno do dugoročno trebali smanjiti troškovi za zgrade i cestovni promet te bi se trebale pružiti nove mogućnosti za otvaranje radnih mjesta i ulaganja.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).</p>	<p>Te izmjene imaju različite gospodarske i socijalne učinke na različite sektore gospodarstva, na kućanstva, mikropoduzeća i mala poduzeća, gradove i regije te države članice. Konkretno, uključivanje emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ trebalo bi dati dodatni gospodarski poticaj za ulaganje u smanjenje potrošnje fosilnih goriva i time ubrzati smanjenje emisija stakleničkih plinova. U kombinaciji s drugim mjerama time bi se srednjoročno do dugoročno trebali smanjiti troškovi za zgrade i cestovni promet te bi se trebale pružiti nove mogućnosti za otvaranje radnih mjesta i ulaganja.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Uvodna izjava 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Povećanje cijene fosilnih goriva moglo bi nerazmjerno utjecati na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza koji veći dio svojih dohodaka troše na energiju i prijevoz, a koji u određenim regijama nemaju pristup alternativnim, cjenovno pristupačnim rješenjima u pogledu mobilnosti i prijevoza te kojima možda nedostaju financijska sredstva za ulaganje u smanjenje potrošnje fosilnih goriva.</p>	<p>Povećanje cijene fosilnih goriva moglo bi nerazmjerno utjecati na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i mala poduzeća te korisnike usluga mobilitnosti koji veći dio svojih dohodaka troše na energiju i prijevoz, a koji u određenim regijama nemaju pristup alternativnim, cjenovno pristupačnim rješenjima u pogledu mobilnosti i prijevoza te kojima možda nedostaju financijska sredstva za ulaganje u smanjenje potrošnje fosilnih goriva. Isto tako, učinak tih mjera vjerojatno će se znatno razlikovati ovisno o posebnim uvjetima i kontekstu raznih regija EU-a i te bi razlike trebalo izričito uzeti u obzir.</p>

Obrazloženje

Važno je naglasiti da je potrebno istražiti i analizirati regionalne i lokalne razlike. Područje primjene Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebalo bi proširiti na ranjiva mikropoduzeća i mala poduzeća, a ne ga usmjeriti samo na mikropoduzeća.

Amandman 4.

Uvodna izjava 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Stoga bi se dio prihoda ostvarenih uključivanjem zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ trebao upotrebljavati za odgovor na socijalne učinke nastale uslijed tog uključivanja kako bi tranzicija bila pravedna i uključiva i kako nitko ne bi bio zapostavljen.	Stoga se prihodi ostvareni uključivanjem zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ moraju upotrebljavati za odgovor na socijalne i gospodarske učinke nastale uslijed tog uključivanja kako bi tranzicija bila pravedna i uključiva i kako nitko ne bi bio zapostavljen.

Obrazloženje

Svi prihodi ostvareni sustavom trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet iskoristit će se za mjere za odgovor na socijalne učinke uzrokovane određivanjem cijene ugljika.

Amandman 5.

Uvodna izjava 12.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>To je još važnije s obzirom na postojeće razine energetske siromaštva. Energetsko siromaštvo situacija je u kojoj kućanstva nemaju pristup osnovnim energetskim uslugama kao što su hlađenje, s obzirom na porast temperature, i grijanje. Oko 34 milijuna Europljana izjavila su da ne mogu primjereno zagrijati svoj dom 2018., a u okviru ankete na razini EU-a iz 2019. 6,9 % stanovništva Unije reklo je da si ne može priuštiti dovoljno grijanje svojeg doma ⁽¹⁾. Opservatorij za energetsko siromaštvo općenito procjenjuje da je više od 50 milijuna kućanstava u Europskoj uniji pogođeno energetskim siromaštvom. Energetsko siromaštvo stoga je velik problem za Uniju. Dok socijalne tarife ili izravna potpora dohotku mogu pružiti trenutno olakšanje kućanstvima koja se suočavaju s energetskim siromaštvom, samo ciljane strukturne mjere, posebice energetska obnova, mogu pružiti trajna rješenja.</p> <p>⁽¹⁾ Podaci iz 2018. Eurostat, statistika o dohotku i životnim uvjetima (SILC) [ilc_md01].</p>	<p>To je još važnije s obzirom na postojeće razine energetske siromaštva. Energetsko siromaštvo situacija je u kojoj kućanstva često zbog niskog dohotka, i zbog toga što velik dio raspoloživog dohotka izdvajaju za energetske troškove i zbog niske energetske učinkovitosti imaju nedostatan pristup osnovnim energetskim uslugama na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje, uključujući odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjetu i energiju za rad uređaja, u relevantnom nacionalnim ili regionalnom kontekstu i u okviru relevantne socijalne politike i drugih relevantnih politika. Oko 34 milijuna Europljana izjavila su da ne mogu primjereno zagrijati svoj dom 2018., a u okviru ankete na razini EU-a iz 2019. 6,9 % stanovništva Unije reklo je da si ne može priuštiti dovoljno grijanje svojeg doma ⁽¹⁾. Opservatorij za energetsko siromaštvo općenito procjenjuje da je više od 50 milijuna kućanstava u Europskoj uniji pogođeno energetskim siromaštvom. Energetsko siromaštvo i siromaštvo u području mobilnosti stoga je velik problem za Uniju. Iako je značajno što je taj izazov već više od desetljeća priznat na razini Unije u okviru raznih inicijativa, zakonodavnih akata i smjernica, na razini Unije ne postoji standardna definicija energetske siromaštva ili siromaštva u području mobilnosti i stoga je potrebno razviti potrebne pokazatelje za njihovo mjerenje, uz posvećivanje pune pozornosti regionalnoj i lokalnoj raznolikosti, s obzirom na to da je samo trećina država članica uvela nacionalnu definiciju energetske siromaštva. Zbog toga nisu dostupni transparentni i usporedivi podaci o energetskom siromaštvu u Uniji. Stoga bi trebalo utvrditi definiciju na razini Unije kako bi se djelotvorno riješio problem energetske siromaštva i mjerio napredak u svim državama članicama. Dok socijalne tarife ili izravna potpora dohotku mogu pružiti trenutno olakšanje kućanstvima koja se suočavaju s energetskim siromaštvom, samo ciljane strukturne mjere, primjena načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, uspostava dodatnih izvora obnovljive energije, među ostalim u okviru projekata pod vodstvom zajednice, posebice energetska obnova, mogu pružiti trajna rješenja i djelotvorno pridonijeti borbi protiv energetske siromaštva.</p> <p>⁽¹⁾ Podaci iz 2018. Eurostat, statistika o dohotku i životnim uvjetima (SILC) [ilc_md01].</p>

Obrazloženje

Trebalo bi utvrditi jasnu i standardiziranu definiciju i koncept energetske siromaštva te zauzeti zajednički, međusektorski, fleksibilan i koordiniran pristup različitim socijalnim, tehničkim, gospodarskim i proračunskim aspektima.

Amandman 6.

Uvodna izjava 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U tu bi svrhu svaka država članica Komisiji trebala podnijeti socijalni plan za klimatsku politiku („Plan“). Ti bi planovi trebali imati dva cilja. Prvo, ranjivim kućanstvima, mikro-poduzećima i korisnicima usluga prijevoza trebali bi osigurati potrebna sredstva za financiranje i provedbu ulaganja u energetske učinkovitost, dekarbonizaciju grijanja i hlađenja te u vozila i mobilnost s nultom i niskom stopom emisija. Drugo, tijekom prijelaznog razdoblja, dok se takva ulaganja ne provedu, trebali bi ublažiti učinak povećanja cijene fosilnih goriva na najranjivije skupine i time spriječiti energetske siromaštvo i siromaštvo u pogledu prijevoza. Planovi bi trebali imati komponentu ulaganja kojom se promiče dugoročno rješenje smanjenja ovisnosti o fosilnim gorivima, a mogli bi predvidjeti i druge mjere, uključujući privremenu izravnu potporu dohotku za kratkoročno ublažavanje štetnih učinaka na dohodak.</p>	<p>U tu bi svrhu svaka država članica Komisiji trebala podnijeti socijalni plan za klimatsku politiku („Plan“). Ti bi planovi trebali imati dva cilja. Prvo, u njima bi trebalo identificirati i popisati kućanstva pogođena siromaštvom u području energije i mobilnosti, ili ona kojima prijeti energetske siromaštvo, kao i ranjiva mikro-poduzeća i mala poduzeća te pružiti detaljnu analizu, provedenu u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima i civilnim društvom, glavnih uzroka siromaštva u području energije i mobilnosti na njihovim područjima. Trebalo bi i utvrditi ciljeve za postupno i djelotvorno iskorjenjivanje siromaštva u području energije i mobilnosti. Drugo, planovi bi trebali kućanstvima u energetske siromaštva i osobama suočenima sa siromaštvom u području mobilnosti te mikro-poduzećima i malim poduzećima osigurati potrebna sredstva za financiranje i provedbu ulaganja u temeljitu obnovu zgrada, posebno zgrada s najlošijim svojstvima i socijalnih stanova, u zadovoljavanje preostale potražnje za grijanjem i hlađenjem energijom iz obnovljivih izvora te u mobilnost s nultom stopom emisija. Planovi bi uglavnom trebali imati komponentu ulaganja kojom se promiču dugoročna rješenja za postupno ukidanje ovisnosti o fosilnim gorivima. Mogu se predvidjeti druge mjere kao što je izravna potpora, ali bi trebale biti vremenski ograničene i uvjetovane dugoročnim ulaganjima s dugoročnim učincima.</p>

Obrazloženje

Popisati bi trebalo i kućanstva koja još nisu energetske siromašna, ali bi u bliskoj budućnosti to mogla postati zbog loše izolacije i rastućih cijena energije.

Amandman 7.

Uvodna izjava 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice, uz savjetovanje s tijelima na regionalnoj razini, u najboljoj su poziciji da oblikuju i provedu planove koji su prilagođeni i usmjereni na njihove lokalne, regionalne i nacionalne okolnosti u okviru svojih postojećih politika u relevantnim područjima i planirane upotrebe drugih relevantnih fondova EU-a. Na taj se način najbolje može poštovati velika raznolikost situacija, specifično znanje lokalnih i regionalnih uprava, istraživanja i inovacije te industrijski odnosi i strukture socijalnog dijaloga, kao i nacionalne tradicije te doprinijeti učinkovitosti i djelotvornosti cjelokupne podrške ranjivim skupinama.</p>	<p>Države članice, uz savjetovanje s tijelima na regionalnoj, lokalnoj i gradskoj razini, drugim javnim tijelima, civilnim društvom te gospodarskim i socijalnim partnerima, u najboljoj su poziciji da oblikuju i provedu planove koji su prilagođeni i usmjereni na njihove lokalne, regionalne i nacionalne okolnosti u okviru svojih postojećih politika u relevantnim područjima i planirane upotrebe drugih relevantnih fondova EU-a. Na taj se način najbolje može poštovati velika raznolikost situacija, specifično znanje lokalnih i regionalnih uprava te socijalnih i gospodarskih partnera i civilnog društva, istraživanja i inovacije te industrijski odnosi i strukture socijalnog dijaloga, kao i nacionalne tradicije te doprinijeti učinkovitosti i djelotvornosti cjelokupne podrške ranjivim skupinama.</p>

Obrazloženje

Lokalne i regionalne vlasti trebalo bi priznati kao ključne aktere u provedbi i izradi planova.

Važnu ulogu imaju i civilno društvo te gospodarski i socijalni partneri.

Amandman 8.

Uvodna izjava 16.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Za pravednu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti ključno je da mjere i ulaganja budu posebno usmjereni na energetske siromašna ili ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza. Mjere potpore za promicanje smanjenja emisija stakleničkih plinova trebale bi pomoći državama članicama da odgovore na socijalne učinke nastale zbog trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa.</p>	<p>Za pravednu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti ključno je da mjere i ulaganja budu posebno usmjereni na energetske siromašna ili ranjiva kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga mobilnosti. Mjere potpore za promicanje smanjenja emisija stakleničkih plinova trebale bi pomoći državama članicama, regijama i gradovima da odgovore na socijalne učinke nastale zbog trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa.</p>

Obrazloženje

Podnacionalne vlasti odgovorne su i za zaštitu ranjivih kućanstava, mikropoduzeća i malih poduzeća i korisnika usluga mobilnosti u pravednoj tranziciji, no za djelotvorno izvršavanje nadležnosti potrebni su im i programi potpore.

Amandman 9.

Uvodna izjava 20.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice trebale bi svoje planove podnijeti zajedno s ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća. Planovi bi trebali uključivati mjere koje će se financirati, njihove procijenjene troškove i nacionalni doprinos. Trebali bi uključivati i ključne etape i ciljne vrijednosti za ocjenjivanje djelotvornosti provedbe mjera.</p>	<p>Države članice trebale bi svoje planove podnijeti zajedno s ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća, sastavljene u bliskoj i konstruktivnoj suradnji s lokalnim i regionalnim tijelima, u skladu s načelima europskog kodeksa ponašanja za partnerstva uspostavljenog Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 240/2014. Planovi bi trebali uključivati procjenu očekivanih učinaka i financiranja u različitim regijama, barem na razini NUTS 3, mjere koje će se financirati, njihove procijenjene troškove i nacionalni doprinos. Trebali bi uključivati i ključne etape i ciljne vrijednosti za ocjenjivanje djelotvornosti provedbe mjera kao i sustav praćenja. Regije, i to posebno ruralne, planinske, periferne i otočne regije, trebale bi imati mogućnost izrade vlastitog plana.</p>

Obrazloženje

Planovi bi trebali uključivati procjenu očekivanih učinaka u različitim regijama i sustav za praćenje provedbe jer lokalne i regionalne vlasti bolje poznaju socioekonomski kontekst svojih lokalnih područja. Znatna uključenost lokalnih i regionalnih vlasti u izradu i provedbu socijalnih planova za klimatsku politiku ključna je za uspjeh Fonda jer se, s obzirom na teritorijalne čimbenike i razlike, brojne mjere moraju provesti na lokalnoj razini da bi bile uspješne.

Amandman 10.

Uvodna izjava 21.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Fond i Planovi trebali bi biti usklađeni s planiranim reformama i obvezama koje su države članice preuzele u okviru svojih ažuriranih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999, na temelju Direktive [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti], Akcij-skog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava ⁽¹⁾, Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, planova za pravednu tranziciju na temelju Uredbe (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ te dugoročnih strategija država članica u pogledu obnove zgrada na temelju Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Radi administrativne učinkovitosti, ako je to primjenjivo, informacije uključene u planove trebale bi biti u skladu s navedenim zakonodavstvom i planovima.</p> <p>⁽¹⁾ Europsko vijeće potvrdilo ga je 24. i 25. lipnja 2021.</p> <p>⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).</p> <p>⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).</p> <p>⁽⁴⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskej učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).</p>	<p>Fond i Planovi trebali bi, uz usklađenost s drugim strukturnim i tranzicijskim fondovima, kao što su EFRR, ESF+, Kohezijski fond i Fond za pravednu tranziciju, biti usklađeni s planiranim reformama i obvezama koje su države članice preuzele u okviru svojih ažuriranih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999, na temelju Direktive [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti], Direktive [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća [o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora] te dugoročnih strategija država članica u pogledu obnove zgrada na temelju Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Radi administrativne učinkovitosti, ako je to primjenjivo, informacije uključene u planove trebale bi biti u skladu s navedenim zakonodavstvom i planovima.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskej učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).</p>

Amandman 11.

Uvodna izjava 22.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Unija bi putem Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala pružati financijsku potporu državama članicama u provedbi njihovih planova. Plaćanja iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala bi se uvjetovati postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u planovima. Time bi se omogućilo učinkovito uzimanje u obzir nacionalnih okolnosti i prioriteta, a istodobno bi se pojednostavnilo financiranje, olakšala njegova integracija s drugim nacionalnim programima potrošnje te zajamčili učinak i cjelovitost potrošnje EU-a.</p>	<p>Unija bi putem Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala u okviru podijeljenog upravljanja pružati financijsku potporu državama članicama u provedbi njihovih planova. Kako bi se osiguralo najučinkovitije korištenje fondova EU-a, plaćanja iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala bi se uvjetovati postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u planovima, kao i donošenjem pravno obvezujućih ciljeva i mjera u državama članicama za postupno ukidanje svih fosilnih goriva u vremenskom okviru koji je u skladu s ciljem ograničavanja globalnog zagrijavanja na 1,5 °C iznad predindustrijskih razina, uključujući postupno ukidanje krutih fosilnih goriva najkasnije do 2030. i fosilnog plina do 2040.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 12.

Uvodna izjava 23.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Financijska omotnica Fonda u načelu bi trebala biti razmjerna iznosima koji odgovaraju 25 % očekivanih prihoda od uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ u razdoblju 2026.–2032. Na temelju Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 države članice trebale bi te prihode staviti na raspolaganje proračunu Unije kao vlastita sredstva. Države članice same financiraju 50 % ukupnih troškova svojeg plana. U tu svrhu, kao i za ulaganja i mjere za ubrzanje i olakšavanje potrebne tranzicije za građane koji su negativno pogođeni, države članice trebale bi, među ostalim, iskoristiti svoje očekivane prihode od trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Direktivom 2003/87/EZ.</p>	<p>Financijska omotnica Fonda trebala bi biti razmjerna iznosima koji odgovaraju barem 25 % prihoda od uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ u razdoblju 2026.–2032. Na temelju Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 države članice trebale bi te prihode staviti na raspolaganje proračunu Unije kao vlastita sredstva. Države članice same financiraju 35 % ukupnih troškova svojeg plana. U tu svrhu, kao i za ulaganja i mjere za ubrzanje i olakšavanje potrebne tranzicije za građane koji su negativno pogođeni, države članice trebale bi iskoristiti svoje očekivane prihode od trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Direktivom 2003/87/EZ.</p> <p>Države članice utvrđuju minimalni prag od 35 % prihoda koji se dodjeljuje lokalnim i regionalnim vlastima, a koji će se koristiti za provedbu mjera za odgovaranje na socijalne učinke uključivanja sektora zgrada i cestovnog prometa u sustav trgovanja emisijama.</p> <p>Trebalo bi predvidjeti fleksibilnost kako bi se omogućilo da veći udio Fonda bude usmjeren na najugroženije regije.</p>

Obrazloženje

Potencijal sredstava Socijalnog fonda za klimatsku politiku može se ostvariti samo većim sufinanciranjem jer bi predložena sredstva mogla države članice i regije s ograničenijim fiskalnim kapacitetom staviti u manje povoljan položaj. Lokalnim i regionalnim vlastima također bi trebalo omogućiti izravan pristup financiranju i resursima.

Amandman 13.

Uvodna izjava 24.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Socijalnom fondu za klimatsku politiku dodijelit će se osnovna sredstva u proračunu EU-a, a koristit će i godišnja povećanja u skladu s višom cijenom ugljika, i to automatskom prilagodbom relevantnih gornjih granica VFO-a, kako bi se kućanstvima i korisnicima usluga prijevoza pružila dodatna potpora u provedbi klimatske tranzicije. Fond bi trebao biti sastavni dio proračuna EU-a kako bi se očuvalo jedinstvo i cjelovitost proračuna, poštovala metoda Zajednice, a proračunskom tijelu, koje se sastoji od Parlamenta i Vijeća, zajamčila njegova djelotvorna kontrola.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 14.

Uvodna izjava 25.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Kako bi se osigurala učinkovita i dosljedna raspodjela sredstava i poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja, djelovanja na temelju ove Uredbe trebala bi biti usklađena s tekućim programima Unije te ih dopunjavati, pri čemu bi trebalo izbjegavati dvostruko financiranje istih rashoda iz Fonda i drugih programa Unije. [...]	Kako bi se osigurala učinkovita i dosljedna raspodjela sredstava i poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja, djelovanja na temelju ove Uredbe trebala bi biti pridodana i usklađena s tekućim europskim, nacionalnim i, prema potrebi, regionalnim programima, instrumentima i fondovima te ih dopunjavati, pri čemu bi trebalo izbjegavati da se isti rashodi dvostruko financiraju i da Fond pritom zamijeni druge programe, instrumente i fondove Unije. [...]

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 15.

Članak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Osniva se Socijalni fond za klimatsku politiku („Fond”).	Osniva se Socijalni fond za klimatsku politiku („Fond”).

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Iz njega se državama članicama pruža potpora za financiranje mjera i ulaganja uključenih u njihove socijalne planove za klimatsku politiku („planovi”).</p> <p>Mjere i ulaganja koji se podupiru iz Fonda namijenjeni su kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza koji su ranjivi i posebno pogođeni uključivanjem emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ, a osobito kućanstvima u energetske siromaštvu i građanima kojima nije dostupan javni prijevoz kao alternativa osobnom automobilu (u udaljenim i ruralnim područjima).</p> <p>Opći je cilj Fonda pridonijeti tranziciji prema klimatskoj neutralnosti kroz suočavanje sa socijalnim učincima uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ. Posebni je cilj Fonda pružiti potporu ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza privremenom izravnom potporom dohotku te mjerama i ulaganjima namijenjenima povećanju energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora, te omogućivanju boljeg pristupa mobilnosti i prijevozu s nultom i niskom stopom emisija.</p>	<p>Iz njega se u okviru podijeljenog upravljanja državama članicama i regijama pruža potpora za financiranje mjera i ulaganja uključenih u njihove nacionalne ili regionalne socijalne planove za klimatsku politiku („planovi”) kao dio strukturnih fondova.</p> <p>Mjere i ulaganja koji se podupiru iz Fonda namijenjeni su kućanstvima, mikropoduzećima, malim poduzećima i korisnicima usluga prijevoza koji su ranjivi i posebno pogođeni uključivanjem emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ, a osobito kućanstvima u energetske siromaštvu i građanima koji su izloženi siromaštvu u području prijevoza, uključujući potporu mobilnosti koja se ostvaruje osobnim motornim vozilima u udaljenim i ruralnim područjima bez javnog prijevoza, suočenima s izazovima u području mobilnosti.</p> <p>Opći je cilj Fonda pridonijeti tranziciji prema klimatskoj neutralnosti kroz suočavanje sa socijalnim učincima uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ.</p> <p>Posebni je cilj Fonda pružiti potporu ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima, malim poduzećima i korisnicima usluga mobilnosti privremenom izravnom potporom dohotku te mjerama i ulaganjima namijenjenima povećanju energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora, te omogućivanju boljeg pristupa rješenjima održive mobilnosti i integriranim uslugama prijevoza s nultom i niskom stopom emisija, uključujući održivi javni prijevoz, zajednički prijevoz te rješenja pogodna za bicikliste i pješake.</p>

Obrazloženje

Fond je usmjeren na ranjive osobe. Zemljopisna, klimatska, socijalna i gospodarska razmatranja koja mogu odrediti ranjivost pojedinca imaju teritorijalnu komponentu. Regionalni čimbenici imaju ključnu ulogu u definiranju ranjivosti. Socijalne planove za klimatsku politiku u kojima se navode konkretne mjere za uklanjanje nejednakosti uzrokovanih zelenom tranzicijom trebale bi sastavljati i lokalne i regionalne vlasti koje to žele.

U postizanje tog cilja trebalo bi uključiti i građane koji kao alternativu imaju javni prijevoz, ali nemaju dovoljno ekonomskih sredstava ili se suočavaju sa socijalnim poteškoćama.

Fond bi trebao biti dio strukturnih fondova.

Amandman 16.

Članak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
[...]	[...]
(2) „energetsko siromaštvo” znači energetsko siromaštvo kako je definirano u članku 2. točki [49.] Direktive (EU) [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća [50];	(2) „energetsko siromaštvo” znači siromaštvo koje pogađa ranjiva kućanstva koja znatan udio raspoloživog dohotka izdvajaju za energetske troškove ili imaju ograničen pristup osnovnim i cjenovno pristupačnim energetskim uslugama na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje, uključujući odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjetu i energiju za rad uređaja, među ostalim, zbog nekvalitetnih stambenih prostora i niskog dohotka;
[...]	[...]
(10) „korisnici usluga prijevoza ” znači kućanstva ili mikro-poduzeća koja koriste različite mogućnosti prijevoza i mobilnosti;	(9a) „ malo poduzeće ” znači poduzeće koje zapošljava manje od 50 osoba i čiji godišnji promet i/ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 10 milijuna EUR;
(11) „ranjiva kućanstva” znači kućanstva u energetskom siromaštvu ili kućanstva, uključujući ona s nižim srednjim dohotkom, na koja znatno utječu učinci uključivanja zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ na cijene i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj žive;	(10) „korisnici usluga mobiliteti ” znači kućanstva, pojedinci ili mikropoduzeća i mala poduzeća koji koriste različite mogućnosti prijevoza i mobilnosti;
(11) „ranjiva kućanstva” znači kućanstva ili pojedinci u energetskom siromaštvu ili siromaštvu u pogledu mobilnosti, ili u opasnosti od njega , ili kućanstva, uključujući ona s nižim srednjim dohotkom, na koja znatno utječu učinci uključivanja zgrada i cestovnog prijevoza u područje primjene Direktive 2003/87/EZ na cijene ili kojima zbog povećanja cijena energije i energetske neučinkovitosti njihovih domova prijete energetsko siromaštvo i koja nemaju sredstava za ili pravo na obnovu zgrade u kojoj žive i često ovise o najmodavcima, što je jedna od najvećih prepreka razvoju održive obnove stambenih zgrada u Europi;	(11) „ranjiva kućanstva” znači kućanstva ili pojedinci u energetskom siromaštvu ili siromaštvu u pogledu mobilnosti, ili u opasnosti od njega , ili kućanstva, uključujući ona s nižim srednjim dohotkom, na koja znatno utječu učinci uključivanja zgrada i cestovnog prijevoza u područje primjene Direktive 2003/87/EZ na cijene ili kojima zbog povećanja cijena energije i energetske neučinkovitosti njihovih domova prijete energetsko siromaštvo i koja nemaju sredstava za ili pravo na obnovu zgrade u kojoj žive i često ovise o najmodavcima, što je jedna od najvećih prepreka razvoju održive obnove stambenih zgrada u Europi;
(12) „ranjiva mikropoduzeća” znači mikropoduzeća koja su znatno pogođena učincima na cijene koji proizlaze iz uključivanja zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj su smještena;	(12) „ranjiva mikropoduzeća i mala poduzeća ” znači mikropoduzeća i mala poduzeća koja su znatno pogođena učincima na cijene koji proizlaze iz uključivanja zgrada i cestovnog prijevoza u područje primjene Direktive 2003/87/EZ i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj su smještena ili za prelazak na održive načine prijevoza;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(13a) „siromaštvo u području mobilnosti” znači nemogućnost kućanstva ili pojedinca da si priušti prijevoz nužan za zadovoljavanje osnovnih usluga i osnovnih kulturnih i socioekonomskih potreba, osobito kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja i osposobljavanja, u određenom kontekstu, a koja može biti posljedica jednog od ili kombinacije sljedećih čimbenika: niskih prihoda, visokih troškova za gorivo i/ili visokih troškova javnog prijevoza, dostupnosti alternativa za mobilnost te njihove pristupačnosti i lokacije, udaljenosti koja se prelazi i prijevoznih praksi, posebno u ruralnim, otočnim, planinskim i udaljenim područjima, uključujući prigradska područja.</p>

Objasnenje

Ukljućivanje definicija kako bi se pojasnili korisnici.

Amandman 17.

Ćlanak 3. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Svaka država ćlanica Komisiji podnosi socijalni plan za klimatsku politiku („plan”) zajedno s ažuriranim integriranim nacionalnim energetskeim i klimatskeim planom iz ćlanka 14. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1999 u skladu s postupkom i vremenskeim rasporedom utvrđenima u tom ćlanku. Plan treba sadržavati koherentan skup mjera i ulaganja za odgovor na učinak određivanja cijena ugljika na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza kako bi se osiguralo cjenovno pristupaćno grijanje, hlađenje i mobilnost, uz istodobno praćenje i ubrzavanje mjera potrebnih za postizanje klimatskeih ćljeva Unije.</p>	<p>Svaka država ćlanica kao dio programskih dokumenata za strukturne fondove i na temelju načela partnerstva i višerazinskog upravljanja Komisiji podnosi socijalni plan za klimatsku politiku („plan”) zajedno s ažuriranim integriranim nacionalnim energetskeim i klimatskeim planom iz ćlanka 14. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1999 u skladu s postupkom i vremenskeim rasporedom utvrđenima u tom ćlanku. Plan treba sadržavati koherentan skup mjera i ulaganja za odgovor na učinak određivanja cijena ugljika na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga prijevoza kako bi se osiguralo cjenovno pristupaćno grijanje, hlađenje i mobilnost, uz istodobno praćenje i ubrzavanje mjera potrebnih za postizanje klimatskeih ćljeva Unije. Pri izradi svojih planova države ćlanice blisko surađuju s regionalnim i lokalnim vlastima koje bi trebale biti uključene u postupak izrade nacrtu.</p>

Objasnenje

Socijalni klimatskei plan trebao bi biti dio strukturnih fondova i svaka bi ga država ćlanica trebala pripremiti na temelju načela partnerstva i višerazinskog upravljanja.

Amandman 18.

Članak 3. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Plan može uključivati nacionalne mjere u okviru kojih se ranjivim kućanstvima i kućanstvima koja su ranjivi korisnici usluga prijevoza pruža privremena izravna potpora dohotku kako bi se smanjio učinak povećanja cijene fosilnih goriva koji je posljedica uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ.	Plan može uključivati nacionalne i/ili podnacionalne mjere u okviru kojih se kućanstvima i pojedincima pruža izravna potpora pod uvjetom da dokažu da je takva potpora proporcionalna i da je dio sveobuhvatne strategije za izvlačenje tih kućanstava i pojedinaca iz siromaštva u području energije i mobilnosti, s posebnim naglaskom na žene i stanovništvo udaljenih i manje pristupačnih područja, uključujući prigradska područja, kako bi se pomoglo u smanjenju neposrednih troškova energije i mobilnosti pružanjem olakšanog pristupa zelenim energetski učinkovitim rješenjima te zajedničkim i integriranim uslugama mobilnosti.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 19.

Članak 3. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Plan uključuje nacionalne projekte za:	Plan uključuje nacionalne, regionalne i lokalne projekte za:
(a) financiranje mjera i ulaganja za povećanje energetske učinkovitosti zgrada, za provedbu mjera poboljšanja energetske učinkovitosti, za obnovu zgrada i za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora;	(a) financiranje mjera i ulaganja za povećanje energetske učinkovitosti zgrada, za provedbu mjera poboljšanja energetske učinkovitosti, za obnovu zgrada i za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i centralizirano grijanje i hlađenje;
(b) financiranje mjera i ulaganja za povećanje uvođenja mobilnosti i prijevoza s nultom i niskom stopom emisija.	(b) pružanje financijske i tehničke potpore zajednicama obnovljive energije i projektima lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice u urbanim, prigradskim i ruralnim područjima, uključujući energetske sustave u lokalnom vlasništvu te aranžmane za sudjelovanje i izgradnju kapaciteta na lokalnoj razini;
	(c) financiranje mjera i ulaganja kako bi se osigurao pristup pristojnom, cjenovno pristupačnom i održivom stanovanju, među ostalim s pomoću sanacije napuštenih zgrada;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(d) financiranje mjera za uklanjanje nefinancijskih prepreka poboljšanju energetske učinkovitosti zgrada i uvođenju obnovljive energije, kao i prepreka pristupu održivoj mobilnosti i uslugama javnog prijevoza kako bi se suzbilo siromaštvo u području energije i mobilnosti, što može uključivati mjere za uklanjanje administrativnih prepreka i nedostatka informacija kao što su savjetovanja u području energije i savjetodavne usluge, među ostalim na razini zajednice;</p> <p>(e) financiranje mjera i ulaganja s trajnim učinkom kako bi se ubrzao prelazak na mobilnost s nultom stopom emisija, pri čemu prednost treba dati mjerama na strani potražnje i primjenjivati načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, počevši s mjerama i ulaganjima koja dovode do prelaska s privatne na javnu, zajedničku i aktivnu mobilnost.</p>

Obrazloženje

Europske regije i gradovi moraju imati ključnu ulogu u provedbi pojedinačnih politika i projekata u okviru Fonda. Zemljopisna, klimatska, socijalna i gospodarska razmatranja koja mogu odrediti ranjivost pojedinca imaju teritorijalnu komponentu.

Amandman 20.

Članak 4. stavak 1. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) konkretne popratne mjere potrebne za provedbu mjera i ulaganja iz plana i smanjenje učinaka iz točke (c), kao i informacije o postojećem ili planiranom financiranju mjera i ulaganja iz drugih Unijinih, međunarodnih, javnih ili privatnih izvora;</p>	<p>(b) konkretne popratne mjere i reforme potrebne za provedbu mjera i ulaganja iz plana, kao i informacije o postojećem ili planiranom financiranju mjera i ulaganja iz drugih Unijinih, međunarodnih, javnih ili privatnih izvora, uključujući mjere kojima je cilj osigurati da obnova zgrada ne dovede do deložacija ili neizravnih deložacija povećanjem najamnine ranjivih osoba, uz istodobno jačanje zaštite i jamstava za stanare te promicanje prava na pristojno, cjenovno pristupačno i održivo stanovanje;</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 21.

Članak 4. stavak 1. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(d) <i>procjena učinka na rodnu ravnopravnost i objašnjenje načina na koji se mjerama i ulaganjima iz plana uzimaju u obzir ciljevi doprinosa rodnoj ravnopravnosti i jednakim mogućnostima za sve te uključivanje tih ciljeva, u skladu s načelima 2. i 3. europskog stupa socijalnih prava, u UN-ov cilj održivog razvoja br. 5 i, prema potrebi, u nacionalnu strategiju za rodnu ravnopravnost;</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 22.

Članak 4. stavak 1. točka (e)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(e) <i>mjere i ulaganja kojima se osiguravaju prihodi malih europskih poljoprivrednika koji su obvezni ispunjavati zahtjevne proizvodne standarde EU-a. Za uvezene proizvode zahtijevat će se recipročnost ili zrcalne klauzule.</i>

Obrazloženje

Moraju se osigurati visoki standardi kvalitete i sigurnosti hrane, bez obzira na podrijetlo proizvoda. Time će se potaknuti treće zemlje da prihvate te zdravstvene, radne i socijalne standarde, čime će se promicati globalne koristi.

Amandman 23.

Članak 4. stavak 1. točka i.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
i. mehanizmi koje je predmetna država članica uspostavila za djelotvorno praćenje i provedbu plana, posebno predloženih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, uključujući pokazatelje za provedbu mjera i ulaganja, a to su, prema potrebi, oni dostupni Statističkom uredu Europske unije i Opservatoriju za energetska siromaštvo kako je utvrđeno u Preporuci Komisije 2020/1563 ⁽¹⁾ o energetskom siromaštvu;	i. mehanizmi koje su predmetna država članica i regionalne i lokalne vlasti uspostavile za djelotvorno praćenje i provedbu plana, uključujući sudjelovanje gospodarskih i socijalnih partnera i civilnog društva u tom procesu, posebno predloženih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, uključujući pokazatelje za provedbu mjera i ulaganja, a to su, prema potrebi, oni dostupni Statističkom uredu Europske unije i Opservatoriju za energetska siromaštvo kako je utvrđeno u Preporuci Komisije 2020/1563 ⁽¹⁾ o energetskom siromaštvu;

⁽¹⁾ SL L 357, 27.10.2020., str. 35.⁽¹⁾ SL L 357, 27.10.2020., str. 35.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 24.

Članak 4. stavak 1. točka (j)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(j) kad je riječ o izradi i, ovisno o slučaju , provedbi plana, sažetak postupka savjetovanja provedenog u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) 2018/1999 i nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim i regionalnim tijelima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima, te način na koji je doprinos dionikâ uzet u obzir u planu;	(j) kad je riječ o izradi i provedbi plana, pisano mišljenje lokalnih i regionalnih vlasti i sažetak postupka savjetovanja provedenog u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) 2018/1999 i nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim i regionalnim tijelima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima, u kojem se navodi način na koji je doprinos dionikâ uzet u obzir u planu te kako su uzeti u obzir razni stupnjevi ranjivosti regija, uz obraćanje posebne pozornosti situaciji u posebno ranjivim područjima s prirodnim ograničenjima kao što su otočne i planinske regije;

Obrazloženje

Lokalne i regionalne vlasti znaju što je najbolje za njihove regije i gradove jer su svjesne problema i socioekonomskih okolnosti svojih lokalnih područja. Savjetovanje nije dovoljno da bi se njihovo stajalište uključilo u nacionalne socijalne planove za klimatsku politiku. Lokalne i regionalne vlasti moraju biti u stanju komunicirati i izražavati potrebe svojih građana, a ta se komunikacija mora razmotriti na nacionalnoj razini, uz naglašavanje razlika i posebnosti među regijama.

Amandman 25.

Članak 4. stavak 1. točka (l)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(l) udio Fonda izdvojen za lokalne strategije za klimatsku tranziciju pod vodstvom zajednice u iznosu od najmanje 5 % ukupne omotnice.

Obrazloženje

Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice pokazao se prikladnim alatom za lokalno strateško planiranje u većini država članica, a može i doprinijeti boljoj koordinaciji i djelovanju u ruralnim područjima i urbanim četvrtima.

Amandman 26.

Članak 4. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Tijekom pripreme svojih planova države članice mogu zatražiti od Komisije da organizira razmjenu dobrih praksi. Države članice mogu zatražiti i tehničku podršku u okviru instrumenta ELENA, uspostavljenog sporazumom Komisije s Europskom investicijskom bankom 2009., ili u okviru Instrumenta za tehničku potporu, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća.	Tijekom pripreme svojih planova države članice i lokalne i regionalne vlasti mogu zatražiti od Komisije da organizira razmjenu dobrih praksi. Države članice mogu zatražiti i tehničku podršku u okviru instrumenta ELENA, uspostavljenog sporazumom Komisije s Europskom investicijskom bankom 2009., ili u okviru Instrumenta za tehničku potporu, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 27.

Članak 5. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Sredstva iz Fonda namijenjena su kao financijska potpora državama članicama za financiranje mjera i ulaganja utvrđenih u njihovim planovima.	Sredstva iz Fonda namijenjena su kao financijska potpora državama članicama i regijama putem podijeljenog upravljanja i uz poštovanje načela partnerstva i višerazinskog upravljanja za financiranje mjera i ulaganja utvrđenih u njihovim planovima. Svaka država članica trebala bi odrediti minimalni prag od barem 35 % tih dostupnih sredstava, kojima bi izravno upravljale lokalne i regionalne vlasti.

Obrazloženje

Regionalna komponenta ključna je za provedbu i uspjeh Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Lokalne i regionalne vlasti najbolje poznaju probleme i društveno-gospodarske okolnosti svojih područja i mogu bolje identificirati najugroženije pojedince i sektore, stoga bi se sredstva iz fonda trebala i njima staviti na raspolaganje. Fondom bi se trebalo upravljati u okviru podijeljenog upravljanja, uz poštovanje načela partnerstva i višerazinskog upravljanja.

Amandman 28.

Članak 5. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Isplata potpore ovisi o postizanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti za mjere i ulaganja utvrđene u planovima. Te ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti usklađene s klimatskim ciljevima Unije i posebno obuhvaćati:	Isplata potpore ovisi o postizanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti za mjere i ulaganja utvrđene u planovima. Te ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti usklađene s klimatskim ciljevima Unije i posebno obuhvaćati:
(a) energetske učinkovitost;	(a) energetske učinkovitost;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(b) obnovu zgrada;	(b) energetsku obnovu zgrada;
(c) mobilnost i prijevoz s nultom i niskom stopom emisija;	(c) razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije, među ostalim putem zajednica obnovljive energije;
(d) smanjenje emisija stakleničkih plinova;	(d) mobilnost (na električni ili hibridni pogon ili na vodik), integrirane usluge mobilnosti i javni prijevoz s nultom ili niskom stopom emisija;
(e) smanjenje broja ranjivih kućanstava, posebno kućanstava u energetskom siromaštvu, ranjivih mikro-poduzeća i ranjivih korisnika usluga prijevoza , među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima.	(e) smanjenje emisija stakleničkih plinova;
	(f) smanjenje broja ranjivih kućanstava, mikropoduzeća, malih poduzeća i korisnika usluga mobilnosti , među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima, razvrstanih po spolu;
	(g) prilagodbu ranjivih kućanstava štetnim učincima klimatskih promjena.
	(h) zaštitu prirode, ciljeve biološke raznolikosti i prirodna rješenja.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 29.

Članak 6. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice u procijenjene ukupne troškove planova mogu uključiti troškove sljedećih mjera i ulaganja pod uvjetom da prvenstveno budu namijenjeni ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima ili korisnicima usluga prijevoza i da se njima namjerava:	Države članice i regije u procijenjene ukupne troškove planova mogu uključiti troškove sljedećih mjera i ulaganja pod uvjetom da prvenstveno budu namijenjeni ranjivim kućanstvima, pri čemu naglasak treba biti na građanima koji nemaju bankovni račun i kućanstvima s nižim dohotkom, ranjivim mikropoduzećima i malim poduzećima ili korisnicima usluga mobilnosti i da se njima namjerava:

Obrazloženje

Regionalna komponenta ključna je za provedbu i uspjeh Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Lokalne i regionalne vlasti najbolje poznaju probleme i društveno-gospodarske okolnosti svojih lokalnih područja te mogu bolje prepoznati najugroženije pojedince i sektore. Građane s vrlo ograničenim sredstvima koji ne mogu ili nisu voljni otvoriti bankovni račun također bi trebalo obuhvatiti i podržati mjerama Fonda.

Amandman 30.

Članak 6. stavak 2. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(d) omogućiti pristup vozilima s nultom i niskom stopom emisija i biciklima, uključujući financijsku potporu ili fiskalne poticaje za njihovu kupnju, te odgovarajućoj javnoj i privatnoj infrastrukturi, među ostalim za punjenje i opskrbu; kad je riječ o potpori koja se odnosi na vozila s niskim stopama emisija, daje se vremenski okvir za njezino postupno smanjivanje;	(d) omogućiti pristup vozilima s nultom i niskom stopom emisija i biciklima, uključujući financijsku potporu ili fiskalne poticaje za njihovu kupnju, te odgovarajućoj javnoj i privatnoj infrastrukturi, među ostalim za punjenje i opskrbu; kad je riječ o potpori koja se odnosi na vozila s niskim stopama emisija, daje se vremenski okvir za njezino postupno smanjivanje, uzimajući u obzir da bi pružena rješenja trebala biti cjenovno pristupačna i za ranjiva kućanstva u smislu troškova, održavanja i održivosti tijekom vremena, kako bi se osigurala djelotvornost mjera;

Obrazloženje

Ekonomska potpora za kupnju električnog vozila nije najprikladnije rješenje za ranjiva kućanstva zbog visokih troškova održavanja. Potrebno je osigurati da mjere budu razumne i pragmatične za rješavanje stvarnih problema ranjivih građana (trošak računa za energiju).

Amandman 31.

Članak 6. stavak 2. točka (e)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(e) odobriti besplatan pristup javnom prijevozu ili prilagođene tarife za pristup javnom prijevozu te poticati održivu mobilnost na zahtjev i usluge zajedničke mobilnosti;	(e) odobriti besplatan pristup javnom prijevozu ili prilagođene tarife za pristup javnom prijevozu te poticati mobilnost s nultim i niskim emisijama na zahtjev i usluge zajedničke mobilnosti, osobito u ruralnim, otočnim, planinskim, udaljenim i manje pristupačnim područjima ili za slabije razvijene regije ili područja, uključujući slabije razvijena prigradska područja;

Obrazloženje

Propisi trebaju biti tehnološki neutralni iz perspektive životnog ciklusa. Ako se uzimaju u obzir samo izravne emisije ispušnih plinova, postoji rizik od povećanja emisija iz proizvodnje električne energije i isključivanja drugih obnovljivih goriva.

Amandman 32.

Članak 6. stavak 2. točka (g)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(g) podupirati inicijative zajednice za obnovljivu energiju, uključujući kolektivnu proizvodnju i vlastitu potrošnju energije iz obnovljivih izvora kao način rješavanja energetske siromaštva;

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 33.

Članak 8.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice u procijenjene ukupne troškove mogu uključiti financijsku potporu koja se pruža javnim ili privatnim subjektima koji nisu ranjiva kućanstva, mikro-poduzeća ni korisnici usluga prijevoza ako ti subjekti provode mjere i ulaganja koja u konačnici donose koristi ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza.</p> <p>Države članice uvode potrebne zakonske i ugovorne zaštitne mjere kako bi osigurale da se cjelokupna korist prenese na kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza.</p>	<p>Države članice i regije u procijenjene ukupne troškove mogu uključiti financijsku potporu koja se pruža javnim ili privatnim subjektima koji nisu ranjiva kućanstva, mikro-poduzeća, mala poduzeća ni korisnici usluga mobilnosti ako ti subjekti provode mjere i ulaganja koja u konačnici donose koristi ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima, malim poduzećima i korisnicima usluga mobilnosti.</p> <p>Države članice uvode potrebne zakonske i ugovorne zaštitne mjere kako bi osigurale da se cjelokupna korist prenese na kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga mobilnosti i da im to bude dugoročno financijski održivo.</p>

Obrazloženje

Regionalna komponenta ključna je za provedbu i uspjeh Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Ekonomska potpora za kupnju električnog vozila nije najprikladnije rješenje za ranjiva kućanstva, pravi problemi odnose se na pokrivanje troškova energenata.

Amandman 34.

Članak 10. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Provedbu mjera i ulaganja [...] države članice mogu povjeriti upravljačkim tijelima Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057, i operativnih programa kohezijske politike iz Uredbe (EU) 2021/1058 [...]</p>	<p>Provedbu mjera i ulaganja [...] države članice mogu povjeriti upravljačkim tijelima Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057, i operativnih programa kohezijske politike iz Uredbe (EU) 2021/1058 [...]</p>

Obrazloženje

Napomena: Ova promjena ne odražava se u prijevodu na hrvatski.

Amandman 35.

Članak 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Komisija provodi Fond u okviru izravnog upravljanja u skladu s relevantnim pravilima donesenima na temelju [...]</p>	<p>Komisija i države članice provode Fond u okviru podijeljenog upravljanja u skladu s načelom partnerstva i višerazinskog upravljanja kao što je utvrđeno u Uredbi o općim odredbama i relevantnim pravilima donesenima na temelju [...]</p>

Obrazloženje

Fond bi trebalo provoditi u okviru podijeljenog upravljanja, u skladu s načelom partnerstva i višerazinskog upravljanja.

Amandman 36.

Članak 14. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice doprinose s najmanje 50 % ukupnih procijenjenih troškova svojih planova.	Države članice doprinose s najmanje 50 % ukupnih procijenjenih troškova svojih planova u okviru podijeljenog upravljanja.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 37.

Članak 14.2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice za svoj nacionalni doprinos ukupnim procijenjenim troškovima svojih planova koriste, među ostalim, prihode ostvarene dražbovnom prodajom svojih emisijskih jedinica u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ.	Države članice za svoj nacionalni doprinos ukupnim procijenjenim troškovima svojih planova koriste, među ostalim, prihode ostvarene dražbovnom prodajom svojih emisijskih jedinica u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ. <i>(a) Svaka država članica trebala bi odrediti minimalni postotni prag od barem 20 % prihoda od dražbi u okviru ETS-a kojim bi izravno upravljale lokalne i regionalne vlasti. Prihodi kojima upravljaju lokalne i regionalne vlasti trebali bi se koristiti isključivo za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, i to posebno kada se podupire energetska tranzicija i suzbijaju rizici s kojima se suočavaju najranjivija područja i kućanstva. Ako se zahvaljujući cijeni ugljika ostvare prihodi veći od očekivanih, financijska omotnica Socijalnog fonda za klimatsku politiku povećat će se u skladu s time.</i>

Obrazloženje

Od ključne je važnosti da se novim Socijalnim fondom za klimatsku politiku također izravno podupiru ulaganja lokalnih i regionalnih vlasti u obnovu i poboljšanje lokalnog socijalnog stanovanja i cjenovne pristupačnosti lokalnog javnog prijevoza.

Amandman 38.

Članak 15. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Komisija ocjenjuje plan i, prema potrebi, sve izmjene tog plana koje država članica dostavi u skladu s člankom 17. radi provjere usklađenosti s odredbama ove Uredbe. Tijekom provedbe te ocjene Komisija blisko surađuje s predmetnom državom članicom. Komisija može iznijeti očitovanja ili zatražiti dodatne informacije. Predmetna država članica dostavlja tražene dodatne informacije te može prema potrebi revidirati plan, čak i nakon što ga je podnijela. Predmetna država članica i Komisija mogu se prema potrebi dogovoriti o razumnom produljenju roka za ocjenu.</p>	<p>Komisija ocjenjuje plan i, prema potrebi, sve izmjene tog plana koje država članica dostavi u skladu s člankom 17. radi provjere usklađenosti s odredbama ove Uredbe. Tijekom provedbe te ocjene Komisija blisko surađuje s predmetnom državom članicom. Komisija može iznijeti očitovanja ili zatražiti dodatne informacije. Predmetna država članica dostavlja tražene dodatne informacije te može prema potrebi revidirati plan, čak i nakon što ga je podnijela. Predmetna država članica i Komisija mogu se prema potrebi dogovoriti o razumnom produljenju roka za ocjenu. <i>Države članice ocijenit će regionalne socijalne planove za klimatsku politiku koje izrađuju regije koje žele zatražiti dodatnu omotnicu kako bi se osigurala usklađenost s nacionalnim socijalnim klimatskim planom i izbjeglo preklapanje mjera.</i></p>

Obrazloženje

Regionalna komponenta ključna je za provedbu i uspjeh Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Lokalne i regionalne vlasti najbolje poznaju probleme i društveno-gospodarske okolnosti svojih područja te mogu bolje prepoznati najugroženije pojedince i sektore.

Amandman 39.

Članak 15. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Komisija ocjenjuje relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost Plana kako slijedi:</p> <p>(a) za potrebe ocjene relevantnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:</p>	<p>Komisija ocjenjuje relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost Plana kako slijedi:</p> <p>(a) za potrebe ocjene relevantnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>i. odgovara li se planom na socijalni učinak i probleme s kojima se ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnici usluga prijevoza u predmetnoj državi članici suočavaju zbog uvođenja sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog na temelju Poglavlja IV.a Direktive 2003/87/EZ, osobito kućanstva u energetsom siromaštvu, uzimajući u obzir odgovarajuće probleme uočene u Komisijinim procjenama ažuriranja integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana predmetne države članice i njegova napretka na temelju članka 9. stavka 3. te članaka 13. i 29. Uredbe (EU) 2018/1999, kao i u preporukama Komisije državama članicama donesenima na temelju članka 34. Uredbe (EU) 2018/1999 s obzirom na dugoročni cilj klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. Pritom se uzimaju u obzir posebni izazovi i dodjela financijskih sredstava predmetne države članice;</p> <p>ii. očekuje li se da će se planom osigurati da nijedna mjera ni ulaganje uključeno u plan ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852;</p> <p>iii. sadržava li plan mjere i ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji, uključujući rješavanje problema koji iz toga proizlaze, a osobito postizanju klimatskih i energetskeg ciljeva Unije do 2030. te ključnih etapa Strategije za mobilnost do 2030.;</p>	<p>i. odgovara li se planom na socijalni učinak i probleme s kojima se ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnici usluga prijevoza u predmetnoj državi članici suočavaju zbog uvođenja sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog na temelju Poglavlja IV.a Direktive 2003/87/EZ, osobito kućanstva u energetsom siromaštvu, uzimajući u obzir odgovarajuće probleme uočene u Komisijinim procjenama ažuriranja integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana predmetne države članice i njegova napretka na temelju članka 9. stavka 3. te članaka 13. i 29. Uredbe (EU) 2018/1999, kao i u preporukama Komisije državama članicama donesenima na temelju članka 34. Uredbe (EU) 2018/1999 s obzirom na dugoročni cilj klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. Pritom se uzimaju u obzir posebni izazovi i dodjela financijskih sredstava predmetne države članice;</p> <p>ii. očekuje li se da će se planom osigurati da nijedna mjera ni ulaganje uključeno u plan ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852;</p> <p>iii. sadržava li plan mjere i ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji, uključujući rješavanje problema koji iz toga proizlaze, a osobito postizanju klimatskih i energetskeg ciljeva Unije do 2030. te ključnih etapa Strategije za mobilnost do 2030.;</p> <p>iv. je li plan pripremljen i razvijen uz značajno i uključivo sudjelovanje svih relevantnih dionika;</p> <p>v. sadržava li plan analizu utjecaja na rodnu ravnopravnost i objašnjenje načina na koji će se mjerama i ulaganjima sadržanima u planu rješavati rodna dimenzija siromaštva u području energije i mobilnosti te osigurati rodno uravnotežen učinak, istodobno doprinoseći uključivanju rodne ravnopravnosti, u skladu s nacionalnom strategijom za rodnu ravnopravnost, europskim stupom socijalnih prava i ciljevima održivog razvoja UN-a;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) za potrebe ocjene djelotvornosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:</p> <p>i. očekuje li se da će plan u predmetnoj državi članici imati trajan učinak na probleme koje se njime nastoji riješiti, a posebno na ranjiva kućanstva, mikro-poduzeća i korisnike usluga prijevoza, osobito kućanstva u energetsom siromaštvu;</p> <p>ii. očekuje li se da će se aranžmanima koje je predložila predmetna država članica osigurati djelotvorno praćenje i provedba plana, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje;</p> <p>iii. jesu li mjere i ulaganja koje je predložila predmetna država članica dosljedni i u skladu sa zahtjevima iz Direktive [gggg/bbb] [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU], Direktive (EU) 2018/2001, Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive (EU) 2019/1161 Europskog parlamenta i Vijeća te Direktive 2010/31/EU;</p> <p>(c) za potrebe ocjene učinkovitosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:</p> <p>i. je li obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana koje je navela država članica razumno, uvjerljivo, u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te razmjerno očekivanom nacionalnom ekološkom i socijalnom učinku;</p> <p>ii. očekuje li se da će se aranžmanima koje je predložila predmetna država članica spriječiti, otkriti i ispraviti korupcija, prijevare i sukobi interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Fonda, među ostalim i aranžmanima čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije;</p>	<p>vi. poboljšava li plan uvjete prilagodbe učincima klimatskih promjena kućanstava, mikropoduzeća i malih poduzeća suočenih sa siromaštvom u području energije i mobilnosti.</p> <p>(b) za potrebe ocjene djelotvornosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:</p> <p>i. očekuje li se da će plan u predmetnoj državi članici imati trajan učinak na probleme koje se njime nastoji riješiti, a posebno na ranjiva kućanstva, mikro-poduzeća i korisnike usluga prijevoza, osobito kućanstva u energetsom siromaštvu;</p> <p>ii. očekuje li se da će se aranžmanima koje je predložila predmetna država članica osigurati djelotvorno praćenje i provedba plana, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje;</p> <p>iii. jesu li mjere i ulaganja koje je predložila predmetna država članica dosljedni i u skladu sa zahtjevima iz Direktive [gggg/bbb] [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU], Direktive (EU) 2018/2001, Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive (EU) 2019/1161 Europskog parlamenta i Vijeća te Direktive 2010/31/EU;</p> <p>(c) za potrebe ocjene učinkovitosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:</p> <p>i. je li obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana koje je navela država članica razumno, uvjerljivo, u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te razmjerno očekivanom nacionalnom ekološkom i socijalnom učinku;</p> <p>ii. očekuje li se da će se aranžmanima koje je predložila predmetna država članica spriječiti, otkriti i ispraviti korupcija, prijevare i sukobi interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Fonda, među ostalim i aranžmanima čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>iii. jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti koje je predložila država članica učinkovite s obzirom na područje primjene, ciljeve i prihvatljive mjere Fonda;</p> <p>(d) za potrebe ocjenjivanja koherentnosti Komisija uzima u obzir sadržava li plan mjere i ulaganja koji predstavljaju koherentna djelovanja.</p>	<p>iii. jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti koje je predložila država članica učinkovite s obzirom na područje primjene, ciljeve i prihvatljive mjere Fonda;</p> <p>(d) za potrebe ocjenjivanja koherentnosti Komisija uzima u obzir sadržava li plan mjere i ulaganja koji predstavljaju koherentna djelovanja.</p>

Obrazloženje

Procjene su ključne za praćenje razvoja, učinkovitosti i učinaka Fonda. Kao što je navedeno, regionalna komponenta ključna je kako bi se uzelo u obzir razlike i posebnosti svih ranjivih građana i onih na koje izmjena ETS-a najviše utječe.

Amandman 40.

Članak 21.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Komisija i predmetne države članice na način razmjernan svojim nadležnostima potiču sinergije i osiguravaju djelotvornu koordinaciju Fonda s drugim programima i instrumentima Unije, uključujući program InvestEU, Instrument za tehničku potporu, Mehanizam za oporavak i otpornost te fondove obuhvaćene Uredbom (EU) 2021/1060. U tu svrhu:</p> <p>(a) jamče komplementarnost, sinergiju, koherentnost i dosljednost instrumenata na razini Unije te na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj razini i u fazi planiranja i tijekom njihove provedbe;</p> <p>(b) optimiziraju mehanizme koordinacije kako bi se izbjeglo udvostručavanje rada;</p> <p>(c) osiguravaju blisku suradnju među tijelima nadležnima za provedbu i kontrolu na razini Unije te na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj razini kako bi se ostvarili ciljevi Fonda.</p>	<p>Komisija, predmetne države članice i regije na način razmjernan svojim nadležnostima potiču sinergije i osiguravaju djelotvornu koordinaciju Fonda s drugim programima i instrumentima Unije, uključujući program InvestEU, Instrument za tehničku potporu, Mehanizam za oporavak i otpornost te fondove obuhvaćene Uredbom (EU) 2021/1060. U tu svrhu:</p> <p>(a) jamče komplementarnost, sinergiju, koherentnost i dosljednost instrumenata na razini Unije te na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj i lokalnoj razini i u fazi planiranja i tijekom njihove provedbe;</p> <p>(b) optimiziraju mehanizme koordinacije kako bi se izbjeglo udvostručavanje rada;</p> <p>(c) osiguravaju blisku suradnju među tijelima nadležnima za provedbu i kontrolu na razini Unije te na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se ostvarili ciljevi Fonda.</p>

Obrazloženje

Procjene su ključne za praćenje razvoja, učinkovitosti i učinaka Fonda. Kao što je navedeno, regionalna komponenta ključna je kako bi se uzelo u obzir razlike i posebnosti svih ranjivih građana i onih na koje izmjena ETS-a najviše utječe.

Amandman 41.

Članak 22.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice podatke iz članka 20. stavka 2. točke (d) podtočaka i., ii. i iv. ove Uredbe objavljuju i ažuriraju na jedinstvenim internetskim stranicama u otvorenim i strojno čitljivim formatima, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća, čime se omogućuje razvrstavanje, pretraživanje, izdvajanje, uspoređivanje i ponovna upotreba podataka. Podaci iz članka 20. stavka 2. točke (d) podtočaka i. i ii. ove Uredbe ne objavljuju se u slučajevima iz članka 38. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ili ako je izravna potpora dohotku manja od 15 000 EUR.</p>	<p>Države članice i regije podatke iz članka 20. stavka 2. točke (d) podtočaka i., ii. i iv. ove Uredbe objavljuju i ažuriraju na jedinstvenim internetskim stranicama u otvorenim i strojno čitljivim formatima, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća, čime se omogućuje razvrstavanje, pretraživanje, izdvajanje, uspoređivanje i ponovna upotreba podataka. Podaci iz članka 20. stavka 2. točke (d) podtočaka i. i ii. ove Uredbe ne objavljuju se u slučajevima iz članka 38. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ili ako je izravna potpora dohotku manja od 15 000 EUR.</p>

Obrazloženje

Regionalna komponenta ključna je za provedbu i uspjeh Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Lokalne i regionalne vlasti najbolje poznaju probleme i društveno-gospodarske okolnosti svojih područja te mogu bolje prepoznati najugroženije pojedince i sektore.

Amandman 42.

Članak 23. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Svaka predmetna država članica svake dvije godine izvješćuje Komisiju o provedbi svojeg plana kao dio integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog izvješća o napretku na temelju članka 17. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s njezinim člankom 28. Predmetne države članice u svoje izvješće o napretku uključuju:</p> <p>(a) detaljne kvantitativne informacije o broju kućanstava u energetsom siromaštvu;</p> <p>(b) prema potrebi detaljne informacije o napretku u ostvarenju nacionalnog okvirnog cilja smanjenja broja kućanstava u energetsom siromaštvu;</p> <p>(c) detaljne informacije o rezultatima mjera i ulaganja uključenih u svoj plan;</p> <p>(d) dostavljene informacije o politikama i mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova i o projekcijama, kao i o energetsom siromaštvu navedene u članku 18. i članku 24. Uredbe (EU) 2018/1999;</p>	<p>Svaka predmetna država članica i regija svake dvije godine izvješćuje Komisiju o provedbi svojeg plana kao dio integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog izvješća o napretku na temelju članka 17. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s njezinim člankom 28. Predmetne države članice u svoje izvješće o napretku uključuju:</p> <p>(a) detaljne kvantitativne informacije o broju kućanstava u energetsom siromaštvu;</p> <p>(b) prema potrebi detaljne informacije o napretku u ostvarenju nacionalnog okvirnog cilja smanjenja broja kućanstava u energetsom siromaštvu;</p> <p>(c) detaljne informacije o rezultatima mjera i ulaganja uključenih u svoj plan;</p> <p>(d) dostavljene informacije o politikama i mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova i o projekcijama, kao i o energetsom siromaštvu navedene u članku 18. i članku 24. Uredbe (EU) 2018/1999;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(e) informacije dostavljene u okviru dugoročnih strategija obnove zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU;	(e) informacije dostavljene u okviru dugoročnih strategija obnove zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU;
(f) ocjenu plana iz članka 17. stavka 5. u 2027. s obzirom na stvarne izravne učinke sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/087/EZ;	(f) ocjenu plana iz članka 17. stavka 5. u 2027. s obzirom na stvarne izravne učinke sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/087/EZ;
(g) informacije o izmjenama svojeg plana u skladu s člankom 17.	(g) informacije o izmjenama svojeg plana u skladu s člankom 17.
	(h) <i>periodičnu reviziju procjene osjetljivosti područja u regijama, posebno područja s trajnim prirodnim poteškoćama, koja su posebno ranjiva, kao što su otočne i planinske regije, i praćenje stvarnog učinka dodatnih mjera ETS-a na razini NUTS 2 ili NUTS 3;</i>

Obrazloženje

Procjene su ključne za praćenje razvoja, učinkovitosti i učinaka Fonda. Kao što je navedeno, regionalna komponenta ključna je kako bi se uzelo u obzir razlike i posebnosti svih ranjivih građana i onih na koje izmjena ETS-a najviše utječe.

Prijedlog direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Zajednice Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka)

COM (2021) 563 final

Amandman 43.

Uvodna izjava 28.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Ciljana smanjenja razine poreza mogla bi se pokazati potrebnima za ublažavanje socijalnog učinka poreza na energiju. Oslobođenje od oporezivanja može se privremeno pokazati potrebnim za zaštitu ugroženih kućanstava.	Ciljana smanjenja razine poreza mogla bi se pokazati potrebnima za ublažavanje socijalnog učinka poreza na energiju. Oslobođenje od oporezivanja može se privremeno pokazati potrebnim za zaštitu ugroženih kućanstava, mikropoduzeća, malih poduzeća i korisnika usluga mobilnosti, i u ruralnim, planinskim, perifernim ili otočnim regijama.

Obrazloženje

Prilagođava se tekst prijedlogu Socijalnog fonda za klimatsku politiku jer se oporezivanje energije može upotrijebiti kao dopuna planiranim socijalnim mjerama.

Amandman 44.

Članak 17.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Za potrebe točke (c), energenti i električna energija koje upotrebljavaju kućanstva koja su prepoznana kao ugrožena mogli bi biti oslobođeni od poreza najviše deset godina nakon stupanja na snagu ove Direktive. Za potrebe ovog stavka „ugrožena kućanstva” znači kućanstva na koja se znatno odražavaju učinci ove Direktive, što za potrebe ove Direktive znači da su ispod praga „rizika siromaštva”, definiranog kao 60 % nacionalnog medijana ekvivalentnog raspoloživog dohotka;</p>	<p>Za potrebe točke (c), energenti i električna energija koje upotrebljavaju kućanstva koja su prepoznana na nacionalnoj ili regionalnoj razini kao ugrožena mogli bi biti oslobođeni od poreza. Za potrebe ovog stavka „ugrožena kućanstva” znači kućanstva na koja se znatno odražavaju učinci ove Direktive, što za potrebe ove Direktive znači da su ispod praga „rizika siromaštva”, definiranog kao 60 % nacionalnog medijana ekvivalentnog raspoloživog dohotka i njihova potrošnja ne premašuje nužni minimum za dostojne uvjete života primjenjive za određenu regiju; „ugrožena kućanstva” znači i kućanstva u energetsom siromaštvu ili kućanstva, uključujući ona s nižim srednjim dohotkom, na koja znatno utječu cjenovni učinci uključivanja zgrada i prijevoza u područje primjene Direktive 2003/87/EZ;</p>

Objašnjenje

Za izuzeće kućanstava koja se još uvijek nalaze u ugroženom položaju ne bi trebalo postojati maksimalno razdoblje. Definicija „ugroženog kućanstva” prilagođena je definiciji iz Fonda.

Amandman 45.

Članak 31.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>[...]. Izvješće mora zahvatiti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, okolišna i socijalna pitanja, stvarnu vrijednost najnižih razina oporezivanja i relevantne šire ciljeve Ugovorâ.</p>	<p>[...]. Izvješće mora zahvatiti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, okolišna, regionalna, lokalna i socijalna pitanja, stvarnu vrijednost najnižih razina oporezivanja i relevantne šire ciljeve Ugovorâ.</p>

Objašnjenje

Trebalo bi ocijeniti regionalnu perspektivu.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR)

1. pozdravlja najavu Socijalnog fonda za klimatsku politiku kao načina za uravnoteženje negativnih učinaka koji pogađaju najugroženije skupine i područja i osiguravanje socijalno održive tranzicije; naglašava da klimatska i energetska politika kao ni tržište ugljika ne smiju utjecati na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga mobilnosti, i u ruralnim i udaljenim područjima, s obzirom na to da smo od ljeta 2021. zabilježili velik porast udjela osoba pogođenih energetsom siromaštvom i siromaštvom u području mobilnosti zbog kontinuiranog rasta cijena energije;
2. naglašava da su lokalne i regionalne vlasti vrlo važni akteri u području energije i klime jer najbolje poznaju značajke područja i socijalni i gospodarski kontekst u kojemu se te politike provode, a imaju i nadležnost u tom području te mogu zauzeti najprikladniji pristup za poboljšanje njihove djelotvornosti;
3. poziva da se pri ocjeni i odobravanju planova glavni naglasak stavi na prilagođenost predviđenih mjera ciljanim skupinama i da se na taj način istinski podupru skupine definirane u prijedlogu. Sredstva predviđena u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku ograničena su pa je stoga potrebno posebno paziti na to da se njima podupiru najranjivija kućanstva, mikropoduzeća i mala poduzeća, korisnici usluga mobilnosti, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima;

4. smatra da bi se sve politike koje utječu na poduzeća i kućanstva trebale temeljiti na dokazima i da bi u tom pogledu Komisija, Eurostat i lokalne i regionalne vlasti trebali surađivati u uspostavi pouzdanih struktura za upravljanje podacima i njihovo prikupljanje, uz slobodan pristup svim tvorcima politika i dionicima;
5. ističe da je strateška autonomija ključna kad je riječ o opskrbi energijom u Europi; naglašava da nije dovoljno postupno okončati našu ovisnost o opskrbi fosilnim gorivima samo iz Ruske Federacije, već smatra da je plan REPowerEU način da se ubrza tranzicija prema čistoj energiji i da se smanji ovisnost EU-a o uvozu energije i sirovina, a time i politički, gospodarski i sigurnosni rizici koji proizlaze iz tog uvoza. To znači da se na prvo mjesto stavljaju i međusobno povezuju golema ulaganja i konkretne mjere za ubrzanje uvođenja obnovljive energije, poticanje energetske učinkovitosti, kružnosti, čiste električne energije i vodika te istraživanje alternativnih održivih goriva;
6. smatra da je važno državama članicama omogućiti da smanje energetska siromaštvo i siromaštvo u području mobilnosti koristeći se širokim rasponom instrumenata. Jedan je od takvih alata sustav najamnine koja uključuje troškove grijanja, gdje je vlasnik nekretnine odgovoran za osiguravanje prihvatljive sobne temperature i stoga ima jasan poticaj za poboljšanje energetske učinkovitosti. U sadašnjem obliku, taj je sustav u suprotnosti s Komisijinim tumačenjem troškovne učinkovitosti u Direktivi o energetske učinkovitosti, u kojem je umjesto toga naglasak na pojedinačnom mjerenju i naplati grijanja;
7. poziva Komisiju da pokrene ispitivanja i savjetovanja s relevantnim dionicima kako bi se na temelju pouzdanih podataka, vremenskih nizova i novog koncepta te vodeći računa o regionalnim razlikama, jasno definirale minimalne energetske potrebe kućanstva za dostojan životni standard;
8. pozdravlja komunikaciju Europske komisije „Paket mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije”, kojom se potiču države članice da upotrebljavaju mjere definirane u tom paketu; pozdravlja prijedlog Europske komisije za preporuku Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti; poziva nacionalna tijela da hitno razmotre te mjere radi osiguravanja pravedne tranzicije u kojoj nitko ne smije biti zapostavljen, uz istodobno uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u njihovu provedbu i uzimanje u obzir teritorijalnih razlika;
9. podsjeća da je Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju dokazao svoju korisnost jer je pridonio rješavanju pitanja povezanih s energetske učinkovitošću i klimom pa bi stoga preinačena Direktiva o oporezivanju energije i novi Socijalni fond za klimatsku politiku (u daljnjem tekstu: novi Fond) trebali iskoristiti uvid i stručnost članova Sporazuma gradonačelnika i ubrzati donošenje mjera uključenih u akcijske planove za održivu energiju na lokalnoj ili regionalnoj razini;
10. pozdravlja činjenicu da je Europska komisija prijedlog revizije Direktive o oporezivanju energije popratila tablicom supsidijarnosti, iako žali zbog toga što takve tablice nema za prijedlog Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Obrazloženje u vezi s europskom dodanom vrijednošću prijedloga i uvođenjem mjera koje proizlaze iz nadležnosti EU-a u području prometa, klimatskih promjena, okoliša i unutarnjeg tržišta u skladu je s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti.
11. naglašava da diljem Europe ima regija u kojima bi se centralizirano grijanje i hlađenje moglo pokazati kao pouzdanije, učinkovitije i cjenovno pristupačnije rješenje za građane te bi stoga novi Fond trebalo uskladiti s drugim ESIF-ovima kako bi se pružila dostatna potpora za troškove adaptacije stanova i stambenih objekata kako bi se mogli povezati s novim sustavima;
12. smatra da će proizvodnja energije u budućnosti biti decentraliziranija i da je u tom pogledu kućanstvima i poduzećima koja su spremna za uvođenje fotonaponske energije ili energije vjetra potrebna prilagođenija potpora za decentralizirane pametne mreže i uklanjanje nepotrebne birokracije; to uključuje i namjensku potporu iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku za zajednice obnovljive energije;
13. primjećuje da u državama članicama u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova postoji nekoliko programa potpore koji prednost daju mjerama energetske učinkovitosti usmjerenima na kućanstva i poduzeća i da bi stoga moglo biti korisno razviti jasne smjernice i osmisliti potporu za najranjivija kućanstva, mikropoduzeća i mala poduzeća suočena s energetske siromaštvom i siromaštvom u području mobilnosti kako bi se uklonio bilo kakav rizik od isključivanja onih kojima je potpora najpotrebnija;

14. preporučuje da države članice, regije i općine ažuriraju urbanističke planove i planove upotrebe zemljišta, kao i pristup postupcima povezanim s građevinskom dozvolom kako bi se snizili porezi i troškovi te izbjegla prekomjerna birokracija u pogledu ulaganja u energetske učinkovitost kućanstava i poduzeća;

Prijedlog o Socijalnom fondu za klimatsku politiku

15. pozdravlja prijedlog o Socijalnom fondu za klimatsku politiku kao izraz solidarnosti i zalaganja za ostvarenje poštene i socijalno pravedne tranzicije, kao ključni instrument potpore građanima koje najviše pogađa tranzicija prema klimatskoj neutralnosti i kao odgovor na naš poziv za povećanje integriteta i rada sustava EU-a za trgovanje emisijama uz istodobno pružanje potpore ranjivim regijama i skupinama;

16. zahtijeva da udjelom od najmanje 35 % financijske omotnice Socijalnog fonda za klimatsku politiku izravno upravljaju lokalne i regionalne vlasti jer one mogu točnije utvrditi gdje se nalaze ranjive točke i odgovorne su za uspješnu, ciljanu i učinkovitu provedbu mjera utvrđenih u planovima koji mogu biti usmjereni na potrebe skupina s nižim primanjima, uključujući one kojima prijeti siromaštvo, i kojima se može zaista odgovoriti na njih;

17. izražava žaljenje zbog toga što nije provedena konkretna i posebna procjena učinka prije iznošenja prijedloga Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Takvom bi se procjenom omogućilo precizno ocjenjivanje distribucijskih učinaka mehanizma, rada i mjera Fonda te upravljanja njime (s naglaskom na posljedicama i prednostima za najranjivije građane na lokalnoj i regionalnoj razini) i bolje prepoznavanje skupina u financijski najslabijem položaju kako bi se privremena potpora na primjeren način usmjerila prema onima kojima je najpotrebnija;

18. preporučuje da OR kao tijelo koje predstavlja lokalne i regionalne vlasti preuzme posredničku ulogu u oblikovanju i provedbi socijalnih planova za klimatsku politiku i tako pruži dodatnu priliku za uključivanje lokalne i regionalne razine izvan nacionalnih okvira država članica;

19. poziva na priznavanje uloge lokalnih i regionalnih vlasti kao ključnih pridonositelja nacionalnim socijalnim planovima za klimatsku politiku, s obzirom na to da su one razina vlasti najbliža građanima i da mogu pružiti veliko znanje i stručnost razvijenu na terenu, istodobno osiguravajući da izrada socijalnih planova za klimatsku politiku ne bude administrativno opterećenje za lokalne i regionalne vlasti; smatra da bi lokalne i regionalne vlasti trebale imati mogućnost izrade regionalnih socijalnih planova za klimatsku politiku u skladu s onima na nacionalnoj razini i s načelima partnerstva, višerazinskog upravljanja, supsidijarnosti i proporcionalnosti;

20. napominje da je jedna od poteškoća energetske učinkovite obnove stambenog fonda nedostatak pristupa znanju o energetske učinkovitosti i najsuvremenijim rješenjima već dostupnima na tržištu; kako bi se to pitanje riješilo, OR predlaže da se i te mjere financiraju iz novog Fonda;

21. naglašava da su cijene energije i opća kupovna moć vrlo slabo povezane te od Komisije traži – iako je upotreba BDP-a ili BND-a kao općeg pokazatelja standarda kupovne moći (PPS) prikladna za opću kohezijsku politiku – da, kad je riječ o potrošnji energije, pronađe pokazatelj koji je jednako pouzdan kao BDP i BND, ali bolje odražava ponašanje kućanstava i poduzeća u Europi u pogledu potrošnje energije i koji državama članicama omogućuje veću fleksibilnost za uravnoteživanje razlika proizašlih iz statistika u raspodjeli sredstava EU-a;

22. iako smatra da je cilj Socijalnog fonda za klimatsku politiku korak u pravom smjeru za provedbu pravedne zelene tranzicije, naglašava da bi trebalo ulagati daljnje napore u financijskom pogledu. Sam Socijalni fond za klimatsku politiku neće biti dovoljan da se riješe neželjeni socijalni učinci i gospodarski nedostaci mjera za postizanje klimatske neutralnosti. Traži da se prihodi koji proizlaze iz ETS-a 2 djelomično dodijele Socijalnom fondu za klimatsku politiku i mjerama kojima se osigurava da se nitko ne nađe u nepovoljnom položaju zbog postizanja klimatske neutralnosti; predlaže da se, ako se zahvaljujući cijeni ugljika ostvare prihodi veći od očekivanih, financijska omotnica Socijalnog fonda za klimatsku politiku poveća u skladu s time. OR zagovara uvođenje više oblika gospodarske potpore u kojima se mogu uzeti u obzir posebnosti područja, stanovništva, sektora, gradova i regija. Iako se nastoji pomoći najranjivijim pojedincima, posebna će se pozornost morati posvetiti primjerenosti mjera i potpore za beskućnike, žene, građane bez sredstava, mlade i financijski slabije subjekte;

23. traži od Europskog parlamenta i Vijeća da se sredstvima iz novog Fonda ne podupire nikakva mobilnost koja se ostvaruje osobnim motornim vozilima i da se umjesto toga podupiru rješenja za održivu mobilnost s nultim i niskim emisijama (na električni ili hibridni pogon ili na vodik) i integrirane usluge mobilnosti;

Revizija Direktive o oporezivanju energije

24. pozdravlja Prijedlog direktive čiji je cilj da se porez na energiju uskladi sa stvarnim energetske sadržajem i ekološkom učinkovitošću, čime bi se pružili poticaji za smanjenje emisija CO₂ i doprinijelo postizanju novih klimatskih ciljeva EU-a. Aktualna Direktiva taj cilj ne postiže, kao što je istaknuo i Europski revizorski sud ⁽¹⁾;

25. žali zbog nedostatka posebne tablice supsidijarnosti za prijedlog Socijalnog fonda za klimatsku politiku, no pozdravlja činjenicu da se zakonodavni prijedlog temelji na članku 91. stavku 1. točki (d), članku 192. stavku 1. i članku 194. stavku 1. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) koji se odnose na promet, klimatske promjene i energiju te smatra da se u prijedlogu jasno navodi njegova europska dodana vrijednost te da je on u skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti;

26. pozdravlja to što je predviđena mogućnost da države članice pomažu ranjivim skupinama, štite kućanstva od energetske siromaštva i suzbiju moguće negativne učinke poreza;

27. pozdravlja reviziju Direktive o oporezivanju energije kako bi se njezin sadržaj prilagodio potrebi za jačim klimatskim djelovanjem i boljom zaštitom okoliša te kako bi se mogli poduprijeti razvoj i širenje obnovljive energije, sačuvati pravilan rad unutarnjeg tržišta i uskladiti oporezivanje energenata i električne energije s energetske i klimatske politikom EU-a;

28. predlaže da se teritorijalni obrasci za države članice analiziraju na regionalnoj razini kako bi se u posebnim okolnostima omogućila regionalna ili čak lokalna izuzeća, smanjenja ili drugi oblici nadoknade za najpogođenija kućanstva i poduzeća;

29. ističe da u Europi postoje regije u kojima se ogrjevno drvo upotrebljava za grijanje i kuhanje, što je znak očitog energetske siromaštva; u takvim će okolnostima preinaka Direktive o oporezivanju i sustava ETS 2 utjecati na te potrošače pa stoga preporučuje da se uspostave dodatni programi potpore za prelazak s ogrjevnog drva na čiste obnovljive i učinkovite izvore energije.

Bruxelles, 27. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ Pregled Europskog revizorskog suda 01/2022: Oporezivanje energije, određivanje cijena ugljika i subvencije za energiju

Mišljenje Europskog odbora regija – Jačanje demokracije i integriteta izbora

(2022/C 301/13)

Izvjestitelj:	Vincenzo BIANCO (IT/PES), član Općinskog vijeća Općine Catania
Referentni dokumenti:	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Zaštita integriteta izbora i promicanje demokratskog sudjelovanja
	COM(2021) 730 final
	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju
	COM(2021) 731 final
	Prijedlog direktive Vijeća o detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)
	COM(2021) 732 final
	Prijedlog direktive Vijeća o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)
	COM(2021) 733 final
	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (preinaka)
	COM(2021) 734 final

I. PREPORUKE ZA AMANDMANE

Amandman 1.

COM(2021/731) final

Članak 7. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Obavijest o transparentnosti mora biti uključena u svaki politički oglas ili biti iz njega lako dostupna te mora sadržavati sljedeće informacije: (a) identitet sponzora i njegove podatke za kontakt; (b) razdoblje tijekom kojeg se politički oglas namjerava objavljivati i diseminirati; (c) informacije koje se temelje, među ostalim, na informacijama primljenima u skladu s člankom 6. stavkom 3., informacije o ukupno potrošenim iznosima ili drugim protučinidbama koje su djelomično ili u potpunosti primljene za pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje i diseminaciju relevantnog oglasa te informacije o političkoj oglašivačkoj kampanji i, prema potrebi, njihovim izvorima; (d) ako je primjenjivo, naznaku izbora ili referenduma s kojima je oglas povezan; (e) ako je primjenjivo, poveznice na internetske repozitorije oglasa; (f) informacije o načinu korištenja mehanizama iz članka 9. stavka 1.; (g) informacije koje treba sadržavati obavijest o transparentnosti navode se u posebnim podatkovnim poljima iz Priloga I.</p>	<p>Obavijest o transparentnosti mora biti uključena u svaki politički oglas objavljen na internetu i u tradicionalnim medijima ili biti iz njega lako dostupna te mora sadržavati sljedeće informacije: (a) identitet sponzora i njegove podatke za kontakt; (b) razdoblje tijekom kojeg se politički oglas namjerava objavljivati i diseminirati; (c) informacije koje se temelje, među ostalim, na informacijama primljenima u skladu s člankom 6. stavkom 3. o ukupnim potrošenim iznosima ili drugim protučinidbama koje su djelomično ili u cijelosti primljene za pripremu, plasiranje, promicanje, objavljivanje i diseminaciju relevantnog oglasa te informacije o političkoj oglašivačkoj kampanji i, prema potrebi, njihovim izvorima; (d) ako je primjenjivo, naznaku izbora ili referenduma s kojima je oglas povezan; (e) ako je primjenjivo, poveznice na internetske repozitorije oglasa; (f) informacije o načinu korištenja mehanizama iz članka 9. stavka 1.; (g) informacije koje treba sadržavati obavijest o transparentnosti navode se u posebnim podatkovnim poljima iz Priloga I.</p>

Obrazloženje

U članku 7. stavku 2. nacрта uredbe navode se informacije koje treba uključiti u obavijest o transparentnosti za svaki politički oglas kao i to da ta obavijest također mora biti lako dostupna iz njega. S obzirom na složenost informacija koje je potrebno pružiti, pri navedenim obvezama trebalo bi uzeti u obzir posebnosti tradicionalnih i internetskih medija.

Amandman 2.

COM(2021) 731 final

Članak 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Upućivanje na potencijalno nezakonite političke oglase</p> <p>1. Kada pružaju usluge političkog oglašavanja, izdavači političkih oglasa uspostavljaju mehanizme koji pojedincima omogućuju da im besplatno prijave da određeni oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom.</p> <p>2. Informacije o načinu prijavljivanja političkih oglasa iz stavka 1. prilagođene su korisnicima i jednostavne za pristup, među ostalim putem obavijesti o transparentnosti.</p> <p>3. Izdavači političkih oglasa omogućuju dostavljanje informacija iz stavka 1. elektroničkim putem. Izdavači političkih oglasa obavješćuju pojedince o daljnjim mjerama poduzetima u vezi s obaviješću iz stavka 1.</p> <p>4. Na obavijesti koje se ponavljaju u skladu sa stavkom 1. u vezi s istim oglasom ili oglašivačkom kampanjom može se odgovoriti skupno, među ostalim upućivanjem na objavu na internetskoj stranici dotičnog izdavača političkih oglasa.</p>	<p>Upućivanje na potencijalno nezakonite političke oglase</p> <p>1. Kada pružaju usluge političkog oglašavanja, izdavači političkih oglasa uspostavljaju mehanizme koji pojedincima omogućuju da im besplatno prijave da određeni oglas koji su objavili nije u skladu s ovom Uredbom.</p> <p>2. Informacije o načinu prijavljivanja političkih oglasa iz stavka 1. prilagođene su korisnicima i jednostavne za pristup, među ostalim putem obavijesti o transparentnosti.</p> <p>3. Izdavači političkih oglasa omogućuju dostavljanje informacija iz stavka 1. elektroničkim putem. Izdavači političkih oglasa obavješćuju pojedince o daljnjim mjerama poduzetima u vezi s obaviješću iz stavka 1.</p> <p>4. Na obavijesti koje se ponavljaju u skladu sa stavkom 1. u vezi s istim oglasom ili oglašivačkom kampanjom može se odgovoriti skupno, među ostalim upućivanjem na objavu na internetskoj stranici dotičnog izdavača političkih oglasa.</p> <p>5. Uspostavljaju se i posebni kanali kako bi se pojedincima omogućilo podnošenje pritužbi nadležnim tijelima kako je utvrđeno u članku 15. ove Uredbe.</p>

Obrazloženje

Člankom 15. od država članica zahtijeva se da imenuju nadležna tijela za praćenje usklađenosti pružatelja posredničkih usluga u smislu ove Uredbe. S obzirom na svoju ulogu, ta bi nadležna tijela također morala moći pratiti obavijesti o neusklađenosti s Uredbom. Time bi se također ublažio mogući propust privatnih poduzeća da djeluju na temelju takvih obavijesti.

Amandman 3.

COM(2021) 731 final

Članak 15. stavak 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Svaka država članica određuje jedno nadležno tijelo kao kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe.	Svaka država članica imenuje jedno nadležno tijelo kao kontaktnu točku na razini Unije za potrebe ove Uredbe. Svaka država članica osigurava uspostavu kontaktnih točaka na regionalnoj i lokalnoj razini.

Obrazloženje

Zalagati se za to da nacionalno tijelo ima i regionalne i lokalne ogranke uspostavljanjem kontaktnih točaka na regionalnoj i lokalnoj razini.

Amandman 4.

COM(2021) 731 final

Članak 15. stavak 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Kontaktne točke redovito se sastaju na razini Unije u okviru europske mreže za suradnju u području izbora kako bi olakšale brzu i sigurnu razmjenu informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem svojih nadzornih i provedbenih zadaća u skladu s ovom Uredbom.	Kontaktne točke redovito se sastaju na razini Unije u okviru europske mreže za suradnju u području izbora kako bi olakšale brzu i sigurnu razmjenu informacija o pitanjima povezanim s izvršavanjem svojih nadzornih i provedbenih zadaća u skladu s ovom Uredbom te kako bi se istražilo usklađivanje pravila o sankcijama, uključujući administrativne novčane kazne i novčane kazne koje se primjenjuju na pružatelje usluga političkog oglašavanja, kako je utvrđeno u članku 16.

Obrazloženje

S obzirom na cilj ove Uredbe da se osigura usklađenost unutarnjeg tržišta za pružanje usluga u političkom oglašavanju i da se stvore jednaki uvjeti, bilo bi poželjno uskladiti sankcije za kršenje odredaba ove Uredbe. Takvim bi se pristupom također spriječilo da sankcije u nekim državama članicama budu potencijalno previše odvrćajuće, čime bi se spriječilo političko sudjelovanje aktera.

Amandman 5.

COM(2021) 732 final

Članak 12. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da su građani Unije koji nisu državljani države članice pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju glasača ili kandidata na izborima za Europski parlament.</p>	<p>Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera, u suradnji s regionalnim i, prema potrebi, lokalnim tijelima, kako bi se osiguralo da su građani Unije koji nisu državljani države članice pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju glasača ili kandidata na izborima za Europski parlament.</p> <p>Države članice poduzimaju sve daljnje mjere potrebne za podizanje svijesti, promicanje i olakšavanje ostvarivanja biračkih prava građana Unije, među ostalim putem regionalnih i, prema potrebi, lokalnih tijela.</p>

Obrazloženje

Trebalo bi uzeti u obzir različite načine organizacije izbora u državama članicama. U amandmanu se zagovara i da nacionalno tijelo surađuje s regionalnim i, prema potrebi, lokalnim ograncima kako bi se osiguralo da javne informativne kampanje budu sveobuhvatne i dalekosežne, u skladu s načelom blizine, u pogledu uvjeta i načina registracije birača ili kandidata na izborima za Europski parlament.

Amandman 6.

COM(2021) 732 final

Članak 12. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament te informacije iz stavka 2. navode se na jasnom i jednostavnom jeziku.</p> <p>Osim što se priopćuju na jednom ili više službenih jezika države članice boravišta, uz informacije iz prvog podstavka prilaže se i prijevod na još barem jedan službeni jezik Unije koji općenito razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području, u skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća.</p>	<p>Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za registraciju birača ili kandidata na izborima za Europski parlament te informacije iz stavka 2. navode se na jasnom i jednostavnom jeziku.</p> <p>Osim što se priopćuju na jednom ili više službenih jezika države članice boravišta, ako nadležna tijela imaju potrebne administrativne kapacitete, uz informacije iz prvog podstavka prilaže se i prijevod na još barem jedan službeni jezik Unije koji općenito razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području, u skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća.</p>

Obrazloženje

Ovim se člankom uvodi obveza za nadležna tijela da mobilnim građanima EU-a priopćavaju širok raspon informacija i na nekoliko jezika o, među ostalim, statusu njihove registracije; relevantnim pravilima o pravima i obvezama glasača i kandidata; i načinima dobivanja dodatnih informacija koje se odnose na organizaciju izbora. Kako je navedeno u amandmanu na članak 12. stavak 1., ta nadležna tijela ne bi trebala biti isključivo određena na nacionalnoj razini. S obzirom na opsežne informacije koje treba pružiti, takva bi obveza mogla predstavljati administrativno opterećenje za lokalne i regionalne vlasti u nekim državama članicama.

Amandman 7.

COM(2021) 732 final

Članak 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice koje predviđaju mogućnost prethodnog glasovanja, glasovanja poštom te elektroničkog i internetskog glasovanja na izborima za Europski parlament osiguravaju dostupnost tih načina glasovanja biračima Unije pod uvjetima koji su slični onima koji se primjenjuju na njihove državljane.	Države članice nastoje predvidjeti mogućnost prethodnog glasovanja, glasovanja poštom te elektroničkog i internetskog glasovanja na izborima za Europski parlament. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje pristupa građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta prethodnom glasovanju, glasovanju poštom te elektroničkom i internetskom glasovanju pod uvjetima sličnima onima koji se primjenjuju na njihove državljane, uključujući putem mjera koje poduzimaju lokalne i regionalne vlasti.

Obrazloženje

Ovim se amandmanom želi naglasiti doprinos koji lokalne i regionalne vlasti mogu dati tome da glasačima iz Unije osiguraju dostupnost svih metoda glasovanja. Osim toga, sve bi države članice trebale održavati izbore na zelen i održiv način.

Amandman 8.

COM(2021) 732 final

Članak 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice imenuju tijelo odgovorno za prikupljanje i dostavljanje relevantnih statističkih podataka javnosti i Komisiji o sudjelovanju građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta na izborima za Europski parlament.	Države članice imenuju tijelo odgovorno za prikupljanje i dostavljanje relevantnih statističkih podataka javnosti, Komisiji i Europskom odboru regija o sudjelovanju građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta na izborima za Europski parlament.

Obrazloženje

Osigurati sudjelovanje Europskog odbora regija u praćenju statističkih podataka o sudjelovanju građana Unije koji nisu državljani države članice svog boravišta na izborima za Europski parlament.

Amandman 9.

COM(2021) 732 final

Članak 17. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
U roku od šest mjeseci nakon izbora za Europski parlament države članice šalju Komisiji informacije o primjeni ove Direktive na svojem državnom području. Osim općih zapažanja, izvješće mora sadržavati statističke podatke o sudjelovanju birača Unije i građana Unije s pasivnim biračkim pravom na izborima za Europski parlament te sažetak mjera poduzetih za poticanje sudjelovanja na izborima.	U roku od šest mjeseci nakon izbora za Europski parlament države članice šalju Komisiji i Europskom odboru regija informacije o primjeni ove Direktive na svojem državnom području. Osim općih zapažanja, izvješće mora sadržavati statističke podatke o sudjelovanju birača Unije i građana Unije s pasivnim biračkim pravom na izborima za Europski parlament te sažetak mjera poduzetih za poticanje sudjelovanja na izborima.

Obrazloženje

Osigurati sudjelovanje Europskog odbora regija u praćenju statističkih podataka o sudjelovanju građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta na izborima za Europski parlament.

Amandman 10.

COM(2021) 733 final

Članak 2. stavak 1. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
„lokalni izbori” znači opći neposredni izbori članova predstavničkog tijela i, ovisno o slučaju, na temelju propisa pojedine države članice , čelnika i članova izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave;	„lokalni izbori” znači opći neposredni izbori članova predstavničkog tijela i čelnika i članova izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave;

Obrazloženje

Proširiti pravo građana država članica da se kandidiraju za sve izabrane dužnosti, uključujući izvršne funkcije u osnovnim jedinicama lokalne uprave.

Amandman 11.

COM(2021) 733 final

Članak 5. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice mogu propisati da samo njihovi vlastiti državljani mogu obnašati funkciju izabranog čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave ako su izabrani na tu dužnost u trajanju njihova mandata.	Države članice mogu propisati, u ograničenim, iznimnim i opravdanim slučajevima , da samo njihovi vlastiti državljani mogu obnašati funkciju izabranog čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave ako su izabrani na tu dužnost u trajanju njihova mandata.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice mogu također utvrditi da se privremeno obnašanje funkcije čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave smije ograničiti na vlastite državljane.</p> <p>Uzimajući u obzir Ugovor i opća pravna načela, države članice mogu poduzeti odgovarajuće, potrebne i proporcionalne mjere kako bi osigurale da funkcije iz prvog podstavka te privremene dužnosti iz drugog podstavka mogu izvršavati samo njihovi vlastiti državljani.</p>	<p>Države članice mogu također u ograničenim, iznimnim i opravdanim slučajevima utvrditi da se privremeno obnašanje funkcije čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave smije ograničiti na vlastite državljane.</p> <p>Uzimajući u obzir Ugovor i opća pravna načela, države članice mogu poduzeti odgovarajuće, potrebne i proporcionalne mjere kako bi osigurale da funkcije iz prvog podstavka te privremene dužnosti iz drugog podstavka mogu izvršavati samo njihovi vlastiti državljani.</p>

Obrazloženje

Sužavanje prava građana država članica da se kandidiraju za sve izabrane dužnosti, uključujući izvršne funkcije, trebalo bi biti ograničeno i iznimno te bi ga države članice trebale opravdati kako bi se suzbila diskriminacija u pristupu izabranim dužnostima u osnovnim jedinicama lokalne uprave.

Amandman 12.

COM(2021) 733 final

Članak 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice koje državljanima omogućuju glasovanje unaprijed, glasovanje poštom te elektroničko i internetsko glasovanje na lokalnim izborima osiguravaju da su ti načini glasovanja dostupni pod istim uvjetima i biračima u skladu s člankom 3.</p>	<p>Države članice državljanima nastoje omogućiti glasovanje unaprijed, glasovanje poštom te elektroničko i internetsko glasovanje na lokalnim izborima.</p> <p>Države članice poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje pristupa građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta glasovanju unaprijed, glasovanju poštom te elektroničkom i internetskom glasovanju pod uvjetima sličnima onima koji se primjenjuju na njihove državljane, uključujući putem mjera koje poduzimaju lokalne i regionalne vlasti.</p>

Obrazloženje

Ovim se amandmanom želi naglasiti doprinosi koji lokalne i regionalne vlasti mogu dati tome da glasačima na lokalnim izborima, bili oni državljani te zemlje ili ne, osiguraju dostupnost svih metoda glasovanja. Osim toga, sve bi države članice trebale održavati izbore na zelen i održiv način.

Amandman 13.

COM(2021) 733 final

Članak 12. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta budu pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima.</p>	<p>Države članice imenuju nacionalno tijelo, u suradnji s regionalnim i, prema potrebi, lokalnim tijelima, odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta budu pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima.</p> <p>Države članice i njihove odgovarajuće razine upravljanja poduzimaju sve daljnje mjere potrebne za podizanje svijesti, promicanje i olakšavanje ostvarivanja biračkih prava građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta, među ostalim putem regionalnih i, prema potrebi, lokalnih tijela.</p>

Obrazloženje

Trebalo bi uzeti u obzir različite načine organizacije izbora u državama članicama. Amandmanom se želi osigurati uključenost regionalnih i, prema potrebi, lokalnih vlasti u podizanje svijesti, promicanje i olakšavanje ostvarivanja biračkih prava građana Unije koji nisu državljani države svog boravišta na lokalnim izborima.

Amandman 14.

COM(2021) 733 final

Članak 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. U roku od tri godine od stupanja na snagu ove Direktive i svake četiri godine nakon toga, države članice izvješćuju Komisiju o primjeni ove Direktive na svojem državnom području, među ostalim o primjeni članka 5. stavaka 3. i 4. Izvješće sadržava statističke podatke o sudjelovanju birača i kandidata u lokalnim izborima u skladu s člankom 3. i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu.</p> <p>2. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Direktive i svakih pet godina nakon toga Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive, među ostalim na osnovi informacija dobivenih od država članica na temelju stavka 1. ovog članka.</p>	<p>1. U roku od tri godine od stupanja na snagu ove Direktive i svake četiri godine nakon toga, države članice izvješćuju Komisiju i Europski odbor regija o primjeni ove Direktive na svojem državnom području, među ostalim o primjeni članka 5. stavaka 3. i 4. Izvješće sadržava statističke podatke o sudjelovanju glasača i kandidata u lokalnim izborima u skladu s člankom 3. i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu, kao i pregled administrativnih izazova na koje se naišlo na relevantnim razinama vlasti.</p> <p>2. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Direktive i svakih pet godina nakon toga Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom odboru regija o primjeni ove Direktive, među ostalim na osnovi informacija dobivenih od država članica na temelju stavka 1. ovog članka.</p>

Obrazloženje

Cilj je amandmana promicati uključivanje Europskog odbora regija u postupak praćenja provedbe Direktive u državama članicama.

Organizacijska pitanja povezana s izborima u nadležnosti su država članica, a konkretni aranžmani u vezi s provedbom izbora mogu se razlikovati među njima. U tom bi pogledu neke obveze uvedene preinakom Direktive Vijeća 94/80/EZ ⁽¹⁾ mogle predstavljati znatno administrativno opterećenje za lokalne vlasti. Stoga je važno pratiti uočene izazove koji bi mogli poslužiti kao temelj za odgovarajuće pravne lijekove na europskoj, nacionalnoj ili lokalnoj razini.

Amandman 15.

COM(2021) 733 final

Članak 15.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Komisija u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. ocjenjuje primjenu ove Direktive i izrađuje izvješće o procjeni napretka s obzirom na ciljeve sadržane u njoj.	Komisija u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029., i nakon savjetovanja s Europskim odborom regija , ocjenjuje primjenu ove Direktive i izrađuje izvješće o procjeni napretka s obzirom na ciljeve sadržane u njoj.

Obrazloženje

Osigurati sudjelovanje Europskog odbora regija u Komisijinoj provedbi Direktive.

Amandman 16.

COM(2021) 733 final

Članak 17. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 8. stavcima 2., 3. i 5., člankom 9. stavcima 1. i 2., člankom 10., člankom 11. stavcima 1. i 3., člancima 12. i 14. i prilogima I., II. i III. do 31. prosinca 2023. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.	Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 8. stavcima 2., 3. i 5., člankom 9. stavcima 1. i 2., člankom 10., člankom 11. stavcima 1. i 3., člancima 12. i 14. i prilogima I., II. i III. do 31. prosinca 2023. One Komisiji i Europskom odboru regija odmah dostavljaju tekst tih mjera.
Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.	Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 368, 31.12.1994., str. 38.).

Obrazloženje

Cilj je amandmana promicati uključivanje Europskog odbora regija u postupak praćenja provedbe Direktive u državama članicama.

Amandman 17.

COM(2021) 733 final

Članak 17. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.	Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. Na temelju ovog članka Komisija dostavlja Europskom odboru regija informacije i dokumente koje je primila od država članica.

Obrazloženje

Osigurati sudjelovanje Europskog odbora regija u Komisijinoj provedbi Direktive.

Amandman 18.

COM(2021) 734 final

Članak 4. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Statut europske političke stranke mora biti u skladu s mjerodavnim pravom države članice u kojoj se nalazi sjedište i mora sadržavati odredbe koje obuhvaćaju najmanje sljedeće: [...] (j) njezina interna pravila o rodnoj ravnoteži.	1. Statut europske političke stranke mora biti u skladu s mjerodavnim pravom države članice u kojoj se nalazi sjedište i mora sadržavati odredbe koje obuhvaćaju najmanje sljedeće: [...] (j) izričita i precizna interna pravila o rodnoj ravnoteži, u kojima se navode konkretne mjere za postizanje rodnog pariteta u pogledu članstva, političke zastupljenosti i obnašanja demokratskih mandata.

Obrazloženje

Europske političke stranke trebale bi biti primjer kad je riječ o rodnoj ravnoteži. Stoga bi njihova interna pravila trebala uključivati posebne mjere za osiguravanje rodne ravnoteže, također u pogledu članstva stranaka, političke zastupljenosti i sveukupnog obnašanja mandata.

Amandman 19.

COM(2021) 734 final

Članak 4. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Statut europske političke stranke uključuje odredbe o internoj stranačkoj organizaciji koje obuhvaćaju najmanje sljedeće:	2. Statut europske političke stranke uključuje odredbe o internoj stranačkoj organizaciji koje obuhvaćaju najmanje sljedeće:

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
[...]	[...]
(e) njezin pristup transparentnosti, posebno u pogledu knjigovodstva, računa i donacija, te privatnosti i zaštiti osobnih podataka;	(e) njezin pristup transparentnosti, posebno u pogledu knjigovodstva, računa i donacija, te privatnosti i zaštiti osobnih podataka;
(f) interni postupak za izmjenu njezina statuta.	(f) izjavu o predanosti ostvarivanju vrijednosti na kojima se temelji Unija, kako je navedeno u članku 2. UEU-a, borbi protiv dezinformacija te suzdržavanju od širenja netočnih ili obmanjujućih informacija, govora mržnje i poruka kojima se potiče nasilje;
	(g) interni postupak za izmjenu njezina statuta.

Obrazloženje

Europske političke stranke imaju važnu ulogu u jačanju europskog identiteta i osjećaja pripadnosti zajedničkom europskom političkom prostoru. U tom su kontekstu ključne i za promicanje prava i vrijednosti na kojima se temelji Europska unija, kao i za borbu protiv dezinformacija i suzdržavanje od svakog djelovanja kojim se potiču mržnja i nasilje. Tu bi obvezu trebalo navesti u njihovim statutima.

Amandman 20.

COM(2021) 734 final

Članak 23. stavci 9. i 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Donacije, doprinosi i vlastita sredstva	Donacije, doprinosi i vlastita sredstva
<p>9. Dopušteni su doprinosi članova europske političke stranke koji imaju sjedište u državi članici ili su građani države članice ili pripadaju strankama članicama sa sjedištem u zemlji članici Vijeća Europe. Ukupna vrijednost doprinosa članova ne smije premašiti 40 % godišnjeg proračuna europske političke stranke. Vrijednost doprinosa stranaka članica koje imaju sjedište u zemlji izvan Unije ne smije premašiti 10 % ukupnih doprinosa članova.</p> <p>10. Dopušteni su doprinosi članova europske političke zaklade koji imaju sjedište u državi članici ili su građani države članice ili pripadaju organizacijama članicama sa sjedištem u zemlji članici Vijeća Europe i doprinosi europske političke stranke kojoj je ona pridružena. Ukupna vrijednost doprinosa članova ne smije premašiti 40 % godišnjeg proračuna europske političke zaklade i ne smije potjecati iz sredstava koja je u skladu s ovom Uredbom europska politička stranka primila iz općeg proračuna Europske unije. Vrijednost doprinosa organizacija članica koje imaju sjedište u zemlji izvan Unije ne smije premašiti 10 % ukupnih doprinosa članova.</p>	<p>9. Dopušteni su samo doprinosi članova europske političke stranke koji imaju sjedište u državi članici ili su građani države članice. Ukupna vrijednost doprinosa članova ne smije premašiti 40 % godišnjeg proračuna europske političke stranke. Vrijednost doprinosa stranaka članica koje imaju sjedište u zemlji izvan Unije ne smije premašiti 10 % ukupnih doprinosa članova.</p> <p>10. Dopušteni su samo doprinosi članova europske političke zaklade koji imaju sjedište u državi članici ili su građani države članice i doprinosi europske političke stranke kojoj je ona pridružena. Ukupna vrijednost doprinosa članova ne smije premašiti 40 % godišnjeg proračuna europske političke zaklade i ne smije potjecati iz sredstava koja je u skladu s ovom Uredbom europska politička stranka primila iz općeg proračuna Europske unije. Vrijednost doprinosa organizacija članica koje imaju sjedište u zemlji izvan Unije ne smije premašiti 10 % ukupnih doprinosa članova.</p>

Obrazloženje

Novouvedena odredba o dopuštanju financiranja europskih političkih stranaka i zaklada ne samo iz Europske unije nego i iz zemalja članica Vijeća Europe izaziva zabrinutost u pogledu transparentnosti tih doprinosa.

Amandman 21.

COM(2021) 734 final

Članak 24. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada iz općeg proračuna Europske unije ili bilo kojeg drugog izvora može se koristiti za financiranje kampanja za referendum ako se te kampanje odnose na provedbu Ugovorâ Unije.	Financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada iz općeg proračuna Europske unije ili iz bilo kojeg drugog izvora može se koristiti za financiranje kampanja za referendum ako se te kampanje odnose na provedbu Ugovorâ Unije, uz dužno poštovanje načela supsidijarnosti.

Obrazloženje

U nekim se državama članicama referendum održavaju na lokalnoj i regionalnoj (ili državnoj) razini. To znači da bi se referendum na tim administrativnim razinama odnosili na pitanja koja su pravno relevantna u njihovu specifičnom području nadležnosti. Potrebno je uvesti dodatne zaštitne mjere kako bi se osiguralo da europske političke stranke i europske političke zaklade financiraju kampanje za referendum samo kad su posrijedi referendum s jasnom dimenzijom na razini EU-a.

Amandman 22.

COM(2021) 734 final

Članak 35.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Informiranje građana Ovisno o člancima 24. i 25. te vlastitim statutima i internim postupcima, europske političke stranke u kontekstu izbora za Europski parlament mogu poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi obavijestile građane Unije o udruživanjima nacionalnih političkih stranaka, kandidata i predmetnih europskih političkih stranaka.	Informiranje građana Ovisno o člancima 24. i 25. te vlastitim statutima i internim postupcima, europske političke stranke u kontekstu izbora za Europski parlament, poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi obavijestile građane Unije o udruživanjima nacionalnih političkih stranaka, kandidata i predmetnih europskih političkih stranaka.

Obrazloženje

Čini se da je obveza jasnog objavljivanja udruživanja nacionalnih političkih stranaka i kandidata te relevantnih europskih političkih stranaka primjerenija i usklađenija s općim ciljem ove Uredbe, među ostalim u pogledu povećanja vidljivosti europskih političkih stranaka na nacionalnoj razini. Na primjer, novom odredbom iz članka 4. stavka 1. utvrđuje se zahtjev da stranke članice moraju na jasno vidljiv način prilagođen korisnicima prikazati logotip europske političke stranke kako bi bio jednako vidljiv kao logotip stranke članice.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

Uvod

1. pozdravlja paket mjera Europske komisije o jačanju demokracije i integriteta izbora; slaže se s ciljevima koji se nastoje postići tim mjerama i čvrsto podupire sve napore za osiguravanje otvorene, pravedne i pluralističke političke rasprave te ravnopravnog demokratskog sudjelovanja i angažmana;

2. žali zbog toga što mjere predložene u paketu o jačanju demokracije i integriteta izbora ne odražavaju na odgovarajući način implikacije na lokalnoj i regionalnoj razini; naglašava specifično znanje na lokalnoj i regionalnoj razini u pogledu utvrđivanja potencijalnih prijetnji integritetu demokratskih procesa;

Demokratska otpornost

3. podržava pristup kojim se jačaju suradnja i razmjena najboljih praksi u području demokratske i izborne otpornosti te u tom kontekstu pozdravlja uspostavu „zajedničkog mehanizma za otpornost izbora”; nadalje, smatra da bi lokalnu i regionalnu dimenziju trebalo uključiti u takvu suradnju s obzirom na njezin cilj zaštite izbora na svim razinama;

Demokratsko sudjelovanje

4. jasno podržava načelo nediskriminacije, uključujući u pogledu sudjelovanja na izborima i demokratskog angažmana općenito; smatra da je Konferencija o budućnosti Europe dobar primjer tog načela i zauzima se za nastavak takvih praksi na svim razinama;

5. naglašava potrebu za prevladavanjem demokratskog zamora i obnavljanjem interesa građana za sudjelovanje u demokratskim procesima i angažman u lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj političkoj sferi, istodobno priznajući važnost pojednostavnjenja administrativnih postupaka za sudjelovanje u izborima;

Biračka prava mobilnih građana EU-a

6. pozdravlja korake koje je Komisija poduzela kako bi povećala pravnu sigurnost za mobilne građane EU-a u ostvarivanju njihovih biračkih prava; u tom smislu naglašava da ostvarivanje prava na slobodno kretanje ne bi trebalo biti na štetu ostvarivanja drugih povezanih prava;

7. podržava uključivanje mobilnih građana EU-a u lokalni život i smatra da je njihov angažman vrijedan doprinos izgradnji raznolikih društava u svim državama članicama;

8. nada se da će se u zakonodavnim prijedlozima prepoznati da lokalne i regionalne vlasti doprinose jačanju europske demokracije promicanjem i olakšavanjem sudjelovanja europskih građana i građanki na europskim izborima i izborima za lokalne vlasti, što je zadaća koja se u državama članicama ne može dodijeliti isključivo državnim tijelima ili ograničiti na njih;

9. očekuje od država članica da priznaju pravo europskih građana koji borave u drugim državama članicama (mobilni građani) da se kandidiraju na lokalnim izborima za sve položaje;

10. zalaže se za to da se, u okviru borbe protiv sve slabijeg odaziva birača i poticanja sudjelovanja mladih, promiče pravo građana na glasovanje unaprijed, glasovanje poštom, elektroničko glasovanje i glasovanje putem interneta;

11. prepoznaje potrebu za pružanjem odgovarajućih, sveobuhvatnih i ciljanih informacija mobilnim građanima EU-a o sudjelovanju na izborima te u tom pogledu pozdravlja uspostavu kontaktne točke za izborna prava na razini Komisije; ističe da je u vezi s time potrebno osigurati izgradnju kapaciteta i odgovarajuća financijska sredstva za lokalne i regionalne vlasti;

Transparentnost i dezinformacije

12. iako priznaje potrebu za jednakim uvjetima za sve uključene aktere, OR zahtijeva da se odgovarajuća pozornost posveti načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti, posebno uzimajući u obzir učinke predložene Uredbe na stvaranje političke volje i na isključivo nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u državama članicama;

13. naglašava da su potrebni odlučni naponi za suzbijanje dezinformacija koje mogu narušiti same temelje naših demokratskih društava i potkopati slobodne i poštene izbore, kao i povjerenje u javna tijela na svim razinama te informirano i angažirano građanstvo; ponavlja stajališta izražena u mišljenju o Europskom akcijskom planu za demokraciju ⁽²⁾;

⁽²⁾ SL C 440, 29.10.2021., str. 31.; <https://cor.europa.eu/hr/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1278-2021>.

14. poziva na to da povezane inicijative budu popraćene izgradnjom kapaciteta javnih tijela za ciljano rješavanje problema dezinformiranja na svim razinama; napominje da se ne prepoznaje da lokalne i regionalne vlasti, s obzirom na to da su najbliže građanima, mogu biti vrijedno sredstvo u borbi protiv dezinformacija;

Zaključak

15. poziva Europsku komisiju da uloži daljnje napore u zaštitu europskih prava i vrijednosti, uključujući ispunjavanjem preostalih obveza navedenih u Europskom akcijskom planu za demokraciju; snažno naglašava potrebu za osiguravanjem najveće koherentnosti među raznim predloženim instrumentima; ujedno naglašava da su lokalne i regionalne vlasti nezamjenjiv element u europskoj demokratskoj strukturi.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Osiguravanje učinkovitosti ETS-a i CBAM-a za gradove i regije EU-a

(2022/C 301/14)

Izvjestitelj:	Peter KURZ (DE/PES), gradonačelnik Mannheima
Referentni dokumenti:	<p>Prijedlog o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije</p> <p>COM(2021) 551 final</p> <p>Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva cilju smanjenja emisija na razini cijeloga gospodarstva i o pravilnoj provedbi globalne tržišno utemeljene mjere</p> <p>COM(2021) 552 final</p> <p>Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama</p> <p>COM(2021) 564 final</p> <p>Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalnu tržišno utemeljenu mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji</p> <p>COM(2021) 567 final</p> <p>Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Odluke (EU) 2015/1814 u pogledu količine emisijskih jedinica koje treba staviti u rezervu za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije do 2030.</p> <p>COM(2021) 571 final</p>

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i Uredbe (EU) 2015/757

COM(2021) 551 final

Amandman 1.

Uvodna izjava 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Svi gospodarski sektori trebaju pridonijeti smanjenjima tih emisija. Stoga bi se cilj promicanja smanjenja emisija stakleničkih plinova na način koji je učinkovit u troškovnom i gospodarskom smislu, koji je Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđen za EU sustav trgovanja emisijama, trebao povećati razmjerno cilju smanjenja neto emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32).</p>	<p>Svi gospodarski sektori trebaju pridonijeti smanjenjima tih emisija. Stoga bi se cilj promicanja smanjenja emisija stakleničkih plinova na način koji je učinkovit u troškovnom i gospodarskom smislu, društveno odgovoran i ekološki prihvatljiv, koji je Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđen za EU sustav trgovanja emisijama, trebao povećati razmjerno cilju smanjenja neto emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030. i sveukupnom cilju klimatske neutralnosti, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1119.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32).</p>

Amandman 2.

Uvodna izjava 9.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Direktiva Vijeća 96/61/EZ⁽¹⁾ stavljena je izvan snage Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾. Upućivanja na Direktivu 96/61/EZ u članku 2. Direktive 2003/87/EZ i njezinu Prilogu IV. trebalo bi na odgovarajući način ažurirati. S obzirom na potrebu za hitnim smanjenjem emisija u cijelom gospodarstvu države članice trebale bi moći i drugim politikama, osim graničnim vrijednostima emisija donesenima u skladu s Direktivom 2010/75/EU, pridonijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih područjem primjene EU sustava trgovanja emisijama.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja (SL L 257, 10.10.1996., str. 26.).</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja), SL L 334, 17.12.2010., str. 17.</p>	<p>Direktiva Vijeća 96/61/EZ⁽¹⁾ stavljena je izvan snage Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾. Upućivanja na Direktivu 96/61/EZ u članku 2. Direktive 2003/87/EZ i njezinu Prilogu IV. trebalo bi na odgovarajući način ažurirati. S obzirom na potrebu za hitnim smanjenjem emisija u cijelom gospodarstvu države članice trebale bi, uzimajući u obzir, putem sustava aktivne participacije, stajališta lokalnih i regionalnih vlasti, kao i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te socijalne pravde, moći i drugim politikama, osim graničnim vrijednostima emisija donesenima u skladu s Direktivom 2010/75/EU, pridonijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih područjem primjene EU sustava trgovanja emisijama.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja (SL L 257, 10.10.1996., str. 26.).</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja), SL L 334, 17.12.2010., str. 17.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Uvodna izjava 13.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Staklenički plinovi koji se ne ispuštaju izravno u atmosferu trebali bi se smatrati emisijama u okviru EU sustava trgovanja emisijama te bi za te emisije trebalo predati emisijske jedinice, osim ako se skladište u skladišnom geoprostoru u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ ili su trajno kemijski vezane u proizvodu tako da ne ulaze u atmosferu uobičajenom upotrebom. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata u kojima se utvrđuju uvjeti koje treba ispuniti da bi se staklenički plinovi smatrali trajno kemijski vezanima u proizvodu tako da ne ulaze u atmosferu uobičajenom upotrebom, uključujući prema potrebi uvjet dobivanja certifikata o uklanjanju ugljika ovisno o regulatornim promjenama povezanim s certifikacijom uklanjanja ugljika.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).</p>	<p>Staklenički plinovi koji se ne ispuštaju izravno u atmosferu trebali bi se smatrati emisijama u okviru EU sustava trgovanja emisijama te bi za te emisije trebalo predati emisijske jedinice, osim ako se skladište u skladišnom prostoru, na način koji je siguran za okoliš, u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾; ili su trajno kemijski vezane u proizvodu tako da ne ulaze u atmosferu uobičajenom upotrebom. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata u kojima se utvrđuju uvjeti koje treba ispuniti da bi se staklenički plinovi smatrali trajno kemijski vezanima u proizvodu tako da ne ulaze u atmosferu uobičajenom upotrebom, uključujući prema potrebi uvjet dobivanja certifikata o uklanjanju ugljika ovisno o regulatornim promjenama povezanim s certifikacijom uklanjanja ugljika.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).</p>

Obrazloženje

Elektrane na fosilna goriva ispuštaju veći udio emisija CO₂ od bilo koje druge industrije. Primjena hvatanja i skladištenja ugljika u tom sektoru ima potencijal za znatno smanjenje emisija CO₂.

Amandman 4.

Nova točka – uvodna izjava 14.1

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Nužno je osigurati da uključivanje pomorskog prometa u sustav trgovanja emisijama EU-a ne dovede do istjecanja ugljika zbog preusmjerenja brodskog prometa u luke susjednih trećih zemalja koje nisu uključene u sustav.</i>

Obrazloženje

Istjecanje ugljika u luke susjednih trećih zemalja koje nisu uključene u sustav ETS-a EU-a stvarni je rizik koji može imati supstitucijski učinak u pogledu luka izvan EU-a, stvoriti porezne oaze za CO₂ blizu EU-a i ugroziti konkurentnost europskog lučkog sustava.

Amandman 5.

Uvodna izjava 28.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Ostvarivanje povećanih klimatskih ambicija zahtijevat će znatne javne resurse u EU-u kao i nacionalne proračune namijenjene klimatskoj tranziciji. Da bi se dopunili i povećali znatni rashodi u proračunu EU-a povezani s klimom, svi prihodi od dražbi koji se ne pripisuju proračunu Unije trebali bi se upotrijebiti za svrhe povezane s klimom. To uključuje upotrebu financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u kućanstvima s nižim i srednjim dohotkom smanjenjem štetnih poreza. Osim toga, da bi se ublažilo distribucijske i socijalne učinke tranzicije u državama članicama s niskim dohotkom, dodatnih 2,5 % količine emisijskih jedinica na razini Unije od [godina stupanja na snagu ove Direktive] do 2030. trebalo bi upotrijebiti da bi se, u okviru Modernizacijskog fonda iz članka 10.d Direktive 2003/87/EZ, financirala energetska tranzicija država članica čiji je bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku manji od 65 % Unijina prosjeka u razdoblju od 2016. do 2018.	Ostvarivanje povećanih klimatskih ambicija zahtijevat će znatne javne resurse u EU-u kao i nacionalne, regionalne i lokalne proračune namijenjene klimatskoj tranziciji. Da bi se dopunili i povećali znatni rashodi u proračunu EU-a povezani s klimom, svi prihodi od dražbi koji se ne pripisuju proračunu Unije trebali bi se upotrijebiti za svrhe povezane s klimom, među ostalim i u okviru postojećih nacionalnih, regionalnih i lokalnih planova. To uključuje upotrebu financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u kućanstvima s nižim i srednjim dohotkom smanjenjem štetnih poreza. Osim toga, da bi se ublažilo distribucijske i socijalne učinke tranzicije u državama članicama s niskim dohotkom, dodatnih najmanje 2,5 % količine emisijskih jedinica na razini Unije od [godina stupanja na snagu ove Direktive] do 2030. trebalo bi upotrijebiti da bi se, u okviru Modernizacijskog fonda iz članka 10.d Direktive 2003/87/EZ, financirala energetska tranzicija država članica čiji je bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku manji od 65 % Unijina prosjeka u razdoblju od 2016. do 2018. i regija razine NUTS3 u državama članicama u kojima postoje jasne unutarnje razlike.

Obrazloženje

Pri dodjeli emisijskih jedinica trebalo bi u obzir uzimati i vrijednost BDP-a po stanovniku u regijama NUTS2 jer bi u državama s velikim regionalnim razlikama bilo suviše pojednostavljeno uzimati u obzir isključivo nacionalni BDP po glavi stanovnika.

Amandman 6.

Uvodna izjava 30.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>[...] Besplatne emisijske jedinice koje se na temelju tog izračuna više ne dodjeljuju sektorima obuhvaćenima CBAM-om (potražnja iz CBAM-a) moraju se prodati na dražbi, a prihodi će se pripisati Inovacijskom fondu kako bi se inovacijama u području niskougljičnih tehnologija, hvatanja i upotrebe ugljika te hvatanja i geološkog skladištenja ugljika, obnovljive energije i skladištenja energije pružila potpora na način kojim se pridonosi ublažavanju klimatskih promjena. Posebnu pozornost potrebno je obratiti projektima u sektorima obuhvaćenima CBAM-om. Da bi se poštovao udio emisijskih jedinica dostupnih za besplatnu dodjelu sektorima koji nisu obuhvaćeni CBAM-om, konačan iznos koji se oduzima od emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu i prodaje na dražbi trebalo bi izračunati na temelju udjela potražnje iz CBAM-a u potrebama za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica svih sektora kojima se emisijske jedinice besplatno dodjeljuju.</p>	<p>[...] Besplatne emisijske jedinice koje se na temelju tog izračuna više ne dodjeljuju sektorima obuhvaćenima CBAM-om (potražnja iz CBAM-a) moraju se prodati na dražbi, a prihodi će se pripisati Inovacijskom fondu i Socijalnom fondu za klimatsku politiku kako bi se inovacijama u području niskougljičnih tehnologija, hvatanja i upotrebe ugljika, hvatanja i geološkog skladištenja neizbježnih emisija ugljika iz industrijskih proizvodnih procesa koje nisu rezultat izgaranja fosilnih goriva čija je glavna svrha proizvodnja energije, obnovljive energije i skladištenja energije pružila potpora na način kojim se pridonosi ublažavanju klimatskih promjena i istodobno ublažile sve negativne posljedice u najranjivijim područjima i kućanstvima. Posebnu pozornost potrebno je obratiti projektima u sektorima obuhvaćenima CBAM-om. Da bi se poštovao udio emisijskih jedinica dostupnih za besplatnu dodjelu sektorima koji nisu obuhvaćeni CBAM-om, konačan iznos koji se oduzima od emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu i prodaje na dražbi trebalo bi izračunati na temelju udjela potražnje iz CBAM-a u potrebama za besplatnom dodjelom emisijskih jedinica svih sektora kojima se emisijske jedinice besplatno dodjeljuju.</p>

Obrazloženje

Postupno ukidanje besplatnih dodjela emisijskih jedinica za sektore obuhvaćene CBAM-om trebalo bi provesti što prije jer mogućnost besplatne dodjele emisijskih jedinica smanjuje učinak signala cijena ugljika.

Amandman 7.

Uvodna izjava 33.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Područje primjene Inovacijskog fonda iz članka 10.a stavka 8. Direktive 2003/87/EZ trebalo bi se proširiti na potporu inovacijama u području niskougljičnih tehnologija i procesa koji se odnose na potrošnju goriva u sektorima zgrada i cestovnog prometa. Dodatno bi Inovacijski fond trebao služiti za pružanje potpore ulaganjima u dekarbonizaciju sektora pomorskog prometa, uključujući ulaganja u održiva alternativna goriva kao što su vodik i amonijak koji se proizvode iz obnovljivih izvora energije, kao i u pogonske tehnologije s nultom stopom emisija kao što su tehnologije za iskorištavanje energije vjetrova. Budući da se u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe prihodi ostvareni od kazni propisanih Uredbom xxxx/xxxx [FuelEU Maritime] ⁽¹⁾ raspodjeljuju u Inovacijski fond kao vanjski namjenski prihod, Komisija bi trebala osigurati da se razmotri potpora inovativnim projektima za ubrzavanje razvoja i uvođenja obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom sektoru, kako je navedeno u članku 21. stavku 1. Uredbe xxxx/xxxx [FuelEU Maritime]. Da bi se osigurala dostatna financijska sredstva za inovacije u tom proširenom području primjene, Inovacijski fond trebalo bi dopuniti s 50 milijuna emisijskih jedinica koje će se dijelom dobiti iz emisijskih jedinica koje bi se inače mogle prodati na dražbi, a dijelom iz emisijskih jedinica koje bi se inače mogle besplatno dodijeliti, u skladu s trenutačnim udjelom financijskih sredstava koja svaki izvor osigurava za Inovacijski fond.</p> <p>⁽¹⁾ [Dodati upućivanje na Uredbu FuelEU Maritime].</p>	<p>Područje primjene Inovacijskog fonda iz članka 10.a stavka 8. Direktive 2003/87/EZ trebalo bi se proširiti na potporu inovacijama u području niskougljičnih tehnologija i procesa koji se odnose na potrošnju goriva u sektorima zgrada i cestovnog prometa te na mjere za smanjenje velikih količina emisija stakleničkih plinova koje nisu utemeljene na projektima ili nisu inovativne. Dodatno bi Inovacijski fond trebao služiti za pružanje potpore ulaganjima u dekarbonizaciju sektora pomorskog prometa, uključujući ulaganja u održiva alternativna goriva kao što su vodik i amonijak koji se proizvode iz obnovljivih izvora energije, kao i u pogonske tehnologije s nultom stopom emisija kao što su tehnologije za iskorištavanje energije vjetrova. Budući da se u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe prihodi ostvareni od kazni propisanih Uredbom xxxx/xxxx [FuelEU Maritime] ⁽¹⁾ raspodjeljuju u Inovacijski fond kao vanjski namjenski prihod, Komisija bi trebala osigurati da se razmotri potpora inovativnim projektima za ubrzavanje razvoja i uvođenja obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom sektoru, kako je navedeno u članku 21. stavku 1. Uredbe xxxx/xxxx [FuelEU Maritime]. Da bi se osigurala dostatna financijska sredstva i mjere za inovacije u tom proširenom području primjene, Inovacijski fond trebalo bi dopuniti s 50 milijuna emisijskih jedinica koje će se dijelom dobiti iz emisijskih jedinica koje bi se inače mogle prodati na dražbi, a dijelom iz emisijskih jedinica koje bi se inače mogle besplatno dodijeliti, u skladu s trenutačnim udjelom financijskih sredstava koja svaki izvor osigurava za Inovacijski fond.</p> <p>⁽¹⁾ [Dodati upućivanje na Uredbu FuelEU Maritime].</p>

Obrazloženje

Inovacijski fond jedan je od glavnih izvora financiranja borbe protiv klimatskih promjena, no ipak je ograničen na inovativne tehnologije, dok glavne prepreke dekarbonizaciji nisu samo nedostatak inovacija. Cilj je izmjene predložiti proširenje područja primjene na mjere dekarbonizacije koje već postoje.

Amandman 8.

Uvodna izjava 38.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Područje primjene Modernizacijskog fonda trebalo bi uskladiti s najnovijim klimatskim ciljevima Unije tako da se zahtijeva da ulaganja budu usklađena s ciljevima europskog zelenog plana i Uredbe (EU) 2021/1119 i tako da se ukida potpora ulaganjima povezanima s fosilnim gorivima. Nadalje, postotak Modernizacijskog fonda koji treba namijeniti prioritetnim ulaganjima trebalo bi povećati na 80 %, energetska učinkovitost trebala bi se utvrditi kao prioritetno područje na strani potražnje, a u opseg prioritetnih ulaganja trebalo bi uključiti potporu kućanstvima za rješavanje problema energetske siromaštva, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima.</p>	<p>Područje primjene Modernizacijskog fonda trebalo bi uskladiti s najnovijim klimatskim ciljevima Unije tako da se zahtijeva da ulaganja budu usklađena s ciljevima europskog zelenog plana i Uredbe (EU) 2021/1119 i tako da se ukida potpora ulaganjima povezanima s fosilnim gorivima. Nadalje, postotak Modernizacijskog fonda trebao bi se koristiti samo za prioritetna ulaganja; energetska učinkovitost i upotreba obnovljivih izvora energije trebale bi se utvrditi kao prioritetno područje na strani potražnje, a u opseg prioritetnih ulaganja trebalo bi uključiti potporu ranjivim područjima i kućanstvima za rješavanje problema energetske siromaštva i siromaštva u području mobilnosti, posebice u najudaljenijim regijama te ruralnim i udaljenim područjima. Isto tako, Modernizacijski fond bi trebao biti otvoren regijama razine NUTS3 u državama članicama u kojima postoje očigledne unutarnje neravnoteže kako bi se potakla revitalizacija i modernizacija energetske sektora.</p>

Amandman 9.

Uvodna izjava 43.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U Komunikaciji Komisije o povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030. ⁽¹⁾ istaknut je poseban izazov smanjenja emisija u sektorima cestovnog prometa i zgrada. Stoga je Komisija objavila da bi daljnje proširenje trgovanja emisijama moglo uključivati emisije iz cestovnog prometa i zgrada. Za ta dva nova sektora uvelo bi se zasebno, ali povezano trgovanje emisijama. Time bi se izbjeglo narušavanje dobrog funkcioniranja trgovanja emisijama u sektorima stacionarnih postrojenja i zrakoplovstva. Uz novi sustav dolaze komplementarne politike i mjere koje štite od neopravdanih utjecaja na cijene, oblikuju očekivanja sudionika na tržištu i usmjerene su na stvaranje cjenovnog signala za ugljik za cijelo gospodarstvo. Prethodno iskustvo pokazalo je da razvoj novog tržišta zahtijeva uspostavljanje učinkovitog sustava za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju. Da bi se osigurale sinergije i dosljednost s postojećom infrastrukturom Unije za EU sustav trgovanja emisijama koji uključuje emisije iz stacionarnih postrojenja i zrakoplovstva, primjereno je uspostaviti trgovanje emisijama za sektore cestovnog prometa i zgrada izmjenom Direktive 2003/87/EZ.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020)562 final.</p>	<p>U Komunikaciji Komisije o povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030. ⁽¹⁾ istaknut je poseban izazov smanjenja emisija u sektorima cestovnog prometa i zgrada. Stoga je Komisija objavila da bi daljnje proširenje trgovanja emisijama moglo uključivati emisije iz cestovnog prometa i zgrada. Za ta dva nova sektora uvelo bi se zasebno, ali povezano trgovanje emisijama. Time bi se izbjeglo narušavanje dobrog funkcioniranja trgovanja emisijama u sektorima stacionarnih postrojenja i zrakoplovstva. S obzirom na to da najveći teret u smislu nadležnosti za te sektore pada na lokalne i regionalne vlasti, one bi trebale sudjelovati u osmišljavanju novog sustava trgovanja emisijama. Dio prihoda od novog sustava trgovanja emisijama dodijelit će se lokalnim i regionalnim vlastima kao razini vlasti na koju će te izmjene najviše utjecati. Uz novi sustav dolaze komplementarne politike i mjere koje štite od neopravdanih utjecaja na cijene, i to pogotovo ranjiva kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga mobilnosti, među ostalim i u ruralnim i udaljenim područjima, oblikuju očekivanja sudionika na tržištu i usmjerene su na stvaranje cjenovnog signala za ugljik za cijelo gospodarstvo. Prethodno iskustvo pokazalo je da razvoj novog tržišta zahtijeva uspostavljanje učinkovitog sustava za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju. Da bi se osigurale sinergije i dosljednost s postojećom infrastrukturom Unije za EU sustav trgovanja emisijama koji uključuje emisije iz stacionarnih postrojenja i zrakoplovstva, primjereno je uspostaviti trgovanje emisijama za sektore cestovnog prometa i zgrada izmjenom Direktive 2003/87/EZ, u skladu s paketom „Spremni za 55 %” i, po potrebi, propisima koji utječu na te sektore izvan ETS-a.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020)562 final.</p>

Obrazloženje

Proširenje sustava trgovanja emisijama na sektor cestovnog prometa i zgrada ima znatne posljedice za lokalne i regionalne vlasti. One imaju veliku nadležnost u tim sektorima pa ih treba uzeti u obzir pri osmišljavanju novog sustava trgovanja.

Amandman 10.

Uvodna izjava 51.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Pravila o raspodjeli udjela koji će biti prodani na dražbi iznimno su važna za prihode od dražbi koje bi ostvarile države članice, osobito s obzirom na potrebu za jačanjem sposobnosti država članica da ublaže socijalne učinke cjenovnog signala za ugljik u sektoru zgrada i sektoru cestovnog prometa. Ne dovodeći u pitanje činjenicu da ta dva sektora imaju iznimno različite značajke, primjereno je utvrditi zajedničko pravilo o raspodjeli slično pravilu primjenjivom na stacionarna postrojenja. Glavni dio emisijskih jedinica trebao bi se raspodijeliti među svim državama članicama na temelju prosječne raspodjele emisija u sektorima koji su bili obuhvaćeni u razdoblju od 2016. do 2018.</p>	<p>Pravila o raspodjeli udjela koji će biti prodani na dražbi iznimno su važna za prihode od dražbi koje bi ostvarile države članice, osobito s obzirom na potrebu za jačanjem sposobnosti država članica da ublaže socijalne učinke cjenovnog signala za ugljik u sektoru zgrada i sektoru cestovnog prometa. Ne dovodeći u pitanje činjenicu da ta dva sektora imaju iznimno različite značajke, primjereno je utvrditi zajedničko pravilo o raspodjeli slično pravilu primjenjivom na stacionarna postrojenja. Glavni dio emisijskih jedinica trebao bi se raspodijeliti među svim državama članicama na temelju prosječne raspodjele emisija u sektorima koji su bili obuhvaćeni u razdoblju od 2016. do 2018. <i>Svaka država članica trebala bi odrediti minimalni postotni prag od barem 20 % prihoda od dražbi kojim bi izravno upravljale lokalne i regionalne vlasti. Prihodi kojima upravljaju lokalne i regionalne vlasti trebali bi se koristiti isključivo za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, i to posebno kada se podupire energetska tranzicija i suzbijaju rizici s kojima se suočavaju najranjivija područja, kućanstva, mikro-poduzeća, mala poduzeća i korisnici usluga mobilnosti.</i></p>

Obrazloženje

Zbog geografske, socijalne i ekonomske raznolikosti europskih teritorija, lokalne i regionalne vlasti najbolja su razina koja može osigurati da tranzicija ne smanji teritorijalnu koheziju Europe ili zaprijeti najugroženijim kućanstvima.

Amandman 11.

Uvodna izjava 52.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Uvođenje cijene ugljika u cestovni promet i zgrade trebala bi pratiti učinkovita socijalna nadoknada, osobito s obzirom na aktualne razine energetske siromaštva. U anketi koja je 2019. provedena u EU-u otprilike 34 milijuna Europljana reklo je da 2018. nije moglo održati svoje domove dovoljno toplima, a 6,9 % stanovništva Unije navelo je da si ne može priuštiti primjereno zagrijavanje svojih domova⁽¹⁾. Da bi se postigla učinkovita socijalna i distribucijska nadoknada, od država članica trebalo bi zahtijevati da prihode od dražbi troše na svrhe povezane s klimom i energijom koje su već određene za postojeće trgovanje emisijama, ali i za mjere koje se posebno dodaju radi rješavanja povezanih spornih pitanja u novim sektorima cestovnog prometa i zgrada, uključujući povezane mjere politike iz Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾. Prihodi od dražbi trebali bi se upotrebljavati za rješavanje socijalnih aspekata trgovanja emisijama za nove sektore, a posebna bi se pozornost usmjerila na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike prijevoza. U tom će kontekstu novi Socijalni fond za klimatsku politiku osigurati namjenska financijska sredstva za države članice radi pružanja potpore europskim građanima koji su najviše zahvaćeni ili kojima prijete rizik od energetske siromaštva ili siromaštva u pogledu mobilnosti. Taj će Fond promicati poštenje i solidarnost među državama članicama i u njima, istodobno ublažavajući rizik od energetske siromaštva ili siromaštva u pogledu mobilnosti tijekom tranzicije. Temeljit će se na postojećem mehanizmu solidarnosti, koji će i dopunjavati. Sredstva novog Fonda načelno će iznositi 25 % očekivanih prihoda od novog trgovanja emisijama u razdoblju 2026. – 2032. te će se upotrebljavati u skladu sa socijalnim planovima za klimatsku politiku koje bi države članice trebale predložiti u okviru Uredbe (EU) 20.../nn Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁾. Nadalje, svaka država članica trebala bi svoje prihode od dražbi upotrebljavati, među ostalim, za financiranje dijela troškova svojih socijalnih planova za klimatsku politiku.</p> <p>(¹) Podaci iz 2018. Eurostat, statistika o dohotku i životnim uvjetima (SILC) [ilc_mdes01].</p> <p>(²) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).</p> <p>(³) [Dodati upućivanje na Uredbu o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku].</p>	<p>Uvođenje cijene ugljika u cestovni promet i zgrade trebala bi pratiti učinkovita socijalna nadoknada, osobito s obzirom na aktualne razine energetske siromaštva. U anketi koja je 2019. provedena u EU-u otprilike 34 milijuna Europljana reklo je da 2018. nije moglo održati svoje domove dovoljno toplima, a 6,9 % stanovništva Unije navelo je da si ne može priuštiti primjereno zagrijavanje svojih domova⁽¹⁾, dok su određene regije zbog siromaštva prisiljene upotrebljavati neučinkovite izvore energije za grijanje. Da bi se postigla učinkovita socijalna i distribucijska nadoknada, od država članica i regionalnih i lokalnih vlasti trebalo bi zahtijevati da prihode od dražbi troše na svrhe povezane s klimom i energijom koje su već određene za postojeće trgovanje emisijama, ali i za mjere koje se posebno dodaju radi rješavanja povezanih spornih pitanja u novim sektorima cestovnog prometa i zgrada, uključujući povezane mjere politike iz Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾. Prihodi od dražbi trebali bi se upotrebljavati i za rješavanje socijalnih aspekata trgovanja emisijama za nove sektore, a posebna bi se pozornost usmjerila na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga mobilnosti. U tom će kontekstu novi Socijalni fond za klimatsku politiku osigurati namjenska financijska sredstva za države članice i regionalne i lokalne vlasti radi pružanja potpore europskim građanima koji su najviše zahvaćeni ili kojima prijete rizik od energetske siromaštva ili siromaštva u pogledu mobilnosti. Taj će Fond promicati poštenje i solidarnost među državama članicama i u njima, istodobno ublažavajući rizik od energetske siromaštva ili siromaštva u pogledu mobilnosti tijekom tranzicije. Temeljit će se na postojećem mehanizmu solidarnosti, koji će i dopunjavati. Sredstva novog Fonda iznositi će barem 25 % očekivanih prihoda od novog trgovanja emisijama u razdoblju 2026. – 2032. te će se upotrebljavati u skladu sa socijalnim planovima za klimatsku politiku koje bi države članice trebale predložiti u okviru Uredbe (EU) 20.../nn Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁾. Ako se zahvaljujući cijeni ugljika ostvare prihodi veći od očekivanih, financijska omotnica Socijalnog fonda za klimatsku politiku povećat će se u skladu s time. Svaka država članica trebala bi odrediti minimalni prag od barem 35 % dostupnih sredstava Socijalnog fonda za klimatsku politiku, kojima bi izravno upravljale lokalne</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>i regionalne vlasti.</i> Nadalje, svaka država članica <i>i lokalne i regionalne vlasti trebale</i> bi svoje prihode od dražbi upotrebljavati, među ostalim, za financiranje dijela troškova svojih socijalnih planova za klimatsku politiku.</p> <p>(¹) Podaci iz 2018. Eurostat, statistika o dohotku i životnim uvjetima (SILC) [ilc_md01].</p> <p>(²) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1).</p> <p>(³) [Dodati upućivanje na Uredbu o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku].</p>

Obrazloženje

Lokalne i regionalne vlasti u najboljem su položaju za rješavanje tih pitanja pa bi sredstva iz fonda trebalo staviti i njima na raspolaganje.

Amandman 12.

Uvodna izjava 54.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Inovacije i razvoj novih niskougljičnih tehnologija u sektorima zgrada i cestovnog prometa ključni su za osiguranje troškovno učinkovitog doprinosa tih sektora očekivanim smanjenjima emisija. Stoga bi Inovacijskom fondu na raspolaganje trebalo staviti i 150 milijuna emisijskih jedinica iz trgovanja emisijama u sektoru zgrada i sektoru cestovnog prometa kako bi se potaknule troškovno učinkovita smanjenja emisija.	Inovacije i razvoj novih niskougljičnih tehnologija <i>i mjera</i> u sektorima zgrada i cestovnog prometa ključni su za osiguranje troškovno učinkovitog doprinosa tih sektora očekivanim smanjenjima emisija. Stoga bi Inovacijskom fondu na raspolaganje trebalo staviti i 150 milijuna emisijskih jedinica iz trgovanja emisijama u sektoru zgrada i sektoru cestovnog prometa kako bi se potaknule troškovno učinkovita <i>i socijalno i ekološki prihvatljiva</i> smanjenja emisija.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 13.

Uvodna izjava 58.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Komisija bi trebala pratiti primjenu trgovanja emisijama u sektoru zgrada i sektoru cestovnog prometa, uključujući stupanj konvergencije cijena u postojećem sustavu trgovanja emisijama te bi, prema potrebi, Europskom parlamentu i Vijeću trebala predložiti preispitivanje kako bi se na temelju stečenog znanja i povećane konvergencije cijena unaprijedile učinkovitost i praktična primjena trgovanja emisijama za te sektore te upravljanje njime. Od Komisije bi trebalo zahtijevati da prvo izvješće o tim pitanjima podnese do 1. siječnja 2028.	Komisija bi trebala pratiti primjenu trgovanja emisijama u sektoru zgrada i sektoru cestovnog prometa, uključujući stupanj konvergencije cijena u postojećem sustavu trgovanja emisijama te bi, prema potrebi, Europskom parlamentu i Vijeću trebala predložiti preispitivanje kako bi se na temelju stečenog znanja i povećane konvergencije cijena unaprijedile učinkovitost i praktična primjena trgovanja emisijama za te sektore te upravljanje njime. Od Komisije bi trebalo zahtijevati da prvo izvješće o tim pitanjima podnese do 1. siječnja 2028. <i>Izvješću bi trebalo prethoditi razdoblje savjetovanja od 1. rujna do 31. listopada 2027. U tom razdoblju trebalo bi provesti ciljano savjetovanje s lokalnim i regionalnim vlastima.</i>

Obrazloženje

Lokalne i regionalne vlasti imaju znatne nadležnosti u sektoru cestovnog prometa i zgrada pa bi se s njima trebalo savjetovati pri ocjenjivanju učinkovitosti novog ETS-a i izvješćivanju o tome.

Amandman 14.

Članak 1. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. članak 3. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(b) „emisije” znači ispuštanje stakleničkih plinova iz izvora u postrojenju ili ispuštanje iz zrakoplova pri obavljanju zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. ili iz brodova pri obavljanju djelatnosti pomorskog prometa navedene u Prilogu I. plinova određenih za navedene djelatnosti ili ispuštanje stakleničkih plinova koje odgovara djelatnosti iz Priloga III.;”;</p> <p>(b) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„dozvola za emisiju stakleničkih plinova” znači dozvola koja se izdaje u skladu s člancima 5., 6. i 30.b;”;</p> <p>(c) točka (u) briše se;</p> <p>(d) dodaju se sljedeće točke od (v) do (z):</p> <p>„(v) „brodarsko društvo” znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, kao što su upravitelj ili zakupnik broda bez posade, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za upravljanje brodom i koja je preuzimanjem te odgovornosti pristala preuzeti sve dužnosti i odgovornosti utvrđene Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja te navedene u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (*);”;</p>	<p>2. članak 3. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(b) „emisije” znači ispuštanje stakleničkih plinova iz izvora u postrojenju ili ispuštanje iz zrakoplova pri obavljanju zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. ili iz brodova pri obavljanju djelatnosti pomorskog prometa navedene u Prilogu I. plinova određenih za navedene djelatnosti ili ispuštanje stakleničkih plinova koje odgovara djelatnosti iz Priloga III.;”;</p> <p>(b) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„dozvola za emisiju stakleničkih plinova” znači dozvola koja se izdaje u skladu s člancima 5., 6. i 30.b;”;</p> <p>(c) točka (u) briše se;</p> <p>(d) dodaju se sljedeće točke od (v) do (z):</p> <p>„(v) „brodarsko društvo” znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, kao što su upravitelj ili zakupnik broda bez posade, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za upravljanje brodom i koja je preuzimanjem te odgovornosti pristala preuzeti sve dužnosti i odgovornosti utvrđene Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja te navedene u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (*);”;</p> <p>„(aa) „luka pristajanja” znači luka u kojoj se brod zaustavlja radi utovara ili istovara tereta ili ukrcaja i iskrcaja putnika; iz toga proizlazi da su, za potrebe ove Direktive, izuzeta pristajanja isključivo u svrhu: opskrbe gorivom i namirnicama, smjene posade, pristajanja na suhom doku ili popravka broda ili njegove opreme te zaustavljanja u luci zbog toga što brod treba pomoć ili je u nevolji. Izuzeti su i sljedeći slučajevi: prijenosi s broda na brod koji se obavljaju izvan luke, pristajanja u luci pretovara susjedne zemlje koja nije članica EU-a te pristajanja samo radi zaklona od nepovoljnih vremenskih uvjeta ili uslijed aktivnosti potrage i spašavanja;”;</p>

Obrazloženje

Promjenom definicije „luke pristajanja” postiže se da putovi koji povezuju europske luke s Azijom ili Amerikom, duž kojih se brodovi privremeno zaustavljaju u europskim lukama, nemaju nikakve koristi od premještanja tih djelatnosti u susjedne luke izvan EU-a.

Amandman 15.

Članak 1. stavak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Područje primjene na djelatnosti pomorskog prometa</p> <p>1. Dodjela emisijskih jedinica i primjena zahtjeva predaje za djelatnosti pomorskog prometa primjenjuje se na pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke u nadležnosti države članice u luku izvan nadležnosti države članice, pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke izvan nadležnosti države članice u luku u nadležnosti države članice, sto posto (100 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke u nadležnosti države članice u luku u nadležnosti države članice i sto posto (100 %) emisija iz brodova na vezu u luci u nadležnosti države članice.</p>	<p>Područje primjene na djelatnosti pomorskog prometa</p> <p>1. Dodjela emisijskih jedinica i primjena zahtjeva predaje za djelatnosti pomorskog prometa primjenjuje se na pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke u nadležnosti države članice u luku izvan nadležnosti države članice, pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke izvan nadležnosti države članice u luku u nadležnosti države članice, sto posto (100 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke u nadležnosti države članice u luku u nadležnosti države članice i sto posto (100 %) emisija iz brodova na vezu u luci u nadležnosti države članice.</p> <p><i>Dodjela emisijskih jedinica i primjena zahtjeva predaje u pogledu djelatnosti pomorskog prometa u sljedećim se slučajevima odvija prema sljedećem obrascu:</i></p> <p>(a) <i>u slučaju brodova koji obavljaju putovanja iz luke u nadležnosti države članice u luku izvan nadležnosti države članice ili brodova koji obavljaju putovanja iz luke izvan nadležnosti države članice u luku u nadležnosti države članice, a tijekom putovanja se zaustave u susjednoj luci pretovara izvan nadležnosti države članice:</i></p> <p><i>i. na segment putovanja između luke u nadležnosti države članice i susjedne luke pretovara izvan nadležnosti države članice primjenjuje se sto posto (100 %) emisija; i</i></p> <p><i>ii. na ostatak putovanja primjenjuje se pedeset posto (50 %);</i></p> <p>(b) <i>u slučaju brodova koji obavljaju putovanja iz luke u nadležnosti države članice u luku u nadležnosti države članice, a tijekom putovanja se zaustave u susjednoj luci pretovara izvan nadležnosti države članice, na cijelo putovanje primjenjuje se sto posto (100 %) emisija;</i></p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Članci 9., 9.a i 10. primjenjuju se na djelatnosti pomorskog prometa na isti način kao što se primjenjuju na druge djelatnosti obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama.”;	2. Članci 9., 9.a i 10. primjenjuju se na djelatnosti pomorskog prometa na isti način kao što se primjenjuju na druge djelatnosti obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama.”;

Obrazloženje

U skladu s ovim prijedlogom, kontejnerski brodovi duge plovidbe ne mogu „resetirati brojač CO₂ na nulu” pristajanjem u lukama trećih zemalja umjesto u lukama EU-a.

Amandman 16.

Članak 1.stavak 11. točka (a)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) u stavku 1. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„Količina od 2 % ukupne količine emisijskih jedinica od 2021. do 2030. prodaje se na dražbi kako bi se uspostavio fond za poboljšanje energetske učinkovitosti i modernizaciju energetske sustava određenih država članica („države članice korisnice”), kako je utvrđeno u članku 10.d („Modernizacijski fond”). Države članice korisnice za taj iznos emisijskih jedinica jesu države članice čiji je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama manji od 60 % Unijina prosjeka 2013. Financijska sredstva koja odgovaraju toj količini emisijskih jedinica raspodjeljuju se u skladu s dijelom A Priloga II.b.</p> <p>Osim toga, 2,5 % ukupne količine emisijskih jedinica od [godina nakon stupanja na snagu ove Direktive] do 2030. prodaje se na dražbi za potrebe Modernizacijskog fonda. Države članice korisnice za taj iznos emisijskih jedinica jesu države članice čiji je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama manji od 65 % Unijina prosjeka u razdoblju od 2016. do 2018. Financijska sredstva koja odgovaraju toj količini emisijskih jedinica raspodjeljuju se u skladu s dijelom B Priloga II.b.”</p>	<p>(a) u stavku 1. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„Količina od 2 % ukupne količine emisijskih jedinica od 2021. do 2030. prodaje se na dražbi kako bi se uspostavio fond za poboljšanje energetske učinkovitosti i modernizaciju energetske sustava određenih država članica („države članice korisnice”), kako je utvrđeno u članku 10.d („Modernizacijski fond”). Države članice korisnice za taj iznos emisijskih jedinica jesu države članice čiji je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama manji od 60 % Unijina prosjeka 2013. i regije razine NUTS3 u državama članicama u kojima postoje očigledne unutarnje neravnoteže. Financijska sredstva koja odgovaraju toj količini emisijskih jedinica raspodjeljuju se u skladu s dijelom A Priloga II.b.</p> <p>Osim toga, barem 2,5 % ukupne količine emisijskih jedinica od [godina nakon stupanja na snagu ove Direktive] do 2030. prodaje se na dražbi za potrebe Modernizacijskog fonda. Države članice korisnice za taj iznos emisijskih jedinica jesu države članice čiji je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama manji od 65 % Unijina prosjeka u razdoblju od 2016. do 2018. i regije razine NUTS3 u državama članicama u kojima postoje očigledne unutarnje neravnoteže. Financijska sredstva koja odgovaraju toj količini emisijskih jedinica raspodjeljuju se u skladu s dijelom B Priloga II.b.”</p>

Amandman 17.

Članak 1.stavak 11. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) u stavku 3. prva i druga rečenica zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„3. Države članice utvrđuju način upotrebe prihoda ostvarenih dražbovnom prodajom emisijskih jedinica, osim za prihode koji su određeni kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. stavkom 3. UFEU-a i uneseni u proračun Unije. Države članice dužne su prihode ostvarene dražbovnom prodajom emisijskih jedinica iz stavka 2., osim prihoda koji se upotrebljavaju za nadoknadu neizravnih troškova ugljika iz članka 10.a stavka 6., upotrijebiti za jednu ili više sljedećih namjena:”;</p>	<p>(b) u stavku 3. prva i druga rečenica zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„3. Države članice utvrđuju način upotrebe prihoda ostvarenih dražbovnom prodajom emisijskih jedinica, osim za prihode koji su određeni kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. stavkom 3. UFEU-a i uneseni u proračun Unije, s tim da se minimalno 20 % prihoda dodjeljuje lokalnim i regionalnim vlastima. Države članice dužne su prihode ostvarene dražbovnom prodajom emisijskih jedinica iz stavka 2., osim prihoda koji se upotrebljavaju za nadoknadu neizravnih troškova ugljika iz članka 10.a stavka 6., upotrijebiti za jednu ili više sljedećih namjena:”;</p>

Amandman 18.

Članak 1. stavak 12. točka (g) treći podstavak

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>članak 10.a mijenja se kako slijedi:</p> <p>(g) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„8. Fondu se na raspolaganje stavlja 365 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla besplatno dodijeliti u skladu s ovim člankom i 85 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla prodati na dražbi u skladu s člankom 10. te emisijske jedinice koje su rezultat smanjenja emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu iz članka 10.a stavka 1.a, a u cilju potpore inovacijama u području niskougljičnih tehnologija i procesa te pridonosa ciljevima postizanja nulte stope onečišćenja („Inovacijski fond“). [...]”</p>	<p>članak 10.a mijenja se kako slijedi:</p> <p>(g) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„8. Fondu se na raspolaganje stavlja 365 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla besplatno dodijeliti u skladu s ovim člankom i 85 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla prodati na dražbi u skladu s člankom 10. te emisijske jedinice koje su rezultat smanjenja emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu iz članka 10.a stavka 1.a, a u cilju potpore izbjegavanju emisija i inovacijama u području niskougljičnih tehnologija i procesa te pridonosa ciljevima postizanja nulte stope onečišćenja („Inovacijski fond“). [...]”</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Inovacijski fond obuhvaća sektore navedene u prilogu I. i III., uključujući okolišno sigurno hvatanje i upotrebu ugljika koji znatno pridonose ublažavanju klimatskih promjena, kao i proizvode koji zamjenjuju one s visokom razinom emisija ugljika proizvedene u sektorima navedenima u Prilogu I., i to kako bi se potaknuli izgradnja i funkcioniranje projekata čiji su cilj okolišno sigurno hvatanje i geološko skladištenje CO₂, kao i izgradnja i funkcioniranje inovativnih tehnologija za obnovljivu energiju i skladištenje energije, na geografski uravnoteženo razmještenim lokacijama. Inovacijski fond može potporu pružiti i revolucionarnim inovativnim tehnologijama i infrastrukturi za dekarbonizaciju pomorskog sektora i za proizvodnju niskougljičnih goriva i goriva s nultom stopom emisije ugljika u zrakoplovstvu, željezničkom i cestovnom prometu. Posebna pozornost posvećuje se projektima u sektorima obuhvaćenima [Uredba CBAM] radi pružanja potpore inovacijama u području niskougljičnih tehnologija, hvatanja i upotrebe ugljika, hvatanja i skladištenja ugljika, obnovljive energije i skladištenja energije na način koji pridonosi ublažavanju klimatskih promjena.</p> <p>Prihvatljivi su projekti na državnom području svih država članica, uključujući male projekte. Potpora se pruža tehnologijama koje su inovativne i koje još nisu komercijalno održive u sličnom razmjeru bez potpore, ali koje predstavljaju revolucionarna rješenja ili su dovoljno zrele za primjenu u pretkomercijalnoj fazi. [...]</p> <p>Projekti se odabiru na temelju objektivnih i transparentnih kriterija, pri čemu se, ako je to relevantno, ima u vidu mjera kojom se tim projektima doprinosi smanjenju emisija znatno ispod referentnih vrijednosti iz stavka 2.</p>	<p>Inovacijski fond obuhvaća sektore navedene u prilogu I. i III., uključujući velike projekte smanjenja emisija u kojima se upotrebljavaju zrele tehnologije, javne i privatne inicijative kojima se podupire kružnost, programe na razini EU-a za smanjenje emisija, okolišno sigurno hvatanje i upotrebu ugljika koji znatno pridonose ublažavanju klimatskih promjena, kao i proizvode koji zamjenjuju one s visokom razinom emisija ugljika proizvedene u sektorima navedenima u Prilogu I., i to kako bi se potaknuli izgradnja i funkcioniranje projekata čiji su cilj okolišno sigurno hvatanje i geološko skladištenje CO₂, kao i izgradnja i funkcioniranje inovativnih tehnologija za obnovljivu energiju i skladištenje energije, na geografski uravnoteženo razmještenim lokacijama. Inovacijski fond može potporu pružiti i revolucionarnim inovativnim tehnologijama i infrastrukturi za dekarbonizaciju pomorskog sektora i za proizvodnju niskougljičnih goriva i goriva s nultom stopom emisije ugljika u zrakoplovstvu, željezničkom i cestovnom prometu. Posebna pozornost posvećuje se projektima u sektorima obuhvaćenima [Uredba CBAM] radi pružanja potpore mjerama kružnosti, stručnom osposobljavanju za upotrebu niskougljičnih proizvoda, inovacijama u području niskougljičnih tehnologija, hvatanja i upotrebe ugljika, okolišno sigurnog hvatanja i skladištenja ugljika, obnovljive energije i skladištenja energije na način koji pridonosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi tim promjenama na društveno odgovoran način.</p> <p>Prihvatljivi su projekti i mjere na državnom području svih država članica, uključujući male projekte. Potpora se pruža tehnologijama koje su inovativne, služe dekarbonizaciji i nisu komercijalno održive u sličnom razmjeru bez potpore, ali koje predstavljaju rješenja ili su dovoljno zrele za primjenu u pretkomercijalnoj fazi. [...]</p> <p>Projekti i mjere se odabiru na temelju objektivnih i transparentnih kriterija, pri čemu se prema potrebi ima u vidu mjera kojom se tim projektima pridonosi smanjenju emisija znatno ispod referentnih vrijednosti iz stavka 2..</p> <p>U stavku 3. dodaju se sljedeće točke:</p> <p>(1) promicanje stjecanja vještina u skladu s potrebom da se profesionalne prakse prilagode kružnosti i upotrebi niskougljičnih materijala;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(m) potpora razvoju kružnog gospodarstva;

Objasnenje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 19.

Članak 1. stavak 14. točka (a)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>članak 10.d mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) u stavku 1. prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„1. Za razdoblje od 2021. do 2030. uspostavlja se fond za potporu ulaganjima koje predlože države članice korisnice, uključujući financiranje projekata malih ulaganja, za modernizaciju energetske učinkovitosti („Modernizacijski fond“). Modernizacijski fond financira se dražbovnom prodajom emisijskih jedinica kako je utvrđeno u članku 10. za države članice korisnice navedene u tom članku.</p> <p>Ulaganja koja dobiju potporu moraju biti usklađena s ciljevima ove Direktive, kao i s ciljevima Komunikacije Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (*) i Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća (**) te s dugoročnim ciljevima iznesenima u Pariškom sporazumu. Modernizacijski fond ne pruža potporu postrojenjima za proizvodnju energije koja upotrebljavaju fosilna goriva.”</p>	<p>članak 10.d mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) u stavku 1. prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„1. Za razdoblje od 2021. do 2030. uspostavlja se fond za potporu ulaganjima koje predlože države članice i regije razine NUTS3 korisnice, uključujući financiranje projekata malih ulaganja, za modernizaciju energetske učinkovitosti („Modernizacijski fond“). Modernizacijski fond financira se dražbovnom prodajom emisijskih jedinica kako je utvrđeno u članku 10. za države članice korisnice navedene u tom članku.</p> <p>Ulaganja koja dobiju potporu moraju biti usklađena s ciljevima ove Direktive, kao i s ciljevima Komunikacije Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (*) i Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća (**) te s dugoročnim ciljevima iznesenima u Pariškom sporazumu. Modernizacijski fond ne pruža potporu postrojenjima za proizvodnju energije koja upotrebljavaju fosilna goriva.”</p>

Amandman 20.

Članak 1. stavak 14. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„2. Najmanje 80 % financijskih sredstava iz Modernizacijskog fonda upotrebljava se za potporu ulaganjima u sljedećim područjima:</p> <p>(a) proizvodnja i upotreba električne energije iz obnovljivih izvora;</p>	<p>(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„2. Sva financijska sredstva iz Modernizacijskog fonda upotrebljavaju se za potporu ulaganjima u sljedećim područjima:</p> <p>(a) proizvodnja i upotreba električne energije iz obnovljivih izvora;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(b) grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije;	(b) grijanje i hlađenje, uključujući i centralizirano grijanje i hlađenje , iz obnovljivih izvora energije;
(c) poboljšanje energetske učinkovitosti na strani potražnje, među ostalim u području prometa, zgrada, poljoprivrede i otpada;	(c) poboljšanje energetske učinkovitosti na strani potražnje, među ostalim u području prometa, zgrada, poljoprivrede i otpada;
(d) skladištenje energije i modernizacija energetske mreže, uključujući cjevovode za centralno grijanje, elektroenergetske prijenosne mreže i povećanje međusobne povezanosti država članica;	(d) skladištenje energije i modernizacija energetske mreže, uključujući cjevovode za centralno grijanje, elektroenergetske prijenosne mreže i povećanje međusobne povezanosti država članica;
(e) potpora kućanstvima s niskim dohotkom, uključujući ona u ruralnim i udaljenim područjima, radi rješavanja problema energetske siromaštva i modernizacije sustava grijanja; i	(e) potpora kućanstvima s niskim dohotkom, ranjivim mikropoduzećima i malim poduzećima te korisnicima usluga mobilnosti , uključujući one u ruralnim i udaljenim područjima, radi rješavanja problema energetske siromaštva i siromaštva u području mobilnosti i modernizacije sustava grijanja i hlađenja ; i
(f) pravedna tranzicija u regijama koje ovise o ugljiku u državama članicama korisnicima kako bi se u dijalogu sa socijalnim partnerima pružila potpora preraspoređivanju, prekvalifikaciji i usavršavanju radnika, obrazovanju, inicijativama za traženje posla i novoosnovanim poduzećima.”;	(f) pravedna tranzicija u regijama koje ovise o ugljiku u državama članicama i regijama razine NUTS3 korisnicima kako bi se u dijalogu sa socijalnim partnerima pružila potpora preraspoređivanju, prekvalifikaciji i usavršavanju radnika, obrazovanju, inicijativama za traženje posla i novoosnovanim poduzećima.”;
	(g) razvoj kružnog gospodarstva.”;

Amandman 21.

Članak 1. stavak 21.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Države članice utvrđuju način upotrebe prihoda ostvarenih prodajom emisijskih jedinica iz stavka 4. na dražbi, osim za prihode koji su određeni kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. stavkom 3. UFEU-a i uneseni u proračun Unije. Države članice upotrebljavaju svoje prihode za jednu djelatnost ili više djelatnosti iz članka 10. stavka 3. ili za jednu od sljedećih mjera ili više njih:	Države članice utvrđuju način upotrebe prihoda ostvarenih prodajom emisijskih jedinica iz stavka 4. na dražbi, osim za prihode koji su određeni kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. stavkom 3. UFEU-a i uneseni u proračun Unije. Države članice upotrebljavaju svoje prihode za jednu djelatnost ili više djelatnosti iz članka 10. stavka 3. ili za jednu od sljedećih mjera ili više njih:

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) mjere za pridonnošenje dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada ili smanjenju energetske potrebe zgrada, uključujući integraciju obnovljivih izvora energije i povezanih mjera u skladu s člankom 7. stavkom 11. te člancima 12. i 20. Direktive 2012/27/EU [upućivanja će se ažurirati u skladu s revidiranom direktivom], kao i mjere za pružanje financijske potpore kućanstvima s niskim dohotkom u zgradama s najlošijim svojstvima;</p> <p>(b) mjere za ubrzanje uvođenja vozila s nultom stopom emisija ili pružanje financijske potpore uvođenju potpuno interoperabilne infrastrukture punjenja gorivom i punjenja strujom za vozila s nultom stopom emisija, ili mjere za poticanje prelaska na sredstva javnog prijevoza i poboljšanje multimodalnosti ili za pružanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u pogledu korisnika prijevoza s niskim i srednjim dohotkom.</p> <p>Države članice moraju dio svojih prihoda ostvarenih u skladu s ovim člankom upotrijebiti za rješavanje socijalnih aspekata trgovanja emisijama iz ovog poglavlja, pri čemu se posebno moraju zaštititi ranjiva kućanstva, ranjiva mikro-poduzeća i ranjivi korisnici prijevoza kako su definirani u Uredbi (EU) 20.../nn [Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku] (*). Ako država članica Komisiji podnese [socijalni plan za klimatsku politiku] na temelju te uredbe, država članica upotrebljava te prihode da, među ostalim, financira taj plan.</p> <p>Smatra se da države članice ispunjavaju odredbe ovog stavka ako imaju i primjenjuju politike fiskalne ili financijske potpore ili regulatorne politike kojima se potiče davanje financijske potpore, pri čemu je ta potpora uspostavljena u svrhe navedene u prvom podstavku i vrijednost joj je jednaka prihodima ostvarenima prodajom na dražbi emisijskih jedinica iz ovog poglavlja.</p>	<p>(a) mjere za pridonnošenje dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada ili povećanju njihove energetske učinkovitosti, uključujući integraciju obnovljivih izvora energije i povezanih mjera u skladu s člankom 7. stavkom 11. te člancima 12. i 20. Direktive 2012/27/EU [upućivanja će se ažurirati u skladu s revidiranom direktivom], kao i mjere za pružanje financijske potpore kućanstvima s niskim dohotkom u zgradama s najlošijim energetskim svojstvima;</p> <p>(b) mjere za ubrzanje uvođenja vozila s nultom stopom emisija ili pružanje financijske potpore uvođenju potpuno interoperabilne infrastrukture punjenja gorivom i punjenja strujom za vozila s nultom stopom emisija, ili mjere za poticanje prelaska na sredstva teretnog i putničkog prometa koja su učinkovitija ili imaju nultu potrošnju energije, ili mjere za povećanje energetske učinkovitosti prometne infrastrukture i prometnih usluga ili za pružanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u pogledu korisnika usluga mobilnosti s niskim i srednjim dohotkom.</p> <p>Države članice moraju dio svojih prihoda ostvarenih u skladu s ovim člankom upotrijebiti za rješavanje socijalnih aspekata trgovanja emisijama iz ovog poglavlja, pri čemu se posebno moraju zaštititi ranjiva kućanstva, ranjiva mikro-poduzeća i mala poduzeća i ranjivi korisnici usluga mobilnosti kako su definirani u Uredbi (EU) 20.../nn [Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku] (*). Ako država članica Komisiji podnese [socijalni plan za klimatsku politiku] na temelju te uredbe, država članica upotrebljava te prihode da, među ostalim, financira taj plan.</p> <p>Države članice utvrđuju minimalni prag od 20 % prihoda koji se dodjeljuju lokalnim i regionalnim vlastima, a koji će se koristiti za jednu ili više mjera opisanih u ovom stavku.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice obavješćuju Komisiju o upotrebi prihoda i mjerama poduzetima u skladu s ovim stavkom uključivanjem tih informacija u svoja izvješća koja podnose u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća (**).</p>	<p>Smatra se da države članice i lokalne i regionalne vlasti ispunjavaju odredbe ovog stavka ako imaju i primjenjuju politike fiskalne ili financijske potpore ili regulatorne politike kojima se potiče davanje financijske potpore, pri čemu je ta potpora uspostavljena u svrhe navedene u prvom podstavku i vrijednost joj je jednaka prihodima ostvarenima prodajom na dražbi emisijskih jedinica iz ovog poglavlja.</p> <p>Države članice obavješćuju Komisiju o upotrebi prihoda i mjerama poduzetima u skladu s ovim stavkom uključivanjem tih informacija u svoja izvješća koja podnose u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća (**).</p>

Amandman 22.

Članak 1. stavak 21 – članak 30.i

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Komisija je dužna do 1. siječnja 2028. izvijestiti Europski parlament i Vijeće o provedbi odredbi ovog poglavlja u pogledu njihove učinkovitosti, upravljanja i praktične primjene, uključujući primjenu pravila iz Odluke (EU) 2015/1814 i upotrebu emisijskih jedinica iz ovog poglavlja za ispunjavanje obveza usklađivanja subjekata odgovornih za usklađivanje koji su obuhvaćeni poglavlja II., II.a i III. Komisija prema potrebi tom izvješću dodaje prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću o izmjeni ovog poglavlja. Komisija bi do 31. listopada 2031. trebala procijeniti izvedivost uključivanja sektora obuhvaćenih Prilogom III. u sustav trgovanja emisijama koji obuhvaća sektore navedene u Prilogu 1. Direktivi 2003/87/EZ.”;</p>	<p>Komisija je dužna do 1. siječnja 2028. izvijestiti Europski parlament i Vijeće o provedbi odredbi ovog poglavlja u pogledu njihove učinkovitosti, upravljanja i praktične primjene, uključujući primjenu pravila iz Odluke (EU) 2015/1814 i upotrebu emisijskih jedinica iz ovog poglavlja za ispunjavanje obveza usklađivanja subjekata odgovornih za usklađivanje koji su obuhvaćeni poglavlja II., II.a i III. Izvješću će prethoditi razdoblje savjetovanja od 1. rujna do 31. listopada 2027. U tom razdoblju provest će se ciljano savjetovanje s lokalnim i regionalnim vlastima. Komisija prema potrebi tom izvješću dodaje prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću o izmjeni ovog poglavlja. Komisija bi do 31. listopada 2031. trebala procijeniti izvedivost uključivanja sektora obuhvaćenih Prilogom III. u sustav trgovanja emisijama koji obuhvaća sektore navedene u Prilogu 1. Direktivi 2003/87/EZ.”;</p>

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama

COM(2021) 564 final

Amandman 23.

Uvodna izjava (10)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Postojeći mehanizmi za smanjenje rizika od istjecanja ugljika u sektorima ili podsektorima koji su izloženi tom riziku uključuju prijelaznu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama i financijske mjere za nadoknadu neizravnih troškova emisija koji proizlaze iz troškova emisija stakleničkih plinova prenesenih u cijene električne energije utvrđene u članku 10. a stavku 6. i članku 10.b Direktive 2003/87/EZ. Međutim, zbog besplatne dodjele emisijskih jedinica u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama slabi cjenovni signal koji sustav šalje postrojenjima koja ga primaju u odnosu na prodaju svih jedinica na dražbi i stoga takva dodjela utječe na poticaje za ulaganje u daljnje smanjenje emisija.</p>	<p>Postojeći mehanizmi za smanjenje rizika od istjecanja ugljika u sektorima ili podsektorima koji su izloženi tom riziku uključuju prijelaznu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama i financijske mjere za nadoknadu neizravnih troškova emisija koji proizlaze iz troškova emisija stakleničkih plinova prenesenih u cijene električne energije utvrđene u članku 10. a stavku 6. i članku 10.b Direktive 2003/87/EZ. Međutim, zbog besplatne dodjele emisijskih jedinica u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama slabi cjenovni signal koji sustav šalje postrojenjima koja ga primaju u odnosu na prodaju svih jedinica na dražbi i stoga takva dodjela utječe na poticaje za ulaganje u daljnje smanjenje emisija. Stoga se postupno ukidanje besplatnih dodjela emisijskih jedinica mora postići na učinkovit i pravodoban način, u skladu s ciljevima Europskog zakona o klimi, a pogotovo paketa „Spremni za 55 %”.</p>

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR)

1. podsjeća da se potpisivanjem Pariškog sporazuma EU obvezao na ostvarenje cilja globalne neto klimatske neutralnosti do 2050., koji je sada sadržan u Europskom zakonu o klimi; pozdravlja dosad nezabilježene ekološke ambicije i predanost Europske komisije prelasku na održivije društvo i gospodarstvo te smatra da je paket „Spremni za 55 %” dokaz te velike predanosti; naglašava da ciljevi smanjenja emisija moraju biti popraćeni ostvarivanjem ciljeva u području energetske učinkovitosti i obnovljive energije, osmišljavanjem drugih načina korištenja zemljišta (kako bi se nedvosmisleno povećala prirodna sekvencijacija ugljika), kao i ostvarivanjem drugih ciljeva europskog zelenog plana kako bi se osigurala pravedna i trajna tranzicija;
2. naglašava da bi solidna, ali postupno uvedena cijena ugljika trebala dati potreban signal poduzećima i poticati tranziciju na troškovno najučinkovitiji način; ujedno ističe potrebu za djelotvornom interakcijom između revidiranog ETS-a i CBAM-a, potencijalno u kombinaciji s drugim poticajnim mjerama EU-a kako bi se osiguralo klimatski neutralno i konkurentno gospodarstvo u regijama EU-a, naročito onima koje prolaze kroz održivu tranziciju energetski intenzivnih industrija;
3. priznaje da bi te nejednakosti mogle postati još izraženije s obzirom na trajno povećanje cijena energije i geopolitičku nestabilnost pogoršanu ratom u Ukrajini; pozdravlja prijedloge Komisije za rješavanje tih rizika iznesene u komunikaciji REPowerEU, ali naglašava da neki instrumenti, kao što je povećano oporezivanje neočekivane dobiti, možda neće biti dovoljni za pružanje pouzdane potpore te stoga poziva na dugoročna rješenja;
4. uvažava činjenicu da ekološke krize povećavaju nejednakosti, isto kao što nejednakosti povećavaju štetu za okoliš. Stoga se politikama za smanjenje emisija stakleničkih plinova mora ponovno uspostaviti pravednost u našim društvima i regijama;
5. podržava načelo prema kojem svi gospodarski sektori moraju doprinijeti prijelazu na klimatsku neutralnost i smanjenju emisija, a EU-ov sustav trgovanja emisijama (ETS) mogao bi tome znatno doprinijeti kad bi se načelo „zagađivač plaća” proširilo na sve sektore koje pokriva; ističe da na mobilnost otpada četvrtina emisija CO₂ u EU-u, a na građevinski sektor 40 % potrošnje energije u Europi; međutim, ističe da je uvođenje određivanja cijene ugljika u te sektore delikatno pitanje i da ne bi smjelo za posljedicu imati opterećenje najranjivijih kućanstava, mikropoduzeća, malih poduzeća i korisnika usluga mobilnosti, uključujući one u ruralnim i udaljenim područjima;

6. insistira na tome da se pri uvođenju, ocjeni i reviziji novog ETS-a vodi računa o lokalnim i regionalnim vlastima, koje u oba sektora imaju znatne nadležnosti u području cestovnog prometa i zgrada (ETS II); naglašava da se emisije stakleničkih plinova iz prometnog sektora EU-a od 2013. stalno povećavaju i da je dekarbonizacija građevinskog sektora i dalje bitan način smanjenja emisija; ističe da bi, u slučaju da su zakonodavci odlučili da neće nastaviti s ETS-om II kako je predviđeno u prijedlogu Komisije, postojeći ETS trebalo dodatno ojačati kako bi se obuhvatili cestovni promet i zgrade;

7. u potpunosti je svjestan toga da su za podršku većim klimatskim ambicijama EU-a potrebni alati za određivanje cijene ugljika, no vrlo je **zabrinut** zbog njihovih mogućih distribucijskih učinaka te naglašava da treba uzeti u obzir sve dimenzije održivog razvoja, odnosno gospodarsku, ekološku, socijalnu i kulturnu održivost. U tom pogledu poziva na poštovanje najmanje triju načela:

— **solidarnosti i pravednosti među državama članicama EU-a tijekom provedbe:** pri određivanju cijene ugljika treba voditi računa o razlikama među državama s obzirom na razmjer izazova koji to predstavlja za lokalna i regionalna gospodarstva,

— **solidarnosti i pravednosti u državama članicama:** trebalo bi raditi na suzbijanju posljedica koje alati za određivanje cijena ugljika imaju na ranjive skupine u društvu i kućanstva s nižim prihodima, ne samo u pogledu cjenovne pristupačnosti već i u pogledu pristupa određenim dobrima/uslugama radi zadovoljavanja njihovih potreba (energija, hlađenje i grijanje, promet i mobilnost itd.).

— **rješavanja pitanja teritorijalnog učinka takvih politika,** ne samo u udaljenim ili perifernim područjima, već općenito onim područjima EU-a koja u svom društvenom i gospodarskom razvoju već prolaze kroz korjenitu preobrazbu („zaposavljena područja”, industrijska područja koja prolaze kroz nužni proces tranzicije), kao i ruralnim područjima;

8. pozdravlja najavu uspostave Socijalnog fonda za klimatsku politiku kao načina za ublažavanje negativnih posljedica koje pogađaju najugroženija kućanstva, mikropoduzeća i mala poduzeća te korisnike usluga mobilnosti te za osiguravanje socijalno održivog razvoja; ističe činjenicu da financiranje trenutno predviđeno ETS-om nije dovoljno da se osigura istinski pravedna tranzicija i naglašava da bi trebalo razmotriti mogućnost da se Socijalnom fondu za klimatsku politiku dodijele i drugi prihodi, a ne samo prihodi od ETS-a II; predlaže da se prihodi za Socijalni fond za klimatsku politiku počnu prikupljati i prije uvođenja ETS-a II;

9. naglašava da je važno provesti preciznu evaluaciju distribucijskih učinaka mehanizma, funkcioniranja i mjera Socijalnog fonda za klimatsku politiku te upravljanja njime, koja bi se usredotočila na posljedice i koristi za najranjivije građane na lokalnoj i regionalnoj razini. Tako bi se lakše identificirala kućanstva u ekonomski najslabijem položaju, a privremena ciljana izravna potpora dohotku precizno usmjerila prema osobama kojima je najpotrebnija. U tom kontekstu bi se mjerama iz pojedinačnih socijalnih planova za klimatsku politiku i dodjelom sredstava iz samog fonda trebalo nastojati ubrzati zelenu tranziciju, ali ne na štetu socijalne i teritorijalne kohezije ili slabljenjem zaštite najranjivijih građana;

10. naglašava činjenicu da bi Modernizacijski fond trebao služiti za podršku održivom razvoju i da bi u njegovom korištenju prioritet trebalo dati naporima usmjerenima na poboljšanje vitalnosti ranjivih skupina i područja; ponavlja da bi – radi uvažavanja enormne ekonomske, socijalne i geografske raznolikosti EU-a – regijama razine NUTS3 u državama članicama u kojima postoje znatne unutarnje neravnoteže trebalo omogućiti pristup Modernizacijskom fondu;

11. poziva na uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u raspodjelu prihoda od ETS-a. Lokalne i regionalne vlasti imaju izuzetno važnu ulogu u provedbi politika ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama. Regije i gradovi Europe značajni su inovatori i pokretači društvenih promjena i treba im omogućiti da u većoj mjeri doprinose zelenoj tranziciji; ističe da to posebice vrijedi za novi ETS II;

12. pozdravlja uspostavu rezerve za stabilnost tržišta kao način upravljanja viškom i manjkom emisijskih jedinica, kao i koncentraciju na početku razdoblja radi ublažavanja utjecaja uvođenja novog ETS-a na cijene i likvidnost; međutim, ponavlja da bi uz rezervu trebalo uspostaviti i dodatni mehanizam za konačno ukidanje emisijskih jedinica kako bi se odredila minimalna cijena koja je u skladu s klimatskim ciljevima EU-a za 2030. i 2050.;

13. žali zbog toga što se u prijedlogu Komisije ne vodi računa o stvarnom riziku od istjecanja ugljika do kojeg dolazi u međunarodnom pomorskom prometu koji se odvija prema susjednim lukama trećih zemalja smještenima u blizini europskih luka. Istjecanje će imati štetne posljedice po lučke aktivnosti, a time i po relevantne logističke lance država članica, uključujući gubitak radnih mjesta, narušavanje tržišta i slobodnog tržišnog natjecanja, slabljenje međusobne povezanosti europskih luka i konkurentnosti industrije općenito. Ta bi situacija utjecala i na načelo europske strateške autonomije te na sigurnost i kontrolu logističkog lanca i opskrbe robom koja se izvozi iz EU-a i koja se uvozi u EU jer bi potaknula prekrcaj robe u lukama trećih zemalja čiji logistički i gospodarski prioriteti i interesi nisu nužno usklađeni s interesima EU-a;
14. pozdravlja predloženu uspostavu CBAM-a radi poticanja globalnog djelovanja u području klime; potiče da to bude dio šire industrijske strategije EU-a – kojom se promiču klimatski neutralna ulaganja i stvara poticajni regulatorni okvir EU-a i vodeća tržišta klimatski neutralnih proizvoda, uključujući omogućavanje ugovora za kompenzaciju razlike u odnosu na ugljik (eng. *Carbon Contracts for Difference*) za dekarbonizaciju predmetnih sektora – te da se nove prakse što prije uvedu. Stoga bi za sektore obuhvaćene CBAM-om trebalo postupno ukinuti besplatnu dodjelu emisijskih jedinica ⁽¹⁾ i zamijeniti je dražbama svih emisijskih jedinica jer će se time osigurati usklađenost s WTO-om;
15. ističe posebnu važnost povećanog inovacijskog fonda kojim se podupire razvoj inovativnih, klimatski neutralnih proizvoda kao što je zeleni čelik kako bi se poduprla nužna tranzicija energetske intenzivnih industrija obuhvaćenih ETS-om i CBAM-om u regijama EU-a na klimatsku neutralnost; naglašava da nedostatak tehnoloških inovacija nije glavna prepreka dekarbonizaciji pa stoga predlaže da se područje primjene proširi na mjere s visokim potencijalom za smanjenje emisija u netehnološkim područjima kao što su kreativne i inovativne metode suradnje, stručno osposobljavanje i kružnost, koji su u nepovoljnijem položaju zbog toga što su poticaji u okviru ETS-a usmjereni na industrijsku proizvodnju;
16. trebalo bi poboljšati i regulatorne i kontrolne mehanizme kako bi se izbjeglo špekuliranje cijenama CO₂, koje znatno utječe i na cijene energije i na pogođene sektore;
17. pozdravlja činjenicu da će prihodi od reformiranog ETS-a biti usmjereni na financiranje djelovanja u području ostvarivanja klimatske neutralnosti (npr. za pojačano financiranje inovacijskog fonda, Modernizacijskog fonda, Socijalnog fonda za klimatsku politiku i ubrzavanje upotrebe obnovljive energije i načela energetske učinkovitosti i kružnosti), a da se neće koristiti kao doprinos općem proračunu EU-a; insistira da isti pristup treba koristiti za prihode od CBAM-a;
18. smatra da bi CBAM, da bi se mogao nositi s tehnološkim, regulatornim i tržišnim promjenama, trebao biti dinamičan i da bi sektore i emisije koje pokriva trebalo redovito revidirati vodeći računa o lokalnom i regionalnom učinku tog mehanizma; spreman je podržati ocjenjivanje teritorijalnih učinaka CBAM-a;
19. trebalo bi poboljšati i regulatorne i kontrolne mehanizme kako bi se izbjeglo špekuliranje s cijenom CO₂, koje znatno utječe i na cijene energije i na pogođene sektore;
20. snažno pozdravlja činjenicu da je Komisija prijedlogu novog sustava ETS-a i nacrtu uredbe o uspostavi CBAM-a priložila tablice za mjerenje supsidijarnosti ⁽²⁾. Obrazloženje u vezi s europskom dodanom vrijednošću prijedloga i uvođenjem mjera koje proizlaze iz nadležnosti EU-a u području klimatskih promjena, kako je utvrđeno u člancima 191. do 193. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), odgovara ocjeni OR-a da su prijedlozi u potpunosti usklađeni s načelom supsidijarnosti.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ U okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama poduzeća moraju nabaviti emisijske jedinice koje pokrivaju njihove emisije ugljika. Besplatna dodjela emisijskih jedinica utvrđena je kao prijelazna metoda dodjele emisijskih jedinica za razliku od standardne metode (dražba). Međutim, besplatno dodijeljene emisijske jedinice i dalje čine više od 40 % ukupnog broja dostupnih emisijskih jedinica.

⁽²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/swd/2021/0552/COM_SWD\(2021\)0552_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/swd/2021/0552/COM_SWD(2021)0552_EN.pdf)

Mišljenje Europskog odbora regija – Izmjena Direktive o energetskej učinkovitosti radi usklađivanja s novim klimatskim ciljevima za 2030.

(2022/C 301/15)

Izvjestitelj:	Rafał Kazimierz TRZASKOWSKI (PL/EPP), gradonačelnik Varšave
Referentni dokument/i:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o energetskej učinkovitosti (preinaka) COM(2021) 558 – 2021/0203 (COD) SEC(2021) 558 – 2021/0203 (COD) SWD(2021) 623 – 2021/0203 (COD) SWD(2021) 624 – 2021/0203 (COD) SWD(2021) 625 – 2021/0203 (COD) SWD(2021) 626 – 2021/0203 (COD) SWD(2021) 627 – 2021/0203 (COD)

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Uvodna izjava 16.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Poštena tranzicija prema klimatski neutralnoj Uniji do 2050. je središnji element europskog zelenog plana. Energetsko siromaštvo je ključni pojam konsolidiran u zakonodavnom paketu „Čista energija za sve Europljane”, kojim se želi olakšati pravedna energetska tranzicija. Na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ Komisija je dala okvirne smjernice za prikladne pokazatelje za mjerenje energetskog siromaštva i definiciju značenja „znatnog broja kućanstava u energetskom siromaštvu” ⁽²⁾. Direktivom (EU) 2019/944 i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ od država se članica zahtijeva da poduzmu primjerene mjere radi ublažavanja energetskog siromaštva ondje gdje je ono utvrđeno, uključujući u širem kontekstu siromaštva.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).</p> <p>⁽²⁾ Preporuka Komisije o energetskom siromaštvu, C(2020) 9600 final.</p> <p>⁽³⁾ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).</p>	<p>Poštena tranzicija prema klimatski neutralnoj Uniji do 2050. je središnji element europskog zelenog plana. Energetsko siromaštvo je ključni pojam konsolidiran u zakonodavnom paketu „Čista energija za sve Europljane”, kojim se želi olakšati pravedna energetska tranzicija. Na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ Komisija je dala okvirne smjernice za prikladne pokazatelje za mjerenje energetskog siromaštva i definiciju značenja „znatnog broja kućanstava u energetskom siromaštvu” ⁽²⁾. Direktivom (EU) 2019/944 i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ od država se članica zahtijeva da poduzmu primjerene mjere radi ublažavanja energetskog siromaštva ondje gdje je ono utvrđeno, bez obzira na to pogađa li ugrožena kućanstva, ugrožena poduzeća, posebice mikropoduzeća i mala poduzeća, ili ugrožene korisnike usluga prijevoza; trebalo bi uključiti i mjere koje se odnose na širi kontekst siromaštva.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).</p> <p>⁽²⁾ Preporuka Komisije o energetskom siromaštvu, C(2020) 9600 final.</p> <p>⁽³⁾ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).</p>

Amandman 2.

Uvodna izjava 17.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Kućanstvima sa srednjim i niskim dohotkom, ugroženim kupcima, uključujući krajnje korisnike, i ljudima koji se suočavaju s energetske siromaštvom ili koji su u opasnosti od njega trebala bi pomoći primjena načela energetske učinkovitosti na prvom mjestu. Mjere energetske učinkovitosti trebale bi se prioritarno provesti da se poboljša stanje tih pojedinaca i kućanstava ili da se ublaži energetske siromaštvo. Sveobuhvatan pristup u izradi politika i u provođenju politika i mjera zahtijeva od država članica da se pobrinu da druge politike i mjere nemaju negativan učinak na te pojedince ni kućanstva.</p>	<p>Kućanstvima sa srednjim i niskim dohotkom, mikro-poduzećima i malim poduzećima, ugroženim kupcima, uključujući krajnje korisnike, i ljudima koji se suočavaju s energetske siromaštvom i siromaštvom u području mobilnosti ili koji su u opasnosti od takvog siromaštva trebala bi pomoći primjena načela energetske učinkovitosti na prvom mjestu. Mjere energetske učinkovitosti trebale bi se prioritarno provesti da se poboljša stanje tih pojedinaca i kućanstava ili da se ublaži energetske siromaštvo. Sveobuhvatan pristup u izradi politika i u provođenju politika i mjera zahtijeva od država članica da se pobrinu da druge politike i mjere nemaju izravan ili neizravan negativan učinak na te pojedince ni kućanstva.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Uvodna izjava 25.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Cilj energetske učinkovitosti bilo bi poželjno ostvariti kao rezultat kumulativne provedbe posebnih nacionalnih i europskih mjera za promicanje energetske učinkovitosti u različitim područjima. Od država članica trebalo bi zahtijevati da utvrde nacionalne politike i mjere za povećanje energetske učinkovitosti. Te bi politike i mjere i pojedinačna nastojanja svake države članice trebala ocijeniti Komisija, zajedno s podacima o ostvarenom napretku, kako bi se procijenilo kolika je vjerojatnost ostvarivanja općeg cilja Unije i u kojoj su mjeri pojedinačna nastojanja dovoljna za ostvarivanje zajedničkog cilja.</p>	<p>Cilj energetske učinkovitosti bilo bi poželjno ostvariti kao rezultat kumulativne provedbe posebnih lokalnih, regionalnih, nacionalnih i europskih mjera za promicanje energetske učinkovitosti u različitim područjima. Od država članica trebalo bi zahtijevati da utvrde nacionalne politike i mjere za povećanje energetske učinkovitosti. Te bi politike i mjere i pojedinačna nastojanja svake države članice trebala ocijeniti Komisija, zajedno s podacima o ostvarenom napretku, kako bi se procijenilo kolika je vjerojatnost ostvarivanja općeg cilja Unije i u kojoj su mjeri pojedinačna nastojanja dovoljna za ostvarivanje zajedničkog cilja.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 4.

Uvodna izjava 28.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Da bi ispunile svoju obvezu, države članice trebale bi ciljati krajnju potrošnju energije svih javnih službi i postrojenja javnih tijela. Da bi odredile na koga se to odnosi, države članice trebale bi primjenjivati definiciju javnih naručitelja iz Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Obveza se može ispuniti smanjenjem krajnje potrošnje energije u bilo kojem dijelu javnog sektora, među ostalim prijevozu, javnim zgradama, zdravstvu, prostornom planiranju, gospodarenju vodama i pročišćavanju otpadnih voda, odvodnji i pročišćavanju voda, gospodarenju otpadom, centraliziranom grijanju i hlađenju, distribuciji energije, opskrbi energijom i skladištenju energije, javnoj rasvjeti i planiranju infrastrukture. Da bi javnim tijelima smanjile administrativno opterećenje, države članice trebale bi uspostaviti digitalne platforme ili alate za prikupljanje agregiranih podataka o potrošnji od javnih tijela, njihovo javno objavljivanje i dostavljanje Komisiji.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, SL L 94, 28.3.2014., str. 65.</p>	<p>Da bi ispunile svoju obvezu, države članice trebale bi ciljati krajnju potrošnju energije svih javnih službi i postrojenja javnih tijela. Da bi odredile na koga se to odnosi, države članice trebale bi primjenjivati definiciju javnih naručitelja iz Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Obveza se može ispuniti smanjenjem krajnje potrošnje energije u bilo kojem dijelu javnog sektora, među ostalim prijevozu, javnim zgradama, zdravstvu, prostornom planiranju, gospodarenju vodama i pročišćavanju otpadnih voda, odvodnji i pročišćavanju voda, gospodarenju otpadom, centraliziranom grijanju i hlađenju, distribuciji energije, opskrbi energijom i skladištenju energije, javnoj rasvjeti i planiranju infrastrukture. Da bi lokalnim i regionalnim vlastima i drugim javnim tijelima smanjile administrativno opterećenje, države članice trebale bi uspostaviti digitalne platforme ili alate za prikupljanje agregiranih podataka o potrošnji od svih javnih tijela, njihovo javno objavljivanje i dostavljanje Komisiji. Države članice morat će osigurati da lokalne i regionalne vlasti i druga javna tijela budu dostatno opremljeni za prikupljanje takvih podataka.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, SL L 94, 28.3.2014., str. 65.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 5.

Uvodna izjava 29.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice trebale bi biti uzor tako da svi ugovori o energetske učinku i sustavi gospodarenja energijom u javnom sektoru budu u skladu s europskim ili međunarodnim normama ili tako da se energetske pregledi u velikoj mjeri koriste u dijelovima javnog sektora sa znatnom potrošnjom energije.</p>	<p>Države članice, regije i lokalne vlasti trebale bi biti uzor tako da svi ugovori o energetske učinku i sustavi gospodarenja energijom u javnom sektoru budu u skladu s europskim ili međunarodnim normama ili tako da se energetske pregledi u velikoj mjeri koriste u dijelovima javnog sektora sa znatnom potrošnjom energije. Kako bi se postigao taj cilj, države članice morat će pružiti jasne smjernice i postupke za upotrebu tih instrumenata.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 6.

Uvodna izjava 30.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Potiču se javna tijela da iskoriste podršku subjekata kao što su agencije za održivu energiju, uspostavljene prema potrebi na regionalnoj ili lokalnoj razini. Organizacija tih agencija obično odražava pojedinačne potrebe javnih tijela u nekoj regiji ili aktivnih u nekom javnom sektoru. Centralizirane agencije mogu bolje ispunjavati potrebe i raditi djelotvornije u drugim okolnostima, npr. u manjim ili centraliziranim državama članicama, ili kad je riječ o složenim ili prekograničnim aspektima, kao što je centralizirano grijanje i hlađenje. Agencije za održivu energiju mogu služiti kao jedinstvena kontaktna točka u skladu s člankom 21. Te su agencije često odgovorne za izradu lokalnih ili regionalnih planova za dekarbonizaciju, koji mogu sadržavati i druge mjere za dekarbonizaciju, npr. zamjena kotlova na fosilna goriva, i pružanje podrške javnim tijelima u provedbi politika povezanih s energijom. Agencije za održivu energiju ili drugi subjekti za pomoć regionalnim i lokalnim upravama mogu imati jasne nadležnosti, ciljeve i resurse u području održive energije. Agencije za održivu energiju mogle bi se poticati na razmatranje inicijativa poduzetih u okviru Sporazuma gradonačelnika, u kojem su okupljene lokalne samouprave koje su se dobrovoljno obvezale na ispunjavanje energetske i klimatske ciljeve Unije, i drugih postojećih inicijativa u tom području. Planovi za dekarbonizaciju trebali bi biti povezani s planovima teritorijalnog razvoja te bi se u njima trebale uzeti u obzir sveobuhvatne procjene koje bi trebale provoditi države članice.</p>	<p>Potiču se javna tijela da iskoriste podršku subjekata kao što su agencije za održivu energiju, uspostavljene prema potrebi na regionalnoj ili lokalnoj razini. Organizacija tih agencija obično odražava pojedinačne potrebe javnih tijela u nekoj regiji ili aktivnih u nekom javnom sektoru. Centralizirane agencije mogu bolje ispunjavati potrebe i raditi djelotvornije u drugim okolnostima, npr. u manjim ili centraliziranim državama članicama, ili kad je riječ o složenim ili prekograničnim aspektima, kao što je centralizirano grijanje i hlađenje. Agencije za održivu energiju mogu služiti kao jedinstvena kontaktna točka u skladu s člankom 21. Te su agencije često odgovorne za izradu lokalnih ili regionalnih planova za dekarbonizaciju, koji mogu sadržavati i druge mjere za dekarbonizaciju, npr. zamjena kotlova na fosilna goriva, i pružanje podrške javnim tijelima u provedbi politika povezanih s energijom. Agencije za održivu energiju ili drugi subjekti za pomoć regionalnim i lokalnim upravama mogu imati jasne nadležnosti, ciljeve i resurse u području održive energije. Agencije za održivu energiju mogle bi se poticati na razmatranje inicijativa koje lokalne i regionalne vlasti poduzimaju u borbi protiv klimatskih promjena u sklopu planova koje su u tom području izradile bilo na temelju zakonskog mandata bilo na dobrovoljnoj osnovi, među ostalim u okviru Sporazuma gradonačelnika, u kojem su okupljene lokalne samouprave koje su se dobrovoljno obvezale na ispunjavanje energetske i klimatske ciljeve Unije, i drugih postojećih inicijativa u tom području. Planovi za borbu protiv klimatskih promjena trebali bi biti povezani s planovima teritorijalnog razvoja te bi se u njima trebale uzeti u obzir sveobuhvatne procjene koje bi trebale provoditi države članice. Ti bi se planovi trebali uključiti i u energetske i klimatske planiranje na nacionalnoj razini, počevši od periodične revizije nacionalnih energetske i klimatske planova; u skladu s tim trebalo bi izmijeniti Uredbu (EU) 2018/1999 o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 7.

Uvodna izjava 31.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice trebale bi javnim tijelima pružiti podršku u planiranju i uvođenju mjera za poboljšavanje energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, davanjem smjernica kojima će promicati stvaranje stručnosti, prilike za izobrazbu i suradnju među javnim tijelima, među ostalim i agencijama. U tu bi svrhu države članice mogle uspostaviti nacionalne centre stručnosti za složena pitanja, npr. savjetovanje lokalnih ili regionalnih energetske agencija o centraliziranom grijanju ili hlađenju.</p>	<p>Države članice trebale bi lokalnim i regionalnim vlastima i drugim javnim tijelima pružiti podršku u planiranju i uvođenju mjera za poboljšavanje energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, pružanjem financijske i tehničke potpore i podnošenjem planova za rješavanje problema nedostatka radne snage i kvalificiranih stručnjaka potrebnih u svim fazama zelene tranzicije, uključujući obrtnike i visokokvalificirane stručnjake za zelenu tehnologiju, primijenjene znanstvenike i inovatore. Države članice trebale bi podupirati javna tijela u korištenju prednosti koje nadilaze uštedu energije, kao što su zdravi unutarnji klimatski uvjeti s poboljšanom kvalitetom zraka i okoliša u zatvorenom prostoru te bolja kvaliteta života, posebno u školama, vrtićima, objektima za stanovanje uz skrb, domovima za starije i nemoćne osobe i bolnicama. Države članice trebale bi pružati smjernice kojima će promicati stvaranje stručnosti, prilike za izobrazbu i suradnju među javnim tijelima, među ostalim i agencijama. U tu bi svrhu države članice mogle uspostaviti nacionalne i regionalne centre stručnosti za složena pitanja, npr. savjetovanje lokalnih ili regionalnih energetske agencija o centraliziranom grijanju ili hlađenju.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 8.

Uvodna izjava 32.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Zgrade i promet su, uz industriju, glavni korisnici energije i izvori emisija ⁽¹⁾. Na zgrade otpada približno 40 % ukupne potrošnje energije i 36 % emisija stakleničkih plinova iz energije u Uniji ⁽²⁾. U Komunikaciji Komisije Val obnove ⁽³⁾ razmatra se dvostruko pitanje učinkovitosti energije i resursa i cjenovne pristupačnosti u sektoru zgrada te se nastoji udvostručiti stopa obnove. Fokus je na najneučinkovitijim zgradama, energetsom siromaštvu i javnim zgradama. Osim toga, zgrade su od ključnog značenja za ostvarivanje cilja klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. Zgrade u vlasništvu javnih tijela čine znatan udio u fondunekretnina i vrlo su vidljive u javnom životu. Stoga je prikladno odrediti godišnju stopu obnove zgrada u vlasništvu i uporabi javnih tijela na državnom području države članice s ciljem nadogradnje njihovih energetskih svojstava. Države članice pozvane su da odrede višu stopu obnove u slučajevima u kojima je to troškovno učinkovito u okviru obnove njihova fonda zgrada u skladu s dugoročnim strategijama obnove ili nacionalnim programima obnove. Tom se stopom obnove ne bi smjele dovoditi u pitanje obveze u vezi sa zgradama približno nulte energije (nZEB-ovi) određene u Direktivi 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. U sljedećem preispitivanju Direktive 2010/31/EU Komisija bi trebala ocijeniti napredak koji su države članice ostvarile u obnovi zgrada javnih tijela.</p>	<p>Zgrade i promet su, uz industriju, glavni korisnici energije i izvori emisija ⁽¹⁾. Na zgrade otpada približno 40 % ukupne potrošnje energije i 36 % emisija stakleničkih plinova iz energije u Uniji ⁽²⁾. U Komunikaciji Komisije Val obnove ⁽³⁾ razmatra se dvostruko pitanje učinkovitosti energije i resursa i cjenovne pristupačnosti u sektoru zgrada te se nastoji udvostručiti stopa obnove. Fokus je na najneučinkovitijim zgradama, energetsom siromaštvu i javnim zgradama. Osim toga, zgrade su od ključnog značenja za ostvarivanje cilja klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. Zgrade u vlasništvu javnih tijela čine znatan udio u fondunekretnina i vrlo su vidljive u javnom životu. Stoga je prikladno odrediti godišnju stopu obnove zgrada u vlasništvu i uporabi javnih tijela na državnom području države članice s ciljem nadogradnje njihovih energetskih svojstava. Države članice pozvane su da odrede višu stopu obnove u slučajevima u kojima je to troškovno učinkovito u okviru obnove njihova fonda zgrada u skladu s dugoročnim strategijama obnove ili nacionalnim programima obnove. Tom se stopom obnove ne bi smjele dovoditi u pitanje obveze u vezi sa zgradama približno nulte energije (nZEB-ovi) određene u Direktivi 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. U sljedećem preispitivanju Direktive 2010/31/EU Komisija bi trebala ocijeniti napredak koji su države članice ostvarile u obnovi zgrada javnih tijela.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Komisija bi trebala razmotriti podnošenje zakonodavnog prijedloga za reviziju stope obnove uz uzimanje u obzir ostvarenog napretka država članica, bitnih gospodarskih ili tehničkih novosti i, prema potrebi, obveza Unije u pogledu dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. Obveza obnove zgrada javnih tijela iz ove Direktive dopunjuje tu direktivu na temelju koje države članice moraju osigurati da se u slučaju velikih radova obnove postojećih zgrada njihova energetska svojstva nadograde tako da ispunjavaju zahtjeve za nZEB-ove.</p> <p>⁽¹⁾ COM/2020/362 final.</p> <p>⁽²⁾ Vidjeti IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020., i Izvješće Ujedinjenih naroda o odstupanju emisija za 2019. Ti se brojevi odnose na korištenje i funkcioniranje zgrada, uključujući neizravne emisije u sektoru energije i grijanja, ali ne na njihov puni životni vijek. Procjenjuje se da se na ugljik iz građevinarstva odnosi približno 10 % ukupnih svjetskih godišnjih emisija stakleničkih plinova, vidjeti IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020., i Izvješće Ujedinjenih naroda o odstupanju emisija za 2019.</p> <p>⁽³⁾ COM/2020/662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskej učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).</p>	<p>Komisija bi trebala razmotriti podnošenje zakonodavnog prijedloga za reviziju stope obnove uz uzimanje u obzir ostvarenog napretka država članica, bitnih gospodarskih ili tehničkih novosti i, prema potrebi, obveza Unije u pogledu dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. Obveza obnove zgrada javnih tijela iz ove Direktive dopunjuje tu direktivu na temelju koje države članice moraju osigurati da se u slučaju velikih radova obnove postojećih zgrada njihova energetska svojstva nadograde tako da, prema potrebi, ispunjavaju zahtjeve za nZEB-ove. Europska komisija i države članice pružit će dodatne smjernice o temeljitoj obnovi zgrada povijesne vrijednosti: uspostaviti će se posebne inicijative za potporu obnovi takvih zgrada, uključujući razne vrste intervencija u području energetske učinkovitosti.</p> <p>⁽¹⁾ COM/2020/362 final.</p> <p>⁽²⁾ Vidjeti IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020., i Izvješće Ujedinjenih naroda o odstupanju emisija za 2019. Ti se brojevi odnose na korištenje i funkcioniranje zgrada, uključujući neizravne emisije u sektoru energije i grijanja, ali ne na njihov puni životni vijek. Procjenjuje se da se na ugljik iz građevinarstva odnosi približno 10 % ukupnih svjetskih godišnjih emisija stakleničkih plinova, vidjeti IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020., i Izvješće Ujedinjenih naroda o odstupanju emisija za 2019.</p> <p>⁽³⁾ COM/2020/662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskej učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 9.

Uvodna izjava 34.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Više od polovice svjetskog stanovništva 2020. je živjelo u urbanim područjima. Očekuje se da će taj postotak dosegnuti 68 % do 2050. ⁽¹⁾ Uz to, tek treba izgraditi pola urbanih infrastruktura do 2050. ⁽²⁾ Gradovi i metropolska područja su središta gospodarske aktivnosti, stvaranja znanja, inovacija i novih tehnologija. Gradovi utječu na kvalitetu života građana koji žive ili rade u njima. Države članice trebale bi tehnički i financijski podržavati općine. Izvjestan broj općina i drugih javnih tijela u državama članicama već je uveo integrirane pristupe u vezi s uštedom energije i opskrbom energijom, na primjer putem akcijskih planova za održivu energiju, kao što su akcijski planovi razvijeni u okviru inicijative Sporazum gradonačelnika, i integrirane gradske pristupe koji nadilaze pojedinačne zahvate na zgradama ili u vrstama prometa.</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf</p>	<p>Više od polovice svjetskog stanovništva 2020. je živjelo u urbanim područjima. Očekuje se da će taj postotak dosegnuti 68 % do 2050. ⁽¹⁾ Uz to, tek treba izgraditi pola urbanih infrastruktura do 2050. ⁽²⁾ Gradovi i metropolska područja su središta gospodarske aktivnosti, stvaranja znanja, inovacija i novih tehnologija. Gradovi utječu na kvalitetu života građana koji žive ili rade u njima. Države članice trebale bi tehnički i financijski podržavati lokalne vlasti. Izvjestan broj lokalnih i regionalnih vlasti i drugih javnih tijela u državama članicama već je uveo integrirane pristupe u vezi s uštedom energije, opskrbom energijom i održivom mobilnošću, na temelju zakonskog mandata ili na dobrovoljnoj osnovi, na primjer putem akcijskih planova za održivu energiju, kao što su akcijski planovi razvijeni u okviru Sporazuma gradonačelnika, i integrirane gradske pristupe poput onih razvijenih u okviru planova održive gradske mobilnosti, koji nadilaze pojedinačne zahvate na zgradama ili u vrstama prometa. Potrebno je dodatno poraditi na poboljšanju energetske učinkovitosti gradske mobilnosti, kako u putničkom tako i u teretnom prometu. S obzirom na to da se od lokalnih i regionalnih vlasti, koje su predvodnice u energetske tranziciji, traže znatni dodatni naponi, treba im zajamčiti lak pristup nužnoj financijskoj potpori u okviru europskih instrumenata za provedbu njihovih planova za zelenu tranziciju koji obuhvaćaju planove za održivu energiju i zaštitu klime te održivu gradsku mobilnost. U tu će se svrhu posebna pozornost posvetiti provedbi mjera koje već postoje unutar postojećeg pravnog okvira. To je važno, primjerice, tijekom cjelokupne provedbe europskih fondova, kao što su višegodišnji financijski okvir i NextGenerationEU, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost, strukturne fondove i fondove kohezijske politike, Fond za ruralni razvoj i Fond za pravednu tranziciju, kao i financijske instrumente i tehničku pomoć dostupne u okviru fonda InvestEU. Od ključne je važnosti aktivno sudjelovanje regija i, prema potrebi, lokalnih vlasti u razvoju i provedbi sporazuma o partnerstvu i operativnih programa, zajedno s pružanjem izravne potpore održivom urbanom razvoju, kao i dostatnih sredstava u okviru cilja politike za zeleniji, niskougljični prelazak na gospodarstvo s nultom neto stopom emisije ugljika i otpornu Europu.</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 10.

Uvodna izjava 36.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Svi javni subjekti koji ulažu javna sredstva putem nabave trebali bi u dodjeli ugovora i koncesija biti uzor odabirom proizvoda, usluga, radova i zgrada najviše energetske učinkovitosti, što uključuje i nabave koje ne podliježu posebnim zahtjevima iz Direktive 2009/30/EZ. U tom kontekstu u svim postupcima dodjele javnih ugovora i koncesija čija je vrijednost iznad pragova utvrđenih u člancima 6. i 7. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, članka 2. stavka 1. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i članaka 3. i 4. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća mora se uzeti u obzir energetska učinkovitost proizvoda, zgrada i usluga utvrđena Unijinim ili nacionalnim zakonodavstvom tako što će se u njima prioritetno razmotriti načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji, SL L 94, 28.3.2014., str. 1.</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).</p>	<p>Svi javni subjekti koji ulažu javna sredstva putem nabave trebali bi u dodjeli ugovora i koncesija biti uzor odabirom proizvoda, usluga, radova i zgrada najviše energetske učinkovitosti, što uključuje i nabave koje ne podliježu posebnim zahtjevima iz Direktive 2009/30/EZ. U tom bi pogledu kriteriji zelene i kružne javne nabave trebali poslužiti kao smjernice. U tom kontekstu u svim postupcima dodjele javnih ugovora i koncesija čija je vrijednost iznad pragova utvrđenih u člancima 6. i 7. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, članka 2. stavka 1. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i članaka 3. i 4. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća mora se uzeti u obzir energetska učinkovitost proizvoda, zgrada i usluga utvrđena Unijinim ili nacionalnim zakonodavstvom tako što će se u njima prioritetno razmotriti načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji, SL L 94, 28.3.2014., str. 1.</p> <p>⁽²⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 11.

Uvodna izjava 39.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Važno je da države članice javnim tijelima pruže potrebnu potporu u prihvaćanju zahtjeva energetske učinkovitosti u javnoj nabavi i, prema potrebi, korištenju zelene javne nabave tako što će dati potrebne smjernice i metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš. Očekuje se da će dobro osmišljeni alati, prvenstveno digitalni, olakšati postupke nabave i smanjiti administrativne troškove, osobito u manjim državama članicama koje možda nemaju dovoljne kapacitete za pripremu javnih natječaja. U tom pogledu države članice trebale bi aktivno promicati korištenje digitalnih alata i suradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, radi razmjene najbolje prakse.</p>	<p>Važno je da države članice lokalnim i javnim vlastima i drugim javnim tijelima pruže potrebnu potporu u prihvaćanju zahtjeva energetske učinkovitosti u javnoj nabavi i, prema potrebi, korištenju zelene javne nabave tako što će dati potrebne smjernice i metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš. Očekuje se da će dobro osmišljeni alati, prvenstveno digitalni, olakšati postupke nabave i smanjiti administrativne troškove, osobito u manjim državama članicama koje možda nemaju dovoljne kapacitete za pripremu javnih natječaja. U tom pogledu države članice trebale bi aktivno promicati korištenje digitalnih alata i suradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, radi razmjene najbolje prakse. Osim toga, trebalo bi provoditi posebne aktivnosti izgradnje kapaciteta kako bi se osiguralo da uprave svih veličina imaju pristup istim alatima i mogućnostima, također u okviru plana RePowerEU.</p> <p>Države članice trebaju u općinama i skupinama općina promicati proizvodnju bioplina iz gradskog organskog otpada i postavljanje fotonaponskih ploča na javne zgrade.</p> <p>Skupine zajednica za navodnjavanje promicat će se i kao proizvođači fotonaponske energije koji će tu energiju dovoditi u opću elektroenergetsku mrežu.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 12.

Uvodna izjava 61.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U ovoj se Direktivi poziva na koncept ugroženih kupaca, koje države članice trebaju identificirati u skladu s Direktivom (EU) 2019/944. Uz to se na temelju Direktive 2012/27/EU pojmom „krajnji korisnici” uz pojam „krajnji kupac” pojašnjava da se prava na informacije o obračunu i potrošnji odnose i na potrošače koji nemaju pojedinačne ili izravne ugovore s dobavljačem energije za zajedničke sustave grijanja, hlađenja ili pripreme tople vode u kućanstvu u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama. Koncept ugroženih kupaca ne obuhvaća nužno krajnje korisnike. Stoga bi, da bi se osiguralo da se mjerama utvrđenima u ovoj Direktivi dopre do svih ugroženih pojedinaca i kućanstava, države članice trebale u svojim definicijama ugroženih kupaca obuhvatiti ne samo kupce u strogom smislu te riječi nego i krajnje korisnike.</p>	<p>U ovoj se Direktivi poziva na koncept ugroženih kupaca, koje države članice trebaju identificirati u skladu s Direktivom (EU) 2019/944. Uz to se na temelju Direktive 2012/27/EU pojmom „krajnji korisnici” uz pojam „krajnji kupac” pojašnjava da se prava na informacije o obračunu i potrošnji odnose i na potrošače koji nemaju pojedinačne ili izravne ugovore s dobavljačem energije za zajedničke sustave grijanja, hlađenja ili pripreme tople vode u kućanstvu u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama. Koncept ugroženih kupaca ne obuhvaća nužno krajnje korisnike. Stoga bi, da bi se osiguralo da se mjerama utvrđenima u ovoj Direktivi dopre do svih ugroženih pojedinaca i kućanstava, države članice trebale u svojim definicijama ugroženih kupaca obuhvatiti ne samo kupce u strogom smislu te riječi nego i krajnje korisnike. Pojam ugroženih mikropoduzeća i malih poduzeća, kako je definiran u kontekstu Socijalnog fonda za klimatsku politiku, također je obuhvaćen područjem primjene Direktive.</p>

Objasnenje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 13.

Uvodna izjava 69.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Ključno je podići razinu svijesti svih građana Unije o koristima veće energetske učinkovitosti te im pružiti točne informacije o načinima na koje se ona može postići. I građani svih dobi trebali bi biti uključeni u energetska tranziciju putem europskog klimatskog pakta i Konferencije o budućnosti Europe. Veća energetska učinkovitost također je iznimno važna za sigurnost opskrbe Unije energijom smanjenjem njezine ovisnosti o uvozu goriva iz trećih zemalja.</p>	<p>Ključno je podići razinu svijesti svih građana Unije o koristima veće energetske učinkovitosti te im pružiti točne informacije o načinima na koje se ona može postići. I građani svih dobi trebali bi biti uključeni u energetska tranziciju putem europskog klimatskog pakta, programa Erasmus+ i Konferencije o budućnosti Europe. Veća energetska učinkovitost također je iznimno važna za sigurnost opskrbe Unije energijom smanjenjem njezine ovisnosti o uvozu goriva iz trećih zemalja.</p>

Objasnenje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 14.

Uvodna izjava 71.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Pri provedbi ove Direktive i poduzimanju drugih mjera u području energetske učinkovitosti države članice trebale bi obratiti posebnu pozornost na sinergije između mjera energetske učinkovitosti i učinkovitog korištenja prirodnim resursima u skladu s načelima kružnog gospodarstva.</p>	<p>Pri provedbi Direktive 2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom, i poduzimanju drugih mjera u području energetske učinkovitosti, države članice trebale bi obratiti posebnu pozornost na sinergije između mjera energetske učinkovitosti i učinkovitog korištenja prirodnim resursima u skladu s <i>ciljem nulte stope onečišćenja</i>, načelima kružnog gospodarstva <i>i zaštitom prirode i bioraznolikosti</i>.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 15.

Uvodna izjava 80. (dodati novu točku)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(80.a) <i>Pri procjeni potencijala za učinkovito grijanje i hlađenje države članice uzimaju u obzir šire okolišne, zdravstvene i sigurnosne aspekte. Zbog uloge toplinskih crpki u ostvarivanju potencijala energetske učinkovitosti u grijanju i hlađenju, trebalo bi svesti na najmanju moguću mjeru rizike od negativnih utjecaja rashladnih sredstava koja su postojana, bioakumulativna ili toksična na okoliš.</i></p>

Amandman 16.

Uvodna izjava 92.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Trebalo bi priznati doprinos zajednica obnovljive energije iz Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i energetske zajednice građana iz Direktive (EU) 2019/944 u postizanju ciljeva europskog zelenog plana i Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030. Države članice trebale bi stoga razmotriti i promicati ulogu zajednica obnovljive energije i energetske zajednice građana. Te zajednice mogu pomagati državama članicama u postizanju ciljeve ove Direktive poboljšavanjem energetske učinkovitosti na lokalnoj razini ili na razini kućanstava. One mogu osnažiti i uključiti potrošače te omogućiti nekim skupinama kupaca iz kategorije kućanstava, uključujući onima u ruralnim i udaljenim područja, da sudjeluju u projektima i intervencijama u području energetske učinkovitosti. Energetske zajednice mogu pomoći u sprečavanju energetske siromaštva pomaganjem u projektima u području energetske učinkovitosti, smanjivanjem potrošnje i nižim tarifama za opskrbu.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).</p>	<p>Trebalo bi priznati doprinos zajednica obnovljive energije iz Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i energetske zajednice građana iz Direktive (EU) 2019/944 u postizanju ciljeva europskog zelenog plana i Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030. Države članice trebale bi stoga razmotriti i promicati ulogu zajednica obnovljive energije i energetske zajednice građana. Te zajednice mogu pomagati državama članicama u postizanju ciljeve ove Direktive i provedbi načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” poboljšavanjem energetske učinkovitosti na lokalnoj razini ili na razini kućanstava te u javnim zgradama u suradnji s lokalnim vlastima. One mogu osnažiti i uključiti potrošače te omogućiti nekim skupinama kupaca iz kategorije kućanstava, uključujući onima u ruralnim i udaljenim područja, da sudjeluju u projektima i intervencijama u području energetske učinkovitosti. Energetske zajednice mogu pomoći u sprečavanju energetske siromaštva pomaganjem u projektima u području energetske učinkovitosti, smanjivanjem potrošnje i nižim tarifama za opskrbu. U tu bi svrhu države članice trebale preispitati provedbeno zakonodavstvo i postupke s ciljem uklanjanja nepotrebnih prepreka i uskih grla. Djelatnici i djelatnice javnih uprava na svim razinama trebali bi biti propisno osposobljeni u tom području. Tim će se naporima pridonijeti i poboljšanju energetske sigurnosti EU-a.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 17.

Uvodna izjava 97.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Javna sredstva dostupna na nacionalnoj i Unijinoj razini trebala bi se strateški ulagati u mjere za poboljšavanje energetske učinkovitosti, osobito u korist ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice trebale bi iskoristiti sve financijske doprinose koje bi mogle primiti iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku [Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku] i prihoda od emisijskih jedinica iz sustava EU-a za trgovanje emisijama. Ti prihodi pomoći će državama članicama u ispunjavanju njihove obveze da prioritarno provode mjere energetske učinkovitosti i mjere politika u okviru obveze uštede energije kod ugroženih kupaca i osoba pogođenih energetske siromaštvom, što može uključivati osobe koje žive u ruralnim i udaljenim regijama.</p>	<p>Javna sredstva dostupna na nacionalnoj i Unijinoj razini trebala bi se strateški ulagati u mjere za poboljšavanje energetske učinkovitosti, osobito u korist ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice trebale bi, u bliskoj suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima, iskoristiti sve financijske doprinose koje bi mogle primiti iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku [Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku] i prihoda od emisijskih jedinica iz sustava EU-a za trgovanje emisijama. Ti prihodi pomoći će državama članicama u ispunjavanju njihove obveze da prioritarno provode mjere energetske učinkovitosti i mjere politika u okviru obveze uštede energije kod ugroženih kupaca i osoba pogođenih energetske siromaštvom, što može uključivati osobe koje žive u ruralnim i udaljenim regijama.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 18.

Uvodna izjava 98. (dodati novu točku)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Dugoročne promjene u ponašanju u pogledu potrošnje energije mogu se postići osnaživanjem građana. Energetske zajednice mogu pridonijeti dugoročnoj uštedi energije, posebno među kućanstvima, i povećanju održivih ulaganja građana i malih poduzeća. Države članice trebale bi osnažiti takve mjere građana pružanjem potpore energetske projektima i organizacijama u zajednici.</i></p>

Amandman 19.

Uvodna izjava 108.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice i regije trebalo bi poticati da u potpunosti iskoriste europske fondove dostupne u VFO-u i u NextGenerationEU-u, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost, fondove kohezijske politike, Fond za ruralni razvoj i Fond za pravednu tranziciju, te financijske instrumente i tehničku pomoć dostupne u okviru InvestEU-a, kako bi potaknule privatna i javna ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti. Ulaganjem u energetske učinkovitost može se doprinijeti gospodarskom rastu, zapošljavanju, inovacijama i smanjenju energetske siromaštva u kućanstvima, čime se ostvaruje pozitivan doprinos gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji i zelenom oporavku. Područja koja bi se mogla financirati uključuju mjere energetske učinkovitosti u javnim zgradama i stambenim jedinicama te osiguravanje novih vještina za poticanje zapošljavanja u sektoru energetske učinkovitosti. Komisija će se pobrinuti za sinergije među instrumentima financiranja, a posebno fondovima s podijeljenim upravljanjem i s izravnim upravljanjem (kao što su programi sa središnjim upravljanjem: Obzor Europa ili LIFE), kao i među bespovratnim sredstvima, zajmovima i tehničkom pomoći da bi se potpuno postigao njihov učinak poluge na privatno financiranje i njihov učinak na postizanje ciljeva politike energetske učinkovitosti.</p>	<p>Države članice, regije, gradove i općine trebalo bi poticati da u potpunosti iskoriste europske fondove dostupne u VFO-u i u NextGenerationEU-u, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost, fondove kohezijske politike, Fond za ruralni razvoj i Fond za pravednu tranziciju, te financijske instrumente i tehničku pomoć dostupne u okviru InvestEU-a, kako bi potaknule privatna i javna ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, osobito na lokalnoj razini. Time bi trebalo osigurati aktivno sudjelovanje lokalnih vlasti u razvoju i provedbi sporazuma o partnerstvu i operativnih programa te im pružiti izravnu potporu za održiv urbani razvoj, kao i dostatna sredstva u okviru cilja politike za zeleniji, niskougljični prelazak na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika. Ulaganjem u energetske učinkovitost može se doprinijeti gospodarskom rastu, zapošljavanju, inovacijama i smanjenju energetske siromaštva u kućanstvima, čime se ostvaruje pozitivan doprinos gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji i zelenom oporavku. Područja koja bi se mogla financirati uključuju mjere energetske učinkovitosti u javnim zgradama i stambenim jedinicama te osposobljavanje, usavršavanje i prekvalifikaciju stručnjaka, posebice na radnim mjestima povezanim s obnovom zgrada za poticanje zapošljavanja u sektoru energetske učinkovitosti. U tu će svrhu biti potrebno pojačati napore na europskoj razini i razini država članica kako bi se povećali kapaciteti lokalnih i regionalnih vlasti za korištenje europskim fondovima, a time i ukupni apsorpcijski kapacitet regija i gradova EU-a. Komisija će nastojati gradovima i regijama omogućiti jednostavan pristup programima pod središnjim upravljanjem, kao i više sredstava koja se mogu primati izravno. Pobrinut će se za sinergije među instrumentima financiranja, a posebno fondovima s podijeljenim upravljanjem i s izravnim upravljanjem (kao što su programi sa središnjim upravljanjem: Obzor Europa ili LIFE), kao i među bespovratnim sredstvima, zajmovima i tehničkom pomoći da bi se potpuno postigao njihov učinak poluge na privatno financiranje i njihov učinak na postizanje ciljeva politike energetske učinkovitosti.</p>

Objasnenje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 20.

Uvodna izjava 109.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>S ciljem ostvarivanja ciljeva ove Direktive, države članice trebale bi poticati uporabu instrumenata financiranja. Takvi bi instrumenti financiranja mogli uključivati financijske doprinose i novčane kazne za neispunjavanje određenih odredaba ove Direktive, sredstva izdvojena za energetska učinkovitost u skladu s člankom 10. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, sredstva izdvojena za energetska učinkovitost u europskim fondovima i programima te posebne europske financijske instrumente kao što je Europski fond za energetska učinkovitost.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).</p>	<p>S ciljem ostvarivanja ciljeva ove Direktive, države članice trebale bi poticati uporabu instrumenata financiranja. Takvi bi instrumenti financiranja mogli uključivati financijske doprinose i novčane kazne za neispunjavanje određenih odredaba ove Direktive, sredstva izdvojena za energetska učinkovitost u skladu s člankom 10. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, sredstva izdvojena za energetska učinkovitost u europskim fondovima i programima te posebne europske financijske instrumente kao što je Europski fond za energetska učinkovitost.</p> <p><i>U tu će svrhu Europska komisija i države članice morati raditi na uspostavi platformi čiji je cilj objedinjavanje malih i srednjih projekata radi stvaranja skupova projekata prikladnih za financiranje.</i></p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 21.

Uvodna izjava 113.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Raspoloživi programi financiranja, financijski instrumenti i inovativni mehanizmi financiranja Unije trebali bi se upotrebljavati za praktičnu primjenu cilja poboljšanja energetske svojstava zgrada javnih tijela. S tim u vezi, države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od dodijeljenih godišnjih emisija u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ za razvoj takvih mehanizama na dobrovoljnoj osnovi i uzimajući u obzir nacionalna proračunska pravila.</p>	<p>Raspoloživi programi financiranja, financijski instrumenti i inovativni mehanizmi financiranja Unije trebali bi se upotrebljavati za praktičnu primjenu cilja poboljšanja energetske svojstava zgrada javnih tijela. S tim u vezi, države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od dodijeljenih godišnjih emisija u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ za razvoj takvih mehanizama na dobrovoljnoj osnovi i uzimajući u obzir nacionalna proračunska pravila.</p> <p><i>Europska komisija i države članice morat će regionalnim i lokalnim upravama pružiti odgovarajuće informacije i osposobljavanje o takvim programima kako bi povećale njihovu sposobnost privlačenja financijskih sredstava. Platforma Sporazuma gradonačelnika mogla bi biti jedan od instrumenata za takvo djelovanje, također u okviru plana RePowerEU, zajedno s drugim instrumentima uspostavljenima u okviru postojećih propisa o klimatskim promjenama na regionalnoj i lokalnoj razini.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 22.

Uvodna izjava 119.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Lokalnim i regionalnim tijelima trebalo bi dati vodeću ulogu u razvoju i osmišljavanju, provedbi i procjeni mjera iz ove Direktive kako bi se na odgovarajući način mogla baviti posebnim obilježjima svoje klime, kulture i društva.	Lokalnim i regionalnim tijelima trebalo bi dati vodeću ulogu u razvoju i osmišljavanju, provedbi i procjeni mjera iz ove Direktive kako bi se na odgovarajući način mogla baviti posebnim obilježjima svoje klime, kulture i društva. <i>Europska komisija blisko će surađivati s Europskim odborom regija kako bi podržala lokalna i regionalna tijela u tom nastojanju.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 23.

Članak 2. stavak 49.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
49. „energetsko siromaštvo” znači da kućanstvu manjka pristup osnovnim energetskim uslugama na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje, uključujući dostatnu količinu energije za odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjetu i napajanje uređaja, u relevantnom nacionalnom kontekstu, postojećim socijalnim politikama i ostalim relevantnim politikama;	49. „energetsko siromaštvo” znači manjak pristupa osnovnim energetskim uslugama na kojima se temelje pristojan životni i radni standard i zdravlje, uključujući dostatnu količinu energije za odgovarajuće grijanje, hlađenje, toplu vodu u kućanstvu , rasvjetu, mobilnost i napajanje uređaja, u relevantnom nacionalnom kontekstu, postojećim socijalnim politikama i ostalim relevantnim politikama; 49.a „ugrožena kućanstva” znači kućanstva u energetskom siromaštvu ili kućanstva, uključujući ona s nižim srednjim dohotkom, na koja znatno utječu učinci uključivanja zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ na cijene, koja su izložena riziku od energetskog siromaštva zbog sve većih cijena energije i neučinkovitih energetskih svojstava svojeg doma i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj žive;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>49.b „korisnici usluga prijevoza” znači kućanstva ili poduzeća, uključujući mikropoduzeća, koja koriste razne mogućnosti prijevoza i mobilnosti;</p> <p>49.c „ugroženi korisnici usluga mobilnosti” znači korisnici usluga prijevoza, uključujući one iz kućanstava s nižim srednjim dohotkom, na koje znatno utječu učinci na cijene koji proizlaze iz uključivanja cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ i koji nemaju sredstava za kupnju vozila s nultom i niskom stopom emisija ili prelazak na alternativne održive načine prijevoza, uključujući javni prijevoz, osobito u ruralnim i udaljenim područjima;</p> <p>49.d „mikropoduzeće” znači poduzeće koje zapošljava manje od deset osoba i čiji godišnji promet ili godišnja ukupna bilanca ne premašuje dva milijuna EUR, izračunano u skladu s člancima od 3. do 6. Priloga I. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014;</p> <p>49.d (a) „malo poduzeće” znači poduzeće koje zapošljava manje od 50 osoba i čiji godišnji promet i/ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 10 milijuna EUR;</p> <p>49.e „ugrožena mikropoduzeća i mala poduzeća” znači mikropoduzeća i mala poduzeća koja su znatno pogođena učincima na cijene koji proizlaze iz uključivanja zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj su smještena;</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 24.

Članak 4. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice moraju zajednički postići smanjenje potrošnje energije od barem 9 % u 2030. u odnosu na predviđanja iz referentnog scenarija iz 2020. tako da 2030. krajnja potrošnja energije u Uniji ne bude veća od 787 Mtoe i da potrošnja primarne energije u Uniji ne bude veća od 1 023 Mtoe.</p>	<p>Države članice moraju zajednički postići smanjenje potrošnje energije od barem 9 % u 2030. u odnosu na predviđanja iz referentnog scenarija iz 2020. tako da 2030. krajnja potrošnja energije u Uniji ne bude veća od 787 Mtoe i da potrošnja primarne energije ili kumulativna potrošnja energije u Uniji ne bude veća od 1 023 Mtoe u 2030.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 25.

Članak 4. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Svaka država članica određuje nacionalne doprinose energetske učinkovitosti za potrošnju primarne energije i krajnje energije radi zajedničkog postizanja obvezujućeg cilja Unije utvrđenog u stavku 1. Države članice obavješćuju Komisiju o navedenim doprinosima, zajedno s okvirnom putanjom za njihovo postizanje, u okviru ažuriranja svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 te u okviru svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova kako su navedeni u članku 3. i člancima od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s tim člancima. Pri tome države članice koriste formulu iz Priloga I. ovoj Direktivi i objašnjavaju kako i na temelju kojih podataka su izračunale te doprinose.</p>	<p>Svaka država članica određuje okvirne nacionalne doprinose energetske učinkovitosti za potrošnju primarne energije i krajnje energije radi zajedničkog postizanja obvezujućeg cilja Unije utvrđenog u stavku 1. Države članice obavješćuju Komisiju o navedenim doprinosima, zajedno s okvirnom putanjom s ključnim etapama za njihovo postizanje, u okviru ažuriranja svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 te u okviru svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova kako su navedeni u članku 3. i člancima od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s tim člancima. Pri tome države članice koriste formulu iz Priloga I. ovoj Direktivi i objašnjavaju kako i na temelju kojih podataka su izračunale te doprinose.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 26.

Članak 4. stavak 2. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
[...]	[...] iv. a) sigurnost opskrbe energijom;

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 27.

Članak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Javni sektor: predvodnik u energetske učinkovitosti</p> <p>1. Države članice dužne su se pobrinuti da se ukupna krajnja potrošnja energije svih javnih tijela zajedno smanji za barem 1,7 % svake godine u odnosu na godinu X-2 (pri čemu je X godina u kojoj ova Direktiva stupa na snagu).</p>	<p>Javni sektor: predvodnik u energetske učinkovitosti</p> <p>1. Države članice dužne su se pobrinuti da se ukupna krajnja potrošnja energije svih javnih tijela zajedno smanji za 1,7 % svake godine u odnosu na godinu X - 2 (pri čemu je X godina u kojoj ova Direktiva stupa na snagu).</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U izračunu krajnje potrošnje energije javnih tijela države članice mogu uzeti u obzir razlike u klimi unutar države članice.</p> <p>2. Države članice u svojim nacionalnim energetske i klimatskim planovima i njihovim izmjenama u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 navode popis javnih tijela koja doprinose ispunjavanju obveze iz stavka 1., ovog članka, potrebno smanjenje potrošnje energije koje svako od njih mora ostvariti i mjere kojima ih namjeravaju ostvariti. U svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim izvješćima o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 države članice svake godine izvješćuju Komisiju o ostvarenom smanjenju krajnje potrošnje energije.</p> <p>3. Države članice osiguravaju da regionalna i lokalna tijela uspostave specifične mjere energetske učinkovitosti u svojim planovima za dekarbonizaciju nakon savjetovanja s dionicima i javnošću, osobito sa skupinama u opasnosti od energetske siromaštva ili izloženijima njegovim posljedicama, kao što su žene, osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i osobe manjinskog rasnog ili etničkog porijekla.</p> <p>4. Države članice javnim tijelima pružaju potporu u uvođenju mjera za poboljšavanje energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, što čine davanjem smjernica, promicanjem stvaranja stručnosti i prilika za izobrazbu te poticanjem suradnje među javnim tijelima.</p> <p>5. Države članice potiču javna tijela da u svojim aktivnostima ulaganja i politikama u obzir uzimaju emisije ugljika tijekom cijelog životnog vijeka.</p>	<p>U izračunu krajnje potrošnje energije javnih tijela države članice mogu uzeti u obzir razlike u klimi unutar države članice.</p> <p>2. Države članice u svojim nacionalnim energetske i klimatskim planovima i njihovim izmjenama u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 navode popis javnih tijela koja doprinose ispunjavanju obveze iz stavka 1., ovog članka, potrebno smanjenje potrošnje energije koje svako od njih mora ostvariti i mjere kojima ih namjeravaju ostvariti. U svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim izvješćima o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 države članice svake godine izvješćuju Komisiju o ostvarenom smanjenju krajnje potrošnje energije.</p> <p>3. Države članice osiguravaju da regionalna i lokalna tijela uspostave specifične mjere energetske učinkovitosti u svojim planovima za dekarbonizaciju nakon savjetovanja s dionicima i javnošću, osobito sa skupinama u opasnosti od energetske siromaštva ili izloženijima njegovim posljedicama, kao što su žene, osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i osobe manjinskog rasnog ili etničkog porijekla.</p> <p>4. Države članice regionalnim i lokalnim vlastima i drugim javnim tijelima pružaju potporu u uvođenju mjera za poboljšavanje energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, što čine pružanjem financijske i tehničke potpore i podnošenjem planova za rješavanje problema nedostatka radne snage potrebne u svim fazama zelene tranzicije, uključujući obrtnike, visokokvalificirane stručnjake za zelenu tehnologiju, primijenjene znanstvenike i inovatore. Države članice potiču javna tijela da uzmu u obzir šire koristi koje nadilaze uštedu energije, kao što su kvaliteta zraka i okoliša u zatvorenim prostorima te poboljšanje kvalitete života, posebno u školama, vrtićima, stambenim objektima uz zaštitu, domovima za starije i nemoćne osobe i bolnicama. Države članice daju smjernice, promiču stvaranje stručnosti i prilika za izobrazbu, među ostalim u području energetske obnove korištenjem ugovora o energetske učinku i javno-privatnih partnerstava, te potiču suradnju među javnim tijelima.</p> <p>5. Države članice potiču javna tijela da u svojim aktivnostima ulaganja i politikama u obzir uzimaju emisije ugljika tijekom cijelog životnog vijeka i pružaju konkretne smjernice u tom pogledu.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>6. <i>Države članice podupiru regionalne i lokalne vlasti i druga javna tijela u pribavljanju odgovarajućih financijskih sredstava za provedbu Direktive namjenskim linijama financiranja i aktivnostima izgradnje kapaciteta u području prikupljanja sredstava.</i></p>

Obrazloženje

Potencijal i učinak razine od 1,7 % nisu dovoljno procijenjeni. Razina od 1,7 % može biti prihvatljiva kao početna točka, ali treba uzeti u obzir kontekst država članica i procjenu učinka.

Amandman 28.

Članak 5. (novi)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p style="text-align: center;">Partnerstva za energetska tranziciju</p> <p>1. <i>Komisija uspostavlja europska sektorska partnerstva za energetska tranziciju time što na uključiv i reprezentativan način okuplja ključne dionike u sektorima kao što su sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija, prometa, financija i građevinarstva. Komisija imenuje predsjednika svakog europskog sektorskog partnerstva za energetska tranziciju, koja bi trebalo osnovati u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive.</i></p> <p>2. <i>Partnerstva olakšavaju dijalog o klimi i potiču sektore da izrade „planove za energetska tranziciju” kako bi se utvrdile dostupne mjere i tehnološke opcije za postizanje ušteda ostvarenih energetskom učinkovitošću, pripremu za energiju iz obnovljivih izvora i dekarbonizaciju sektora. Takvi planovi mogli bi dati vrijedan doprinos u pomaganju sektorima pri planiranju ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva ove Direktive i Plana EU-a za postizanje klimatskog cilja te olakšati prekograničnu suradnju među akterima radi jačanja unutarnjeg tržišta Europske unije.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 29.

Članak 5. (novi)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Jedinstvene kontaktne točke za energetske učinkovitost</i></p> <p>1. <i>Države članice surađuju s relevantnim tijelima i privatnim dionicima u razvoju namjenskih lokalnih, regionalnih ili nacionalnih jedinstvenih kontaktnih točaka. Te su jedinstvene kontaktne točke međusektorske i interdisciplinarne i vode do lokalno razvijenih projekata:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>i. savjetovanjem i pružanjem pojednostavljenih informacija o tehničkim i financijskim mogućnostima i rješenjima za mikropoduzeća i mala poduzeća, regionalne i lokalne vlasti te druga javna tijela i kućanstva;</i> <i>ii. povezivanjem potencijalnih projekata, posebno manjih, sa sudionicima na tržištu;</i> <i>iii. poticanjem aktivnih potrošača savjetovanjem o ponašanju u vezi s potrošnjom energije;</i> <i>iv. pružanjem informacija o programima osposobljavanja i obrazovanju kako bi se osiguralo više stručnjaka za energetske učinkovitost te prekvalificiranih i usavršenih stručnjaka i time zadovoljile potrebe tržišta;</i> <i>v. promicanjem primjera najbolje prakse iz različitih građevinskih, stambenih i poduzetničkih tipologija;</i> <i>vi. prikupljanjem i podnošenjem Komisiji podataka, objedinjenih po tipologiji, iz projekata energetske učinkovitosti. Komisija bi te informacije trebala objavljivati u izvješću svake druge godine kako bi se razmijenila iskustva i poboljšala prekogranična suradnja među državama članicama;</i> <p>2. <i>Te jedinstvene kontaktne točke stvaraju snažna i pouzdana partnerstva s lokalnim i regionalnim privatnim akterima kao što su MSP-ovi, poduzeća za energetske usluge, instalateri, savjetodavna poduzeća, nositelji projekata te financijske institucije koje mogu pružati usluge kao što su energetske preglede, financijska rješenja i provedba energetske obnove;</i></p> <p>3. <i>Države članice surađuju s lokalnim i regionalnim vlastima na promicanju tih jedinstvenih kontaktnih točaka;</i></p> <p>4. <i>Komisija državama članicama daje smjernice za razvoj tih jedinstvenih kontaktnih točaka kako bi se u cijeloj Europi postigao usklađen pristup.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 30.

Članak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p style="text-align: center;">Zgrade javnih tijela kao uzor</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje članak 7. Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća (¹), svaka država članica osigurava da se najmanje 3 % ukupne korisne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu javnih tijela obnovi svake godine kako bi se barem modernizirale u zgrade gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. Direktive 2010/31/EU.</p> <p>Ako javna tijela koriste zgradu koja nije u njihovu vlasništvu, koriste svoja ugovorna prava koliko je moguće da potaknu vlasnika zgrade da je obnovi tako da postane zgrada gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. Direktive 2010/31/EU. U sklapanju novog ugovora za korištenje zgrade koja nije u njihovu vlasništvu javna tijela nastoje da ta zgrada ima energetske certifikat prema kojem pripada u jedan od dva najviša razreda energetske učinkovitosti.</p> <p>Stopa od najmanje 3 % izračunava se na temelju ukupne korisne površine poda zgrada u vlasništvu javnih tijela neke države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 250 m² i koje 1. siječnja 2024. nisu zgrade gotovo nulte energije.</p>	<p style="text-align: center;">Zgrade javnih tijela kao uzor</p> <p>1. Ne dovodeći u pitanje članak 7. Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća (¹), svaka država članica osigurava da se najmanje 3 % ukupne korisne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu javnih tijela obnovi svake godine kako bi se barem modernizirale u zgrade gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. Direktive 2010/31/EU kako bi se ostvario ukupni potencijal uštede energije u mjeri u kojoj je to troškovno učinkovito i tehnički i gospodarski izvedivo. Države članice izuzimaju socijalne stanove od obveze obnove 3 % ukupne korisne površine poda ako obnova nije troškovno neutralna i ako će za osobe koje žive u socijalnim stanovima dovesti do znatnog povećanja najamnine koje je veće od ekonomske uštede na računu za energiju.</p> <p>Ako javna tijela koriste zgradu koja nije u njihovu vlasništvu, potiču vlasnika zgrade da provede temeljitu ili postupnu temeljitu obnovu zgrade tako da postane zgrada gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. Direktive 2010/31/EU kako bi se ostvario ukupni potencijal uštede energije u mjeri u kojoj je to troškovno učinkovito i tehnički izvedivo. U sklapanju novog ugovora za korištenje zgrade koja nije u njihovu vlasništvu javna tijela nastoje da ta zgrada ima energetske certifikat prema kojem pripada u jedan od dva najviša razreda energetske učinkovitosti, ili na neku drugu razinu energetske učinkovitosti relevantnu za određenu državu članicu.</p> <p>Prosječna stopa od najmanje 3 % koja se primjenjuje na petogodišnje razdoblje izračunava se na temelju ukupne korisne površine poda zgrada u vlasništvu javnih tijela neke države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 250 m² i koje 1. siječnja 2024. nisu zgrade gotovo nulte energije.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. U iznimnim slučajevima države članice mogu u godišnju stopu obnove zgrada uračunati nove zgrade koje su u vlasništvu kao zamjena za određene zgrade javnih tijela srušene tijekom bilo koje od prethodne dvije godine. Takve se iznimke primjenjuju samo ako bi bile troškovno učinkovitije i održivije u smislu energije i emisija CO₂ tijekom životnog vijeka u odnosu na obnovu takvih zgrada. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje opće kriterije, metodologije i postupke za utvrđivanje takvih iznimnih slučajeva.</p> <p>3. Za potrebe ovog članka države članice objavljuju popis grijanih i/ili hlađenih zgrada javnih tijela čija je ukupna korisna površina poda veća od 250 m². Taj se popis ažurira najmanje jednom godišnje. Popis sadržava barem sljedeće podatke:</p> <p>(a) površinu poda u m²;</p> <p>(b) energetska certifikat svake zgrade izdan u skladu s člankom 12. Direktive 2010/31/EU.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).</p>	<p>2. Države članice mogu odlučiti primijeniti manje stroge zahtjeve na sljedeće kategorije zgrada:</p> <p>(a) zgrade koje su službeno zaštićene zbog toga što pripadaju posebno zaštićenom području ili zbog svoje posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti, u mjeri u kojoj bi se ispunjavanjem određenih minimalnih zahtjeva energetske svojstava na neprihvatljiv način promijenio njihov značaj ili izgled;</p> <p>(b) zgrade koje se koriste u obredne i vjerske svrhe.</p> <p>U oba slučaja nadležna tijela dokazuju neusklađenost zahtjeva zgrade približno nulte energije sa zgradama navedenima za izuzeće.</p> <p>3. U iznimnim slučajevima države članice mogu u godišnju stopu obnove zgrada uračunati nove zgrade koje su u vlasništvu kao zamjena za određene zgrade javnih tijela srušene tijekom bilo koje od prethodne dvije godine. Takve se iznimke primjenjuju samo ako bi bile troškovno učinkovitije i održivije u smislu energije i emisija CO₂ tijekom životnog vijeka u odnosu na obnovu takvih zgrada. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje opće kriterije, metodologije i postupke za utvrđivanje takvih iznimnih slučajeva.</p> <p>4. Za potrebe ovog članka države članice objavljuju popis grijanih i/ili hlađenih zgrada javnih tijela čija je ukupna korisna površina poda veća od 250 m² prije XX/XX/XXXX. Taj se popis ažurira najmanje jednom godišnje. Popis sadržava barem sljedeće podatke:</p> <p>(a) površinu poda u m²;</p> <p>(b) energetska certifikat svake zgrade izdan u skladu s člankom 12. Direktive 2010/31/EU.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 31.

Članak 6. (novi)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>1.a Ako država članica u određenoj godini obnovi više od 3 % ukupne korisne površine pod zgrada u vlasništvu javnih tijela, u narednim godinama može manje obnavljati kako bi ostvarila godišnji prosjek koji se primjenjuje na petogodišnje razdoblje. Ako država članica u određenoj godini obnovi manje od 3 % ukupne korisne površine pod zgrada u vlasništvu javnih tijela, u narednim godinama više obnavlja kako bi ostvarila godišnji prosjek koji se primjenjuje na petogodišnje razdoblje.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 32.

Članak 6. (novi)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>3.a Pri planiranju provedbenih mjera na temelju ovog članka države članice pružaju financijsku i tehničku potporu i podnose planove za rješavanje problema nedostatka radne snage i kvalificiranih stručnjaka potrebnih u svim fazama zelene tranzicije, uključujući obrtnike i visokokvalificirane stručnjake za zelenu tehnologiju, primijenjene znanstvenike i inovatore. Države članice potiču regionalna i lokalna i druga javna tijela da uzmu u obzir šire koristi koje nadilaze uštedu energije, kao što su zdrava klima u zatvorenim prostorima s poboljšanom kvalitetom zraka i okoliša u zatvorenom prostoru te poboljšanje kvalitete života, posebno u školama, vrtićima, stambenim objektima uz zaštitu, domovima za starije i nemoćne osobe i bolnicama.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 33.

Članak 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. Države članice osiguravaju da naručitelji i javni naručitelji, kad sklapaju javne ugovore i koncesije vrijednosti koja nije ispod pragova utvrđenih u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 4. Direktive 2014/24/EU i članku 15. Direktive 2014/25/EU, kupuju samo proizvode, usluge, zgrade i radove s visokim energetske svojstvima u skladu sa zahtjevima iz Priloga IV. ovoj Direktivi.</p> <p>5. Države članice moгу zahtijevati da naručitelji i javni naručitelji u praksi u nabavi prema potrebi uzimaju u obzir šire aspekte održivosti, društva, okoliša i kružnog gospodarstva kako bi se postigli Unijini ciljevi dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. Prema potrebi i u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu IV. države članice zahtijevaju od naručitelja i javnih naručitelja da uzimaju u obzir Unijine kriterije za zelenu javnu nabavu.</p> <p>Radi transparentnosti u primjeni zahtjeva energetske učinkovitosti u postupku nabave države članice javno objavljuju informacije o učinku energetske učinkovitosti ugovora vrijednosti koja nije ispod pragova iz stavka 1. Javni naručitelji mogu odlučiti da od ponuditelja zahtijevaju da za novu zgradu navedu informacije o potencijalu globalnog zagrijavanja tijekom životnog vijeka, pri čemu te informacije mogu javno objaviti za ugovore, osobito kad je riječ o novim zgradama s ukupnom korisnom površinom poda većom od 2 000 kvadratnih metara.</p> <p>Države članice naručiteljima i javnim naručiteljima pružaju podršku za uvođenje zahtjeva energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, time što daju jasna pravila i smjernice, uključujući metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš, uspostavljaju centre stručnosti za podršku, potiču suradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, te kad je god to moguće koriste zbirnu nabavu i digitalnu nabavu.</p>	<p>1. Države članice osiguravaju, uz poštovanje načela lokalne samouprave iz članka 4. UEU-a, da naručitelji i javni naručitelji, kad sklapaju javne ugovore i koncesije vrijednosti koja nije ispod pragova utvrđenih u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 4. Direktive 2014/24/EU i članku 15. Direktive 2014/25/EU, kupuju proizvode, usluge, zgrade i radove s visokim energetske svojstvima u mjeri u kojoj je to u skladu s troškovnom učinkovitošću, gospodarskom izvedivošću, širom održivošću, tehničkom prikladnošću i dovoljnom razinom tržišnog natjecanja, nastojeći zadovoljiti kriterije iz Priloga IV. ovoj Direktivi.</p> <p>5. Države članice zahtijevaju od naručitelja i javnih naručitelja da u praksi u nabavi prema potrebi uzimaju u obzir šire aspekte održivosti, društva, okoliša i kružnog gospodarstva kako bi se postigli Unijini ciljevi dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. Prema potrebi i u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu IV. države članice zahtijevaju od naručitelja i javnih naručitelja da uzimaju u obzir Unijine kriterije za zelenu i kružnu javnu nabavu.</p> <p>Radi transparentnosti u primjeni zahtjeva energetske učinkovitosti u postupku nabave države članice javno objavljuju informacije o učinku energetske učinkovitosti ugovora vrijednosti koja nije ispod pragova iz stavka 1. Javni naručitelji mogu odlučiti da od ponuditelja zahtijevaju da za novu zgradu navedu informacije o potencijalu globalnog zagrijavanja tijekom životnog vijeka, pri čemu te informacije mogu javno objaviti za ugovore, osobito kad je riječ o novim zgradama s ukupnom korisnom površinom poda većom od 2 000 kvadratnih metara.</p> <p>Države članice naručiteljima i javnim naručiteljima pružaju podršku za uvođenje zahtjeva energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, time što daju jasna pravila i smjernice, uključujući metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš, uspostavljaju centre stručnosti za podršku, potiču suradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, te kad je god to moguće koriste zbirnu nabavu i digitalnu nabavu.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 34.

Članak 8.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>3. Sustave obveze energetske učinkovitosti, alternativne mjere politike, ili njihovu kombinaciju, ili programe ili mjere financirane iz nacionalnog fonda za energetske učinkovitost države članice provode prioritarno kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice dužne su se pobrinuti da mjere politike provedene u skladu s ovim člankom nemaju negativan učinak na te osobe. U primjenjivim slučajevima države članice dužne su na najbolji mogući način iskoristavati financiranje, uključujući javno financiranje, instrumente financiranja uspostavljene na razini Unije i prihode od emisijskih jedinica u skladu s člankom 22. stavkom 3. točkom (b), s ciljem uklanjanja negativnih učinaka i osiguravanja pravedne i uključive energetske tranzicije.</p> <p>U osmišljavanju takvih mjera politike države članice razmatraju i promiču ulogu zajednica obnovljive energije i energetske zajednica građana u doprinosu provedbi tih mjera politike.</p> <p>Države članice dužne su ostvariti udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Taj udio mora biti barem jednak udjelu kućanstava u energetske siromaštvu kako je procijenjen u njihovu nacionalnom energetske i klimatske planu sastavljenom u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (d) Uredbe o upravljanju 2018/1999. Ako država članica nije dostavila podatak o udjelu kućanstava u energetske siromaštvu kako je procijenjen u njezinu nacionalnom energetske i klimatske planu, udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju mora biti barem jednak aritmetičkom prosjeku udjela sljedećih pokazatelja za 2019. ili, ako podaci za 2019. nisu dostupni, za linearnu ekstrapolaciju njihovih vrijednosti za posljednje tri godine za koje su dostupni:</p>	<p>3. Sustave obveze energetske učinkovitosti, alternativne mjere politike, ili njihovu kombinaciju, ili programe ili mjere financirane iz nacionalnog fonda za energetske učinkovitost države članice provode prioritarno kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju te ugroženih mikropoduzeća i malih poduzeća i ugroženih korisnika usluga mobilnosti. Države članice dužne su se pobrinuti da mjere politike provedene u skladu s ovim člankom nemaju negativan učinak na te osobe. U primjenjivim slučajevima države članice dužne su na najbolji mogući način iskoristavati financiranje, uključujući javno financiranje, instrumente financiranja uspostavljene na razini Unije i prihode od emisijskih jedinica u skladu s člankom 22. stavkom 3. točkom (b), s ciljem uklanjanja negativnih učinaka i osiguravanja pravedne i uključive energetske tranzicije.</p> <p>U osmišljavanju takvih mjera politike države članice razmatraju i promiču ulogu zajednica obnovljive energije i energetske zajednica građana u doprinosu provedbi tih mjera politike.</p> <p>Države članice dužne su ostvariti udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju te ugroženih mikropoduzeća i malih poduzeća i ugroženih korisnika usluga mobilnosti. Taj udio mora biti barem jednak udjelu kućanstava u energetske siromaštvu kako je procijenjen u njihovu nacionalnom energetske i klimatske planu sastavljenom u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (d) Uredbe o upravljanju 2018/1999. Ako država članica nije dostavila podatak o udjelu kućanstava u energetske siromaštvu kako je procijenjen u njezinu nacionalnom energetske i klimatske planu, udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju mora biti barem jednak aritmetičkom prosjeku udjela sljedećih pokazatelja za 2019. ili, ako podaci za 2019. nisu dostupni, za linearnu ekstrapolaciju njihovih vrijednosti za posljednje tri godine za koje su dostupni:</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) nemogućnost održavanja odgovarajuće temperature u domu (Eurostat, SILC [ilc_md01]);</p> <p>(b) nepodmireni računi za komunalne usluge (Eurostat, SILC, [ilc_md07]); i</p> <p>(c) struktura troškova za potrošnju po kvintilnom omjeru dohotka i COICOP podacima za svrhu potrošnje (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], podaci za [CP045] električnu energiju, plin i ostala goriva).</p>	<p>(a) nemogućnost održavanja odgovarajuće temperature u domu (Eurostat, SILC [ilc_md01]);</p> <p>(b) nepodmireni računi za komunalne usluge (Eurostat, SILC, [ilc_md07]); i</p> <p>(c) struktura troškova za potrošnju po kvintilnom omjeru dohotka i COICOP podacima za svrhu potrošnje (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], podaci za [CP045] električnu energiju, plin i ostala goriva).</p> <p><i>Europska komisija objavit će smjernice u kojima će predložiti jasne kriterije za utvrđivanje ugroženih mikro-poduzeća i malih poduzeća i ugroženih korisnika usluga mobilnosti. Države članice uključit će u reviziju svojih nacionalnih energetske i klimatskih planova analizu energetske siromaštva među mikropoduzećima i malim poduzećima i ugroženim korisnicima usluga mobilnosti.</i></p>

Obrazloženje

Usklađenost s prijedlogom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Amandman 35.

Članak 8. stavak 14.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U okviru ažuriranja nacionalnih energetske i klimatskih planova i odgovarajućih izvješća o napretku i naknadnih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i u skladu s obavijestima dostavljenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 države članice dokazuju, među ostalim, prema potrebi, da postoje dokazi i izračuni:</p> <p>(a) da se u slučaju preklapanja učinka mjera politike ili pojedinačnih mjera uštede energije ne računavaju dvaput;</p> <p>(b) da ušteda energije postignuta u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točkama (b) i (c) doprinosi postizanju njihovih nacionalnih doprinosa u skladu s člankom 4.;</p> <p>(c) da su mjere politike uspostavljene radi postizanja njihove obveze uštede energije i osmišljene u skladu sa zahtjevima iz ovog članka te da su te mjere politike prihvatljive i primjerene za osiguravanje potrebne količine kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do kraja svakog razdoblja obveze.</p>	<p>U okviru ažuriranja nacionalnih energetske i klimatskih planova i odgovarajućih izvješća o napretku i naknadnih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i u skladu s obavijestima dostavljenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 države članice dokazuju, među ostalim, prema potrebi, da postoje dokazi i izračuni:</p> <p>(a) da se u slučaju preklapanja učinka mjera politike ili pojedinačnih mjera uštede energije ne računavaju dvaput;</p> <p>(b) da ušteda energije postignuta u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točkama (b) i (c) doprinosi postizanju njihovih nacionalnih doprinosa u skladu s člankom 4.;</p> <p>(c) da su mjere politike uspostavljene radi postizanja njihove obveze uštede energije i osmišljene u skladu sa zahtjevima iz ovog članka te da su te mjere politike prihvatljive i primjerene za osiguravanje potrebne količine kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do kraja svakog razdoblja obveze.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>U te izračune države članice uključuju uštede ostvarene na regionalnoj i lokalnoj razini koje se ne preklapaju s nacionalnim mjerama, kao lokalno utvrđene doprinose nacionalnom cilju.</i>

Obrazloženje

Budući da Direktiva uključuje ciljeve i obveze za mjere koje se nužno poduzimaju na podnacionalnoj razini, te bi mjere trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir, kao i razinu na kojoj se poduzimaju, s ciljem prilagodbe politika nakon početnog ciklusa revizije.

Amandman 36.

Članak 9. stavak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(5) Države članice mogu od stranaka obveznica zahtijevati da rade s lokalnim tijelima <i>ili općinama</i> na promicanju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. To obuhvaća utvrđivanje posebnih potreba onih skupina koje su u opasnosti od energetske siromaštva ili izloženije njegovim posljedicama te pronalaženje rješenja za te potrebe. Radi zaštite osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju države članice potiču stranke obveznice da provode mjere kao što su obnova zgrada, uključujući socijalno stanovanje, zamjena bijele tehnike, nuđenje financijske potpore i poticaja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu s nacionalnim programima financiranja i potpore ili energetske pregledi.	(5) Države članice mogu od stranaka obveznica zahtijevati da rade s regionalnim i lokalnim tijelima na promicanju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. To obuhvaća utvrđivanje posebnih potreba onih skupina koje su u opasnosti od energetske siromaštva ili izloženije njegovim posljedicama te pronalaženje rješenja za te potrebe. Radi zaštite osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju države članice potiču stranke obveznice da provode mjere kao što su obnova zgrada, uključujući socijalno stanovanje, zamjena bijele tehnike, nuđenje financijske potpore i poticaja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu s nacionalnim programima financiranja i potpore ili energetske pregledi.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 37.

Članak 11.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	11. Države članice aktivno promiču provedbu sustava upravljanja energijom u javnoj upravi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. U tu će svrhu promicati aktivnosti izgradnje kapaciteta i poticaje za manja tijela.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 38.

Članak 21. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. Države članice osiguravaju da su informacije o dostupnim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, pojedinačnima mjerama i financijskim i pravnim okvirima transparentne i objavljene svim relevantnim sudionicima na tržištu, kao što su krajnji kupci, krajnji korisnici, organizacije za zaštitu potrošača, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, energetske agencije, pružatelji socijalnih usluga, građevinari, arhitekti, inženjeri, okolišni i energetski revizori i instalateri dijelova zgrada kako je definirano u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU.</p>	<p>1. Države članice, prema potrebi u bliskoj suradnji s regionalnim i lokalnim tijelima, osiguravaju da su informacije o dostupnim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, pojedinačnima mjerama i financijskim i pravnim okvirima transparentne i objavljene svim relevantnim sudionicima na tržištu, kao što su krajnji kupci, krajnji korisnici, organizacije za zaštitu potrošača, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, energetske agencije, pružatelji socijalnih usluga, građevinari, arhitekti, inženjeri, okolišni i energetski revizori i instalateri dijelova zgrada kako je definirano u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 39.

Članak 21. stavak 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>5. Ne dovodeći u pitanje osnovna načela vlasničkog i stanarskog prava, države članice poduzimaju potrebne mjere za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka energetske učinkovitosti koje se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade kako bi se osiguralo da se zbog činjenice da neće pojedinačno ostvariti sve koristi ili zbog nedostatka pravila za podjelu troškova i koristi između njih navedene stranke ne odvrti od ulaganja u poboljšanje učinkovitosti koje bi u protivnom proveli. Mjere za uklanjanje takvih prepreka mogu uključivati osiguravanje poticaja, stavljanje izvan snage ili izmjenu pravnih ili regulatornih odredaba ili donošenje smjernica i interpretativnih priopćenja ili pojednostavljenje administrativnih postupaka, uključujući nacionalne propise i mjere kojima su uređeni postupci odlučivanja u nekretninama s više vlasnika. Mjere se mogu kombinirati s pružanjem obrazovanja, osposobljavanja i posebnih informacija te tehničke pomoći u vezi s energetskom učinkovitošću sudionicima na tržištu kao što su oni navedeni u stavku 1.</p>	<p>5. Ne dovodeći u pitanje osnovna načela vlasničkog i stanarskog prava, države članice poduzimaju potrebne mjere za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka energetske učinkovitosti koje se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade kako bi se osiguralo da se zbog činjenice da neće pojedinačno ostvariti sve koristi ili zbog nedostatka pravila za podjelu troškova i koristi između njih navedene stranke ne odvrti od ulaganja u poboljšanje učinkovitosti koje bi u protivnom proveli. Mjere za uklanjanje takvih prepreka mogu uključivati osiguravanje poticaja, stavljanje izvan snage ili izmjenu pravnih ili regulatornih odredaba, npr. uvođenje brzog izdavanja dozvola, ili donošenje smjernica i interpretativnih priopćenja ili pojednostavljenje administrativnih postupaka, uključujući nacionalne propise i mjere kojima su uređeni postupci odlučivanja u nekretninama s više vlasnika. Mjere se osmišljavaju u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima i mogu se kombinirati s pružanjem obrazovanja, osposobljavanja i posebnih informacija te tehničke pomoći u vezi s energetskom učinkovitošću sudionicima na tržištu kao što su oni navedeni u stavku 1.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za podupiranje multilateralnog dijaloga u kojem sudjeluju relevantni javni i socijalni partneri, npr. udruženja vlasnika, udruženja najmoprimaca, organizacije za zaštitu potrošača, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, relevantna javna tijela i agencije te za podupiranje cilja sastavljanja prijedloga zajednički prihvaćenih mjera, poticaja i smjernica koji se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade.</p> <p>Svaka država članica izvješćuje o takvim preprekama i poduzetim mjerama u svojoj dugoročnoj strategiji obnove u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU i Uredbom (EU) 2018/1999.</p>	<p>Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za podupiranje multilateralnog dijaloga u kojem sudjeluju relevantne lokalne i regionalne vlasti, javni i socijalni partneri, npr. udruženja vlasnika, udruženja najmoprimaca, organizacije za zaštitu potrošača, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, relevantna javna tijela i agencije te za podupiranje cilja sastavljanja prijedloga zajednički prihvaćenih mjera, poticaja i smjernica koji se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade.</p> <p>Svaka država članica izvješćuje o takvim preprekama i poduzetim mjerama u svojoj dugoročnoj strategiji obnove u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU i Uredbom (EU) 2018/1999.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 40.

Članak 22.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi osnaživanja i zaštite osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju.</p> <p>Države članice u definiranju koncepta ugroženog kupca u skladu s člankom 28. stavkom 1. i člankom 29. Direktive (EU) 2019/944 i člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/73/EZ moraju uzeti u obzir krajnje korisnike.</p>	<p>1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi osnaživanja i zaštite osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih korisnika usluga mobilnosti, ugroženih mikropoduzeća i malih poduzeća, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju, vodeći pritom posebno računa o energetske izoliranim regijama koje nije moguće priključiti na europsku mrežu.</p> <p>Države članice u definiranju koncepta ugroženog kupca u skladu s člankom 28. stavkom 1. i člankom 29. Direktive (EU) 2019/944 i člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/73/EZ moraju uzeti u obzir krajnje korisnike.</p> <p>Europska komisija objavit će smjernice za definiranje ugroženih korisnika usluga mobilnosti i ugroženih mikropoduzeća i malih poduzeća, u skladu s definicijama iz Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 41.

Članak 23. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Države članice osiguravaju da javnost dobije priliku za sudjelovanje u izradi planova, sveobuhvatne procjene i politika i mjera za grijanje i hlađenje.	2. Države članice u bliskoj suradnji s relevantnim lokalnim i regionalnim vlastima osmišljavaju planove grijanja i hlađenja; zajedno osiguravaju da javnost dobije priliku za sudjelovanje u izradi planova, sveobuhvatne procjene i politika i mjera za grijanje i hlađenje.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 42.

Članak 23. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Za potrebe procjene iz stavka 1., države članice provode analizu troškova i koristi za svoje državno područje koja se temelji na klimatskim uvjetima, gospodarskoj izvedivosti i tehničkoj prikladnosti u skladu s Prilogom IX. dijelom 1. Analiza troškova i koristi doprinosi lakšem utvrđivanju resursno i troškovno najučinkovitijih rješenja za ispunjavanje potreba za grijanjem i hlađenjem. Navedena analiza troškova i koristi može biti dio procjene okoliša u skladu s Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.	Za potrebe procjene iz stavka 1., države članice, prema potrebi u bliskoj suradnji s relevantnim lokalnim i regionalnim vlastima , provode analizu troškova i koristi za svoje državno područje koja se temelji na klimatskim uvjetima, gospodarskoj izvedivosti i tehničkoj prikladnosti u skladu s Prilogom IX. dijelom 1. Analiza troškova i koristi doprinosi lakšem utvrđivanju resursno i troškovno najučinkovitijih rješenja za ispunjavanje potreba za grijanjem i hlađenjem. Navedena analiza troškova i koristi može biti dio procjene okoliša u skladu s Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Obrazloženje

Neki sustavi grijanja i hlađenja, kao što su mreže centraliziranog grijanja, uvelike su povezani s područjem koje opskrbljuju. Svaka analiza tih mreža trebala bi se provoditi u bliskoj suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima.

Amandman 43.

Članak 23. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>4. Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. utvrdi potencijal za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i/ili učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja čije su koristi veće od troškova, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj infrastrukture za učinkovito grijanje i hlađenje i/ili za omogućavanje razvoja visokoučinkovite kogeneracije i uporabe grijanja i hlađenja iz otpadne topline i obnovljivih izvora energije u skladu sa stavkom 1. i člankom 24. stavcima 4. i 6.</p> <p>Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. ne utvrdi potencijal čije su koristi veće od troškova, uključujući administrativne troškove provedbe analize troškova i koristi iz članka 24. stavka 4., predmetna država članica može izuzeti postrojenja iz zahtjeva utvrđenih u tom stavku.</p> <p>5. Države članice donose politike i mjere kojima se osigurava da se iskoristi potencijal utvrđen u sveobuhvatnim procjenama provedenima u skladu sa stavkom 1. Te mjere i politike obuhvaćaju barem elemente utvrđene u Prilogu IX. Svaka država članica Komisiji dostavlja te politike i mjere unutar ažuriranja svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova, naknadnog integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana i odgovarajućih izvješća o napretku koja se dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.</p> <p>6. Države članice potiču regionalna i lokalna tijela da izrade lokalne planove za grijanje i hlađenje barem u općinama s više od 50 000 stanovnika. Ti planovi moraju barem:</p> <p>(a) biti utemeljeni na podacima i informacijama iz sveobuhvatnih procjena provedenih u skladu sa stavkom 1. i sadržavati procjenu i mapiranje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti, među ostalim iskorištavanjem otpadne topline, i energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju na tom području;</p>	<p>4. Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. utvrdi potencijal za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i/ili učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja čije su koristi veće od troškova, države članice i lokalna i regionalna tijela koja su nadležna u dotičnom području poduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj infrastrukture za učinkovito grijanje i hlađenje i/ili za omogućavanje razvoja visokoučinkovite kogeneracije i uporabe grijanja i hlađenja iz otpadne topline (među ostalim od komunalnog otpada) i obnovljivih izvora energije u skladu sa stavkom 1. i člankom 24. stavcima 4. i 6.</p> <p>Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. ne utvrdi potencijal čije su koristi veće od troškova, uključujući administrativne troškove provedbe analize troškova i koristi iz članka 24. stavka 4., država članica, zajedno s dotičnim lokalnim i regionalnim tijelima, može izuzeti postrojenja iz zahtjeva utvrđenih u tom stavku.</p> <p>5. Države članice donose politike i mjere kojima se osigurava da se iskoristi potencijal utvrđen u sveobuhvatnim procjenama provedenima u skladu sa stavkom 1. Te mjere i politike obuhvaćaju barem elemente utvrđene u Prilogu IX. Svaka država članica Komisiji dostavlja te politike i mjere unutar ažuriranja svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova, naknadnog integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana i odgovarajućih izvješća o napretku koja se dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.</p> <p>6. Države članice potiču regionalna i lokalna tijela da izrade lokalne planove za grijanje i hlađenje barem u općinama s više od 50 000 stanovnika. Ti planovi moraju barem:</p> <p>(a) biti utemeljeni na podacima i informacijama iz sveobuhvatnih procjena provedenih u skladu sa stavkom 1. i sadržavati procjenu i mapiranje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti, među ostalim iskorištavanjem otpadne topline, i energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju na tom području;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) sadržavati strategiju za iskorištavanje potencijala utvrđenog u skladu sa stavkom 6. točkom (a);</p> <p>(c) biti izrađeni uz sudjelovanje svih relevantnih regionalnih ili lokalnih dionika i osigurati sudjelovanje javnosti;</p> <p>(d) uzeti u obzir zajedničke potrebe lokalnih zajednica i skupova lokalnih ili regionalnih upravnih jedinica ili regija;</p> <p>(e) predvidjeti praćenje napretka provedbe utvrđenih politika i mjera.</p> <p>Države članice osiguravaju da javnost dobije priliku za sudjelovanje u izradi planova, sveobuhvatne procjene i politika i mjera za grijanje i hlađenje.</p> <p>U tu svrhu države članice izrađuju preporuke kojima podupiru regionalna i lokalna tijela u provođenju politika i mjera u području učinkovitog grijanja i hlađenja koje se temelji na obnovljivim izvorima energije na regionalnoj i lokalnoj razini iskorištavajući utvrđeni potencijal. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri podupiru regionalna i lokalna tijela na sve načine, među ostalim financijskom potporom i programima tehničke podrške.</p>	<p>(b) sadržavati strategiju za iskorištavanje potencijala utvrđenog u skladu sa stavkom 6. točkom (a);</p> <p>(c) biti izrađeni uz sudjelovanje svih relevantnih regionalnih ili lokalnih dionika i osigurati sudjelovanje javnosti;</p> <p>(d) uzeti u obzir zajedničke potrebe lokalnih zajednica i skupova lokalnih ili regionalnih upravnih jedinica ili regija;</p> <p>(e) predvidjeti praćenje napretka provedbe utvrđenih politika i mjera.</p> <p>Države članice i relevantna lokalna i regionalna tijela osiguravaju da javnost dobije priliku za sudjelovanje u izradi planova, sveobuhvatne procjene i politika i mjera za grijanje i hlađenje.</p> <p>U tu svrhu države članice izrađuju preporuke kojima podupiru regionalna i lokalna tijela u provođenju politika i mjera u području učinkovitog grijanja i hlađenja koje se temelji na obnovljivim izvorima energije na regionalnoj i lokalnoj razini iskorištavajući utvrđeni potencijal. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri podupiru regionalna i lokalna tijela na sve načine, među ostalim financijskom potporom i programima tehničke podrške.</p>

Amandman 44.

Članak 23. stavak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>U tu svrhu države članice izrađuju preporuke kojima podupiru regionalna i lokalna tijela u provođenju politika i mjera u području učinkovitog grijanja i hlađenja koje se temelji na obnovljivim izvorima energije na regionalnoj i lokalnoj razini iskorištavajući utvrđeni potencijal. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri podupiru regionalna i lokalna tijela na sve načine, među ostalim financijskom potporom i programima tehničke podrške.</p>	<p>U tu svrhu države članice izrađuju preporuke kojima podupiru regionalna i lokalna tijela u provođenju politika i mjera u području učinkovitog grijanja i hlađenja koje se temelji na obnovljivim izvorima energije na regionalnoj i lokalnoj razini iskorištavajući utvrđeni potencijal. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri podupiru regionalna i lokalna tijela na sve načine, među ostalim financijskom potporom i programima tehničke podrške. Države članice osiguravaju da su planovi za grijanje i hlađenje usklađeni u pogledu sadržaja i rokova s drugim lokalnim zahtjevima za planiranje u području klime, energije i okoliša kako bi se izbjeglo udvostručavanje posla i administrativno opterećenje za lokalne i regionalne vlasti te kako bi se potaknula učinkovita provedba planova.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 45.

Članak 23. stavak 6.a (nova točka)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	6.a <i>Lokalne planove grijanja i hlađenja može zajednički provesti skupina nekoliko susjednih lokalnih tijela ako su zemljopisni i administrativni kontekst te infrastruktura za grijanje i hlađenje odgovarajući.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 46.

Članak 23. stavak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(d)bis 1. <i>procijeniti važnu ulogu zajednica obnovljive energije i drugih inicijativa pod vodstvom potrošača koje mogu aktivno doprinijeti provedbi lokalnih projekata grijanja i hlađenja;</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 47.

Članak 23. stavak 6.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(d)bis 2. <i>procijeniti kako financirati provedbu utvrđenih politika i mjera te osigurati financijske mehanizme, uključujući izravno financiranje EU-a, čime se lokalnim i regionalnim vlastima i pojedinačnim potrošačima omogućuje prelazak na grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora;</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 48.

Članak 24.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
1. Kako bi se povećala učinkovitost primarne energije i udio energije iz obnovljivih izvora u opskrbi grijanjem i hlađenjem, učinkovit sustav centraliziranog grijanja i hlađenja mora ispunjavati sljedeće kriterije:	1. Kako bi se povećala učinkovitost primarne energije i udio energije iz obnovljivih izvora u opskrbi grijanjem i hlađenjem, učinkovit sustav centraliziranog grijanja i hlađenja mora ispunjavati sljedeće kriterije:

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
a. do 31. prosinca 2025. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne topline, 75 % topline dobivene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i topline;	a. do 31. prosinca 2029. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne topline, 75 % topline dobivene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i topline;
b. od 1. siječnja 2026. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne topline, 80 % topline dobivene visokoučinkovitom kogeneracijom ili barem kombinaciju takve termalne energije koja ulazi u mrežu u kojoj je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 5 %, a ukupni udio energije iz obnovljivih izvora, otpadne topline ili topline dobivene visokoučinkovitom kogeneracijom najmanje 50 %;	b. od 1. siječnja 2030. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne topline, 80 % topline dobivene visokoučinkovitom kogeneracijom ili barem kombinaciju takve termalne energije koja ulazi u mrežu u kojoj je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 5 %, a ukupni udio energije iz obnovljivih izvora, otpadne topline ili topline dobivene visokoučinkovitom kogeneracijom najmanje 50 %;
c. od 1. siječnja 2035. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 20 %;	c. od 1. siječnja 2035. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 20 %;
d. od 1. siječnja 2045. koristi najmanje 75 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 40 %;	d. od 1. siječnja 2045. koristi najmanje 75 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 40 %;
e. od 1. siječnja 2050. koristi samo energiju iz obnovljivih izvora i otpadnu toplinu, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 60 %.	e. od 1. siječnja 2050. koristi samo energiju iz obnovljivih izvora i otpadnu toplinu, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 60 %.

Obrazloženje

Promicanje energetski učinkovitijih rješenja kogeneracije trebalo bi biti prioritet pri poboljšanju mjera za centralizirano grijanje. Takva brza promjena definicije učinkovitog sustava centraliziranog grijanja značila bi da velik dio jedinica i mreža koje se trenutačno moderniziraju ne bi ispunjavao kriterije u vremenu kojim bi se omogućila deprecijacija rješenja i ne bi bilo moguće dobiti financijska sredstva za daljnju modernizaciju i ulaganje u nove izvore energije. Brza promjena u tom području mogla bi dovesti i do nekontroliranog povećanja troškova opskrbe energijom iz mreža centraliziranog grijanja, što bi moglo dovesti do manjeg interesa potrošača za korištenje tih sustava i povratka na manje učinkovite lokalne izvore topline koji se ne mogu kontrolirati u smislu emisija CO₂ i krutih čestica.

Općenito, tehnologije i goriva koji se upotrebljavaju u sustavima centraliziranog grijanja u načelu ne bi smjeli spriječiti mogućnost prijavljivanja i financiranja ušteda koje proizlaze iz mjera energetske učinkovitosti.

Amandman 49.

Članak 26. stavak 1. podstavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Države članice uvode mjere za promicanje sudjelovanja u takvim programima osposobljavanja, posebno kod malih i srednjih poduzeća i samozaposlenih osoba.</i>

Amandman 50.

Članak 6. stavak 1.b

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>1.b Komisija u roku od 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive osniva platformu jedinstvene pristupne točke za potporu i razmjenu znanja kako bi se osigurala odgovarajuća razina kvalificiranih stručnjaka u cilju postizanja klimatskih i energetske ciljeve EU-a. Platforma okuplja države članice, socijalne partnere, obrazovne institucije, akademsku zajednicu i druge relevantne dionike radi poticanja i promicanja najboljih praksi kako bi se osiguralo više stručnjaka za energetske učinkovitost te prekvalificiranih i usavršenih stručnjaka i time zadovoljile potrebe tržišta i taj izazov doveo u vezu s tekućim inicijativama EU-a kao što su Socijalni fond za klimatsku politiku, program Erasmus+ i novi europski Bauhaus.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 51.

Članak 27. podnaslovi 4. i 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>4. Države članice potiču javna tijela da za obnovu velikih zgrada upotrebljavaju ugovore o energetske učinku. Države članice dužna su osigurati da javna tijela procjenjuju izvedivost primjene ugovora o energetske učinku za obnovu velikih nestambenih zgrada ukupne korisne površine poda veće od 1 000 m².</p> <p>Države članice mogu poticati javna tijela da kombiniraju ugovore o energetske učinku s proširenim energetske uslugama, uključujući upravljanje potrošnjom i skladištenje energije.</p> <p>5. Države članice podupiru javni sektor u prihvaćanju ponuda energetske usluga, posebno za preuređenje zgrada, putem:</p>	<p>4. Države članice potiču lokalne i regionalne vlasti i druga javna tijela da za obnovu velikih zgrada upotrebljavaju ugovore o energetske učinku. Države članice dužna su osigurati da sva javna tijela procjenjuju izvedivost primjene ugovora o energetske učinku za obnovu velikih nestambenih zgrada ukupne korisne površine poda veće od 1 000 m².</p> <p>Države članice mogu poticati lokalne i regionalne vlasti i druga javna tijela da kombiniraju ugovore o energetske učinku s proširenim energetske uslugama, uključujući upravljanje potrošnjom i skladištenje energije.</p> <p>5. Države članice podupiru javni sektor, a posebno lokalne i regionalne vlasti, u prihvaćanju ponuda energetske usluga, posebno za preuređenje zgrada, putem:</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) osiguravanja obrazaca za ugovore o energetsom učinku koji uključuju barem stavke navedene u Prilogu XIII. i uzimaju u obzir postojeće europske i međunarodne norme, smjernice za javne natječaje i Eurostatov Vodič za statističku obradu ugovora o energetsom učinku;</p> <p>(b) pružanja informacija o najboljim praksama za ugovore o energetsom učinku, uključujući prema potrebi analizu troškova i koristi na temelju pristupa životnog vijeka;</p> <p>(c) javne dostupnosti baze podataka o provedenim i tekućim projektima na temelju ugovora o energetsom učinku koja sadržava podatke o planiranim i postignutim uštedama energije.</p>	<p>(a) osiguravanja obrazaca za ugovore o energetsom učinku koji uključuju barem stavke navedene u Prilogu XIII. i uzimaju u obzir postojeće europske i međunarodne norme, smjernice za javne natječaje i Eurostatov Vodič za statističku obradu ugovora o energetsom učinku;</p> <p>(b) pružanja informacija o najboljim praksama za ugovore o energetsom učinku, uključujući prema potrebi analizu troškova i koristi na temelju pristupa životnog vijeka;</p> <p>(c) javne dostupnosti baze podataka o provedenim i tekućim projektima na temelju ugovora o energetsom učinku koja sadržava podatke o planiranim i postignutim uštedama energije.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 52.

Članak 28.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, države članice olakšavaju uspostavljanje novih ili uporabu postojećih instrumenata financiranja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti financiranja iz više izvora i kombinacije bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i tehničke pomoći.</p> <p>2. Komisija prema potrebi izravno ili putem europskih financijskih institucija pomaže državama članicama u uspostavljanju instrumenata financiranja i instrumenata za pomoć u razvoju projekata na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini s ciljem povećanja ulaganja u energetske učinkovitost u različitim sektorima i zaštite i osnaživanja ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju, uključujući integracijom perspektive ravnopravnosti tako da nitko ne bude zapostavljen.</p>	<p>1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, države članice olakšavaju uspostavljanje novih ili uporabu postojećih instrumenata financiranja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti financiranja iz više izvora i kombinacije bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i tehničke pomoći.</p> <p>2. Komisija prema potrebi izravno ili putem europskih financijskih institucija pomaže državama članicama u uspostavljanju instrumenata financiranja i instrumenata za pomoć u razvoju projekata na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini s ciljem povećanja ulaganja u energetske učinkovitost u različitim sektorima i zaštite i osnaživanja ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju, uključujući integracijom perspektive ravnopravnosti tako da nitko ne bude zapostavljen.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>3. Države članice donose mjere kojima osiguravaju da financijske institucije široko nude kreditne proizvode, kao što su zelene hipoteke i zeleni krediti, osigurane ili neosigurane, na nediskriminirajući način i da su ti proizvodi vidljivi i dostupni potrošačima. Države članice donose mjere za olakšavanje provedbe programa financiranja u obliku otplate na računima i putem poreza. Države članice osiguravaju da se bankama i drugim financijskim institucijama pruže informacije o prilikama za sudjelovanje u financiranju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, među ostalim putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava.</p> <p>4. Komisija olakšava razmjenu najboljih praksi između nadležnih nacionalnih <i>ili</i> regionalnih tijela, na primjer putem godišnjih sastanaka regulatornih tijela, javnih baza podataka s informacijama o provedbi mjera u državama članicama i usporedbe zemalja.</p> <p>5. Kako bi se mobiliziralo privatno financiranje mjera energetske učinkovitosti i energetske obnove, u skladu s pristupom iz Direktive 2010/31/EU Komisija vodi dijalog i s javnim i s privatnim financijskim institucijama radi određivanja potencijalnih mjera koje može poduzeti.</p> <p>6. Mjere iz stavka 4. uključuju sljedeće elemente:</p> <p>(a) mobiliziranje kapitalnih ulaganja u energetske učinkovitost, uzimajući u obzir šire učinke uštede energije;</p> <p>(b) osiguravanje boljih podataka o energetske i financijske učinkovitosti na sljedeće načine:</p> <p>i. daljnjim razmatranjem načina na koje se ulaganjima u energetske učinkovitost poboljšavaju temeljne vrijednosti imovine;</p> <p>ii. podržavanjem studija za ocjenjivanje monetizacije neenergetskih koristi ulaganja u energetske učinkovitost.</p>	<p>3. Države članice donose mjere kojima osiguravaju da financijske institucije široko nude kreditne proizvode, kao što su zelene hipoteke i zeleni krediti, osigurane ili neosigurane, <i>kao i financijsku potporu za dobivanje ili osiguravanje pristupa javnom prijevozu i vrstama prijevoza s nultom emisijom</i>, na nediskriminirajući način i da su ti proizvodi vidljivi i dostupni potrošačima. Države članice donose mjere za olakšavanje provedbe programa financiranja u obliku otplate na računima i putem poreza. Države članice osiguravaju da se bankama i drugim financijskim institucijama pruže informacije o prilikama za sudjelovanje u financiranju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, među ostalim putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava.</p> <p>4. Komisija olakšava razmjenu najboljih praksi između nadležnih nacionalnih, regionalnih <i>ili lokalnih</i> tijela, na primjer putem godišnjih sastanaka regulatornih tijela, javnih baza podataka s informacijama o provedbi mjera u državama članicama i usporedbe zemalja.</p> <p>5. Kako bi se mobiliziralo privatno financiranje mjera energetske učinkovitosti i energetske obnove, u skladu s pristupom iz Direktive 2010/31/EU Komisija vodi dijalog i s javnim i s privatnim financijskim institucijama radi određivanja potencijalnih mjera koje može poduzeti.</p> <p>6. Mjere iz stavka 4. uključuju sljedeće elemente:</p> <p>(a) mobiliziranje kapitalnih ulaganja u energetske učinkovitost, uzimajući u obzir šire učinke uštede energije;</p> <p>(b) osiguravanje boljih podataka o energetske i financijske učinkovitosti na sljedeće načine:</p> <p>i. daljnjim razmatranjem načina na koje se ulaganjima u energetske učinkovitost poboljšavaju temeljne vrijednosti imovine;</p> <p>ii. podržavanjem studija za ocjenjivanje monetizacije neenergetskih koristi ulaganja u energetske učinkovitost.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>7. Za potrebe mobiliziranja privatnog financiranja mjera energetske učinkovitosti i energetske obnove, države članice pri provedbi ove Direktive:</p> <p>(a) razmatraju načine za bolje iskorištavanje energetske pregleda iz članka 11. radi utjecaja na donošenje odluka;</p> <p>(b) na najbolji način iskorištavaju mogućnosti i alate dostupne iz proračuna Unije i predložene u okviru inicijative Pametno financiranje za pametne zgrade i u Komunikaciji Komisije Val obnove.</p> <p>8. Komisija do 31. prosinca 2024. dostavlja državama članicama i sudionicima na tržištu smjernice o tome kako pokrenuti privatna ulaganja.</p> <p>Svrha je tih smjernica pomaganje državama članicama i sudionicima na tržištu da pripreme i provedu svoja ulaganja u energetske učinkovitost u okviru raznih programa Unije i predlaganje adekvatnih financijskih mehanizama i rješenja s kombinacijom bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i pomoći za razvoj projekata kako bi se povećali razmjeri postojećih inicijativa i sredstva Unije iskoristila kao katalizator za stvaranje učinka poluge na privatno financiranje i poticanje tog financiranja.</p> <p>9. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za energetske učinkovitost. Namjena tog fonda je provođenje mjera energetske učinkovitosti, uključujući prioritetno provođenje mjera u skladu s člankom 8. stavkom 3. i člankom 22. kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju, i nacionalnih mjera energetske učinkovitosti da bi se dala potpora državama članicama u ostvarivanju njihovih nacionalnih doprinosa energetske učinkovitosti i postizanju njihovih okvirnih putanja iz članka 4. stavka 2. Nacionalni fond za energetske učinkovitost može se financirati iz prihoda s dražbi emisijskih jedinica u sustavu EU-a za trgovanje emisijama u sektoru zgrada i cestovnog prometa.</p> <p>10. Države članice mogu dopustiti javnim tijelima da obveze iz članka 6. stavka 1. ispunjavaju godišnjim doprinosima nacionalnom fondu za energetske učinkovitost jednakima ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza.</p>	<p>7. Za potrebe mobiliziranja privatnog financiranja mjera energetske učinkovitosti i energetske obnove, države članice pri provedbi ove Direktive:</p> <p>(a) razmatraju načine za bolje iskorištavanje energetske pregleda iz članka 11. radi utjecaja na donošenje odluka;</p> <p>(b) na najbolji način iskorištavaju mogućnosti i alate dostupne iz proračuna Unije i predložene u okviru inicijative Pametno financiranje za pametne zgrade i u Komunikaciji Komisije Val obnove.</p> <p>8. Komisija do 31. prosinca 2024. dostavlja državama članicama i sudionicima na tržištu smjernice o tome kako pokrenuti privatna ulaganja.</p> <p>Svrha je tih smjernica pomaganje državama članicama, regijama, lokalnim vlastima i sudionicima na tržištu da pripreme i provedu svoja ulaganja u energetske učinkovitost u okviru raznih programa Unije i predlaganje adekvatnih financijskih mehanizama i rješenja s kombinacijom bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i pomoći za razvoj projekata kako bi se povećali razmjeri postojećih inicijativa i sredstva Unije iskoristila kao katalizator za stvaranje učinka poluge na privatno financiranje i poticanje tog financiranja.</p> <p>9. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za energetske učinkovitost. Namjena tog fonda je provođenje mjera energetske učinkovitosti, uključujući prioritetno provođenje mjera u skladu s člankom 8. stavkom 3. i člankom 22. kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetske siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju, i nacionalnih mjera energetske učinkovitosti da bi se dala potpora državama članicama u ostvarivanju njihovih nacionalnih doprinosa energetske učinkovitosti i postizanju njihovih okvirnih putanja iz članka 4. stavka 2. Nacionalni fond za energetske učinkovitost može se financirati iz prihoda s dražbi emisijskih jedinica u sustavu EU-a za trgovanje emisijama u sektoru zgrada i cestovnog prometa.</p> <p>10. Države članice mogu dopustiti javnim tijelima da obveze iz članka 6. stavka 1. ispunjavaju godišnjim doprinosima nacionalnom fondu za energetske učinkovitost jednakima ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
11. Države članice mogu propisati da stranke obveznice svoje obveze iz članka 9. stavaka 1. i 4. mogu ispuniti u obliku godišnjeg doprinosa nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza.	11. Države članice mogu propisati da stranke obveznice svoje obveze iz članka 9. stavaka 1. i 4. mogu ispuniti u obliku godišnjeg doprinosa nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza.
12. Države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od godišnjih emisijskih kvota u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ kako bi razvile inovativne mehanizme financiranja za poboljšanja energetske učinkovitosti.	12. Države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od godišnjih emisijskih kvota u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ kako bi razvile inovativne mehanizme financiranja za poboljšanja energetske učinkovitosti.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 53.

Prilog IV.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
U postupcima dodjele javnih ugovora i koncesija naručitelji i javni naručitelji koji kupuju proizvode, usluge, radove ili zgrade:	U postupcima dodjele javnih ugovora i koncesija naručitelji i javni naručitelji koji u skladu s troškovnom učinkovitošću, gospodarskom izvedivošću, širom održivošću, tehničkom prikladnošću i dovoljnom razinom tržišnog natjecanja kupuju proizvode, usluge, radove ili zgrade:
[...]	[...]
(d) kupuju samo gume koje ispunjavaju kriterij pripadnosti najvišem razredu energetske učinkovitosti s obzirom na potrošnju goriva kako je definirano Uredbom (EU) 2020/740 Europskog parlamenta i Vijeća. Tim se zahtjevom javna tijela ne sprečavaju u kupnji guma najvišeg razreda s obzirom na prijanjanje na mokroj podlozi ili vanjsku buku kotrljanja ako je to opravdano sigurnosnim razlozima ili razlozima javnog zdravlja;	(d) kupuju samo gume koje ispunjavaju kriterij pripadnosti najvišem razredu energetske učinkovitosti s obzirom na potrošnju goriva kako je definirano Uredbom (EU) 2020/740 Europskog parlamenta i Vijeća. Međutim, taj će zahtjev biti uravnotežen u pogledu visokog razreda s obzirom na prijanjanje na mokroj podlozi i vanjsku buku kotrljanja u zimskim uvjetima ako je to opravdano sigurnosnim razlozima ili razlozima javnog zdravlja;
[...]	[...]
(f) kupuju ili sklapaju nove sporazume o najmu samo za zgrade koje ispunjavaju barem minimalne zahtjeve energetske svojstava iz članka 4. stavka 1. Direktive 2010/31/EU osim ako je namjena kupnje:	(f) kupuju ili sklapaju nove sporazume o najmu samo za zgrade koje ispunjavaju barem minimalne zahtjeve energetske svojstava iz članka 4. stavka 1. Direktive 2010/31/EU ili druge zahtjeve za postojeće zgrade ili opsežniju obnovu koju države članice smatraju prikladnom , osim ako je namjena kupnje:...
[...]	[...]

Obrazloženje

Trebalo bi uzeti u obzir sve dimenzije održivosti, među ostalim, i u okviru Direktive o energetske učinkovitosti. Zimske uvjete trebalo bi također uzimati u obzir za gume. Minimalni zahtjevi energetske učinkovitosti u skladu s Direktivom o energetske učinkovitosti zgrada nisu odgovarajuća razina zahtjeva za obnovu jer su različito definirani od jedne države članice do druge.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. slaže se s Europskom komisijom da energetska učinkovitost igra ključnu ulogu u postizanju klimatske neutralnosti do 2050., poboljšanju sigurnosti opskrbe energijom i smanjenju ovisnosti EU-a o uvoznim gorivima, što je sada posebno važno s obzirom na trenutačnu krizu cijena energije na koje je izrazito utjecao rat u Ukrajini;
2. pozdravlja predložene izmjene postojećih odredbi Direktive o energetske učinkovitosti i naglašava da bi se tim promjenama trebao ojačati pravni okvir pružajući više mogućnosti za iskorištavanje potencijala za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu sa Zakonom o klimi koji se provodi na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;
3. ponavlja ključnu ulogu djelovanja na razini EU-a u pogledu energetske učinkovitosti, što je potrebno za postizanje ciljeva zelenog plana; naglašava da se to djelovanje, naravno, mora provesti na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini te stoga pozdravlja sve veće priznavanje uloge lokalnih i regionalnih vlasti u prijedlogu;
4. naglašava da aktualna energetska tranzicija podrazumijeva prelazak s energetskog sustava zasnovanog na tradicionalnoj centraliziranoj proizvodnji na sustav koji je decentraliziraniji, energetski učinkovitiji i fleksibilniji i temelji se ponajprije na obnovljivim izvorima energije; stoga pozdravlja priznavanje uloge građana u energetske tranziciji i potrebu za stalnim podizanjem razine osviještenosti, među ostalim s pomoću instrumenata kao što je klimatski pakt; u tom pogledu ponovno ističe ključnu ulogu koju lokalno i regionalno djelovanje ima za uključivanje građana i promicanje zelene tranzicije s pomoću uspješnih najboljih praksi pod vodstvom zajednice;
5. smatra da bi energetska unija trebala osnažiti građane da pojedinačno ili zajednički proizvode, troše, skladište ili trguju vlastitom energijom iz obnovljivih izvora, da poduzimaju mjere uštede energije i postanu aktivni sudionici na energetskom tržištu zahvaljujući izboru potrošača te im omogućiti sigurno i pouzdano sudjelovanje u upravljanju potrošnjom; u tom kontekstu ponavlja svoj poziv ⁽¹⁾ i poziv Europskog parlamenta da se na razini EU-a, u okviru participativnog postupka pod vodstvom Komisije, postigne dogovor o praktičnom zajedničkom poimanju definicije „prozumenta” ⁽²⁾;
6. ističe da lokalne i regionalne vlasti posjeduju zgrade i upravljaju njima prvenstveno kako bi obavljale zakonom propisane administrativne i socijalne funkcije. Zgrade su mnogo više od pukog alata za postizanje uštede energije. Stoga bi se strogim zahtjevima za energetske obnovu lokalnim i regionalnim vlastima nametnula provedba skupih građevinskih projekata koji možda nisu srednjoročno i dugoročno održivi niti imaju cjelovit pristup dotičnim zgradama. U tom kontekstu Odbor bi želio da se u Direktivi o energetske učinkovitosti u većoj mjeri posveti pozornost pametnijoj i učinkovitijoj uporabi postojećih javnih zgrada kao načinu povećanja energetske učinkovitosti.
7. pozdravlja izričito navođenje potrebe za borbom protiv energetske siromaštva i siromaštva u području mobilnosti s pomoću mjera za energetske učinkovitost, kao i posljedice potrebe da države članice u tom smislu podrže lokalnu i regionalnu razinu; pritom smatra da je od ključne važnosti ublažiti početne troškove koji proizlaze iz mjera za energetske učinkovitost, osobito za ugrožena kućanstva i potrošače;
8. pozdravlja navođenje povezanosti ruralnih i udaljenih područja, u kojima bi pri prijelazu na održivu mobilnost većina stanovnika mogli postati ugroženi korisnici prometa;

⁽¹⁾ Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života (CDR-2786-2020) (SL C 175, 7.5.2021., str. 23.).

⁽²⁾ Postoje različite vrste prozumenata: rezidencijalni prozumenti koji proizvode električnu energiju kod kuće – uglavnom putem solarnih fotonaponskih ploča na krovovima; energetske zadruge pod vodstvom građana i stambena udruženja; komercijalni prozumenti čija glavna poslovna djelatnost nije proizvodnja električne energije; i javne ustanove kao što su škole i bolnice.

9. naglašava da će predložena apsolutna smanjenja potrošnje energije i konačne potrošnje energije svih javnih tijela za 1,7 % svake godine biti golem izazov za većinu država članica. Iziskivat će opsežnu izgradnju kapaciteta u pogledu financija, kompetencija, davanja smjernica, podataka, izvješćivanja itd. Potrebna je široka primjena postojećih i novih transformativnih tehnika i praksi. Stoga poziva na to da se lokalne i regionalne vlasti u potpunosti uključe u taj proces, zajedno s drugim relevantnim dionicima;

10. predlaže izmjenu ciljeva potrošnje energije kako bi se uključila mogućnost utvrđivanja kumulativnih ciljeva uštede energije i potrošnje umjesto zasebnih zahtjeva za krajnju i primarnu energiju. Time će se poboljšati energetska učinkovitost u cijelom lancu, od proizvodnje do prijenosa, distribucije i krajnje uporabe;

11. pozdravlja prijedlog zakonodavnih zahtjeva za obnovu 3 % fonda javnih zgrada na godišnjoj osnovi, smatra da je potrebna opsežna izgradnja kapaciteta s pomoću tehničke, financijske i političke potpore i razmjene dobrih praksi te poziva na dodatno pojašnjenje i definiranje mjera i metoda obnove zgrada, primjenjivih korekcijskih faktora za različite vrste i značajke zgrada ⁽³⁾, kao i financijskih aranžmana na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;

12. pozdravlja najavu uspostave Socijalnog fonda za klimatsku politiku kao načina za ublažavanje negativnih posljedica koje pogađaju najugroženija kućanstva, mikropoduzeća, mala poduzeća i korisnike usluga mobilnosti te za osiguravanje socijalno održivog razvoja; ističe činjenicu da financiranje trenutno predviđeno revizijom postojećeg ETS-a nije dovoljno da se osigura istinski pravedna tranzicija i naglašava da bi trebalo razmotriti mogućnost da se Socijalnom fondu za klimatsku politiku dodijele i drugi prihodi, a ne samo prihodi od ETS-a za cestovni promet i zgrade (ETS II); predlaže da se prihodi za Socijalni fond za klimatsku politiku počnu prikupljati i prije uvođenja ETS-a II; ističe da bi, u slučaju da su zakonodavci odlučili da neće nastaviti s ETS-om II kako je predviđeno u prijedlogu Komisije, postojeći ETS trebalo dodatno ojačati kako bi se obuhvatio cestovni promet i zgrade;

13. podržava načelo iz Europskog zakona o klimi prema kojem svi gospodarski sektori moraju doprinijeti prelasku na klimatsku neutralnost i smanjenju emisija, a EU-ov sustav trgovanja emisijama (ETS) mogao bi tome znatno doprinijeti kad bi se načelo „zagađivač plaća” proširilo na sve sektore koje pokriva; ističe da na građevinski sektor otpada 40 % potrošnje energije u Europi; međutim, smatra da je uvođenje određivanja cijene ugljika u taj sektor delikatno pitanje i da ne bi smjelo za posljedicu imati opterećenje najugroženijih područja i skupina stanovnika EU-a;

14. naglašava da bi solidna, ali postupno uvedena cijena ugljika trebala dati potreban signal poduzećima i poticati tranziciju na troškovno najučinkovitiji način; ujedno ističe potrebu za djelotvornom interakcijom između revidiranog ETS-a i CBAM-a, potencijalno u kombinaciji s drugim poticajnim mjerama EU-a kako bi se osiguralo klimatski neutralno i konkurentno gospodarstvo u regijama EU-a, naročito onima koje prolaze kroz održivu tranziciju energetske intenzivnih industrija. Odlučno preporučuje, po mogućnosti, uporabu tržišno kompatibilnih instrumenata, uključujući financijske instrumente uz podršku višegodišnjeg financijskog okvira i instrumenta *NextGenerationEU*;

15. podupire Komisiju u njezinoj namjeri da „osigura sinergije među instrumentima financiranja, a posebno fondovima s podijeljenim upravljanjem i s izravnim upravljanjem (kao što su programi sa središnjim upravljanjem: Obzor Europa ili LIFE), kao i među bespovratnim sredstvima, zajmovima i tehničkom pomoći da bi se potpuno postigao njihov učinak poluge na privatno financiranje i njihov učinak na postizanje ciljeva politike energetske učinkovitosti.” U tom pogledu poziva na to da se što prije poduzmu konkretni sljedeći koraci jer su oni preduvjet za potpunu obnovu zgrada;

16. poziva Komisiju i Europski parlament da pokrenu pilot-projekt koji bi bio posebno namijenjen zahtjevnoj obnovi i povećanju energetske učinkovitosti povijesnih i/ili emblematičnih zgrada. Regije ili gradovi koji sudjeluju u tom pilot-projektu osmislili bi detaljan koncept obnove povijesne ili emblematične zgrade po vlastitom izboru. Nakon postupka odabira za financiranje i nakon dovršetka projekta obnove, rezultati pilot-projekta dodatno bi istaknuli predanost lokalnih i regionalnih vlasti prelasku na energetske učinkovitu budućnost te bi mogli poslužiti kao jasni primjeri drugim lokalnim i regionalnim vlastima o tome kako obnoviti složene povijesne i/ili emblematične zgrade u regijama i gradovima;

⁽³⁾ Značajke zgrada u smislu starosti, oblika, upotrebe, povijesnog/arhitektonskog dizajna, vlasništva, namjene, lokalnog tržišta nekretnina, alternativne vrijednosti, troškova podugovaranja i svih prethodnih radova na obnovi.

17. poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu primjenu mjera koje već postoje u pravnim okvirima za razne programe i instrumente financiranja dostupne gradovima i regijama. S obzirom na dodatne napore u području energetske učinkovitosti koje se očekuju od lokalnih i regionalnih vlasti, ključno je da gradovi i regije imaju jednostavan pristup raznim programima i instrumentima financiranja. Taj povećani pritisak na lokalne i regionalne vlasti mogao bi se, na primjer, uzeti u obzir pri razmatranju ocjene prihvatljivosti kod evaluacije prijava za financiranje;
18. žali zbog nedostatka ambicioznosti revizije u postavljanju jasnih ciljeva za zelenu i kružnu javnu nabavu; stoga poziva Komisiju da u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima razvije jasne, zajednički primjenjive i detaljne postupke u vezi s energetsom učinkovitošću i održivošću u javnoj nabavi kako bi se izbjeglo pravilo u kojem se prednost daje najnižoj cijeni;
19. naglašava da bi uz gornje granice za potrošnju, koje se više odnose na kućanstva, trebalo uzeti u obzir i energetske učinkovitost, posebno u odnosu na poslovanje, a naročito u proizvodnom sektoru;
20. ističe da je upotreba sustava centraliziranog grijanja i hlađenja koji se temelje na kogeneracijskim jedinicama najučinkovitiji način poboljšanja kvalitete zraka i povećanja energetske učinkovitosti uporabe goriva; stoga podržava promicanje kogeneracije toplinske i električne energije i učinkovite uporabe otpadne topline (uključujući komunalni otpad), ako je ona neizbježna, u skladu s načelom kružnosti; prepoznaje potencijal otpadne topline kao nadopune za plin/obnovljiva rješenja, ujedno ističući važnost ograničavanja njezinih emisija s obzirom na njezin doprinos globalnom zagrijavanju. Osim toga, upotreba otpadne topline iz industrije, podatkovnih centara i drugih društvenih aktivnosti trebala bi biti dopunska mjera jer nije bez utjecaja na okoliš i jer je energija iz obnovljivih izvora još uvijek dostupna u ograničenim količinama;
21. pozdravlja jasan vremenski okvir za uvođenje učinkovitih sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja. Međutim, potrebno je omogućiti dovoljnu fleksibilnost kako bi se sustavi grijanja i hlađenja prilagodili regionalnim i lokalnim posebnostima i potrebama;
22. prepoznaje ulogu lokalnih i regionalnih agencija za energiju kao snažnog alata za promicanje energetske učinkovitosti u cijelom EU-u i poziva Europsku komisiju da podupre njihove aktivnosti putem namjenske mreže i namjenskih sredstava;
23. slaže se s pravnom osnovom na temelju koje Europska komisija definira nadležnost EU-a u ovom području. U skladu s člankom 194. UFEU-a Unija je ovlaštena usvajati mjere za, između ostalog, poticanje energetske učinkovitosti. Stoga smatra da je prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti, pod uvjetom da se poštuju načelo lokalne samouprave iz članka 4. UEU-a i gore navedene izmjene. Mjere za suzbijanje energetske siromaštva trebaju se temeljiti na članku 151. UFEU-a. Odbor regija smatra opravdanim da se na europskoj razini utvrde i nastoje ostvariti ciljevi na području energetske učinkovitosti. Ocjena poštovanja načela proporcionalnosti je pozitivna.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Izmjena Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora radi usklađivanja s novim klimatskim ciljevima za 2030.

(2022/C 301/16)

Izvjestitelj:	Andries GRYFFROY (BE/EA), član regionalnog predstavničkog tijela: Flamanski parlament
Referentni dokument:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 COM(2021) 557

I. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Europska komisija, u skladu s načelom supsidijarnosti, objavit će smjernice državama članicama te regionalnim i lokalnim vlastima o dobrim postupcima izdavanja dozvola i o mehanizmima za ubrzavanje postojećih postupaka kako bi se olakšalo poštovanje rokova za izdavanje dozvola za izgradnju, obnovu kapaciteta i rad postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kao i o sredstvima potrebnima za njihovo priključivanje na mrežu. Smjernice će se objaviti u roku od šest mjeseci nakon donošenja Direktive o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 (2021/0218 (COD)).</i>

Objasnenje

Kašnjenja u postupcima izdavanja dozvola otežavaju učinkovito uvođenje projekata energije iz obnovljivih izvora i stvaraju poteškoće u postizanju ciljeva u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030.

Amandman 2.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora ima izraženu lokalnu dimenziju.</i></p> <p><i>Stoga je važno da države članice u potpunosti uključe lokalne i regionalne vlasti u planiranje i provedbu nacionalnih klimatskih mjera, osiguravajući im izravan pristup financiranju i praćenju napretka donesenih mjera; prema potrebi, države članice trebale bi lokalne i regionalne doprinose uključiti u nacionalne energetske i klimatske planove. Uredbu (EU) 2018/1999 o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 3.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Europska komisija i države članice trebale bi podupirati regionalne i lokalne obveze i pristup odozdo prema gore kako bi se postigli ciljevi europskog zelenog plana, a posebno kako bi se osiguralo intenzivnije korištenje energije iz obnovljivih izvora; time će se pridonijeti ne samo postizanju klimatskih ciljeva EU-a već će se poduprijeti i nastojanje EU-a da ostvari veću sigurnost opskrbe u energetsom sustavu.</i></p> <p><i>Postojeće regionalno i lokalno planiranje u području klimatskih promjena, ili ono koje se razvija u skladu sa zakonodavstvom, primjerice mreže poput Sporazuma gradonačelnika EU-a i relevantne inicijative EU-a kao što su klimatski pakt, Misija gradova EU-a za klimatski neutralne i pametne gradove, mreža C40 i druge, olakšavaju mehanizme višerazinskog upravljanja, imaju ključnu ulogu u povećanju ambicija i djelovanja na lokalnoj razini, uključujući građane, lokalne aktere i sektore koji su uključeni u politike klimatskih promjena ili na koje one utječu.</i></p>

Amandman 4.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Zajednice obnovljive energije ključan su alat za promicanje rasprostranjene uporabe obnovljivih izvora energije i postizanje decentraliziranog i sigurnog energetskeg sustava uz istodobno osiguravanje lokalnih gospodarskih i društvenih koristi.</i></p> <p><i>Provedbu inicijativa za (kolektivnu) proizvodnju i (kolektivnu) potrošnju vlastite energije u zgradama i na komunalnoj razini trebalo bi olakšati smanjivanjem poteškoća u dobivanju dozvola, smanjivanjem čimbenika koji ometaju pristup mreži, mrežnih naknada, kao i intenzivnijom primjenom tehnologija kao što su solarne toplinske i fotonaponske tehnologije, tehnologije vjetra i geotermalne tehnologije.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 5.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Države članice provode procjenu prepreka razvoju zajednica obnovljive energije u skladu s člankom 22. revidirane Direktive (EU) 2018/2001 (RED II) o energiji iz obnovljivih izvora.</i></p> <p><i>Europska komisija pružit će pomoć državama članicama kako bi se osiguralo pravodobno prenošenje Direktive, usklađenost s nacionalnim pravnim okvirima i sudjelovanje regionalnih i lokalnih tijela.</i></p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 6.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđen je obvezujući cilj Unije za postizanje udjela od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji do 2030. U okviru Plana za postizanje klimatskog cilja udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije trebao bi se povećati na 40 % do 2030. kako bi se postigao cilj Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova. Stoga je potrebno povećati cilj utvrđen u članku 3. te direktive.</p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, SL L 328, 21.12.2018., str. 82–209.</p>	<p>Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđen je obvezujući cilj Unije za postizanje udjela od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji do 2030. U okviru Plana za postizanje klimatskog cilja udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije trebao bi se povećati na najmanje 40 % do 2030. kako bi se postigao cilj Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova. Stoga je potrebno povećati cilj utvrđen u članku 3. te direktive.</p> <p><i>Kako bi se pridonijelo većoj sigurnosti energetske opskrbe i osigurao brži i troškovno učinkovit prelazak na nultu neto stopu emisija, Komisija će u suradnji s Europskim odborom regija iznijeti prijedlog za dodatno povećanje ciljnih vrijednosti emisija utvrđenih u članku 3. Direktive, podložno detaljnoj procjeni učinka, uključujući teritorijalnu dimenziju.</i></p> <p>⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, SL L 328, 21.12.2018., str. 82–209.</p>

Amandman 7.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Posebne okolnosti u najudaljenijim regijama i otocima, prepoznate u članku 349. odnosno 174. UFEU-a, iziskuje ciljani pristup. Ta područja, koja često karakteriziraju izolirani sustavi i ovisnost o fosilnim gorivima, imaju veće troškove proizvodnje i skladištenja energije te im je potrebna potpora za iskorištavanje potencijala lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.</i></p>

Objasnenje**Amandman 8.**

Prijedlog direktive

Uvodna izjava (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Europska komisija, u skladu s načelom supsidijarnosti, objavit će smjernice državama članicama te regionalnim i lokalnim vlastima o dobrim postupcima izdavanja dozvola i o mehanizmima za ubrzavanje postojećih postupaka kako bi se olakšalo poštovanje rokova za izdavanje dozvola za izgradnju, obnovu kapaciteta i rad postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kao i o sredstvima potrebnima za njihovo priključivanje na mrežu. Smjernice će se objaviti u roku od šest mjeseci nakon donošenja Direktive o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 (2021/0218 (COD)).</i></p>

Objasnenje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 9.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 5.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(5) Brzi rast i sve veća troškovna konkurentnost proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora mogu se iskoristiti za zadovoljavanje rastuće potražnje za energijom, primjerice uporabom toplinskih crpki za grijanje prostora ili niskotemperaturnih industrijskih procesa, električnih vozila za prijevoz ili električnih peći u određenim industrijama. Električna energija iz obnovljivih izvora može se upotrebljavati i za proizvodnju sintetičkih goriva za potrošnju u prometnim sektorima koje je teško dekarbonizirati, kao što su zračni i pomorski promet. Okvir za elektrifikaciju trebao bi omogućiti snažnu i učinkovitu koordinaciju i proširiti tržišne mehanizme radi usklađivanja ponude i potražnje u prostoru i vremenu, potaknuti ulaganja u fleksibilnost i pomoći u integraciji velikih udjela promjenjive proizvodnje iz obnovljivih izvora. Države članice stoga bi trebale osigurati da se uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora nastavi povećavati odgovarajućim tempom kako bi se zadovoljila rastuća potražnja. U tu svrhu države članice trebale bi uspostaviti okvir koji uključuje mehanizme usklađene s tržištem za uklanjanje preostalih prepreka kako bi sigurni i primjereni elektroenergetski sustavi bili prikladni za visoku razinu energije iz obnovljivih izvora te postrojenja za skladištenje koja su potpuno integrirana u elektroenergetski sustav. Tim okvirom posebno će se ukloniti preostale prepreke, uključujući nefinancijske, kao što su nedovoljni digitalni i ljudski resursi nadležnih tijela za obradu rastućeg broja zahtjeva za izdavanje dozvola.</p>	<p>(5) Brzi rast i sve veća troškovna konkurentnost proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora mogu se iskoristiti za zadovoljavanje rastuće potražnje za energijom, primjerice uporabom toplinskih crpki za grijanje prostora ili niskotemperaturnih industrijskih procesa, električnih vozila za prijevoz ili električnih peći u određenim industrijama. Električna energija iz obnovljivih izvora može se upotrebljavati i za proizvodnju sintetičkih goriva za potrošnju u prometnim sektorima koje je teško dekarbonizirati, kao što su zračni i pomorski promet, među ostalim i u vezi s obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla i biogorivima. Okvir za elektrifikaciju trebao bi, pored infrastrukture za opskrbu obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla i biogorivima, omogućiti snažnu i učinkovitu koordinaciju i proširiti tržišne mehanizme radi usklađivanja ponude i potražnje u prostoru i vremenu, potaknuti ulaganja u fleksibilnost i pomoći u integraciji velikih udjela promjenjive proizvodnje iz obnovljivih izvora. Države članice, kao i strategije uvoza koordinirane na europskoj razini, stoga bi trebale osigurati da se uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora nastavi povećavati odgovarajućim tempom kako bi se zadovoljila rastuća potražnja. U tu svrhu države članice trebale bi uspostaviti okvir koji uključuje mehanizme usklađene s tržištem za uklanjanje preostalih prepreka kako bi sigurni i primjereni elektroenergetski sustavi i infrastruktura za opskrbu obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla i biogorivima bili prikladni za visoku razinu energije iz obnovljivih izvora te postrojenja za skladištenje koja su potpuno integrirana u elektroenergetski sustav. Tim okvirom posebno će se ukloniti preostale prepreke, uključujući nefinancijske, kao što su nedovoljni digitalni i ljudski resursi nadležnih tijela za obradu rastućeg broja zahtjeva za izdavanje dozvola.</p>

Obrazloženje

Dodavanje navoda o ulozi biogoriva i strategija uvoza za potrebe dekarbonizacije.

Amandman 10.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Suradnja država članica u promicanju energije iz obnovljivih izvora može biti u obliku statističkih prijenosa, programa potpore ili zajedničkih projekata. Omogućuje troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora diljem Europe i pridonosi integraciji tržišta. Unatoč njezinu potencijalu, suradnja je bila vrlo ograničena, što je dovelo do neoptimalnih rezultata u pogledu učinkovitosti u povećanju obnovljive energije.</p> <p>Stoga bi države članice trebale biti obvezne testirati suradnju provedbom pilot-projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294 ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.</p>	<p>Suradnja država članica u promicanju energije iz obnovljivih izvora, u kojoj mogu sudjelovati i lokalne i regionalne vlasti, može biti u obliku statističkih prijenosa, programa potpore ili zajedničkih projekata. Omogućuje troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora diljem Europe i pridonosi integraciji tržišta. Unatoč njezinu potencijalu, suradnja je, osobito u prekograničnim regijama, bila vrlo ograničena, što je dovelo do neoptimalnih rezultata u pogledu troškovne učinkovitosti i djelatnosti u povećanju obnovljive energije.</p> <p>Projekti pametnih mreža u pograničnim regijama, uključujući prekograničnu razmjenu električne energije srednjeg napona, mogu pružiti visoku dodanu vrijednost prekograničnom pristupu jer omogućuju veću optimizaciju resursa, povezivost, fleksibilnost i otpornost elektroenergetskih energetske sustava, osiguravajući ujedno šire društvene koristi uključenim lokalnim zajednicama i doprinoseći sigurnosti opskrbe energijom u EU-u.</p> <p>Stoga bi države članice trebale biti obvezne testirati suradnju provedbom pilot-projekata, uz one već planirane u okviru mreže TEN-E. Jedan od njih trebao bi biti u prekograničnoj regiji. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294 ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 11.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 7.a (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Lokalne i regionalne vlasti igraju izrazito važnu ulogu u integriranom i decentraliziranom energetske sustavu. Komisija podupire lokalne i regionalne vlasti, među ostalim i u otočnim područjima, u prekograničnom radu pomažući im u uspostavi mehanizama suradnje, uključujući europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS). Uža suradnja EU-a i država članica te povećana ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije, primjerice za potrebe promicanja misija EU-a, pružit će znatnu dodanu vrijednost potrebnu za postizanje ciljeva ove Direktive diljem EU-a.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 12.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 7.b (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Europskim mehanizmima financiranja, kao što su Instrument za povezivanje Europe i Inovacijski fond, financiraju se i manji projekti prekogranične suradnje i međusobna prekogranična povezanost država članica i regija.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 13.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 7.c (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>Za osiguravanje prelaska na energetske sustav zasnovan na obnovljivim tehnologijama na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini potrebni su točni podaci i informacije. Ti se podaci mogu dobiti iz raznih izvora, od pametnih uređaja do sustava za promatranje Zemlje poput Copernicusa.</i>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 14.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 8.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Strategijom za energiju iz obnovljivih izvora na moru uvodi se ambiciozan cilj od 300 GW energije vjetrova na moru i 40 GW energije oceana u svim morskim bazenima Unije do 2050. Kako bi se osigurala ta promjena, države članice morat će surađivati preko granica na razini morskih bazena. Države članice stoga bi trebale zajednički definirati količinu energije iz obnovljivih izvora na moru koja će se proizvoditi u svakom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. Ti ciljevi trebali bi se odražavati u ažuriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima koji će se podnijeti 2023. i 2024. u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999. Pri utvrđivanju količine države članice trebale bi uzeti u obzir potencijal svakog morskog bazena za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru, zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama i druge načine uporabe mora te ciljeve Unije u pogledu dekarbonizacije. Osim toga, države članice trebale bi u većoj mjeri razmotriti mogućnost kombiniranja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na moru s prijenosnim vodovima koji povezuju nekoliko država članica, u obliku hibridnih projekata ili, u kasnijoj fazi, isprepletenijih mreža. Time bi se omogućio protok električne energije u različitim smjerovima, čime bi se maksimalno povećala društveno-gospodarska dobrobit, optimizirali infrastrukturni izdaci i omogućila održivija uporaba mora.</p>	<p>Strategijom za energiju iz obnovljivih izvora na moru uvodi se ambiciozan cilj od 300 GW energije vjetrova na moru i 40 GW energije oceana u svim morskim bazenima Unije do 2050. Kako bi se osigurala ta promjena, države članice ili njihove nadležne regionalne i lokalne vlasti morat će surađivati preko granica na razini morskih bazena. Države članice stoga bi u svojim pomorskim prostornim planovima trebale zajednički definirati i osigurati odgovarajući prostor i infrastrukturu za količinu energije iz obnovljivih izvora na moru koja će se proizvoditi u svakom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. Ti ciljevi trebali bi se odražavati u ažuriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima koji će se podnijeti 2023. i 2024. u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999. Pri utvrđivanju količine države članice trebale bi uzeti u obzir potencijal svakog morskog bazena za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru, zaštitu okoliša i biološke raznolikosti, prilagodbu klimatskim promjenama i druge načine uporabe mora te ciljeve Unije u pogledu dekarbonizacije. Osim toga, države članice trebale bi u većoj mjeri razmotriti mogućnost kombiniranja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na moru sa sustavima skladištenja i prijenosnim vodovima koji povezuju nekoliko država članica, u obliku hibridnih projekata ili, u kasnijoj fazi, isprepletenijih mreža. Time bi se omogućio protok električne energije u različitim smjerovima, čime bi se maksimalno povećala društveno-gospodarska dobrobit, optimizirali infrastrukturni izdaci i omogućila održivija uporaba mora.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 15.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 19.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Distribuirana sredstva za skladištenje, kao što su baterije za kućnu uporabu i baterije električnih vozila, imaju potencijal ponuditi mreži znatnu fleksibilnost i usluge uravnoteženja putem agregacije. Kako bi se olakšao razvoj takvih usluga, regulatorne odredbe koje se odnose na priključivanje i rad skladišnih sredstava, kao što su tarife, vrijeme obveze i specifikacije priključaka, trebale bi biti osmišljene tako da ne ometaju potencijal svih skladišnih sredstava, uključujući mala i mobilna, kako bi se sustavu ponudila fleksibilnost i usluge uravnoteženja i pridonijelo daljnjem prodoru električne energije iz obnovljivih izvora u usporedbi s većim, stacionarnim skladišnim sredstvima.</p>	<p>Distribuirana sredstva za skladištenje, kao što su baterije za uporabu u zajednici i kućnu uporabu i baterije električnih vozila, imaju potencijal ponuditi mreži znatnu fleksibilnost i usluge uravnoteženja putem agregacije. Kako bi se olakšao razvoj takvih usluga, regulatorne odredbe koje se odnose na priključivanje i rad skladišnih sredstava, kao što su tarife, vrijeme obveze i specifikacije priključaka, trebale bi biti osmišljene tako da ne ometaju potencijal svih skladišnih sredstava, uključujući mala i mobilna, kako bi se sustavu ponudila fleksibilnost i usluge uravnoteženja i pridonijelo daljnjem prodoru električne energije iz obnovljivih izvora u usporedbi s većim, stacionarnim skladišnim sredstvima.</p>

Obrazloženje

Sustavi baterija za uporabu u zajednici dokazano su sigurniji u radu i iziskuju manja ulaganja u usporedbi s baterijama za kućnu uporabu.

Amandman 16.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 22.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla mogu se upotrebljavati u energetske svrhe, ali i u neenergetske svrhe kao sirovine ili industrijske sirovine kao što su čelik ili kemikalije. Uporabom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u obje svrhe iskorištava se njihov puni potencijal za zamjenu fosilnih goriva koja se koriste kao sirovine i za smanjenje emisija stakleničkih plinova u industriji te bi stoga trebala biti uključena u cilj za uporabu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. Nacionalne mjere za potporu uvođenju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u industriji ne bi trebale dovesti do povećanja neto onečišćenja zbog povećane potražnje za proizvodnjom električne energije koja se zadovoljava fosilnim gorivima koja najviše onečišćuju, kao što su ugljen, dizel, lignit, naftni treset i naftni škriljevac.</p>	<p>Obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla mogu se upotrebljavati u energetske svrhe, ali i u neenergetske svrhe kao sirovine ili industrijske sirovine kao što su čelik ili kemikalije, za koje su uglavnom jedina mogućnost za dekarbonizaciju i u kojima je njihova upotreba vrlo učinkovita u izbjegavanju emisija stakleničkih plinova. Uporabom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u obje svrhe iskorištava se njihov puni potencijal za zamjenu fosilnih goriva koja se koriste kao sirovine i za smanjenje emisija stakleničkih plinova u industriji te bi stoga trebala biti uključena u cilj za uporabu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. Nacionalne mjere za potporu uvođenju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u industriji ne bi trebale dovesti do povećanja neto onečišćenja zbog povećane potražnje za proizvodnjom električne energije koja se zadovoljava fosilnim gorivima koja najviše onečišćuju, kao što su ugljen, dizel, lignit, naftni treset i naftni škriljevac.</p>

Obrazloženje

Iz međusektorske je perspektive upotreba obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, kao što je vodik iz obnovljivih izvora kao sirovina ili sirovina u industriji čelika ili kemijskoj industriji, od posebne važnosti za dekarbonizaciju.

Amandman 17.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 29.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Uporabom obnovljivih goriva i električne energije iz obnovljivih izvora u prometu može se pridonijeti dekarbonizaciji prometnog sektora Unije na troškovno učinkovit način i poboljšati, među ostalim, energetska diversifikaciju u tom sektoru uz istodobno promicanje inovacija, rasta i radnih mjesta u gospodarstvu Unije te smanjenje ovisnosti o uvozu energije. Kako bi se postigao povećani cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova koji je definirala Unija, trebalo bi povećati razinu energije iz obnovljivih izvora isporučene svim vrstama prijevoza u Uniji. Izražavanjem cilja u području prometa kao cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknulo bi se sve veće korištenje troškovno najisplativijih i najučinkovitijih goriva u pogledu smanjenja stakleničkih plinova u prometu. Osim toga, cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknuo bi inovacije i postavio jasnu referentnu vrijednost za usporedbu vrsta goriva i električne energije iz obnovljivih izvora ovisno o intenzitetu stakleničkih plinova. U skladu s time povećanjem razine energetske cilja u pogledu naprednih biogoriva i bioplina te uvođenjem cilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla osigurala bi se povećana uporaba obnovljivih goriva s najmanjim utjecajem na okoliš u načinima prijevoza koje je teško elektrificirati. Postizanje tih ciljeva trebalo bi se osigurati obvezama opskrbljivača gorivom te drugim mjerama iz [Uredbe (EU) 2021/XXX o uporabi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu – inicijativa FuelEU Maritime i Uredbe (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet]. Namjenske obveze za opskrbljivače zrakoplovnim gorivom trebale bi se utvrditi samo u skladu s [Uredbom (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet].</p>	<p>Uporabom obnovljivih goriva i električne energije iz obnovljivih izvora u prometu može se pridonijeti dekarbonizaciji prometnog sektora Unije na troškovno učinkovit način i poboljšati, među ostalim, energetska diversifikaciju u tom sektoru uz istodobno promicanje inovacija, rasta i radnih mjesta u gospodarstvu Unije te smanjenje ovisnosti o uvozu energije. Kako bi se postigao povećani cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova koji je definirala Unija, trebalo bi povećati razinu energije iz obnovljivih izvora isporučene svim vrstama prijevoza u Uniji. Izražavanjem cilja u području prometa kao cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknulo bi se sve veće korištenje troškovno najisplativijih i najučinkovitijih goriva u pogledu smanjenja intenziteta stakleničkih plinova u prometu. Osim toga, cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknuo bi inovacije i postavio jasnu referentnu vrijednost za usporedbu vrsta goriva i električne energije iz obnovljivih izvora ovisno o intenzitetu stakleničkih plinova. U skladu s time povećanjem razine energetske cilja u pogledu naprednih biogoriva i bioplina te uvođenjem cilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla osigurala bi se povećana uporaba obnovljivih goriva s najmanjim utjecajem na okoliš u načinima prijevoza i regijama koje je teško elektrificirati. Postizanje tih ciljeva trebalo bi se osigurati obvezama opskrbljivača gorivom te drugim mjerama iz [Uredbe (EU) 2021/XXX o uporabi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu – inicijativa FuelEU Maritime i Uredbe (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet]. Namjenske obveze za opskrbljivače zrakoplovnim gorivom trebale bi se utvrditi samo u skladu s [Uredbom (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet].</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 18.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 33.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje, uključujući prometni sektor, pridonosi učinkovitosti i olakšava prelazak na energetske sustav koji se temelji na energiji iz obnovljivih izvora. Stoga je to samo po sebi učinkovito sredstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Shodno tome nije potrebno izraditi okvir za dodatnost koji bi se posebno primjenjivao na električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se isporučuje električnim vozilima u prometu .	Izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje, uključujući prometni sektor, pridonosi učinkovitosti i olakšava prelazak na energetske sustav koji se temelji na energiji iz obnovljivih izvora. Stoga je to samo po sebi učinkovito sredstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Shodno tome nije potrebno izraditi okvir za dodatnost koji bi se primjenjivao na električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se koristi za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla .

Obrazloženje

Načelo dodatnosti nerazmjerno utječe na zemlje koje u svojem energetske sustavu već imaju visok udio električne energije iz obnovljivih izvora. Nadalje, načela dodatnosti i korelacije kompliciraju ionako složeni poslovni model elektrolize i proširenje korištenja zelenog vodika.

Amandman 19.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 34.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Budući da se obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla trebaju računati kao energija iz obnovljivih izvora bez obzira na sektor u kojem se troše, pravila za određivanje njihove obnovljive prirode kad su proizvedena iz električne energije, koja su se primjenjivala samo na ta goriva kad se koriste u sektoru prometa , trebala bi se proširiti na sva obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, bez obzira na sektor u kojem se troše.	Budući da se obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla trebaju računati kao energija iz obnovljivih izvora bez obzira na sektor u kojem se troše, pravila za određivanje njihove obnovljive prirode kad su proizvedena iz električne energije trebala bi se primjenjivati na sva obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, bez obzira na sektor u kojem se troše.

Obrazloženje

Korištenje obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla trebalo bi biti neovisno o krajnjoj potrošnji energije i trebalo bi se primjenjivati na sve sektore.

Amandman 20.

Prijedlog direktive

Uvodna izjava 36.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Direktivom (EU) 2018/2001 ojačan je okvir za održivost bioenergije i uštede stakleničkih plinova utvrđivanjem kriterija za sve sektore krajnje potrošnje. Njome se utvrđuju posebna pravila za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz šumske biomase kojima se zahtijeva održivost sječe i računanje emisija povezanih s promjenom uporabe zemljišta. Kako bi se postigla bolja zaštita posebno bioraznolikih staništa bogatih ugljikom, kao što su primarne šume, visoko bioraznolike šume, travnjaci i tresetišta, trebalo bi uvesti izuzeća i ograničenja za dobivanje šumske biomase iz tih područja, u skladu s pristupom za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz poljoprivredne biomase. Osim toga, kriteriji uštede emisija stakleničkih plinova trebali bi se primjenjivati i na postojeća postrojenja utemeljena na biomasi kako bi se osiguralo da proizvodnja bioenergije u svim takvim postrojenjima dovede do smanjenja emisija stakleničkih plinova u usporedbi s energijom proizvedenom od fosilnih goriva.</p>	<p>Direktivom (EU) 2018/2001 ojačan je okvir za održivost bioenergije i uštede stakleničkih plinova utvrđivanjem kriterija za sve sektore krajnje potrošnje. Njome se utvrđuju posebna pravila za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz šumske biomase kojima se zahtijeva održivost sječe i računanje emisija povezanih s promjenom uporabe zemljišta.</p> <p>Takve bi kriterije održivosti trebalo bi zadržati, zajedno s nacionalnim zakonodavstvom, kako bi se uzele u obzir razlike u nacionalnim i regionalnim okolnostima.</p> <p>Kako bi se postigla bolja zaštita posebno bioraznolikih staništa bogatih ugljikom, kao što su primarne šume, visoko bioraznolike šume, travnjaci i tresetišta, trebalo bi uvesti izuzeća i ograničenja za dobivanje šumske biomase iz tih područja, u skladu s pristupom za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz poljoprivredne biomase.</p>

Amandman 21.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 1.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 2. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Direktiva (EU) 2018/2001 mijenja se kako slijedi:</p> <p>(1) u članku 2. drugi stavak mijenja se kako slijedi:</p>	<p>Direktiva (EU) 2018/2001 mijenja se kako slijedi:</p> <p>(1) u članku 2. drugi stavak mijenja se kako slijedi:</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(a) točka 36. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„36. „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači tekuća i plinovita goriva čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa;”;</p> <p>(b) točka 47. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„47. „zadana vrijednost” znači vrijednost koja proizlazi iz tipične vrijednosti primjenom prethodno utvrđenih faktora koja se, u okolnostima navedenima u ovoj Direktivi, može upotrebljavati umjesto stvarne vrijednosti;”;</p>	<p>(a) točka 16. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„16. „zajednica obnovljive energije” znači pravni subjekt:</p> <p>(a) koji je, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, utemeljen na otvorenom i dobrovoljnom sudjelovanju, neovisan i pod stvarnim nadzorom dioničara ili članova smještenih u blizini projekata energije iz obnovljivih izvora kojih je taj pravni subjekt vlasnik ili ih on razvija;</p> <p>(b) čiji su dioničari ili članovi fizičke osobe, MSP-ovi ili lokalne i regionalne vlasti, uključujući općine;</p> <p>(c) čija je prvotna svrha pružiti svojim dioničarima ili članovima ili lokalnim područjima na kojima djeluje okolišnu, gospodarsku ili socijalnu korist za zajednicu, a ne financijsku dobit;”</p> <p>(b) točka 36. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„36. „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači tekuća i plinovita goriva čiji energetski sadržaj i primarna sirovina potječu iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa;”</p> <p>(c) točka 47. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„47. „zadana vrijednost” znači vrijednost koja proizlazi iz tipične vrijednosti primjenom prethodno utvrđenih faktora koja se, u okolnostima navedenima u ovoj Direktivi, može upotrebljavati umjesto stvarne vrijednosti;”;</p>

Obrazloženje

I regionalne vlasti mogu znatno pridonijeti decentraliziranoj proizvodnji energije iz obnovljivih izvora.

Definicija iz točke 36. u svojem postojećem obliku omogućila bi da se u tu tipologiju uvrste i goriva proizvedena od neobnovljivih sirovina (nafte, prirodnog plina itd.) uz korištenje energije iz obnovljivih izvora (toplinske ili obnovljive električne energije). Predlaže se izmjena teksta kako bi se spriječilo da se goriva proizvedena iz nafte, prirodnog plina i drugih goriva fosilnog podrijetla uvrste u tu tipologiju. Smatramo da nije u duhu članaka koji se odnose na tu definiciju da se goriva koja potječu od neobnovljivih sirovina smatraju obnovljivima.

Amandman 22.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 1. točka (c)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 2. stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(14.p) „baterija za uporabu u zajednici” znači samostalna punjiva baterija nazivnog kapaciteta većeg od 50 kWh koja je prikladna za ugradnju i upotrebu u stambenom, komercijalnom ili industrijskom okruženju i u zajedničkom je vlasništvu prozumenata obnovljive energije ili zajednice obnovljive energije;</p> <p>(14.q) „zajednički projekt” znači svaki transnacionalni zajednički pothvat regija, gradova ili država članica, u pravnom, tehničkom ili financijskom smislu, koji je usmjeren na proizvodnju obnovljive energije, a koji bez te suradnje ne bi bio moguć;</p>

Obrazloženje

Sustavi baterija za uporabu u zajednici dokazano su sigurniji u radu i iziskuju manja ulaganja u usporedbi s baterijama za kućnu uporabu.

Amandman 23.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 2. točka (b)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„3. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da se energija iz biomase proizvodi tako da se što više umanje nepotrebni učinci koji dovode do poremećaja na tržištu sirovina iz biomase i štetni učinci na bioraznolikost. U tu svrhu uzimaju u obzir hijerarhiju otpada kako je utvrđeno u članku 4. Direktive 2008/98/EZ i kaskadno načelo iz trećeg podstavka.</p> <p>Kao dio mjera iz prvog podstavka:</p> <p>(a) države članice ne dodjeljuju potporu:</p>	<p>(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„3. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da se energija iz biomase proizvodi tako da se što više umanje nepotrebni učinci koji dovode do poremećaja na tržištu sirovina iz biomase i štetni učinci na bioraznolikost. U tu svrhu uzimaju u obzir hijerarhiju otpada kako je utvrđeno u članku 4. Direktive 2008/98/EZ i kaskadno načelo iz trećeg podstavka.</p> <p>Kao dio mjera iz prvog podstavka:</p> <p>(a) države članice ne dodjeljuju potporu:</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>i. za uporabu pilanskih trupaca, furnirskih trupaca, panjeva i korijenja za proizvodnju energije;</p> <p>ii. za proizvodnju obnovljive energije spaljivanjem otpada ako nisu ispunjene obveze odvojenog prikupljanja utvrđene u Direktivi 2008/98/EZ.</p> <p>[...]</p> <p><i>Najkasnije godinu dana od [stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] Komisija donosi delegirani akt u skladu s člankom 35. o načinu primjene kaskadnog načela za biomasu, posebno o tome kako što više smanjiti uporabu kvalitetnog oblog drva za proizvodnju energije, s naglaskom na programe potpore i vodeći računa o nacionalnim posebnostima.</i></p>	<p>i. za uporabu pilanskih trupaca, furnirskih trupaca, panjeva i korijenja za proizvodnju energije;</p> <p>ii. za proizvodnju obnovljive energije spaljivanjem otpada ako nisu ispunjene obveze odvojenog prikupljanja utvrđene u Direktivi 2008/98/EZ.</p> <p>[...]</p> <p><i>Energija proizvedena iz otpada iz kućanstava i industrije u postrojenjima za proizvodnju energije iz otpada smatra se energijom iz otpada, pod uvjetom da je otpad prošao faze prikupljanja, razvrstavanja i uporabe materijala u skladu s hijerarhijom otpada.</i></p>

Obrazloženje

Novi stavak o energiji proizvedenoj iz otpada iz kućanstava i industrije.

Amandman 24.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 2. točka (c)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 3. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>„4.a Države članice uspostavljaju okvir, koji može uključivati programe potpore i olakšavanje primjene ugovora o kupnji obnovljive energije, kojim se omogućuje uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora na razini koja je u skladu s nacionalnim doprinosom države članice iz stavka 2. i brzinom koja je u skladu s okvirnim putanjama iz članka 4. točke (a) podtočke 2. Uredbe (EU) 2018/1999. Tim se okvirom prije svega otklanja problem preostalih prepreka opskrbi velikim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora, uključujući prepreke koje se odnose na postupke izdavanja dozvola. Pri osmišljavanju tog okvira države članice moraju uzeti u obzir dodatnu električnu energiju iz obnovljivih izvora potrebnu za zadovoljavanje potražnje u sektorima prometa, industrije, zgrada, grijanja i hlađenja te za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla.”</p>	<p>„4.a Države članice uspostavljaju okvir, koji uključuje programe potpore i olakšavanje primjene ugovora o kupnji obnovljive energije, kojim se omogućuje uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora na razini koja je u skladu s nacionalnim doprinosom države članice iz stavka 2. i brzinom koja je u skladu s okvirnim putanjama iz članka 4. točke (a) podtočke 2. Uredbe (EU) 2018/1999. Tim se okvirom prije svega otklanja problem preostalih prepreka opskrbi velikim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora, uključujući prepreke koje se odnose na postupke izdavanja dozvola. Pri osmišljavanju tog okvira države članice moraju uzeti u obzir dodatnu električnu energiju iz obnovljivih izvora potrebnu za zadovoljavanje potražnje u sektorima prometa, industrije, zgrada, grijanja i hlađenja te za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika. Taj se okvir uspostavlja najkasnije u roku od dvije godine nakon donošenja Direktive o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 (2021/0218 (COD)).”</p>

Obrazloženje

Slično obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla, za goriva iz recikliranog ugljika bit će potrebno trajno proizvoditi udio obnovljive energije. Poboljšanje modela kružnog gospodarstva koji omogućuju smanjenje otpada i recikliranje uz istodobno osiguravanje visoke uštede emisija stakleničkih plinova ima važnu ulogu u postizanju klimatskih ciljeva.

Amandman 25.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 4. točke (a) i (b)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 9. stavak 1.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Članak 9. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) umeće se sljedeći stavak 1.a:</p> <p>„1.a Do 31. prosinca 2025. svaka država članica pristaje pokrenuti najmanje jedan zajednički projekt za proizvodnju obnovljive energije s jednom ili više drugih država članica. Komisiji je potrebno dostaviti obavijest o takvom sporazumu, uključujući datum na koji se očekuje početak provedbe projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294 ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.”;</p> <p>(b) umeće se sljedeći stavak:</p> <p>„7.a Države članice koje graniče s morskim bazenom surađuju kako bi zajednički utvrdile količinu energije iz obnovljivih izvora na moru koju planiraju proizvesti u tom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. Pritom uzimaju u obzir posebnosti i razvoj u svakoj regiji, potencijal energije iz obnovljivih izvora na moru morskog bazena i važnost osiguravanja povezanog integriranog planiranja mreže. Države članice obavješćuju o toj količini u ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999.”;</p>	<p>Članak 9. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) umeće se sljedeći stavak 1.a:</p> <p>„1.a Do 31. prosinca 2025. svaka država članica ili regija pristaje pokrenuti više od jednog zajedničkog projekta za proizvodnju obnovljive energije s jednom ili više drugih država članica ili regija. Zajednički projekti ne preklapaju se s projektima od zajedničkog interesa koji su već usvojeni u transeuropskom okviru. Ta suradnja može uključivati lokalne i regionalne vlasti i privatne operatore. Komisiji je potrebno dostaviti obavijest o takvom sporazumu, uključujući datum na koji se očekuje početak provedbe projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294 ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.”;</p> <p>(b) umeću se sljedeći stavci:</p> <p>„7. Lokalne i regionalne vlasti uključene u prekogranične projekte, što podrazumijeva i zajedničke strukture kao što su euroregije i EGTS-ovi, također su prihvatljive za financijsku potporu i tehničku pomoć.”;</p> <p>„8. Države članice koje graniče s morskim bazenom surađuju, po savjetovanju s regionalnim i lokalnim tijelima i drugim dionicima, kako bi zajednički utvrdile količinu energije iz obnovljivih izvora na moru koju planiraju proizvesti u tom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. Pritom uzimaju u obzir ovlasti, posebnosti i razvoj u svakoj regiji, potencijal energije iz obnovljivih izvora na moru morskog bazena i važnost osiguravanja povezanog integriranog planiranja mreže. Države članice obavješćuju o toj količini u ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999.”;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	„9. <i>Pogranične države članice i regije mogu surađivati i na zajedničkim projektima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i razvoj rješenja za skladištenje</i> ”;

Obrazloženje

Lokalne i regionalne vlasti igraju izrazito važnu ulogu u integriranom i decentraliziranom energetsom sustavu. Suradnja s lokalnom i regionalnom razinom stoga je ključna za uspjeh takvih projekata. Komisija bi trebala podupirati lokalne i regionalne vlasti u prekograničnom radu.

Amandman 26.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 6. podstavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Kako bi ostvarile okvirni udio obnovljivih izvora energije utvrđen u stavku 1., države članice u svojim građevinskim propisima i kodeksima te prema potrebi u svojim programima potpore ili drugim sredstvima s istovjetnim učinkom zahtijevaju da se u zgradama upotrebljava minimalna razina energije iz obnovljivih izvora, u skladu s odredbama Direktive 2010/31/EU. Države članice dopuštaju da se te minimalne razine ostvare među ostalim učinkovitim centraliziranim grijanjem i hlađenjem.	Kako bi ostvarile okvirni udio obnovljivih izvora energije utvrđen u stavku 1., države članice u svojim građevinskim propisima i kodeksima te prema potrebi u svojim programima potpore ili drugim sredstvima s istovjetnim učinkom zahtijevaju da se u novim zgradama i onima koje treba obnoviti upotrebljava minimalna razina energije iz obnovljivih izvora, u skladu s odredbama Direktive 2010/31/EU. Države članice dopuštaju da se te minimalne razine ostvare među ostalim učinkovitim centraliziranim grijanjem i hlađenjem.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 27.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 7.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 18. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
„[...] Kako bi se osigurao dovoljan broj instalatera i projektanata, države članice osiguravaju dovoljno programa osposobljavanja kojima se stječu kvalifikacije ili certifikati, a koji obuhvaćaju tehnologije grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora te najnovija inovativna rješenja u tom području. Države članice uvode mjere za promicanje sudjelovanja u takvim programima, posebno malih i srednjih poduzeća i samozaposlenih osoba. Države članice mogu sklopiti dobrovoljne sporazume s relevantnim pružateljima i prodavačima tehnologije za osposobljavanje dovoljnog broja instalatera, koji se mogu temeljiti na procjenama prodaje, na najnovijim inovativnim rješenjima i na tehnologijama dostupnima na tržištu. [...]”	„[...] Kako bi se osigurao dovoljan broj instalatera i projektanata, države članice ili njihova nadležna tijela na regionalnoj i lokalnoj razini promiču programe osposobljavanja kojima se stječu kvalifikacije ili certifikati, a koji obuhvaćaju tehnologije grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora, tehnologije skladištenja te najnovija inovativna rješenja u tom području, zasnovana na najmodernijoj infrastrukturi . Države članice uvode mjere za promicanje sudjelovanja u takvim programima, posebno malih i srednjih poduzeća i samozaposlenih osoba. Države članice mogu sklopiti dobrovoljne sporazume s relevantnim pružateljima i prodavačima tehnologije za osposobljavanje dovoljnog broja instalatera, koji se mogu temeljiti na procjenama prodaje, na najnovijim inovativnim rješenjima i na tehnologijama dostupnima na tržištu. [...]”

Obrazloženje

Osposobljavanje bi trebalo biti usmjereno na najsvremenije tehnologije, a ne na energetske neučinkovite sustave. EU ima ograničenu nadležnost u području obrazovne politike, a programima osposobljavanja upravlja se i na regionalnoj i lokalnoj razini.

Amandman 28.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 9.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 20. stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Podložno svojoj procjeni uključenoj u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) s2018/1999 u pogledu potrebe za izgradnjom nove infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora kako bi se ostvario cilj Unije utvrđen u članku 3. stavku 1. ove Direktive, države članice prema potrebi poduzimaju potrebne korake za razvoj infrastrukture za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje radi promicanja grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući solarnu energiju, energiju iz okoliša, geotermalnu energiju, biomasu, bioplin, tekuća biogoriva te otpadnu toplinu i hladnoću u kombinaciji sa skladištenjem toplinske energije.</p>	<p>Podložno svojoj procjeni uključenoj u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999 u pogledu potrebe za izgradnjom nove infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora kako bi se ostvario cilj Unije utvrđen u članku 3. stavku 1. ove Direktive, države članice prema potrebi poduzimaju potrebne korake za razvoj infrastrukture za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje radi promicanja grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući solarnu energiju, biomasu, bioplin, tekuća biogoriva, goriva iz recikliranog ugljika te otpadnu toplinu i hladnoću u kombinaciji s toplinskim crpkama i skladištenjem toplinske energije.</p>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 29.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 10.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 20.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>„1. Države članice od operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava na svojem državnom području zahtijevaju da što točnije i što je moguće bliže stvarnom vremenu, ali u vremenskim intervalima od najviše jednog sata, stave na raspolaganje informacije o udjelu električne energije iz obnovljivih izvora i sadržaju emisija stakleničkih plinova za električnu energiju isporučenu u svakoj zoni trgovanja, uz predviđanje ako je dostupno. Te se informacije stavljaju na raspolaganje digitalnim putem tako da ih mogu upotrebljavati sudionici na tržištu električne energije, agregatori, potrošači i krajnji korisnici te da ih mogu očitati elektronički komunikacijski uređaji kao što su sustavi pametnog mjerenja, mjesta za punjenje električnih vozila, sustavi grijanja i hlađenja i sustavi za upravljanje energijom u zgradama.</p> <p>2. Uz zahtjeve iz [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020] države članice osiguravaju da proizvođači baterija za kućnu uporabu i industrijskih baterija vlasnicima i korisnicima baterija te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su poduzeća za upravljanje energijom u zgradama i sudionici na tržištu električne energije, omoguće pristup u stvarnom vremenu osnovnim informacijama o sustavu upravljanja baterijom, uključujući kapacitet, stanje, razinu napunjenosti i zadanu vrijednost snage baterije, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.</p> <p>Države članice osiguravaju da proizvođači vozila vlasnicima i korisnicima električnih vozila te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su sudionici na tržištu električne energije i pružatelji usluga elektromobiliteti, stave na raspolaganje u stvarnom vremenu podatke u vozilu koji se odnose na stanje, razinu napunjenosti, zadanu vrijednost snage i kapacitet baterije te lokaciju električnog vozila, uz daljnje zahtjeve navedene u propisima o homologaciji i nadzoru tržišta, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.</p>	<p>„1. Države članice od operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava na svojem državnom području zahtijevaju da što točnije stave na raspolaganje informacije o udjelu električne energije iz obnovljivih izvora i sadržaju emisija stakleničkih plinova za električnu energiju isporučenu u svakoj zoni trgovanja, i to u vremenskim intervalima koje države članice smatraju relevantnima za poticanje uporabe obnovljive energije. Te se informacije stavljaju na raspolaganje digitalnim putem tako da ih mogu upotrebljavati sudionici na tržištu električne energije, agregatori, potrošači i krajnji korisnici te da ih mogu očitati elektronički komunikacijski uređaji kao što su sustavi pametnog mjerenja, mjesta za punjenje električnih vozila, sustavi grijanja i hlađenja i sustavi za upravljanje energijom u zgradama.</p> <p>2. Uz zahtjeve iz [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020] države članice osiguravaju da proizvođači baterija za kućnu uporabu, baterija za uporabu u zajednici i industrijskih baterija vlasnicima i korisnicima baterija te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su poduzeća za upravljanje energijom u zgradama i sudionici na tržištu električne energije, omoguće pristup u stvarnom vremenu osnovnim informacijama o sustavu upravljanja baterijom, uključujući kapacitet, stanje, razinu napunjenosti i zadanu vrijednost snage baterije, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.</p> <p>Države članice osiguravaju da proizvođači vozila i plovila vlasnicima i korisnicima električnih vozila i plovila te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su sudionici na tržištu električne energije i pružatelji usluga elektromobiliteti, stave na raspolaganje u stvarnom vremenu podatke u vozilu i plovilu koji se odnose na stanje, razinu napunjenosti, zadanu vrijednost snage i kapacitet baterije te lokaciju električnog vozila i plovila, uz daljnje zahtjeve navedene u propisima o homologaciji i nadzoru tržišta, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>3. Osim zahtjeva iz [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva i o stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU] države članice osiguravaju da javno nedostupna mjesta za punjenje male snage koja su instalirana na njihovu državnom području od [roka za prenošenje ove Direktive o izmjeni] mogu podržavati funkcionalnosti pametnog punjenja i, prema potrebi na temelju procjene regulatornog tijela, funkcionalnosti dvo-smjernog punjenja.</p> <p>4. Države članice osiguravaju da se nacionalnim regulatornim okvirom ne diskriminira sudjelovanje na tržištima električne energije, uključujući upravljanje zagušenjem i pružanje usluga fleksibilnosti i uravnoteženja, malih ili mobilnih sustava kao što su baterije za kućnu uporabu i električna vozila, izravno i putem agregacije.”;</p>	<p>3. Osim zahtjeva iz [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva i o stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU] države članice osiguravaju da javno nedostupna mjesta za punjenje male snage koja su instalirana na njihovu državnom području od [roka za prenošenje ove Direktive o izmjeni] mogu podržavati funkcionalnosti pametnog punjenja i, prema potrebi na temelju procjene regulatornog tijela, funkcionalnosti dvo-smjernog punjenja.</p> <p>4. Države članice osiguravaju da se nacionalnim regulatornim okvirom ne diskriminira sudjelovanje na tržištima električne energije, uključujući upravljanje zagušenjem i pružanje usluga fleksibilnosti i uravnoteženja, malih ili mobilnih sustava kao što su baterije za kućnu uporabu, baterije za uporabu u zajednici i električna vozila, uključujući kamione i plovila, izravno i putem agregacije.”;</p>

Obrazloženje

Sustavi baterija za uporabu u zajednici dokazano su sigurniji u radu i iziskuju manja ulaganja u usporedbi s baterijama za kućnu uporabu. Plovila se odlikuju većom fleksibilnošću i ne bi ih trebalo zanemariti na tom tržištu.

Amandman 30.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 10.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 20.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>Stavak 6. mijenja se kako slijedi:</p> <p><i>Države članice mogu predvidjeti da zajednice obnovljive energije budu otvorene za prekogranično sudjelovanje. To može podrazumijevati izravnu fizičku prekograničnu vezu u svrhu razmjene električne energije unutar Zajednice.</i></p>

Amandman 31.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 11.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 22.a

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. Države članice nastoje do 2030. povećati udio obnovljivih izvora energije u količini izvora energije koji se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe u industrijskom sektoru, pri čemu okvirno prosječno minimalno godišnje povećanje iznosi 1,1 postotni bod.</p> <p>Države članice u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove i izvješća o napretku koji se podnose u skladu s člancima 3., 14. i 17. Uredbe (EU) 2018/1999 uključuju planirane i poduzete mjere za postizanje takvog okvirnog povećanja.</p> <p>Države članice osiguravaju da doprinos obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe iznosi 50 % vodika koji se upotrebljava u konačne energetske i neenergetske svrhe u industriji do 2030. Za izračun tog postotka primjenjuju se sljedeća pravila:</p> <p>(a) za izračun nazivnika u obzir se uzima energetska sadržaj vodika upotrijebljenog u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući vodik koji se upotrebljava kao međuproizvod za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu;</p> <p>(b) za izračun nazivnika u obzir se uzima sadržaj energije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla potrošene u sektoru industrije u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se koriste kao međuproizvodi za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu;</p> <p>(c) za izračun brojnika i nazivnika upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetska sadržaj goriva utvrđene u Prilogu III.</p>	<p>1. Države članice, u koordinaciji s regijama i gradovima, nastoje do 2030. povećati udio obnovljivih izvora energije u količini izvora energije koji se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe u industrijskom sektoru, pri čemu okvirno prosječno minimalno godišnje povećanje iznosi 1,1 postotni bod.</p> <p>Države članice, u koordinaciji s regijama i gradovima, u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove i izvješća o napretku koji se podnose u skladu s člancima 3., 14. i 17. Uredbe (EU) 2018/1999 uključuju planirane i poduzete mjere za postizanje takvog okvirnog povećanja.</p> <p>Države članice, u koordinaciji s regijama i gradovima, nastoje osigurati da doprinos obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe iznosi 50 % vodika koji se upotrebljava u konačne energetske i neenergetske svrhe u industriji do 2030. Za izračun tog postotka primjenjuju se sljedeća pravila:</p> <p>(a) za izračun nazivnika u obzir se uzima energetska sadržaj vodika upotrijebljenog u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući vodik koji se upotrebljava kao međuproizvod za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu;</p> <p>(b) za izračun nazivnika u obzir se uzima sadržaj energije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i niskougljičnog vodika potrošene u sektoru industrije u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se koriste kao međuproizvodi za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu.</p> <p>(c) za izračun brojnika i nazivnika upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetska sadržaj goriva utvrđene u Prilogu III.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. Države članice osiguravaju da se u industrijskim proizvodima za koje se tvrdi da su proizvedeni s pomoću obnovljive energije i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili koji su tako označeni navodi postotak obnovljive energije ili obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla upotrijebljenih u fazi nabave i predobrade sirovina, proizvodnje i distribucije izračunan na temelju metodologija utvrđenih u Preporuci 2013/179/EU⁽¹⁾ ili, alternativno, norme ISO 14067:2018.”;</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/EU: Preporuka Komisije od 9. travnja 2013. o uporabi zajedničkih metoda za mjerenje i priopćavanje rezultata o utjecaju proizvoda i organizacija na okoliš za vrijeme njihova životnog vijeka, SL L 124, 4.5.2013., str. 1.</p>	<p>2. Države članice, u koordinaciji s regijama i gradovima, osiguravaju da se u industrijskim proizvodima za koje se tvrdi da su proizvedeni s pomoću obnovljive energije i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili koji su tako označeni navodi postotak obnovljive energije ili obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla upotrijebljenih u fazi nabave i predobrade sirovina, proizvodnje i distribucije izračunan na temelju metodologija utvrđenih u Preporuci 2013/179/EU⁽¹⁾ ili, alternativno, norme ISO 14067:2018.”;</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/EU: Preporuka Komisije od 9. travnja 2013. o uporabi zajedničkih metoda za mjerenje i priopćavanje rezultata o utjecaju proizvoda i organizacija na okoliš za vrijeme njihova životnog vijeka, SL L 124, 4.5.2013., str. 1.</p>

Obrazloženje

Lokalne i regionalne vlasti trebale bi biti dio nastojanja da se revidirana direktiva doista primjenjuje, trebale bi biti uključene u definiranje nacionalnih planova i ciljeva te bi se njihovi doprinosi trebali uzimati u obzir.

Amandman 32.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 12. točka (d)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 23. stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>„4. Kako bi se postiglo prosječno godišnje povećanje iz stavka 1. prvog podstavka, države članice mogu provesti jednu ili više sljedećih mjera:</p> <p>(a) fizičko uključivanje energije iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće u izvore energije i goriva isporučena za grijanje i hlađenje;</p> <p>(b) ugradnja visokoučinkovitih sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u zgrade ili uporaba obnovljive energije ili otpadne topline i hladnoće u industrijskim procesima grijanja i hlađenja;</p>	<p>„4. Kako bi se postiglo prosječno godišnje povećanje iz stavka 1. prvog podstavka, države članice mogu provesti jednu ili više sljedećih mjera:</p> <p>(a) fizičko uključivanje energije iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće u izvore energije i goriva isporučena za grijanje i hlađenje;</p> <p>(b) ugradnja visokoučinkovitih sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u zgrade ili uporaba obnovljive energije ili otpadne topline i hladnoće u industrijskim procesima grijanja i hlađenja;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(c) mjere obuhvaćene certifikatima kojima se može trgovati i kojima se dokazuje usklađenost s obvezom utvrđenom u stavku 1. prvom podstavku, putem potpore mjerama ugradnje iz točke (b) ovog stavka koje provodi drugi gospodarski subjekt, kao što su neovisni ugraditelj tehnologije obnovljive energije ili poduzeće za energetske usluge koje pruža usluge ugradnje u području energije iz obnovljivih izvora;	(c) mjere obuhvaćene certifikatima kojima se može trgovati i kojima se dokazuje usklađenost s obvezom utvrđenom u stavku 1. prvom podstavku, putem potpore mjerama ugradnje iz točke (b) ovog stavka koje provodi drugi gospodarski subjekt, kao što su neovisni ugraditelj tehnologije obnovljive energije ili poduzeće za energetske usluge koje pruža usluge ugradnje u području energije iz obnovljivih izvora;
(d) izgradnja kapaciteta nacionalnih i lokalnih tijela za planiranje i provedbu projekata i infrastrukture u području obnovljivih izvora energije;	(d) izgradnja kapaciteta nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela za planiranje i provedbu projekata i infrastrukture u području obnovljivih izvora energije;
(e) izrada okvirâ za smanjenje rizika radi smanjenja troška kapitala za projekte grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora;	(e) izrada okvirâ za smanjenje rizika radi smanjenja troška kapitala za projekte grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora;
(f) promicanje ugovora o kupnji toplinske energije za poslovne potrošače i kolektivne male potrošače;	(f) promicanje ugovora o kupnji energije za potrebe grijanja i hlađenja za poslovne potrošače i kolektivne male potrošače uključujući MSP-ove ;
(g) planirani programi zamjene sustava grijanja na fosilna goriva ili programi za postupno ukidanje fosilnih goriva s ključnim etapama;	(g) planirani programi zamjene sustava grijanja na fosilna goriva ili programi za postupno ukidanje fosilnih goriva s ključnim etapama;
(h) zahtjevi na lokalnoj i regionalnoj razini u pogledu planiranja grijanja iz obnovljivih izvora, uključujući hlađenje;	(h) zahtjevi na lokalnoj i regionalnoj razini u pogledu planiranja grijanja iz obnovljivih izvora, uključujući hlađenje;
(i) druge mjere politike s istovrsnim učinkom, uključujući fiskalne mjere, programe potpore ili druge financijske poticaje.	(i) promicanje sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora kao sastavnog dijela zajednica obnovljive energije ;
Pri donošenju i provedbi tih mjera države članice osiguravaju njihovu dostupnost svim potrošačima, posebno onima koji žive u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima, koji inače ne bi unaprijed imali dovoljno početnog kapitala da ostvare korist.”;	(j) druge mjere politike s istovrsnim učinkom, uključujući fiskalne mjere, programe potpore ili druge financijske poticaje. Pri donošenju i provedbi tih mjera države članice osiguravaju njihovu dostupnost svim potrošačima, posebno onima koji žive u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima, kao i ugroženim mikropoduzećima i malim poduzećima , koji inače ne bi unaprijed imali dovoljno početnog kapitala da ostvare korist.”;

Obrazloženje

Dodavanje upućivanja na regionalnu razinu i prilagodba kriterija energetske siromaštva u skladu s definicijom Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Zajednice obnovljive energije mogu ostvariti znatnu dobit povezivanjem sustava za grijanje/hlađenje s elektroenergetskim sustavima.

Amandman 33.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 13. točka (e)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 24. stavak 8.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice uspostavljaju okvir unutar kojeg će operatori distribucijskih sustava u suradnji s operatorima sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja na svojim područjima barem svake četiri godine ocijeniti mogućnost sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja da pruže uravnoteženje i druge usluge povezane sa sustavom, uključujući upravljanje potrošnjom i toplinsko skladištenje viška električne energije iz obnovljivih izvora te bi li, u odnosu na alternativna rješenja, primjena prepoznate mogućnosti bila troškovno učinkovitija i bi li se njome učinkovitije iskorištavali resursi.</p> <p>Države članice osiguravaju da operatori distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju uzimaju u obzir rezultate procjene iz prvog podstavka tijekom planiranja mreže, ulaganja u mrežu i razvoja infrastrukture na svojim područjima.</p> <p>Države članice olakšavaju koordinaciju između operatora sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i operatora distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju kako bi osigurale da uravnoteženje, skladištenje i ostale usluge fleksibilnosti kao što je upravljanje potrošnjom koje pružaju operatori sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja mogu biti prisutne na njihovim tržištima električne energije.</p> <p>Države članice mogu proširiti zahtjeve za procjenu i koordinaciju iz prvog i trećeg podstavka na operatore prijenosnih i distribucijskih sustava za plin, uključujući vodikove i druge energetske mreže.</p>	<p>Države članice ili njihove nadležne regionalne i lokalne vlasti uspostavljaju okvir unutar kojeg će operatori distribucijskih sustava u suradnji s operatorima sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja na svojim područjima barem svake četiri godine ocijeniti mogućnost sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja da pruže uravnoteženje i druge usluge povezane sa sustavom, uključujući upravljanje potrošnjom i toplinsko skladištenje viška električne energije iz obnovljivih izvora te bi li, u odnosu na alternativna rješenja, primjena prepoznate mogućnosti bila troškovno učinkovitija i bi li se njome učinkovitije iskorištavali resursi. U procjeni se prioritarno razmatraju alternativne razvoju mreže u skladu s načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu“.</p> <p>Države članice osiguravaju da operatori distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju uzimaju u obzir rezultate procjene iz prvog podstavka tijekom planiranja mreže, ulaganja u mrežu i razvoja infrastrukture na svojim područjima.</p> <p>Države članice olakšavaju koordinaciju između operatora sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i operatora distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju kako bi osigurale da uravnoteženje, skladištenje i ostale usluge fleksibilnosti kao što je upravljanje potrošnjom koje pružaju operatori sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja mogu biti prisutne na njihovim tržištima električne energije.</p> <p>Države članice mogu proširiti zahtjeve za procjenu i koordinaciju iz prvog i trećeg podstavka na operatore prijenosnih i distribucijskih sustava za plin, uključujući vodikove i druge energetske mreže.</p> <p>Države članice koordiniraju se s regijama i gradovima kako bi olakšale provedbu ovog okvira i njegovo naknadno funkcioniranje.</p>

Obrazloženje

Lokalna i regionalna razina trebala bi sudjelovati u procesu neometane provedbe Direktive.

Amandman 34.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 14. podstavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Države članice uspostavljaju mehanizam kojim se opskrbljivačima gorivom na njihovu državnom području omogućuje razmjena jedinica za opskrbu prometnog sektora obnovljivom energijom. Gospodarski subjekti koji opskrbljuju električna vozila električnom energijom iz obnovljivih izvora putem javnih stanica za punjenje dobivaju jedinice neovisno o tome podliježu li obvezi koju je država članica odredila za opskrbljivače gorivom te mogu te jedinice prodati opskrbljivačima gorivom kojima se dopušta uporaba jedinica za ispunjavanje obveze utvrđene u stavku 1. prvom podstavku.;</p>	<p>Države članice uspostavljaju mehanizam kojim se opskrbljivačima gorivom na njihovu državnom području omogućuje razmjena jedinica za opskrbu prometnog sektora obnovljivom energijom i (u okviru drugog mehanizma) niskougljičnim vodikom. Gospodarski subjekti koji opskrbljuju električna vozila električnom energijom iz obnovljivih izvora putem javnih stanica za punjenje, energijom iz obnovljivih izvora, niskougljičnim vodikom ili obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla dobivenima iz vodika, dobivaju jedinice neovisno o tome podliježu li obvezi koju je država članica odredila za opskrbljivače gorivom te mogu te jedinice prodati opskrbljivačima gorivom kojima se dopušta uporaba jedinica za ispunjavanje obveze utvrđene u stavku 1. prvom podstavku.</p>

Obrazloženje

Trebalo bi uzeti u obzir ubrzani razvoj novih obnovljivih izvora energije.

Amandman 35.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 16. točka (b) podtočka (a)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>ii. za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika množenjem količine tih goriva isporučene svim oblicima prijevoza s uštedama emisija utvrđenima u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 29.a stavka 3.;</p>	<p>ii. za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, niskougljični vodik, obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla dobivena iz vodika i goriva iz recikliranog ugljika množenjem količine tih goriva isporučene svim oblicima prijevoza s uštedama emisija utvrđenima u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 29.a stavka 3.;</p>

Obrazloženje

Usklađivanje zbog dodavanja navoda o niskougljičnom vodikom.

Amandman 36.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 16. točka (b) podtočka (d)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 27. stavak 1. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(d) smanjenje intenziteta stakleničkih plinova ostvareno uporabom obnovljive energije određuje se dijeljenjem uštede emisija stakleničkih plinova od uporabe biogoriva, bioplina i obnovljive električne energije isporučene svim oblicima prijevoza s polaznom vrijednošću.	(d) smanjenje intenziteta stakleničkih plinova ostvareno uporabom obnovljive energije određuje se dijeljenjem uštede emisija stakleničkih plinova od uporabe biogoriva, bioplina, obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, vodika s niskim emisijama ugljika iz recikliranog ugljika i obnovljive električne energije isporučene svim oblicima prijevoza s polaznom vrijednošću.

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi.

Amandman 37.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 16. točka (d)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(d) stavak 3. mijenja se kako slijedi: i. prvi, drugi i treći podstavak brišu se; ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim: „Kad se električna energija upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, izravno ili za proizvodnju međuproizvoda, kao udio energije iz obnovljivih izvora upotrebljava se prosječan udio električne energije iz obnovljivih izvora u zemlji proizvodnje, kako je izmjeren dvije godine prije predmetne godine.”;	(d) stavak 3. mijenja se kako slijedi: i. prvi, drugi i treći podstavak brišu se; ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim: „Kad se električna energija upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, izravno ili za proizvodnju međuproizvoda, kao udio energije iz obnovljivih izvora upotrebljava se prosječan udio električne energije iz obnovljivih izvora u zemlji proizvodnje, kako je izmjeren dvije godine prije predmetne godine.”;

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>iii. u petom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim: „Međutim, električna energija proizvedena uz izravno priključenje na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije može se u potpunosti smatrati obnovljivom električnom energijom kada se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla pod uvjetom da postrojenje“;</p>	<p>iii. peti podstavak, uključujući točke (a) i (b), zamjenjuje se sljedećim: „Međutim, električna energija proizvedena uz izravno priključenje na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije može se u potpunosti smatrati obnovljivom električnom energijom kada se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla pod uvjetom da postrojenje nije priključeno na mrežu ili je priključeno na mrežu, ali se može dokazati da je predmetna električna energija isporučena bez uzimanja električne energije iz mreže.“;</p> <p>iv. šesti podstavak zamjenjuje se sljedećim: „Električna energija uzeta iz mreže može se smatrati u potpunosti obnovljivom ako je proizvedena isključivo iz obnovljivih izvora, što se potvrđuje jamstvima o podrijetlu;“</p> <p>v. sedmi stavak se briše;</p>

Obrazloženje

Načela dodatnosti i korelacije kompliciraju ionako složeni poslovni model elektrolize i proširenje korištenja zelenog vodika. Javnu potporu za zelenu proizvodnju vodika trebalo bi osigurati i na temelju ugovora s postojećim solarnim elektranama ili vjetroelektranama, primjerice putem jamstava o podrijetlu.

Amandman 38.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 18. točka (a)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 29. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Članak 29. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:</p> <p>i. u prvom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(a) doprinos udjelima obnovljive energije u državama članicama i ciljevima iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. ove Direktive;“;</p>	<p>Članak 29. mijenja se kako slijedi:</p> <p>(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:</p> <p>i. u prvom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(a) doprinos udjelima obnovljive energije u državama članicama i ciljevima iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. ove Direktive;“;</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„Ako se upotrebljavaju, goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u stavcima od 2. do 7. i u stavku 10.,</p> <ul style="list-style-type: none"> – (a) u slučaju krutih goriva iz biomase u postrojenjima za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 5 MW; – (b) u slučaju plinovitih goriva iz biomase u postrojenjima za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 2 MW; – (c) u slučaju postrojenja koja proizvode plinovita goriva iz biomase sa sljedećim prosječnim protokom biometana: <ul style="list-style-type: none"> i. iznad 200 m³ ekvivalenta metana/h izmjerenih pri standardnim uvjetima temperature i tlaka (tj. 0 °C i atmosferski tlak jednak 1 baru); ii. ako se bioplin sastoji od smjese metana i drugih negorivih plinova, za protok metana prag naveden u točki (i) ponovo se izračunava razmjerno volumnom udjelu metana u smjesi; iii. sljedeći se podstavak umeće iza četvrtog podstavka: <p>„Države članice mogu primjenjivati kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova na postrojenja s nižom ukupnom ulaznom toplinskom snagom ili nižim protokom biometana.”;</p>	

Obrazloženje

Amandmanom se želi ponovno uvesti dio teksta Direktive (EU) 2018/2001 koja je trenutačno na snazi i koja je donesena prije samo tri godine (iako je još nisu prenijele sve države članice).

Nestabilno zakonodavstvo ograničavalo bi ulaganja i ometalo razvoj tržišta.

Amandman 39.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 18. točke (e) i (f)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(e) u stavku 6. prvom podstavku točki (a) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava prikupljanje panjeva i korijenja, degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;</p>	<p>(e) u stavku 6. prvom podstavku točki (a) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;</p>
<p>(f) u stavku 6. prvom podstavku točki (b) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava prikupljanje panjeva i korijenja, degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;</p>	<p>(f) u stavku 6. prvom podstavku točki (b) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;</p>

Obrazloženje

Dugoročna terenska ispitivanja nordijske silvikulture pokazuju da je djelomično prikupljanje panjeva i korijenja moguće bez nanošenja štete biološkoj raznolikosti. U različitim strategijama gospodarenja šumama potrebno je uzeti u obzir lokalne i regionalne uvjete u pogledu ekoloških posljedica.

Amandman 40.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 18. točka (g)

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 29. stavak 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(g) u stavku 10. prvom podstavku točka (d) zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>„(d) najmanje 70 % za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz goriva iz biomase koja se upotrebljavaju u postrojenjima do 31. prosinca 2025. i najmanje 80 % od 1. siječnja 2026.”;</p>	

Obrazloženje

Pravila iz Uredbe RED II primjenjuju se na postrojenja koja počinju s radom do 31. prosinca 2025.

Uvođenjem novih, strožih kriterija za postojeća postrojenja (retroaktivno) narušila bi se stabilnost pravnog okvira i ulaganja. To bi imalo posebno negativne posljedice na ruralna područja.

Amandman 41.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 19.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 29.a stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>Energija iz goriva iz recikliranog ugljika može se smatrati dijelom cilja za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova ostvarena uporabom tih goriva iznosi najmanje 70 %.</p>	<p>Energija iz goriva iz recikliranog ugljika i niskougljičnog vodika može se uračunavati u ciljeve iz članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1., članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova ostvarena uporabom tih goriva iznosi najmanje 70 %.</p>

Obrazloženje

Europska komisija stavlja snažan naglasak na tvrdnju da će hvatanje i uporaba ugljika imati važnu ulogu u dekarbonizaciji industrije i da bi stoga trebalo stvoriti tržište za goriva koja proizlaze iz tog procesa.

Amandman 42.

Prijedlog direktive

Članak 1. stavak 22.

Direktiva (EU) 2018/2001

Članak 31. – stavci 2., 3. i 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>1. Komisija osigurava da se uspostavi baza podataka Unije kako bi se omogućilo praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika.</p> <p>2. Države članice od relevantnih gospodarskih subjekata zahtijevaju da u tu bazu podataka pravodobno unesu točne informacije o izvršenim transakcijama i svojstvima održivosti goriva koja podliježu tim transakcijama, uključujući emisije stakleničkih plinova u njihovu životnom ciklusu, počevši od trenutka njihove proizvodnje do trenutka potrošnje u Uniji. U bazu podataka unose se i podaci o tome je li potpora dodijeljena za proizvodnju određene pošiljke goriva i, ako jest, o vrsti programa potpore.</p> <p>Kako bi se poboljšala sljedivost podataka duž cijelog lanca opskrbe, Komisija je prema potrebi ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. u cilju dodatnog proširenja opsega informacija koje treba uključiti u bazu podataka Unije kako bi se obuhvatili relevantni podaci iz točke proizvodnje ili prikupljanja sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju goriva.</p> <p>Države članice od opskrbljivača gorivom zahtijevaju da u bazu podataka Unije unose informacije potrebne za provjeru usklađenosti sa zahtjevima iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka.</p> <p>3. Države članice imaju pristup bazi podataka Unije za potrebe praćenja i provjere podataka.</p> <p>4. Ako su jamstva o podrijetlu izdana za proizvodnju pošiljke plinova iz obnovljivih izvora, države članice osiguravaju da se ta jamstva o podrijetlu ponište prije nego što se pošiljka plinova iz obnovljivih izvora može registrirati u bazi podataka.</p>	<p>1. Komisija osigurava da se uspostavi baza podataka Unije kako bi se omogućilo praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika.</p> <p>2. Države članice od relevantnih gospodarskih subjekata zahtijevaju da u tu bazu podataka pravodobno unesu točne informacije o izvršenim transakcijama i svojstvima održivosti goriva koja podliježu tim transakcijama, uključujući njihove sirovine i podrijetlo tih sirovina, emisije stakleničkih plinova u njihovu životnom ciklusu, počevši od trenutka njihove proizvodnje do trenutka potrošnje u Uniji. U bazu podataka unose se i podaci o tome je li potpora dodijeljena za proizvodnju određene pošiljke goriva i, ako jest, o vrsti programa potpore.</p> <p>Kako bi se poboljšala sljedivost podataka duž cijelog lanca opskrbe, Komisija je prema potrebi ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. i samo u krajnje iznimnim slučajevima u cilju dodatnog proširenja opsega informacija koje treba uključiti u bazu podataka Unije kako bi se obuhvatili relevantni podaci iz točke proizvodnje ili prikupljanja sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju goriva.</p> <p>Države članice od opskrbljivača gorivom zahtijevaju da u bazu podataka Unije unose informacije potrebne za provjeru usklađenosti sa zahtjevima iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka.</p> <p>3. Države članice i regionalne vlasti imaju pristup bazi podataka Unije za potrebe praćenja i provjere podataka.</p> <p>4. Ako su jamstva o podrijetlu izdana za proizvodnju pošiljke plinova iz obnovljivih izvora, države članice osiguravaju da se ta jamstva o podrijetlu ponište prije nego što se pošiljka plinova iz obnovljivih izvora može registrirati u bazi podataka.</p>

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>5. Države članice osiguravaju provjeru točnosti i potpunosti informacija koje gospodarski subjekti unose u bazu podataka, na primjer primjenom dobrovoljnih ili nacionalnih programa.</p> <p>Za provjeru podataka dobrovoljni ili nacionalni programi koje je Komisija priznala u skladu s člankom 30. stavcima 4., 5. i 6. mogu se koristiti informacijskim sustavima trećih strana kao posrednicima za prikupljanje podataka, pod uvjetom da je Komisija obaviještena o takvoj uporabi.</p>	<p>5. Države članice osiguravaju provjeru točnosti i potpunosti informacija koje gospodarski subjekti unose u bazu podataka, na primjer primjenom dobrovoljnih ili nacionalnih programa.</p> <p>Za provjeru podataka dobrovoljni ili nacionalni programi koje je Komisija priznala u skladu s člankom 30. stavcima 4., 5. i 6. mogu se koristiti informacijskim sustavima trećih strana kao posrednicima za prikupljanje podataka, pod uvjetom da je Komisija obaviještena o takvoj uporabi.</p> <p>6. U bazi podataka Unije prikupljat će se i moći prikazivati podaci na regionalnoj razini.</p>

Obrazloženje

Granularnost podataka može poboljšati sljedivost i razumijevanje protoka tekućih i plinovitih goriva iz obnovljivih izvora i iz recikliranog ugljika. Delegirani akti mogu se koristiti samo u iznimnim slučajevima i uz dužno poštovanje načela supsidijarnosti.

Amandman 43.

Prijedlog direktive

Članak 3. stavak 2. točka (b)

Izmjene Direktive 98/70/EZ

Članak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>(b) točke 8. i 9. zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„8. „isporučitelj” znači „opskrbljivač gorivom” kako je definiran u članku 2. prvom podstavku točki 38. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća;</p> <p>„9. „biogoriva” znači „biogoriva” kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 33. Direktive (EU) 2018/2001;”;</p>	<p>(b) točke 8. i 9. zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„8. „isporučitelj” znači „opskrbljivač gorivom” kako je definiran u članku 2. prvom podstavku točki 38. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća;</p> <p>„9. „biogoriva” znači „biogoriva” kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 33. Direktive (EU) 2018/2001;”;</p> <p>„10. „niskougljični vodik” znači vodik proizveden iz fosilnih goriva uz pomoć hvatanja i skladištenja ugljika ili vodik proizveden uz korištenje električne energije, pri čemu takav vodik tijekom životnog ciklusa ostvaruje uštede emisija stakleničkih plinova od najmanje 73,4 %, što rezultira emisijama stakleničkih plinova u životnom ciklusu ispod 3 tCO₂eq/tH₂ u odnosu na usporedno fosilno gorivo od 94 g CO₂e/MJ (2256 tCO₂eq/tH₂). Sadržaj ugljika u vodiku proizvedenom uz korištenje električne energije određuje se marginalnom jedinicom za proizvodnju energije u zoni trgovanja u kojoj se elektrolizator nalazi, tijekom razdoblja obračuna odstupanja kada elektrolizator troši električnu energiju iz mreže;”</p>

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. ističe da, nakon ruske invazije na Ukrajinu, potreba za hitnom energetsom tranzicijom i ostvarivanjem sigurnosti energetske opskrbe nikad nije bila veća i jasnija;
2. pozdravlja predloženu reviziju Direktive o obnovljivoj energiji koja proizlazi iz opće ambicije EU-a da do 2050. postane klimatski neutralan kontinent;
3. podržava povećanje ciljne vrijednosti za energiju iz obnovljivih izvora do 2030. i činjenicu da se doprinos očekuje od svih sektora te naglašava da je masovno i brzo širenje energije iz obnovljivih izvora, u kombinaciji s povećanom energetsom suverenosti i učinkovitošću, ključno za postizanje klimatskih ciljeva EU-a i jačanje cjenovne pristupačnosti i sigurnosti opskrbe energetskog sustava EU-a;
4. unatoč tome zalaže se za fleksibilan i uravnotežen pristup ciljevima u pogledu energije iz obnovljivih izvora kojima se potiče stalan razvoj tehnologija i pruža sigurnost ulagačima, uz istodobno održavanje konkurentnosti EU-a i jamčenje održive i pravedne tranzicije;
5. naglašava da je od presudne važnosti osigurati međusobnu dosljednost zakonodavnih tekstova predloženih u okviru paketa „Spremni za 55 %” te podržati načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i tehnološku neutralnost radi postizanja nulte neto stope emisija do 2050. na najodrživiji i troškovno najučinkovitiji način;
6. ustraje u zahtjevu da države članice moraju prenijeti Direktivu RED II u duhu tog dokumenta;

Supsidijarnost i procjena učinka

7. pozdravlja uključivanje tablice supsidijarnosti u zakonodavne prijedloge u skladu s prijedlogom OR-a; ujedno se slaže s opaskama koje je Odbor za nadzor regulative iznio prije objave prijedloga, ponajprije s potrebom za sustavnim rješavanjem pitanja supsidijarnosti i proporcionalnosti, kao i s potrebom za boljim predstavljanjem utjecaja predloženih mjera u svim državama članicama i regijama, uključujući i kriterije održivosti bioenergije;
8. ističe da nadležnosti lokalnih i regionalnih vlasti u Europskoj uniji nisu ujednačene i da bi se odluke trebale donositi na razini vlasti koja osigurava najbolje rješenje; predano radi na praćenju primjene načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te teritorijalnog učinka u predloženom zakonodavstvu kako bi se osigurala uspješna provedba klimatskih ciljeva na najodrživiji i troškovno najučinkovitiji način;
9. ponavlja kako je važno da Unija uzme u obzir postojeće regionalne razlike i posebnosti svake regije te da podržava troškovno i resursno učinkovita rješenja, istodobno osiguravajući da troškovi energije ostanu cjenovno pristupačni za građane i poduzeća;
10. naglašava da se proizvodnja energije iz obnovljivih izvora često odvija na lokalnoj i regionalnoj razini i ovisi o regionalnim malim i srednjim poduzećima; poziva države članice da lokalne i regionalne vlasti u potpunosti uključe u definiranje i provođenje nacionalnih mjera u području klime, npr. putem regionalno i lokalno utvrđenih doprinosa kao dopune nacionalno utvrđenim doprinosima uvedenima Pariškim sporazumom;

Zajednice obnovljive energije

11. izražava žaljenje zbog odluke da se ne izmijeni članak o zajednicama obnovljive energije s obzirom na pouke izvučene iz tekućeg postupka prenošenja i zbog nedostatka novih odredbi za pojednostavnjenje administrativnih postupaka odobravanja i drugih čimbenika koji ometaju pristup mreži, kao i za intenzivniju primjenu tehnologija kao što su solarne toplinske i fotonaponske tehnologije, hidroenergija, tehnologije vjetra i geotermalne tehnologije;
12. naglašava potrebu da se u potpunosti obuhvate i iskoriste doprinosi „prozumenata”, zajednica obnovljive energije i novih tehnologija, kao što su skladištenje energije, upravljanje potrošnjom, mikromreže (možda prekogranične) i električna mobilnost;

13. ističe važnost niskonaponske i srednjenaponske elektroenergetske mreže za koju se mora izgraditi potrebna infrastruktura za mnoštvo novih, decentraliziranih proizvođača koji unose električnu energiju u sustav; naglašava i da postoji potreba za povezivanjem novih malih proizvođača na niskonaponske i srednjenaponske mreže; poziva Komisiju da uvede okvir za objedinjavanje nekoliko manjih projekata kako bi im se omogućilo da ispune kriterije iz postojećeg zakonodavstva. Fleksibilnost u tom pogledu od velike je važnosti za to da lokalne i regionalne vlasti mogu pokretati određene objedinjene projekte i za njih dobivati financijska sredstva;

14. ukazuje na to da su sustavi skladištenja za uporabu u zajednici dokazano sigurniji u radu i iziskuju manja ulaganja u usporedbi sa sustavima skladištenja u kućanstvu;

Prekogranična suradnja

15. pozdravlja prijedlog za jačanje suradnje među državama članicama i poticanje regionalne i lokalne suradnje u području energije iz obnovljivih izvora radi unapređenja sinergija na energetskom tržištu; ističe vodeću ulogu regija u povećanju proizvodnje energije vjetra na moru i energije oceana;

16. ponovno ističe važnost promicanja i podupiranja projekata prekogranične suradnje (poput projekata od zajedničkog interesa) među lokalnim i regionalnim vlastima za osiguravanje troškovno učinkovitog, integriranog, dekarboniziranog i decentraliziranog energetskog sustava; u skladu s tim, također ističe važnost međupovezanosti za stabilizaciju mreže u svjetlu varijabilnosti obnovljivih izvora energije i pritisaka klimatskih promjena na okoliš koji utječu na funkcionalnost elektroenergetske infrastrukture;

17. naglašava potrebu da se lokalnim i regionalnim vlastima pruža financijska i tehnička pomoć kako bi se povećali njihovi kapaciteti za privlačenje i mobilizaciju ulaganja;

Bioenergija

18. smatra da je održiva proizvodnja biomase nužna za zaštitu okoliša i biološke raznolikosti; unatoč tome naglašava da bi uvođenje novih i strožih kriterija za sva postojeća mala postrojenja za proizvodnju biomase te grijanje i hlađenje ugrozilo stabilnost pravnog okvira i ostavilo goleme socijalne posljedice za vulnerabilne potrošače, osobito u ruralnim područjima, kao i za poduzeća, čija se postojeća postrojenja i planirana ulaganja ne smiju zanemariti;

19. ističe da bi se smanjenjem zahtjeva u vezi s izvješćivanjem s 20 MW na 5 MW dodatno administrativno opteretilo mnoga energetska postrojenja srednje veličine te zahtijeva da se zadrže postojeći kriteriji održivosti iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, koji su na snazi od srpnja 2021., zajedno s nacionalnim odredbama, kako bi se vodilo računa o različitim nacionalnim i regionalnim uvjetima; nove zahtjeve trebalo bi uvesti samo ako procjene pokažu da postojeći zahtjevi uzrokuju rizike za okoliš koji pozivaju na stroži pristup;

20. poziva na oslobađanje potencijala proizvodnje biometana u Europi kao načina za hitnu diversifikaciju i smanjenje ovisnosti EU-a o ruskom plinu, uz istodobno povećanje ambicija u pogledu klimatskih ciljeva; podržava cilj da se do 2030. u EU-u proizvede 35 milijardi kubičnih metara (bcm) biometana, kako je predloženo u planu REPowerEU;

Kružno gospodarstvo i resursna učinkovitost

21. izražava žaljenje zbog toga što se zelena i kružna javna nabava ne spominju kao sredstvo javne uprave za promicanje obnovljivih izvora energije u prometu robe i usluga povezanih s energijom;

22. naglašava da za postizanje veće resursne učinkovitosti na održiv i ekološki prihvatljiv način obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika mogu kratkoročno biti prijelazno gorivo, ako se primjenjuju kriteriji održivosti, i pridonijeti dekarbonizaciji gospodarstva, uključujući prometni sektor;

23. zalaže se za koordinirano djelovanje proizvođača vozila na alternativna goriva, proizvođača alternativnih goriva i pružatelja infrastrukture za opskrbu gorivom kako bi se zajamčila dekarbonizacija prometnog sektora;

Grijanje i hlađenje

24. poziva na poštovanje načela supsidijarnosti u vezi s grijanjem i hlađenjem;

25. podržava cilj povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline u sektoru grijanja i hlađenja, uključujući centralizirano grijanje i hlađenje. Međutim, smatra da je potrebno preformulirati ciljeve kako bi se, umjesto određivanja zasebnih ciljeva, otpadna toplina i energija iz obnovljivih izvora objedinile na ravnopravnoj osnovi. Da bi se postigao propisani udio obnovljivih izvora energije, oporabi otpadne topline iz industrije, podatkovnih centara itd. trebalo bi, ako je dostupna, dati prednost i ne bi je se smjelo diskriminirati;

26. ističe da bi usavršavanje instalatera i dizajnera putem programa osposobljavanja u području tehnologija grijanja, hlađenja i skladištenja energije iz obnovljivih izvora trebala osiguravati nadležna tijela u državama članicama; u okviru plana REPower EU trebalo bi poduzeti ciljane mjere u bliskoj suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima i u skladu s načelom supsidijarnosti;

Energetsko siromaštvo

27. izražava žaljenje zbog toga što se uporaba energije iz obnovljivih izvora ne promiče kao sredstvo u borbi protiv energetske siromaštva među vulnerabilnim kućanstvima, mikropoduzećima i malim poduzećima i korisnicima usluga mobilnosti;

28. napominje da je strategija EU-a za diversifikaciju opskrbe fosilnom energijom po svemu sudeći nedostatna; poziva EU i države članice da intenzivnije ulažu u energiju iz obnovljivih izvora i naglašava važnost lokalne proizvodnje te energije kao načina za smanjenje ovisnosti o uvozu fosilnih goriva iz trećih zemalja i s time povezanih visokih i nestabilnih cijena u skladu s duhom plana REPowerEU;

29. poziva na uvođenje koherentnog skupa mjera i ulaganja uz potporu zajedničkim, snažnim naporima na svim razinama na iskorjenjivanju energetske siromaštva na putu prema pravednom i klimatski neutralnom kontinentu do 2050., nadovezujući se na inicijative kao što su Sporazum gradonačelnika i Savjetodavni centar za energetske siromaštvo;

Vodik i zelene molekule

30. ističe ključnu ulogu „zelenih molekula” i drugih novih održivih energenata u energetske tranziciji te pozdravlja prikupljanje dodatnih znanstvenih dokaza o njihovoj ulozi;

31. naglašava važnost obnovljivog vodika u sektorima u kojima se vodik koristi kao sirovina ili u kojima mjere energetske učinkovitosti i izravna elektrifikacija nisu održiva rješenja, dok istodobno predstavljaju velike mogućnosti za inovacije, stvaranje vrijednosti i zapošljavanje u mnogim europskim regijama;

32. napominje da će u kratkoročnom razdoblju i dalje biti potreban uvoz bitnog udjela vodika iz obnovljivih izvora kako bi se nadoknadila ograničena proizvodnja u EU-u;

33. naglašava da su zahtjevi predloženi u reviziji Direktive o obnovljivoj energiji u pogledu vodika iz obnovljivih izvora i njegovih derivata (obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla), i zatraženi u mišljenju OR-a „Ususret planu za čisti vodik” (CoR 549/2020) ⁽¹⁾, važni za uvođenje vodika iz obnovljivih izvora na tržište u kontekstu strategije EU-a za vodik; stoga podržava planirano certificiranje vodika iz obnovljivih izvora, nove podciljeve za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu i industriji te planirano označavanje industrijskih proizvoda proizvedenih s pomoću obnovljive energije i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, kao što je zeleni čelik;

34. podsjeća na to da bi vodik iz obnovljivih izvora trebao biti prioritet te da bi se vodik s niskom razinom ugljika mogao upotrebljavati za dekarbonizaciju kao kratkotrajno prijelazno rješenje sve dok vodik iz obnovljivih izvora ne bude mogao imati tu ulogu; stoga poziva institucije EU-a, države članice i industriju da povećaju kapacitete za električnu energiju iz obnovljivih izvora i vodika;

35. traži od Komisije da ponovno razmotri predstojeći delegirani akt o obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla proizvedenima u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 kako bi se osigurala njegova usklađenost s ovom revizijom;

Solarna energija

36. pozdravlja najavu skorog pokretanja strategije EU-a za solarnu energiju. Ta strategija trebala bi uključivati ciljeve i konkretne mjere za ubrzanje uvođenja solarne energije, među ostalim za potporu novim zahtjevima iz članka 15.a Direktive o energiji iz obnovljivih izvora u pogledu uvođenja energije iz obnovljivih izvora u zgrade i borbe protiv energetske siromaštva, te bi trebala pridonijeti stvaranju konkurentnog solarnog energetske sustava;

⁽¹⁾ SL C 324, 1.10.2020., str. 41.

Energija iz izvora na moru

37. izričito podržava novi zahtjev predložen u Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora u vezi sa zajedničkim planiranjem energije mora, ciljevima i mjerama za povezano integrirano planiranje mreža država članica na granicama morskih bazena; naglašava da za daljnji odobalni razvoj treba dodatno uskladiti regulatorne okvire na razini EU-a, posebno u pogledu natječaja, tržišnih propisa, tehničkih aspekata te zdravlja i sigurnosti na radu, kako bi se postigla željena suradnja među državama članicama i regijama;

38. pozdravlja nedavno objavljeni paket Europske komisije o vodik i dekarboniziranom plinu te pravila kojima se promiče upotreba postojeće plinske infrastrukture za prihvaćanje drugih zelenih molekula kao mješavina i obnova postojeće i izgradnja nove plinske infrastrukture za prijevoz vodika; podupire investicijski okvir za razvoj tržišta vodika **iz obnovljivih izvora** te okolišno sigurnih i ekonomski održivih projekata hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika;

39. uzimajući u obzir potencijalni utjecaj ove Uredbe na lokalne i regionalne vlasti, OR ističe važnost dobivanja informacija od suzakonodavaca o svim izmjenama izvornog prijedloga u svakoj fazi zakonodavne procedure, uključujući pregovore u okviru trijaloga, u skladu s načelom iskrene suradnje, kako bi se OR-u omogućilo da propisno izvrši svoje prerogative iz Ugovora (članak 91. UFEU-a).

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

Mišljenje Europskog odbora regija – Revizija Uredbe o LULUCF-u i Uredbe o raspodjeli tereta

(2022/C 301/17)

Izvjestiteljica:	Åsa ÅGREN WIKSTRÖM (SE/EPP), članica Skupštine Pokrajine Västerbotten
Referentni dokumenti:	<p>Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja</p> <p>COM(2021) 554</p> <p>Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma</p> <p>COM(2021) 555</p>

I. PREPORUKE ZA AMANDMANE

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja

COM(2021) 554

Amandman 1.

Uvodna izjava 7.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(7) <i>U Komunikaciji od 17. rujna 2020. pod nazivom „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030.”[33] opisana je mogućnost kombiniranja emisija stakleničkih plinova koji nisu CO₂ iz poljoprivrede s neto uklanjanjima iz sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva, čime se stvara novo regulirani zemljišni sektor. Takvom kombinacija mogu se promicati sinergije u mjerama ublažavanja na temelju zemljišta i omogućiti integriranije oblikovanje i provedbu politike na nacionalnoj razini i razini Unije. U tu svrhu trebalo bi ojačati obvezu država članica da dostave integrirane planove za ublažavanje za zemljišni sektor.</i>	Izbrisati

Obrazloženje

Spajanje tih dvaju sektora moglo bi biti kontraproduktivno, neučinkovito i nepravedno. EU bi se trebao usredotočiti prvenstveno na smanjenje emisija, uz optimizaciju potencijala ublažavanja u sektoru LULUCF-a.

Amandman 2.

Uvodna izjava 8.a (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<i>(8.a) Poljoprivredna zemljišta, travnjaci i močvarna zemljišta trenutno su neto onečišćivači stakleničkim plinovima u Uniji, ali imaju potencijal da postanu izvor neto uklanjanja tih plinova, naročito zahvaljujući obnovi močvarnih zemljišta i tresetišta.</i>

Amandman 3.

Uvodna izjava 10.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Kako bi se poboljšala uklanjanja stakleničkih plinova, pojedini poljoprivrednici ili upravitelji šumama trebaju izravni poticaj za skladištenje više ugljika na svojem zemljištu i u svojim šumama. [...] [...] Takvi će poticaji i poslovni modeli dovesti do poboljšanja ublažavanja klimatskih promjena u biogospodarstvu, uključujući upotrebom trajnih drvnih proizvoda, uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiču bioraznost i kružno gospodarstvo. Stoga bi osim drvnih proizvoda trebalo uvesti i nove kategorije proizvoda za skladištenje ugljika. Novi poslovni modeli te prakse poljoprivrede i upravljanja zemljištem za povećanje uklanjanja pridonose uravnoteženom teritorijalnom razvoju i gospodarskom rastu u ruralnim područjima. [...]	Kako bi se poboljšala uklanjanja stakleničkih plinova, pojedini poljoprivrednici ili upravitelji šumama trebaju izravni poticaj za skladištenje više ugljika na svojem zemljištu, u svojim šumama te proizvodima za skladištenje ugljika . [...] [...] Takvi će poticaji i poslovni modeli dovesti do poboljšanja ublažavanja klimatskih promjena u biogospodarstvu, uključujući upotrebom trajnih drvnih proizvoda i zamjenom fosilnih ili ugljikom bogatih materijala , uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiču bioraznost i kružno gospodarstvo. Stoga bi osim drvnih proizvoda trebalo uvesti i nove kategorije svih proizvoda za skladištenje ugljika, uključujući nova inovativna rješenja te bioenergiju s hvatanjem i skladištenjem ugljika. Države članice trebale bi i dostaviti procjene o potencijalu za ublažavanje koji ima zamjena fosilnih ili ugljikom bogatih materijala drvom . Novi poslovni modeli, daljnji razvoj bioenergije uz tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika te prakse poljoprivrede i upravljanja zemljištem za povećanje uklanjanja, kao i dugoročna ulaganja u biogospodarstvo , pridonose uravnoteženom teritorijalnom razvoju i gospodarskom rastu u ruralnim područjima. [...]

Obrazloženje

Treba u potpunosti razmotriti učinak inovativnih bioproizvoda na klimu. Potrebno je uključiti sve relevantne kategorije, kao što su celuloza, papir, karton, furnir, ploče vlaknate, ploče iverice, daske, prerađeno drvo, tekstil, kompoziti, lignin, kemikalije, biogljeljen i drugi proizvodi od biogenog ugljika.

Klimatski je cilj EU-a biti ugljično neutralan te u biti okončati emisije iz fosilnih goriva do 2050. Akademici i stručnjaci za modeliranje (npr. UN i IPCC) slažu se da je mala vjerojatnost da ćemo postići ciljeve iz Pariškog sporazuma bez korištenja tehnologije za uklanjanje ugljika. Bioenergija s hvatanjem i skladištenjem ugljika postupak je dobivanja bioenergije iz biomase te hvatanja i skladištenja ugljika, čime se on uklanja iz atmosfere.

Logično je da se bioenergija s hvatanjem i skladištenjem ugljika uključi u Uredbu jer biogene emisije dolaze iz obnovljivih izvora uzgojenih na zemlji. Uporaba istog obračunskog okvira za sve proizvode za skladištenje ugljika, emisije i uklanjanje ugljika iz tog sektora pomoći će u izbjegavanju dvostrukog računanja.

Amandman 4.

Uvodna izjava 11.a (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	(11a) <i>S obzirom na to da održivo gospodarenje šumama poboljšava sekvestraciju ugljika, suzbija starenje šuma i ublažava prirodne katastrofe – a te pojave među čimbenicima su koji posljednjih godina doprinose smanjenju uklanjanja ugljika u sektoru zemljišta – ovom Uredbom trebalo bi potaknuti prakse održivog gospodarenja šumama, u svim vrstama šuma u EU-u, koje doprinose ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi njima, kako je navedeno u strategiji EU-a za šume do 2030.</i>

Obrazloženje

Pretjerano ograničavanje mogućnosti aktivnog gospodarenja šumama učinilo bi šume ranjivijima na štetu koju nanose pojave kao što su požari i najezde štetnih organizama, a i smanjilo bi dugoročni potencijal šuma za sekvestraciju ugljika.

Amandman 5.

Članak 1. – stavak 1. – točka 1.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 1. – stavak 1. – točka (e)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
(e) obveze država članica da poduzmu potrebne mjere radi zajedničkog postizanja klimatske neutralnosti u Uniji do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva, uključujući emisije iz poljoprivrede koje nisu CO₂ ;	(e) obveze država članica da poduzmu potrebne mjere radi zajedničkog postizanja klimatske neutralnosti u Uniji do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva”;

Obrazloženje

OR je zabrinut da bi kombiniranje korištenja zemljišta i poljoprivrednog sektora iz kojeg je isključen CO₂ moglo oslabiti nužni napredak u poljoprivrednom sektoru s obzirom na to da bi poteškoće na koje taj sektor nailazi u smanjenju emisija mogli kompenzirati drugi sektori, primjerice šume. Uklanjanje ugljika iz sektora LULUCF-a ima ključnu ulogu u postizanju klimatskih ciljeva EU-a. Spajanje tih dvaju sektora moglo bi biti kontraproduktivno, neučinkovito i nepravedno. EU bi se trebao usredotočiti prvenstveno na smanjenje emisija, uz optimizaciju potencijala ublažavanja u sektoru LULUCF-a.

Amandman 6.

Članak 1. – stavak 1. – točka 2.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 2. – stavak 2. – uvodni dio

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
2. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanje stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I., prijavljenih u skladu s člankom 26. stavkom 14. Uredbe (EU) 2018/1999, a koji se odvijaju na državnim područjima država članica u razdoblju od 2026. do 2030. u svakoj od sljedećih kategorija i/ili sektora izvješćivanja za zemljišta:	2. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanje stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I., prijavljenih u skladu s člankom 26. stavkom 14. Uredbe (EU) 2018/1999, a koji se odvijaju na državnim područjima država članica u razdoblju od 2026. nadalje u svakoj od sljedećih kategorija i/ili sektora izvješćivanja za zemljišta:

Obrazloženje

OR je zabrinut da bi kombiniranje korištenja zemljišta i poljoprivrednog sektora iz kojeg je isključen CO₂ moglo oslabiti nužni napredak u poljoprivrednom sektoru s obzirom na to da bi poteškoće na koje taj sektor nailazi u smanjenju emisija mogli kompenzirati drugi sektori, primjerice šume. Uklanjanje ugljika iz sektora LULUCF-a ima ključnu ulogu u postizanju klimatskih ciljeva EU-a. Spajanje tih dvaju sektora moglo bi biti kontraproduktivno, neučinkovito i nepravedno. EU bi se trebao usredotočiti prvenstveno na smanjenje emisija, uz optimizaciju potencijala ublažavanja u sektoru LULUCF-a.

Amandman 7.

Članak 1. – stavak 1. – točka 2.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 2. – stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
3. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanje stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I., prijavljenih u skladu s člankom 26. stavkom 14. Uredbe (EU) 2018/1999, a koji se odvijaju na državnim područjima država članica od 2031. pa nadalje u svakoj od kategorija zemljišta navedenih u stavku 2. točkama od (a) do (j) i u svakom od sljedećih sektora: (a) crijevna fermentacija; (b) gospodarenje stajskim gnojem; (c) uzgoj riže; (d) poljoprivredna tla; (e) propisano spaljivanje savana; (f) paljenje poljoprivrednih ostataka u poljima; (g) primjena sredstava za kalcifikaciju; (h) upotreba ureje; (i) „ostala gnojiva koja sadržavaju ugljik”; (j) „ostalo.”;	Izbrisati

Objasnenje

OR je zabrinut da bi kombiniranje korištenja zemljišta i poljoprivrednog sektora iz kojeg je isključen CO₂ moglo oslabiti nužni napredak u poljoprivrednom sektoru s obzirom na to da bi poteškoće na koje taj sektor nailazi u smanjenju emisija mogli kompenzirati drugi sektori, primjerice šume. Uklanjanje ugljika iz sektora LULUCF-a ima ključnu ulogu u postizanju klimatskih ciljeva EU-a. Spajanje tih dvaju sektora moglo bi biti kontraproduktivno, neučinkovito i nepravedno. EU bi se trebao usredotočiti prvenstveno na smanjenje emisija, uz optimizaciju potencijala ublažavanja u sektoru LULUCF-a.

Amandman 8.

Članak 1. – stavak 1. – točka 3.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 4. – stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>2. Cilj Unije za neto uklanjanja stakleničkih plinova do 2030. iznosi 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ kao zbroj ciljeva država članica utvrđenih u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, a temelji se na prosjeku podataka o inventaru stakleničkih plinova za 2016., 2017. i 2018.</p> <p>[...]</p>	<p>2. Cilj Unije za neto uklanjanja stakleničkih plinova do 2030. iznosi 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ kao zbroj ciljeva država članica utvrđenih u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, a temelji se na prosjeku podataka o inventaru stakleničkih plinova za 2016., 2017. i 2018.</p> <p>[...]</p> <p><i>Svaka država članica do 30. lipnja 2024. određuje nacionalni doprinos cilju neto uklanjanja stakleničkih plinova do 2030. iz stavka 2. ovoga članka, koji je veći od nacionalnog cilja utvrđenog u Prilogu II.a. Taj doprinos može biti uključen u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove koji se dostavljaju u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999.</i></p> <p><i>Nacionalni doprinos uključuje informacije i ciljeve u pogledu smanjenja emisija ili povećanja uklanjanja stakleničkih plinova koji proizlaze iz zemljišta pod usjevima, travnjaka i močvarnih zemljišta u odnosu na prijavljene podatke za 2016., 2017. i 2018.</i></p>

Objasnenje

OR podržava ambiciozan, pravedan i uključiv cilj LULUCF-a kako bi se osiguralo postizanje klimatskih ciljeva EU-a. Lokalne i regionalne vlasti svjesne su posljedica klimatskih promjena na terenu i podržavaju ambiciozno i pravedno djelovanje u području klime.

Amandman 9.

Članak 1. – stavak 1. – točka 3.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 4. – stavak 3.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>3. [...] Te nacionalne putanje temelje se na prosječnim podacima o inventaru stakleničkih plinova za 2021., 2022. i 2023., koje je prijavila svaka država članica. Vrijednost neto uklanjanja od 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ kao zbroj ciljeva za države članice utvrđenih u Prilogu II.a može biti podložna tehničkom ispravku zbog promjene metodologije u državama članicama. Način određivanja tehničkog ispravka koji će se dodati ciljevima država članica utvrđuje se u tim provedbenim aktima. [...]</p>	<p>3. [...] Te nacionalne putanje temelje se na prosječnim podacima o inventaru stakleničkih plinova za 2021., 2022. i 2023., koje je prijavila svaka država članica. Vrijednost cilja države članice određenog u Prilogu II.a i neto uklanjanja od 225 milijuna tona ekvivalenta CO₂ kao zbroj ciljeva za države članice utvrđenih u Prilogu II.a može biti podložna tehničkom ispravku zbog promjene metodologije u državama članicama. Tehnički ispravak koji će se dodati cilju države članice treba odgovarati učinku promjene metodologije i izvora podataka na ciljeve te se utvrđuje u tim provedbenim aktima. [...]</p>

Obrazloženje

Važno je da države članice kontinuirano rade na poboljšanju svoje metodologije i da se ta poboljšanja odraze i na procjenu cilja kako bi se izbjegli nerazmjerno niski ili visoki ciljevi. Kontinuirani razvoj metoda za pružanje podataka o aktivnostima i rafiniranih čimbenika emisija u skladu je s postojećom praksom izvješćivanja. Stoga bi države članice trebalo poticati da koriste nove rezultate domaćih istraživanja, kao i ažurirane smjernice IPCC-a i druga objavljena međunarodna istraživanja.

Amandman 10.

Članak 1. – stavak 1. – točka 3.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 4. – stavak 4.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
<p>4. Nastoji se da emisije stakleničkih plinova u Uniji u sektorima utvrđenima u članku 2. stavku 3. točkama od (a) do (j) budu nulta neto stopa do 2035., a Unija se nakon toga obvezuje postizati negativne emisije. Unija i države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile zajedničko postizanje cilja za 2035.</p> <p>Komisija do 31. prosinca 2025. i na temelju integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova koje je svaka država članica podnijela u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 do 30. lipnja 2024. daje prijedloge za doprinos svake države članice prema smanjenju neto emisija.”;</p>	Izbrisati

Objasnenje

OR je zabrinut da bi kombiniranje korištenja zemljišta i poljoprivrednog sektora iz kojeg je isključen CO₂ moglo oslabiti nužni napredak u poljoprivrednom sektoru s obzirom na to da bi poteškoće na koje taj sektor nailazi u smanjenju emisija klimatskih ciljeva EU-a. Spajanje tih dvaju sektora moglo bi biti kontraproduktivno, neučinkovito i nepravedno. EU bi se trebao usredotočiti prvenstveno na smanjenje emisija, uz optimizaciju potencijala ublažavanja u sektoru LULUCF-a.

Amandman 11.

Članak 1. – stavak 1. – točka 7. – podtočka b

Uredba (EU) 2018/841

Članak 9.– stavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
stavak 2. zamjenjuje se sljedećim: „2. Komisija u skladu s člankom 16. za izmjenu ovog članka stavka 1. i Priloga V. dodavanjem novih kategorija proizvoda za skladištenje ugljika, uključujući drvene proizvode, koji imaju učinak sekvenciranja ugljika donosi delegirane akte koji se temelje na smjernicama IPCC-a koje je usvojila Konferencija stranaka UNFCCC-a ili Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma te se njima osigurava ekološki integritet.”;	stavak 2. zamjenjuje se sljedećim: „2. Komisija u skladu s člankom 16. za izmjenu ovog članka stavka 1. i Priloga V. dodavanjem novih kategorija proizvoda za skladištenje ugljika, uključujući drvene proizvode, bioenergiju s hvatanjem i skladištenjem ugljika i sve druge relevantne kategorije bioproizvoda , koji imaju učinak sekvenciranja ugljika u bliskoj budućnosti donosi delegirane akte koji se temelje na smjernicama IPCC-a koje je usvojila Konferencija stranaka UNFCCC-a ili Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma te se njima osigurava ekološki integritet.”;

Objasnenje

Treba u potpunosti razmotriti učinak inovativnih bioproizvoda na klimu. Potrebno je uključiti sve relevantne kategorije, kao što su celuloza, papir, karton, furnir, ploče vlaknatice, ploče iverice, daske, prerađeno drvo, tekstil, kompoziti, lignin, kemikalije, biogljjen i drugi proizvodi od biogenog ugljika.

Amandman 12.

Članak 1. – stavak 1. – točka 14.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 13.c – stavak 1. – podstavak 2.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Iznos jednak iznosu u tonama ekvivalenta CO₂ viška neto emisija stakleničkih plinova, pomnožen s faktorom 1,08, dodaje se iznosu emisije stakleničkih plinova koji je ta država članica prijavila u sljedećoj godini, u skladu s mjerama donesenima u skladu s člankom 15.”;	Izbrisati

Obrazloženje

OR je zabrinut da bi zahtjevi za godišnjim izvješćivanjem mogli utjecati na lokalnu i regionalnu razinu omogućavanjem državama članicama da na nepredviđene godišnje varijacije reagiraju odlukama o tome da se aktivnosti upravljanja i korištenje zemljišta brzo izmijene. To može negativno utjecati na sposobnost lokalne i regionalne razine da razviju vlastito biogospodarstvo.

Sektor LULUCF-a obilježen je prirodnim fluktuacijama i nesigurnostima u mjerenju tokova ugljika. Nije moguće da država članica kontrolira tokove ugljika u spremnicima u sektoru zemljišta za svaku godinu. Stoga nije moguće postavljati godišnje ciljeve i svake godine navoditi povrede zbog neusklađenosti.

Amandman 13.

Članak 1. – stavak 1. – točka 15.

Uredba (EU) 2018/841

Članak 14. – stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
[...]	[...]
Izvješće o usklađenosti uključuje procjenu:	Izvješće o usklađenosti uključuje procjenu:
a) politika i mjera povezanih s kompromisima;	a) politika i mjera povezanih s kompromisima;
b) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama;	b) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama;
c) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena i bioraznolikosti.	c) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena i bioraznolikosti;
	<i>(d) sinergija između ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe tim promjenama i razvoja biogospodarstva, uključujući procjene ušteda emisija stakleničkih plinova povezanih sa zamjenom fosilnih i ugljikom bogatih materijala materijalima koji se temelje na drvu.</i>
[...]	[...]

Obrazloženje

Podržavanje uporabe svih proizvoda koji se temelje na šumama ubrzava tranziciju prema kružnom biogospodarstvu u kojem se nalazi zamjena za fosilne materijale i emisije. Potrebno je napomenuti da je korist od zamjene (odnosno smanjenje emisija povezanih s proizvodnjom proizvoda od drva u odnosu na druge funkcionalno ekvivalentne materijale i proizvode) povezana i s dugovječnim proizvodima od drva i s proizvodima koji se temelje na vlaknima.

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma

COM(2021) 555

Amandman 14.

Uvodna izjava 6.a (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p><i>Prekomjerne razlike u ciljevima država članica za raspodjelu tereta mogle bi otežati postizanje cilja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.; u razdoblju 2021. – 2027., u programiranju fondova kohezijske politike, odnosno Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i Fonda za pravednu tranziciju, treba predvidjeti prilagođene programe, prioritetne osi, strategije i teritorijalne planove čija bi svrha bila i jačanje kapaciteta država članica za smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektorima na koje se odnosi Uredba 2018/842, a time i doprinos boljoj konvergenciji njihovih ciljeva već u ovom programskom razdoblju.</i></p>

Amandman 15.

Uvodna izjava 18.a (nova)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(18.a) <i>Za zadržavanje povećavanja temperature do 1,5 °C i osiguravanje klimatske pravde potrebni su kolektivni naponi svih gospodarskih sektora, uključujući i u poljoprivredi. Komisija je u svojoj dugoročnoj strateškoj viziji za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo⁽¹⁾ potvrdila da bi se 2050. godine u poljoprivredi emisije stakleničkih plinova koji nisu CO₂ mogle smanjiti na 21 milijuna tona ekvivalenta CO₂, čime bi se smanjila potreba za neodrživim tehnologijama za negativne emisije u svrhu postizanja nulte neto stope emisija stakleničkih plinova. Međutim, neki sektori obuhvaćeni ovom Uredbom posljednjih su godina ostvarili vrlo slab napredak. Minimalni sektorski doprinosi postizanju cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova na razini EU-a utvrđenog ovom Uredbom za 2030. i nakon toga, popraćeni pravilnim praćenjem, izvješćivanjem i mjerama Komisije, pomogli bi da se osigura da svi sektori obuhvaćeni Uredbom o raspodjeli tereta doprinose pravodobnom postizanju klimatskih ciljeva. Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od država članica zahtijeva se da razviju dugoročne strategije kojima se doprinosi ispunjavanju obveza država članica u pogledu ciljeva Pariškog sporazuma te postizanju dugoročnih smanjenja emisija stakleničkih plinova i poboljšanju uklanjanja zahvaljujući ponorima u svim sektorima u skladu s ciljem klimatske neutralnosti Unije. Komisija će te strategije, kao i druge planove i izvješća država članica iz Uredbe (EU) 2018/1999, koristiti za utvrđivanje i praćenje kolektivnog postizanja ciljeva na razini EU-a u sektorima obuhvaćenima Uredbom o raspodjeli tereta.</i></p> <p>⁽¹⁾ <i>Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci – Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo</i></p>

Amandman 16.

Članak 1. stavak 1. točka 3.a (nova)

Uredba (EU) 2018/842

Članak 4. – stavak 3.a (novi)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
	<p>(3.a) u članku 4. dodaje se sljedeći stavak 3.a:</p> <p><i>Ciljne vrijednosti država članica u pogledu smanjenja emisija do 2030. i za razdoblje nakon toga</i></p> <p><i>Kako bi se ostvario cilj klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1119 („Europski zakon o klimi”) i klimatski cilj na razini Unije za 2040. u skladu s Uredbom (EU) 2021/1119, Komisija do kraja 2025. prema potrebi i na temelju detaljne procjene učinka podnosi zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe radi uvođenja minimalnih sektorskih doprinosa postizanju cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova na razini EU-a utvrđenog ovom Uredbom za 2030. i za razdoblje nakon toga, uz odgovarajuće praćenje, izvješćivanje i mjere kojima bi se osiguralo da svi sektori obuhvaćeni ovom Uredbom doprinose pravodobnom postizanju klimatskih ciljeva.</i></p>

Obrazloženje

Osiguravanje da svi sektori doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova.

Amandman 17.

Članak 1. stavak 1. točka 3.b (nova)

Uredba (EU) 2018/842

Članak 5. – stavci 1. i 2.

Postojeći tekst	Amandman OR-a
<p>1. Za godine od 2021. do 2025. država članica može posuditi količinu do 10 % svoje godišnje emisijske kvote za sljedeću godinu.</p> <p>2. U odnosu na godine od 2026. do 2029. država članica može posuditi količinu do 5 % svoje godišnje emisijske kvote za sljedeću godinu.</p>	<p>(3.b) U članku 5. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:</p> <p>„1. U odnosu na godine od 2021. do 2029. država članica može posuditi količinu do 5 % svoje godišnje emisijske kvote za sljedeću godinu.”</p>

Obrazloženje

Radi osiguravanja provedbe Uredbe, preporučuje se da se fleksibilnost smanji kako kratkoročno olakšanje zbog zaduživanja ne bi dovelo do problema u provedbi u dužem roku, i za lokalne i regionalne vlasti, koje često nisu izravno uključene u nacionalne odluke o fleksibilnosti.

Amandman 18.

Članak 1. stavak 1. točka 3.c (nova)

Uredba (EU) 2018/842

Članak 5. – stavak 4.

Postojeći tekst	Amandman OR-a
<p>4. Država članica može prenijeti do 5 % svoje godišnje emisijske kvote za određenu godinu na druge države članice za godine od 2021. do 2025. te do 10 % za godine od 2026. do 2030. Država članica primateljica može iskoristiti tu količinu za usklađenost na temelju članka 9. za tu godinu ili za sljedeće godine do 2030.</p>	<p>(3.c) U članku 5. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>4. Država članica može prenijeti do 5 % svoje godišnje emisijske kvote za određenu godinu na druge države članice za godine od 2021. do 2030. Država članica primateljica može iskoristiti tu količinu za usklađenost na temelju članka 9. za tu godinu ili za sljedeće godine do 2030.</p>

Obrazloženje

Prijenosi bi trebali biti ograničeni kako bi se osigurala djelotvorna provedba u svim državama članicama. Potrebno je naglasiti da u određenoj državi članici koja ima potencijal za prijenos mogu postojati regionalne razlike. Prije razmatranja mogućnosti prijenosa na druge zemlje potrebno je uzeti u obzir regionalne izazove.

Amandman 19.

Članak 1. – stavak 1. – točka 5.a (nova)

Uredba (EU) 2018/842

Članak 8.

Postojeći tekst	Amandman OR-a
<p>1. Ako Komisija, tijekom godišnje ocjene na temelju članka 21. Uredbe (EU) br. 525/2013 i uzimajući u obzir planiranu upotrebu fleksibilnih mogućnosti iz članka 5., 6. i 7. ove Uredbe, utvrdi da država članica ne ostvaruje dovoljan napredak pri ispunjavanju svojih obveza na temelju članka 4. ove Uredbe, ta država članica u roku od tri mjeseca Komisiji podnosi plan korektivnih mjera koji obuhvaća:</p> <p>[...]</p>	<p>(5.a) Članak 8. zamjenjuje se sljedećim:</p> <p>1. Ako Komisija, tijekom godišnje ocjene na temelju članka 21. Uredbe (EU) br. 525/2013 i uzimajući u obzir planiranu upotrebu fleksibilnih mogućnosti iz članka 5., 6. i 7. ove Uredbe, utvrdi da država članica ne ostvaruje dovoljan napredak pri ispunjavanju svojih obveza na temelju članka 4. ove Uredbe, ta država članica u roku od tri mjeseca Komisiji podnosi plan korektivnih mjera koji obuhvaća:</p> <p>[...]</p>

Postojeći tekst	Amandman OR-a
<p>2. Europska agencija za okoliš u skladu sa svojim godišnjim programom rada pomaže Komisiji pri ocjenjivanju svih takvih planova korektivnih mjera.</p> <p>3. Komisija može izdati mišljenje o primjerenosti planova korektivnih mjera podnesenih u skladu sa stavkom 1. te u tom slučaju to čini u roku od četiri mjeseca od primitka tih planova. Dotična država članica u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije te može na odgovarajući način revidirati svoj plan korektivnih mjera.</p>	<p>(c) u slučaju znatnih regionalnih razlika u uspješnosti ili ozbiljnih strukturnih izazova na regionalnoj razini, kao i u slučaju određenih otočnih područja, korektivni akcijski plan uključuje posebne odredbe za te probleme.</p> <p>[...]</p> <p>2. Europska agencija za okoliš u skladu sa svojim godišnjim programom rada pomaže Komisiji pri ocjenjivanju svih takvih planova korektivnih mjera.</p> <p>3. Komisija može izdati mišljenje o primjerenosti planova korektivnih mjera podnesenih u skladu sa stavkom 1. te u tom slučaju to čini u roku od četiri mjeseca od primitka tih planova. Dotična država članica u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije te može na odgovarajući način revidirati svoj plan korektivnih mjera. Država članica objavljuje mišljenje Komisije i osigurava njegovu diseminaciju među lokalnim i regionalnim vlastima.</p> <p>4. Država članica osigurava objavljivanje plana korektivnih mjera i mogućih revizija te njihovu diseminaciju među lokalnim i regionalnim tijelima.</p>

Obrazloženje

Aksijski planovi za rješavanje problematičnih situacija moraju uključivati mjere za regionalnu razinu ako su regionalni problemi značajan uzrok te situacije. Lokalne i regionalne vlasti moraju biti informirane o akcijskim planovima kako bi u potpunosti doprinijele klimatskoj politici.

II. PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

1. svjestan je razornih učinaka klimatskih promjena na lokalne zajednice i prepoznaje potrebu za odlučnim djelovanjem kako bi se postigli potrebni klimatski ciljevi EU-a. OR podupire obvezu na visokoj razini u pogledu LULUCF-a, ali ujedno ponovno ističe potrebu za fleksibilnošću u vezi s načinom postizanja ciljeva;

2. smatra da lokalne i regionalne vlasti u sektorima obuhvaćenima Uredbom o raspodjeli tereta⁽¹⁾ te Uredbom o LULUCF-u⁽²⁾ nedvojbeno imaju odlučujuću ulogu, s obzirom na to da te uredbe iziskuju uključivanje teritorijalne dimenzije. Riječ je o područjima u kojima lokalne i regionalne vlasti mogu djelovati zahvaljujući svojoj pravnoj nadležnosti i ovlastima;

3. poziva da se mjere iz Uredbe o LULUCF-u usklade s ciljevima strategije za biološku raznolikost i strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama. Kako bi se postigli klimatski ciljevi, ključno je da svaka država članica u suradnji s lokalnim i regionalnim vlastima provede pravni okvir za šume kojim se osigurava ravnoteža između proizvodnje, biološke raznolikosti i zaštite;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

4. naglašava da se tranzicija ne smije provesti po cijenu teritorijalne kohezije i ne smije ugroziti najranjivije skupine i teritorije. Sve države članice i gospodarski sektori doprinose postizanju smanjenja emisija CO₂, pri čemu u obzir uzimaju i pravednost i solidarnost; U tom pogledu smatra da bi procjene teritorijalnog učinka na pojedinačne poljoprivrednike i šumare mogle pružiti jasniji pregled stvarnih troškova i koristi;
5. snažno se protivi tome da se prijedlog uglavnom usredotočuje na šume kao ponore ugljika, ne uzimajući u obzir njihovu ulogu u osiguravanju održivih sirovina za zamjenu fosilnih alternativa, čime se ne cijeni puni potencijal sektora šumarstva u ublažavanju klimatskih promjena i u razvoju lokalnog i regionalnog biogospodarstva;
6. napominje da je potrebno smanjiti energetske oporabu drvne biomase kako bi se postigli ciljevi u sektoru LULUCF-a. Prioritet treba biti kaskadna uporaba, što znači da biomasu treba više puta upotrijebiti kao materijal najveće kvalitete, a tek nakon toga za energiju;
7. naglašava da povećane ambicije u sektoru LULUCF-a ne smiju dovesti do uvoza sirovina neizvjesnog podrijetla iz trećih zemalja. To bi moglo značiti da mjere poduzete za povećanje neto ponora u sektoru LULUCF-a možda neće dovesti do stvarnih poboljšanja za klimu na globalnoj razini. Potrebna je šira sustavna perspektiva kako bi se zauzeo holistički pristup pitanju na koji način sekvencijalno uklanjanje ugljika u šumama te uporaba proizvoda i bioenergija iz šume mogu pomoći u smanjenju učinaka na klimu;
8. slaže se s ocjenom Komisije da je u okviru postizanja dugoročnog cilja klimatske neutralnosti potrebno suzbiti negativan trend smanjenja ponora ugljika u EU-u; slaže se s predloženim ciljem EU-a za neto apsorpciju 310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ do 2030. i predlaže dodatni nacionalni doprinos neto cilju do 2030. koji bi bio veći od nacionalnih ciljeva navedenih u Prilogu II.a i koji bi predlagale pojedinačne države članice. Potencijal za povećanje neto apsorpcije ugljika i smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektoru LULUCF-a uvelike se razlikuje od jedne države članice do druge. Ovisi o prirodnom proizvodnom kapacitetu zemljišta i raspodjeli ukupne površine zemljišta na različite kategorije korištenja zemljišta. OR smatra da bi povećane ambicije do 2030. trebale biti na razini koja je kompatibilna s domaćim okvirom klimatske politike država članica i koja omogućuje razvoj biogospodarstva u svakoj državi članici;
9. smatra da zajednički sektor za poljoprivredu i šumarstvo dovodi do rizika da će se umanjiti pritisak da se smanje emisije u poljoprivrednom sektoru i da će zemlje bogate šumama s velikom neto apsorpcijom „kompenzirati” emisije u zemljama s velikim poljoprivrednim sektorom ili emisije iz fosilnih izvora općenito. Mjere za ublažavanje klimatskih promjena trebale bi se poduzimati u svakom sektoru i u svakoj zemlji na temelju specifičnih uvjeta;
10. naglašava da se Uredba o LULUCF-u ne bi trebala proširiti na praćenje i izvješćivanje o drugim područjima politike koja su uređena drugim zakonodavstvom. Prijedlog Komisije da bi u izvješćivanje o LULUCF-u trebalo uključiti informacije o očuvanju ugljika u tlima bogatim ugljikom, područjima s visokom biološkom raznolikošću, obnovljenim tlima i tlima u opasnosti od prirodnih poremećaja ne poboljšava kvalitetu izvješćivanja o stakleničkim plinovima u sektoru LULUCF-a;
11. naglašava da se sredstva koja dolaze iz država članica ne osiguravaju na štetu regija. OR prepoznaje potrebu informiranja lokalnih i regionalnih vlasti o mogućnostima financiranja za potporu djelovanju u području klime;
12. upozorava na rizik od nedjelotvorne provedbe. OR podržava planiranu reviziju i slaže se da je potrebno razmotriti posljedice pandemije bolesti COVID-19, ali naglašava potrebu da se prate putanje predložene u Uredbi o raspodjeli tereta;
13. potiče Komisiju da definira metodologiju na temelju koje bi lokalne i regionalne vlasti mogle izračunati napore koje poduzimaju za smanjenje emisija na način koji bi bio u skladu s nacionalnim ciljevima i kojim bi se izbjegli nerazmjerni poremećaji;
14. ističe rizike koji proizlaze iz pretjerane fleksibilnosti u zaduživanju iz godišnjih dodijeljenih emisijskih jedinica i prijenosa među državama članicama. Lokalnim i regionalnim vlastima potrebna je sigurnost kako bi planirale svoje klimatske i ekonomske politike. Nacionalne situacije koje dopuštaju fleksibilnost u primjeni Uredbe mogu uključivati značajne regionalne razlike;

15. uviđa da je potrebno pronaći rješenja, naročito poticaje koji donose prihode, za problem onih regija koje bi mogle naići na poteškoće ili nazadovati tijekom nužne tranzicije na niskougljično gospodarstvo; naglašava važnost uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti u razvoj putanja održivog razvoja koje bi mogle potaknuti gospodarstvo tih regija;
16. podržava strože odredbe o planovima korektivnih mjera i transparentnosti u kojima bi se istaknula regionalna dimenzija, iziskivale specifikacije o tome kako se suočiti s regionalnim razlikama i promicala praktična rješenja za regionalne izazove;
17. naglašava važnost provjera usklađenosti i predlaže da se procjeni mogućnost uvođenja financijskih sankcija u slučaju neusklađenosti. Prihodi od sankcija trebali bi se ponovno uložiti u djelovanje u području klime i pravednu tranziciju s posebnim naglaskom na regionalnim izazovima;
18. predlaže da se razmisli o sigurnosnoj rezervi za države članice s niskim BDP-om po glavi stanovnika. BDP se već uzima u obzir prilikom utvrđivanja nacionalnih ciljeva i upitan je kao jedina vrijednost jer ne odražava cjelokupnu sliku stanja regija i ne mora nužno ići ruku pod ruku sa složenim razvojnim potrebama određenog područja.

Bruxelles, 28. travnja 2022.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR